

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen (KEHA-keskus)

TILINPÄÄTÖS VUODELTA 2016

Kirjanpitoyksikköön 380 kuuluvat virastot:

Uudenmaan ELY-keskus
Varsinais-Suomen ELY-keskus
Satakunnan ELY-keskus
Hämeen ELY-keskus
Pirkanmaan ELY-keskus
Kaakkois-Suomen ELY-keskus
Etelä-Savon ELY-keskus
Pohjois-Savon ELY-keskus
Pohjois-Karjalan ELY-keskus
Keski-Suomen ELY-keskus
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Kainuun ELY-keskus
Lapin ELY-keskus
TE-toimistot
KEHA-keskus

SISÄLLYSLUETTELO

1 Toimintakertomus	4
1.1 Johdon katsaus	4
1.2 Tuloksellisuus.....	6
1.3 Toiminnan vaikuttavuus	18
1.3.1 Uudenmaan ELY-keskus.....	18
1.3.2 Varsinais-Suomen ELY-keskus.....	19
1.3.3 Satakunnan ELY-keskus	23
1.3.4 Hämeen ELY-keskus.....	26
1.3.5 Pirkanmaan ELY-keskus	28
1.3.6 Kaakkois-Suomen ELY-keskus.....	30
1.3.7 Etelä-Savon ELY-keskus.....	32
1.3.8 Pohjois-Savon ELY-keskus.....	34
1.3.9 Pohjois-Karjalan ELY-keskus	35
1.3.10 Keski-Suomen ELY-keskus.....	37
1.3.11 Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus	40
1.3.12 Pohjanmaan ELY-keskus	42
1.3.13 Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus	45
1.3.14 Kainuun ELY-keskus	47
1.3.15 Lapin ELY-keskus.....	51
1.3.16 ELY-keskuksen erikoistuminen	53
1.3.17 ELY-keskusten yhteinen toiminta	57
1.3.17.1 KEHA-keskus	57
1.3.17.1.1 KEHA-keskuksen oma toiminta	57
1.3.17.1.2 Siviilipalveluskeskus.....	58
1.3.17.2 TE-asiakaspalvelukeskus.....	59
1.3.17.3 Liikenteen keskitetyt asiakaspalvelut.....	60
1.3.17.4 Y-asiakaspalvelukeskus.....	61
1.3.17.5 Kasvu ja innovaatiot –yksikkö.....	61
1.4 Toiminnallinen tehokkuus	62
1.4.1 Toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus	62
1.4.1.1 Toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus ELY-keskuksissa (pl. TE-toimistot).....	62
1.4.1.2 Toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus TE-toimistoissa.....	74
1.4.2 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus.....	78
1.4.3 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus.....	82
1.5 Tuotokset ja laadunhallinta	84
1.5.1 Suoritteiden määrät	84

1.5.2	Palvelukyky ja suoritteiden laatu.....	88
1.5.2.1	ELY-keskuksen palvelukyky ja suoritteiden laatu	88
1.5.2.1.1	ELY-keskusten asiakastyytyväisyys ja suoritteiden laatu.....	88
1.5.2.1.2	ELY-keskuksen sidosryhmien tyytyväisyys.....	89
1.5.2.2	TE-toimistojen palvelukyky ja suoritteiden laatu	90
1.6	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	92
1.6.1	ELY-keskusten (pl. TE-toimistot) ja KEHA-keskuksen henkilöstö.....	92
1.6.1.1	ELY-keskusten (pl. TE-toimistot) ja KEHA-keskuksen henkilöstön määrä ja henkilöstön rakenne.....	92
1.6.1.2	ELY-keskusten (pl. TE-toimistot) ja KEHA-keskuksen työhyvinvointi	99
1.6.2	TE-toimistojen henkilöstö.....	104
1.6.2.1	TE-toimistojen henkilöstön määrä ja henkilöstön rakenne.....	104
1.6.2.2	TE-toimistojen työhyvinvointi	109
1.6.3	ELY-keskusten, KEHA-keskuksen ja TE-toimistojen osaaminen ja aineeton pääoma	113
1.7	Tilinpäätösanalyysi	114
1.7.1	Rahoituksen rakenne	114
1.7.2	Talousarvion toteutuminen	114
1.7.3	Tuotto- ja kululaskelma	118
1.7.4	Tase.....	120
1.8	Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma.....	122
1.9	Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä.....	123
1.9.1	Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat tiedot.....	123
1.9.2	Takaisinperintätiedot ja EU-rahoitukseen liittyvät sääntöjenvastaisuudet	123
2	Talousarvion toteutumalaskelma	125
3	Tuotto- ja kululaskelma	137
4	Tase.....	139
5	Liitetiedot	142
6	Allekirjoitus.....	167
7	Tilintarkastajan merkintä.....	168

1 Toimintakertomus

1.1 Johdon katsaus

ELY-keskusten uusi strategiakausi 2016 - 2019 uusine painopisteineen ja tulostavoitteineen käynnistyi ja toiminnan tehostamista jatkettiin digitalisoimalla palveluja ja työkäytäntöjä. Hallitusohjelman mukaisesti aluehallinnon uudistuksen valmistelu käynnistyi ja hallitus teki linjaukset maakunnille 1.1.2019 siirtyvistä tehtävistä. Tämän mukaan ELY-keskukset ja TE-toimistot lakkaavat 1.1.2019 lukien ja pääosa ELY-keskusten tehtävistä siirtyy perustettaviin maakuntiin. Osa tehtävistä jää edelleen valtion vastuulle, mutta tehtävät järjestellään uudelleen. TE-toimistojen vastuulla olevien palvelujen järjestämisvastuu siirtyy maakunnille. ELY-keskusten uudelle strategiakaudelle 2016 - 2019 laadittiin Aluehallintoviranomaisten ja ELY-keskusten yhteinen strategia-asiakirja, jossa määriteltiin valtion aluehallintoviranomaisille yhteiset strategiset painopisteet ja yhteiset toimintatavat. Strategia-asiakirja osaltaan toteuttaa hallitusohjelman ja sen kärkihankkeiden tavoitteita. Valtion aluehallinnon yhteisenä tavoitteena on luoda edellytyksiä alueiden vahvuuksiin perustuvalla kestäväällä kasvulla ja hyvinvoinnilla.

ELY-keskusten tulossopimusten yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet on jaettu kolmeen painopisteeseen. **Ihmiset ja yhteisöt** -painopisteen tavoitteena on lisätä ihmisten ja yhteisöjen hyvinvointia, osaamista ja työllisyyttä sekä parantaa osallisuutta ja turvallisuutta. **Yritykset ja elinkeinot** -painopisteen mukaan ELY-keskukset edistävät elinkeinoelämän monipuolistumista, kansainvälistymistä ja yritysten elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä ennakoivasti ja kestävästi. **Ympäristö ja luonnonvarat** -painopisteen tavoitteena on edistää ympäristön hyvää tilaa, kestävästä yhdyskuntakehityksestä, luonnon monimuotoisuutta ja tuottaa kasvua luonnonvarojen kestävästä käytöstä. Yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden lisäksi ELY-keskuksilla on toiminnalliseen tehokkuuteen, tuotoksiin ja laadunhallintaan sekä henkisten voimavarojen hallintaan ja kehittämiseen liittyviä tulostavoitteita.

ELY-keskukset onnistuivat asetettujen tulostavoitteiden saavuttamisessa monin osin. Talouden kehityksessä tapahtui käänne parempaan ja työvoiman kysyntä alkoi pikkuhiljaa piristyä. Siitä huolimatta työllisyyden edistämiseen liittyvät tulostavoitteet osoittautuivat pääosin liian vaativiksi useimpien ELY-keskusten kohdalla. Alueiden ja yritysten elinvoimaisuuden ja kilpailukykyyn edistämiseksi Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman tarjoamilla keinoilla oli keskeinen merkitys. Käytettävissä olevien tietojen perusteella yritysten elinvoimaisuuteen ja kilpailukykyyn edistämiseen liittyvät tavoitteet jäivät joiltain osin saavuttamatta. Ympäristön hyvään tilaan ja luonnonvarojen kestävään käyttöön liittyvät tavoitteet saavutettiin pääosin.

Hallitusohjelman mukaisesti myös valtion aluehallinto uudistaa toimintatapojaan edistämällä digitalisaatiota ja kokeiluja sekä purkamalla turhaa sääntelyä ja byrokratiaa. Aluehallinnon määrätietoista uudistamista on jatkettu vuoden 2016 aikana. ELY-keskusten osalta kehittämistyö on toteutettu Iskukykyinen ELY2-ohjelman muodossa. Työssä on huomioitu 2019 tuleva maakuntauudistus. ELY-keskusten tarjoamia palveluja on kehitetty asiakaslähtöiseen suuntaan palvelumuotoilun keinoin. Lähtökohtana on asiakkaan tarve yli hallinnonalajarajojen. Lisäksi digitalisaatiota on edistetty mm. hankintojen sähköistämisen, asiakaspalvelukeskuksen ja yritysrahoitustietojärjestelmän kehittämisen muodossa. Mittavia panostuksia on suunnattu myös yhteisen asiakastietovarannon ja asianhallintajärjestelmän synnyttämiseen.

Toimitilojen muutokset nykyaikaisia työskentelytapoja tukeviksi työympäristöiksi ovat jatkuneet vuonna 2016 ja vuoden 2016 aikana toimitilakustannukset kokonaisuudessaan ovat laskeneet n. 14 %. Maakuntauudistukseen valmistautuminen on toimitilojen osalta aloitettu v. 2016 siten, että Senaatti, TEM ja KEHA-keskus ovat yhteistyössä priorisoineet tulevat toimitilahankkeet toteuttamisjärjestykseen.

TE-toimistojen henkilöasiakkaiden puhelinpalvelua laajennettiin vuoden 2016 aikana valtakunnalliseksi palveluksi. Maanteiden kunnossapidon ja rakentamisen hankinnat keskitettiin neljälle suuralueelle 1.1.2016 lukien. Vuoden aikana valmisteltiin innovaatio- ja keksintötoimintaa ja liiketoiminnan kansainvälistymistä koskevien kehittämis- ja koordinaatiotehtävien sekä pieniä energiatukia koskevien tehtävien siirtoa vuoden 2017 alussa Tekesiin. Samalla TeamFinland-koordinaattorit siirtyivät Pirkanmaan ELY-keskuksista 15 ELY-keskukseen. TE-toimistojen alueellisten kokeiluhankkeiden odotetaan käynnistyvän vasta vuoden 2017 aikana.

ELY-keskukset, TE-toimistot ja KEHA-keskus ottivat 1.4.2016 käyttöön valtion yhteisen talous- ja henkilöstöhallinnon Kieku-järjestelmän.

ELY-keskusten ja TE-toimistojen toimintamenoihin kohdistuvat säästöt jatkuvat edelleen. Vuonna 2016 ELY-keskukset ja KEHA-keskus käyttivät toimintamenoja n. 188 M€, mikä oli lähes 13 M€ vähemmän kuin edellisenä vuonna. TE-toimistot käyttivät vuonna 2016 toimintamenoja n. 154 M€, mikä on n. 6 M€ enemmän kuin vuonna 2015. Vuodelle 2017 ELY-keskuksille ja KEHA-keskukselle on jaettavana n. 170 M€ ja TE-toimistoille n. 160 M€.

Vuonna 2016 ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen tehtäviä hoidettiin 3.080 henkilötyövuoden voimin, mikä oli 205 henkilötyövuotta vähemmän kuin vuonna 2015. TE-toimistoissa henkilötyövuosia tehtiin 2.659, mikä oli 134 henkilötyövuotta vähemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Merkillepantavaa on, että ELY-keskuksissa ja TE-toimistoissa henkilöstön työtyytyväisyys on parantunut, vaikka henkilöstön määrä on vähentynyt, toimintaa tehostettu ja maakuntaudistus aiheuttaa epävarmuutta tulevaisuudesta. ELY-keskuksissa henkilöstön työtyytyväisyyden kokonaisindeksi oli 3,53 (vuonna 2015 3,34) ja TE-toimistoissa työtyytyväisyysindeksi oli 3,39 (vuonna 2015 3,19).

Asiakkaiden antama palaute ELY-keskusten palveluista on hivenen pudonnut edellisvuoden tasolta. Kokonaisarvio oli 4,03, kun vuotta aiemmin se oli 4,10. Tulosta on pidettävä hyvänä, sillä vuonna 2016 siirryttiin yhä voimakkaammin sähköiseen asiointiin. Erityisen tyytyväisiä asiakkaat olivat palvelun asiantuntemukseen ja ystävällisyyteen. Käsittelynopeudessa on vielä parantamisen varaa.

Vuonna 2016 ELY-keskukset ja TE-toimistot toteuttivat virastoissaan CAF-itsearviointin. Maakuntaudistuksen häämöttäessä virastot nostivat lähivuosien tärkeimmiksi kehittämiskohteiksi palvelukyvyn varmistamisen sekä henkilöstön työkyvyn ja työhyvinvoinnin tukemisen.

1.2 Tuloksellisuus

ELY-keskusten toiminnan tuloksellisuutta arvioidaan toiminnan vaikuttavuuden ja tuottavuuden kautta. Kokonaisuutena voidaan arvioida, että tuloksellisuus on kehittynyt parempaan suuntaan. Vaikuttavuutta kuvaavien tulostavoitteiden osalta tavoitteet saavutettiin monilta osin ja toiminta oli tavoitteiden mukaista. Silloin, kun tavoitteista jäätin, syyt löytyvät mm. yleisestä talouskehityksestä, liian haastavasta tavoiteasetannasta tai resurssivajeesta.

ELY-keskusten kokonaistuottavuus on noussut edellisvuodesta. Taustalla ovat olleet ELY-keskuksiin kohdistuvat säästötoimet, jonka johdosta oman toiminnan kulut ovat supistuneet yli 30 M€. Samanaikaisesti suoritteiden määrät ovat pysyneet lähes ennallaan.

Seuraavassa tarkastellaan tarkemmin ELY-keskusten tulostavoitteita ja arvioita tavoitteiden toteutumisesta.

ELY-keskusten tulostavoitteet on luokiteltu aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten yhteisessä strategia-asiakirjassa määriteltyihin strategiin painopisteisiin. Tulostavoitteiden toteutumista seurataan tulostavoitemittareiden avulla, joista osa on numeerisia indikaattoreita ja osa puolestaan sanallisia mittareita, joissa ELY-keskukset itse arvioivat tavoitteiden toteutumista. ELY-keskusten tulostavoitteiden toteumatiedot päivitetään kaksi kertaa vuodessa valtion tulostietopalvelu Netraan. (www.netra.fi)

Numeeristen indikaattorien toteumatiedot vuosilta 2014 - 2016 ja tavoitearvot vuodelle 2016 on koottu taulukoihin, kunkin tulostavoiteryhmän yhteyteen. Myös sanallisista mittareista on laadittu tiiviit analyysit.

ELY-keskusten yhteiskunnallista vaikuttavuutta kuvaavat tulostavoitteet on luokiteltu seuraaviin painopisteisiin:

- Ihmiset ja yhteisöt
- Yritykset ja elinkeinot
- Ympäristö ja luonnonvarat

ELY-keskusten analyysit yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisesta on esitetty luvussa 1.3.

ELY-keskusten toimintatavoille on yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden lisäksi asetettu hallitusohjelmasta ja strategia-asiakirjasta johdettuja tavoitteita ja mittareita, joilla kuvataan toiminnallisen tehokkuuden sekä tuotoksien ja palvelujen laadun kehittymistä.

Tuotoksia ja laadunhallintaa kuvaavien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan myös luvussa 1.5 sekä henkisten voimavarojen hallintaa kuvaavien tulostavoitteiden toteutumista raportoidaan luvussa 1.6.

ELY-keskukset esitetään ELY-asetuksessa luetellussa järjestyksessä. ELY-keskuksista käytetään seuraavia lyhenteitä:

Uudenmaan ELY-keskus	UUD
Varsinais-Suomen ELY-keskus	VAR
Satakunnan ELY-keskus	SAT
Hämeen ELY-keskus	HÄM
Pirkanmaan ELY-keskus	PIR
Kaakkois-Suomen ELY-keskus	KAS
Etelä-Savon ELY-keskus	ESA

Pohjois-Savon ELY-keskus	POS
Pohjois-Karjalan ELY-keskus	POK
Keski-Suomen ELY-keskus	KES
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus	EPO
Pohjanmaan ELY-keskus	POH
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus	POP
Kainuun ELY-keskus	KAI
Lapin ELY-keskus	LAP

Taulukoiden merkinnät: - = tietoa ei tuoteta, .. = tieto ei saatavilla julkaisuajankohtana

Ihmiset ja yhteisöt

Ihmisten työllisyys, osaaminen ja osallisuus lisääntyvät

		UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Koko maa
Rekrytointi-ongelmia kokoneiden toimipaikkojen osuus %*	2014	24	23	22	21	24	32	29	26	24	19	27	23	24	27	29	24
	2015	29	29	23	20	24	27	23	29	29	28	33	23	24	31	23	27
	tot 2016	29,7	23,3	25,7	20,9	27,0	21,8	32,6	28,5	28,4	27,2	28,4	27,3	24,3	25,5	24,7	26,9
	tav 2016*	23	23	23	22	23	26	23	23	23	23	22	26	23	23	23	23
Virta yli 3kk työttömyyteen %	2014	50	38	41	40	47	43	42	35	35	38	34	39	44	43	42	42
	2015	55	44	47	46	51	48	47	38	41	48	41	44	49	45	45	48
	tot 2016	53,8	44,5	46,2	45,2	52,8	46,6	45,5	36,3	41,6	46,1	41,3	43,9	48,9	43,5	45,0	47,3
	tav 2016	36	35	35	35	35	35	35	30	35	36	35	34	35	35	34	35
Virta yli 3kk työttömyyteen alle 25-vuotiailla %	2014	34	28	27	30	37	36	31	19	23	39	27	29	39	31	32	32
	2015	40	31	38	36	45	40	41	21	34	43	32	35	45	33	31	37
	tot 2016	41,3	33,1	36,3	35,7	47,6	36,6	36,9	20,2	32,6	39,5	34,4	37,7	44,6	30,7	31,8	37,2
	tav 2016	26	22	25	23	23	26	24	19	24	27	24	24	29	24	26	25
Vaikeasti työllistytävien määrä	2014	45302	16223	7547	13857	20483	12508	5228	8336	7333	12635	4358	5036	14372	3326	7711	184524
	2015	54920	18069	8441	15516	22587	13843	5777	9469	7817	13907	4715	5594	15928	3588	7984	208462
	tot 2016	59554	18157	8165	15213	23147	14357	5681	9934	8018	14032	4905	6022	15500	3279	7649	213866
	tav 2016	49000	16300	7700	14000	19800	12400	5100	8500	7100	12700	4200	5200	14200	3500	7200	186900
3 kk ammat. työvoimakoulutuksen jälkeen työtömäksi jääneiden osuus %	2014	41	37	29	43	39	51	39	24	33	44	41	37	47	38	42	39
	2015	43	39	35	50	40	54	45	31	50	47	43	40	46	36	43	43
	tot 2016	35,7	38,2	39,0	40,0	33,4	54,8	46,4	35,4	43,4	46,9	42,4	38,5	43,3	30,9	42,8	40,6
	tav 2016	37	36	35	35	37	39	38	32	39	39	38	37	39	37	38	37
3 kk palkkatuetun työn jälkeen työtömäksi jääneiden osuus	2014	37	46	49	44	42	53	50	46	51	53	44	41	50	59	50	46
	2015	38	44	53	46	44	55	54	52	56	51	50	41	51	60	52	47
	tot 2016	41,7	52,6	58,4	48,8	49,4	56,8	51,5	50,6	53,2	54,4	51,4	42,4	55,7	59,8	56,1	50,5
	tav 2016	35	45	50	44	42	48	45	45	52	52	47	43	46	59	45	45

* rekrytointiongelmat: toteumatieto vuodelta 2016 on keskiarvo 2016 I-III vuosineljänneistä ja 2015 IV vuosineljännes

Ihmisten työllisyys, osaaminen ja osallisuus lisääntyvät -tavoitteen mittarit muodostuvat lähinnä ELY-keskusten ja TE-toimistojen toimintaa kuvaavista indikaattoreista. Tavoitteiden toteutumisessa suuri merkitys on alueellisella työmarkkinoiden kysynnällä ja tarjonnalla.

Talustilanteen paraneminen ja työmarkkinoiden kysynnän elpyminen oli vuonna 2016 vielä vaimeaa, mikä heijastui työttömyyden hoitoon liittyvien tulostavoitteiden toteutumisessa. **Virta yli kolmen kuukauden**

työttömyyteen oli hivenen alhaisemmalla tasolla kuin edellisvuonna, mutta asetetut tavoitteet olivat selvästi liian kovat. Työttömyys jatkui kolmen kuukauden jälkeen 47 %:lla työnhakijoista, kun tavoite oli 35 %. Myöskin asetettu tavoite mittarille **alle 25 -vuotiailla virta yli kolmen kuukauden työttömyyteen** osoittautui liian vaativaksi, eikä yksikään ELY-keskus päässyt asetettuun tavoitteeseen. Koko maan tasolla alle 25-vuotiailla työttömyys jatkui yli kolmen kuukauden 37 %:lla työnhakijoista kun tavoite oli 25 %.

Rekrytointiongelmien määrän suhteen oltiin koko maassa alustavien tietojen perusteella edellisvuoden tasolla, mutta asetuista tavoitteista ollaan jäämässä koko maan tasolla selvästi. Ainoastaan kaksi ELY-keskusta, Häme ja Kaakkois-Suomi, näyttäisivät saavuttavan tavoitteen. Vuoden 2016 lopulliset tiedot saadaan maaliskuun aikana.

Pitkäaikaistyöttömien määrän kasvu jatkui vielä vuonna 2016, mutta selvästi aiempaa lievempänä. **Vaikkeasti työllistettävien määrä** oli vuonna 2016 koko maassa 214.000, mikä on noin 5.000 enemmän kuin edellisvuonna. Vaikka vaikeasti työllistettävien määrä laski edellisvuodesta kuuden ELY-keskuksen alueella, pääsi asetettuun tavoitteeseen vain Kainuun ELY-keskus. Koko maan osalla tavoitteesta jäätiin 27.000 hlöä.

Työvoimapolitiisten toimenpiteiden vaikuttavuutta arvioitiin kahden indikaattorin avulla: **kolme kuukautta ammatillisen työvoimakoulutuksen ja palkkatuetun työn jälkeen työttömäksi jääneiden osuuksilla**. Työvoimakoulutuksen osalta tavoitteeseen päästiin kolmessa ELY-keskuksessa, jotka olivat Uusimaa, Pirkanmaa sekä Kainuu. Palkkatuetun työn osalta tavoitteeseen päästiin Pohjanmaan ELY-keskuksessa.

Ihmiset ja yhteisöt

Ihmisten kokema hyvinvointi ja turvallisuus paranevat

		UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Koko
Pakolaisten toteutuneet kuntasijoituspaikat kpl	2014			-	-		-	-		-	-	-			-		
	2015			-	-		-	-		-	-	-			-		
	tot 2016	1307	290	-	-	354	-	-	484	-	-	-	235	467	-	172	3309
	tav 2016	4121	721	-	-	1452	-	-	640	-	-	-	978	1078	-	892	9882
Elintarvikeketjun turvallisuus ja vastuullisuus %	2014																
	2015																
	tot 2016	96	95	92	91	94	89	94	93	96	91	95	96	93	98	79	94
	tav 2016	90	95	95	95	100	90	91	95	100	95	90	95	93	95	90	
Asukkaiden määrä merkittäväillä tulvariskialueilla	2014			-				-	-	-			-		-		
	2015			-				-	-	-			-		-		
	tot 2016	528	9202	-	56		749	-	-	-	0	670	-	475	-	5102	
	tav 2016	680	9000	-	52		2416	-	-	-	0	760	-	905	-	3380	
Kansalaisten tyytyväisyys matkojen toimivuuteen	2014			-	-			-	-	-			-		-		
	2015			-	-			-	-	-			-		-		
	tot 2016	..	..	-	-	..	..	-	..	-	..	..	-	..	-	..	..
	tav 2016	3,3	3,3	-	-	3,3	3,3	-	3,3	-	3,3	3,6	-	3,3	-	3,3	
Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrä	2014	722	418	-	-	224	164	-	371	-	181	310	-	288	-	137	2815
	2015	687	373	-	-	222	225	-	286	-	179	342	-	266	-	138	2718
	tot 2016	594	370	-	-	207	184	-	297	-	159	317	-	260	-	109	2497
	tav 2016	686	365	-	-	229	159	-	371	-	199	268	-	309	-	139	2725
Sanallinen tavoite: Kulttuurin saavutettavuuden edistäminen																	

ELY-keskukset edistävät monin tavoin ihmisten hyvinvointia ja turvallisuutta. Yhteiset tulostavoitteet liittyvät pakolaisten kotouttamiseen, elintarvikkeiden tuotannon turvallisuuteen, tulvariskien hallintaan sekä liikenteen toimivuuteen ja turvallisuuteen.

Pakolaisten toteutuneet kuntasijoituspaikat -mittarilla tarkoitetaan kansainvälistä suojelua saaville ELY-keskusten osoittamia kuntapaikkoja, jotka on käsitelty ja hyväksytty kunnanvaltuustossa tai -hallituksessa. **Pakolaisten toteutuneiden kuntasijoituspaikkojen** osalta ei päästy asetettuihin tavoitteisiin monista erisyistä.

Elintarvikeketjun turvallisuutta ja vastuullisuutta on parannettu valvontatarkastuksilla, koulutuksilla ja kehittämishankkeilla. Tulostavoitteeseen päästiin seitsemän ELY-keskuksen alueella.

Asukasmäärät merkittäville tulvariskialueilla ovat nousseet paikoitellen, mikä johtuu osaltaan tilastointiperusteiden muuttumisesta. Tulostavoitteiden arvioinnin kannalta on jatkossa olennaista, että alueelliset tulvakartat saadaan ajan tasalle.

Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrä on alentunut viime vuosina ja viime vuonna henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia oli noin 230 edellisvuotta vähemmän. Valtaosa ELY-keskuksista pääsi asetettuun tavoitteeseen, ainoastaan kolme ELY-keskusta ei päässyt tavoitteeseen.

ELY-keskukset ovat edistäneet alueillaan **asukkaiden mahdollisuutta osallistua kulttuuriin** ja edistäneet kulttuuriympäristön kehittymistä. Toimenpiteitä ovat olleet tiedottamisen lisäksi mm. erilaiset verkostoitus- ja infotilaisuudet ja alan toimijoiden muodostamien kehittämisfoorumien aktivointi. Luovien alojen työllisyyttä ja yrittäjyyttä on edistetty useilla alueilla varsinkin maaseutuohjelmasta rahoitetuilla hankkeilla. Leader-ryhmien kautta kulttuurin saavutettavuutta on parannettu erityisesti harvaan asutuilla seuduilla. Myös ESR ja CreMA -rahoitusta on hyödynnetty eri puolilla maata. ELY-keskukset ovat päässeet varsin hyvin asetettuihin tavoitteisiin.

Yritykset ja elinkeinot
Elinkeinoelämä monipuolistuu ja kansainvälistyy ja sen kilpailukyky kasvaa

		UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Koko maa
Uudet kansainvälistyvät yritykset (Ei arvioida ELY-tasolla)	2014	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	2015	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	tot 2016	190	177	10	41	104	47	37	75	8	420	43	24	58	17	80	1331
	tav 2016	20	160	50	30	200	50	10	80	40	50	60	20	45	20	9	1650
Maatalouden fosforitase	2014	-2,9	-0,1	1,7	0,6	1,1	1,0	5,2	7,0	4,1	3,4	5,9	9,0	3,8	3,1	7,2	3,7
	2015	-3,0	2,1	1,2	-1,9	0,3	-0,6	3,6	4,3	0,8	-0,7	4,8	10,7	5,2	6,0	5,5	3,8
	tot 2016	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	-	..	..	..	..
	tav 2016	-1,8	1	2,46	0,9	0,92	0,64	3,99	4	3	2,8	4,9	9,2	3,16	4,3	7	
Maatalouden tyyppitase	2014	29,8	48,0	52,6	45,8	32,3	46,5	63,9	82,8	48,1	52,6	61,4	74,7	52,8	30,9	72,0	48,7
	2015	30,0	56,4	51,7	33,0	25,9	43,2	52,1	57,4	31,7	12,2	53,1	81,5	61,1	58,3	56,0	49,2
	tot 2016	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	-	..	..	..	..
	tav 2016	40,1	58	58,4	45	29,83	43,35	56,38	55	38	42	52	74	46	46	70	
Elinkeinoelämän tyytyväisyys kuljetusten toimivuuteen	2014			-	-			-		-			-		-		
	2015	3,9	3,9	-	-	3,9	3,9	-	3,9	-	3,9	3,9	-	3,9	-	3,9	
	tot 2016	..	..	-	-	..	..	-	..	-	..	..	-	..	-	..	..
	tav 2016	3,8	3,8	-	-	3,8	3,8	-	3,8	-	3,8	3,8	-	3,8	-	3,8	
Päällystettyjen teiden kunto km	2014	225	105	-	-	116	39	-	88	-	81	50	-	130	-	59	892
	2015	242	98	-	-	110	55	-	113	-	73	59	-	157	-	46	892
	2016	240	93	-	-	81	73	-	98	-	49	70	-	140	-	61	905
	tav 2016	240	95	-	-	95	70	-	100	-	65	60	-	115	-	60	900
Eri toimenpiteiden kautta syntyneiden yritysten määrä	2014																
	2015																
	tot 2016																
	tav 2016	2400	550	300	500	1350	500	300	500	300	650	300	400	700	150	400	9300
Yritysten investoinnit t&k-työhön (Ei arvioida ELY-tasolla)	2014																
	2015																
	tot 2016																
	tav 2016	250	15	53	20	210	-	50	10	15	119	70	-	220	3	88	
Sanallinen tavoite: Elintarvikeviennin edistäminen																	
Sanallinen tavoite: Maaseudun elinvoimaisuus ja elinkeinon kilpailukyky sekä ruuan tuotantovarmuus ja turvallisuus																	

ELY-keskukset edistävät alueensa elinkeinoelämää, sen monipuolistumista ja kansainvälistymistä. Hallitusohjelman mukaisesti kilpailukyvyyn parantumista ja uusien työpaikkojen syntymistä edistetään varsinkin bio- ja kierratotaloudessa, uusilla kasvualoilla, kannattavalla ruuantuotannolla sekä luonnon virkistyskäyttöön pohjautuvaa liiketoimintaa kannustamalla. ELY-keskukset varmistavat myös ruuan tuotannon vastuullisuuden ja turvallisuuden.

Yleinen suhdannetilanne ja yritysten kehittämisaktiivisuus kääntyivät vuoden 2016 aikana parempaan suuntaan. ELY-keskusten välillä on yritysten perustamis- ja kehittämisaktiivisuudessa ollut kuitenkin vaihtelua, useassa ELY-keskuksessa yritysten rahoituskysyntä on jäänyt odotuksista eikä yrityksiä perustettu tavoitellusti.

Uusien kansainvälistyvien yritysten osalta ELY-keskuskohtaista tavoitteen toteumaa ei nyt arvioida, sillä keskitetyissä palveluissa on ollut kirjaamiskäytännöissä vaihtelua ja tavoitearvojen asetannassa oli epäyhtenäisyyttä. Koko maan tasolla jäätiin tavoitteesta noin 300 yrityksen verran. Tulostavoitteena olevassa **yritysten investoinnit t&k-työhön** -mittarissa tavoitteen asetanta vuodelle 2016 oli myöskin epäyhtenäinen, jonka johdosta tavoitteen toteumaa ei nyt arvioida.

Eri **toimenpiteiden kautta syntyneiden yritysten määrää** arvioitaessa huomioidaan myönnettyjen starttirahojen ja rakennerahaston sekä maaseuturahaston yritystukien avulla syntyneiden yritysten kokonaismäärä. Tässä vaiheessa on käytettävissä vain tiedot myönnettyistä starttirahoista. Starttirahojen kysyntä on koko maan tasolla jonkin verran kasvanut edellisvuodesta, starttirahoja myönnettiin vuonna 2016 yhteensä 7.442 kappaletta. Myönnettyjen starttirahojen määrä kasvoi kymmenessä ELY-keskuksessa.

Liikenneväylien ylläpito ja niiden kunnon parantaminen edesauttavat osaltaan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä. ELY-keskuksille on asetettu tavoite **huonojen ja erittäin huonojen päällystettyjen teiden** enimmäispituudelle. Koko maan osalta tavoitteesta jäätiin vain noin viisi kilometriä. ELY-keskuksittain tarkasteltuna tavoitteen saavuttivat Uudenmaan, Varsinais-Suomen, Pirkanmaan, Pohjois-Savon ja Keski-Suomen ELY-keskukset.

Elintarvikeviennin edistämisessä maaseutuohjelman hanke- ja yritystuet ovat olleet keskeinen instrumentti, jolla on tuettu tavoitteen saavuttamista. Alueellisten hankkeiden lisäksi yritykset ovat mukana erilaisissa ylimaakunnallisissa ja valtakunnallisissa hankkeissa. Esim. Finpron elintarvikealan Food From Finland -kasvuohjelman merkitystä on korostettu. ELY-keskukset ovat arvioineet, että asetettuihin tavoitteisiin päästiin vuoden 2016 osalta, vaikka osa ELY-keskuksista arvioikin hankkeissa mukana olevien yritysten lukumäärän jääneen vielä vähäiseksi.

Maaseudun elinvoimaisuutta ja elinkeinojen kilpailukykyä on edistetty lähinnä maaseutuohjelman tarjoamilla mahdollisuuksilla. Leader-ryhmien rooli on korostunut maaseudun elinvoimaisuuden edistämisessä. ELY-keskukset ovat edistäneet **ruuan tuotantovarmuutta ja turvallisuutta** Mavin, Eviran ja Tukesin valvontasuunnitelmien mukaisesti.

Maatalouden fosfori- ja typpitaseen tiedot vuodelta 2016 saadaan vasta syksyllä. Liikenteenkäyttäjien kokemuksia matka- ja kuljetusketjujen palvelutasosta sekä liikennejärjestelmästä ei vuonna 2016 kysely, vaan kysely toteutetaan seuraavan kerran vuonna 2017.

Yritykset ja elinkeinot
Kestävä bio- ja kiertotalous, energiaomavaraisuus sekä digitaalinen liiketoiminta kasvaa

		UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Koko maa
Kalatalouden arvo- ketjun arvo milj. eur	2014	-		-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	-		
	2015	-		-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	-		
	tot 2016	-		-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	-		
	tav 2016	-	590	-	-	-	-	-	135,8	-	-	-	-	-	-	0,1	
Painorajoitteiset ja huonokuntoiset sillat	2014	137	128	-	-	62	27	-	80	-	35	60	-	56	-	41	626
	2015	126	131	-	-	59	24	-	86	-	31	59	-	61	-	46	626
	tot 2016	41	78	-	-	42	28	-	57	-	22	61	-	74	-	41	444
	tav 2016	46	86	-	-	43	29	-	65	-	31	68	-	77	-	48	493
Sanallinen tavoite: Uusiutuvia luonnonvaroja hyödyntävät virkistys- ja luontopalvelut																	
Sanallinen tavoite: Yhdyskuntajätteen kierrätyksen edistäminen																	
Sanallinen tavoite: Kasvun kärkialojen yritystoiminnan edistäminen																	
Sanallinen tavoite: Merkittävät tavoitetta toteuttavat uudet pilotti- ja demonstraatiokohteet																	

ELY-keskukset edistävät alueensa elinkeinoelämää, sen monipuolistumista ja kansainvälistymistä. Hallitusohjelman mukaisesti kilpailukyvyyn parantumista ja uusien työpaikkojen syntymistä edistetään varsinkin bio- ja kiertotaloudessa, uusilla kasvualoilla, kannattavalla ruuantuotannolla sekä luonnon virkistyskäyttöön pohjautuvaa liiketoimintaa kannustamalla. Liikenneväylien kunnon ylläpito ja parantaminen edesauttavat osaltaan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä.

Tulostavoitteena oleva **painorajoitteisten ja huonokuntoisten siltojen enimmäismäärä** alueilla tukee varsinkin bio- ja metsätalouden toimintaedellytyksiä. Tavoitteeseen päästiin kaikissa ELY-keskuksissa, koko maan tasolla huonokuntoisia siltoja oli 444 kun tavoite oli enintään 493 huonokuntoista siltaa.

Uusiutuvia luonnonvaroja hyödyntävät virkistys- ja luontopalvelut -tavoitteeseen on päästy onnistuneesti lähes kaikissa ELY-keskuksissa. Tavoitetta on edistetty erilaisilla maaseuturahaston ja rakennerahaston hankkeilla, joissa painopisteinä ovat mm. maaseutumatkailu, erä- ja luontomatkailu sekä vapaa-ajan kalastus ja kalastusmatkailu. Vesistökuunnostuksilla ja kalateiden rakentamisella parannetaan varsinkin kalastukseen liittyvien kohteiden virkistyskäyttömahdollisuuksia ja elvytetään kalakantoja.

Valtaosa ELY-keskuksista arvioi, että **yhdyskuntajätteen kierrätyksen edistämisessä** on vuodelle 2016 asetettu tavoite toteutunut. Kolme ELY-keskusta arvioi, että tavoite on toteutunut vain osittain. ELY-keskukset ovat jatkaneet alueellisten jätehuoltosuunnitelmien toteutusta, tosin jatkossa aiotaan tukeutua valtakunnalliseen jätesuunnitelmaan. Alueilla on kehitetty rakennusjätteen vastaanotto- ja kierrätysverkostoa ja tuettu puhdistamolietteiden ja biojätteiden ravinteiden hyödyntämistä. Viidellä alueella on lähdetty toteuttamaan CIRCWASTE-kiertotaloushanketta. Kainuussa todettiin, että tavoite on toteutunut vain osittain, eikä esim. yhdyskuntajätteen materiaali kierrätysaste noussut tavoitteeseen, eikä biojätteen erilliskeräys ja paperinkeräys ole tehostunut merkittävästi. Pohjois-Savossa puolestaan resurssien rajallisuus ja yrityssektorin kehittämishalukkuuden puute ovat hidastaneet tavoitteiden saavuttamista. Kaakkois-Suomessa orgaanisen jätteen kaatopaikkarajoittamisessa haasteena on ollut korvaavien järjestelmien puute.

Hallitusohjelman mukaisesti ELY-keskukset edistävät yritystoimintaa erityisesti **kasvun kärkialoilla**, joita ovat bio- ja kiertotalous, energiaomavaraisuus, digitaalinen liiketoiminta, terveysala ja aineeton tuotanto. Tähän tavoitteeseen liittyvät myös merkittävät uudet **pilotti- ja demonstraatiohankkeet**. Molempien tavoitteiden osalta ELY-keskukset arvioivat, että tavoitteet ovat toteutuneet suunnitellusti tai pääosin.

Ympäristö ja luonnonvarat
Ympäristön hyvä tila ja kestävä yhdyskuntakehitys paranevat

		UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Koko maa
Puhdistamattoman jäteveden ohitukset m ³ /kokonais-m ³	2014																
	2015																
	tot 2016	0,06	0,1	-	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,01	0,2	0,2	-	0,05	0,1	0,1	
	tav 2016	0,06	0,1	-	0,1	0,6	0,2	0,1	0,1	0,05	0,2	0,3	-	0,05	0,1	0,1	
Palvelujen ja joukkoliikenteen järjestämistä tukeva aluerakenne kaupunkiseuduilla	2014	79,1	53,5	-	51,9	66,1	43,9	52,2	67,0	53,0	59,0	49,0	-	52,4	52,7	37,6	63,8
	2015	79,4	53,7	-	51,5	66,7	43,4	52,1	67,4	53,1	59,5	49,2	-	52,5	52,6	38,6	64,0
	tot 2016	..	..		..	..	..	..	..	..	..	..		..	..	..	..
	tav 2016	79,2	55	-	52	66,1	44	52,2	67	53	60	49,2		53	54	37,6	
Uudelleen luokitellut pohjavesialueet ja tarkistettut rajaukset kpl	2014																
	2015																
	tot 2016	42	54	-	80	30	80	0	40	70	80	30	-	60	0	150	
	tav 2016	87	70	-	95	30	80	53	40	20	80	30	-	40	50	60	
Sanallinen tavoite: Alueidenkäytön ohjauksen painopisteet																	
Sanallinen tavoite: Itämeren ja vesien hyvä tila																	

ELY-keskukset edistävät ympäristön hyvää tilaa ja elinympäristön laatua. Tavoitteena on lisätä kustannustehokkaasti hiilettömän, puhtaan ja uusiutuvan energian käyttöä sekä energia- ja ravinneomavaraisuutta ja materiaalitehokkuutta. Hyvinvointia ja kestävää kasvua luodaan luonnonvarojen vastuullisesta käytöstä ja elinvoimaisen luonnon varaan rakentuvista palveluista. Vesien ja erityisesti Itämeren tilan parantaminen on tärkeä tavoite. ELY-keskukset edistävät luonnon monimuotoisuutta ja tukevat kestävästä yhdyskuntakehitystä.

Alueidenkäytön ohjauksen painopisteitä ovat olleet erityisesti kuntien yleiskaavojen ohjaus, kaupunkiseutujen yhdyskuntarakenteen eheyttäminen ja tuulivoiman rakentamisen edistäminen. ELY-keskukset ovat osallistuneet alueillaan maakuntakaavojen laatimiseen ja tarkistamiseen. Suurhankkeiden valmistelu ja MAL-sopimusten toteutuksen suunnittelu työllistävät tiettyjen ELY-keskusten asiantuntijoita merkittävästi. Myös ranta-asemakaavojen laatiminen on noussut erikseen esille. Poikkeamislupien siirto kunnille 1.4.2016 alkaen on onnistunut ilman suurempia ongelmia. Palvelujen ja joukkoliikenteen järjestämistä tukeva aluerakenne kaupunkiseuduilla tulostavoitteesta saadaan vuoden 2016 tietoja syksyn aikana.

Itämeren ja vesien hyvä tila -tavoitteen osalta suurin osa ELY-keskuksista arvioi tavoitteen toteutuneen suunnitellusti ja kolme ELY-keskusta arvioi, että tavoite on toteutunut pääosin. Vesien ja merenhoidon uuden hoitokauden toimenpidesuunnitelmien toteutus on käynnistetty ja nyt on siirrytty toimenpiteiden toteutukseen. Haasteena on kuitenkin se, että toimenpiteiden vaikutukset näkyvät vasta pidemmällä aikavälillä. Vuonna 2016 siirryttiin näytteenotossa ja analysoinnissa ostopalveluun, mikä on lähtenyt varsin hyvin käyntiin. **Puhdistamattoman jäteveden ohituksissa** päästiin hyvin asetettuihin tavoitteisiin. **Uudelleen luokitellut pohjavesialueet ja tarkistettut rajaukset** -tavoitteen osalta toteumat vaihtelivat alueittain. Useimmat ELY-keskukset käynnistivät uuden luokitusjärjestelmän mukaisen luokittelun ja rajaustyön, kun taas osa odotti valtakunnallisten linjausten valmistumista ja siirsi toimenpiteen toteutuksen ensi vuoteen.

Ympäristö ja luonnonvarat

Luonnon monimuotoisuus lisääntyy

		UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Koko maa
Luonnonsuojelu- alueiden toteutus (ha)	2014	426	876	-	387	685	440	1050	894	1127	1148	1269	-	1364	188	2175	12029
	2015	432	754	-	512	610	335	1310	672	492	1282	1030	-	787	121	1346	9687
	tot 2016	233	1752	-	314	463	621	812	393	387	552	873	-	1482	300	560	8742
	tav 2016	350	500	-	500	500	310	420	450	300	630	1500	-	400	70	500	6430
Sanallinen tavoite: Vesistöjen käytettävyys ja riskienhallinta sekä kalakantojen hyvä tila																	
Sanallinen tavoite: Luontotyyppien ja lajien suojelun edistäminen																	

ELY-keskukset edistävät ympäristön hyvää tilaa ja elinympäristön laatua. Tavoitteena on lisätä kustannustehokkaasti hiilettömän, puhtaan ja uusiutuvan energian käyttöä sekä energia- ja ravinneomavaraisuutta ja materiaalitehokkuutta. Hyvinvointia ja kestävää kasvua luodaan luonnonvarojen vastuullisesta käytöstä ja elinvoimaisen luonnon varaan rakentuvista palveluista. Vesien tilan parantaminen on tärkeä tavoite. ELY-keskukset edistävät luonnon monimuotoisuutta ja tukevat kestävästä yhdyskuntakehitystä.

Luonnonsuojelualueita toteutettiin koko maan tasolla selvästi yli asetetun tavoitteen, tavoite ylittyi yli 2.300 hehtaarilla. ELY-keskuskohtaisesti tavoitteeseen pääsi kuusi ELY-keskusta, mutta luonnonsuojelualueiden hankinnassa olennaista on sopivien kohteiden tarjonta ja neuvottelut voivat kestää pitkäänkin.

Vesistöjen käytettävyyteen, riskienhallintaan ja kalakantojen hyvän tilan edistämiseen liittyvät toimenpiteet ovat toteutuneet pääosin suunnitellusti. Vesistö rakenteiden omistajuuden keskittämistä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukseen on valmisteltu suunnitelmien mukaisesti. Tulvariskien hallintasuunnitelmia on toteutettu suunnitelmien mukaan ja säännöstelysuosituksia on päivitetty. Tulostavoitetta tukee osaltaan Freshabit LIFE IP -hanke, joka on merkittävä vesiluonnon monimuotoisuutta, vesienhoitoa ja vesistönsuojelua edistävä hanke. Hankkeen toteutuksessa ovat monet ELY-keskukset aktiivisesti mukana.

Kalakantojen hyvän tilan edistämiseen liittyvän tavoitteen toimenpiteet ovat edenneet tavoiteltuun suuntaan. ELY-keskukset ovat huolehtineet uusitun kalastuslain toimeenpanosta ja turvanneet käytön kestävyttä säätelyllä ja valvonnalla. Kansallisen kalatiestrategian toteuttaminen on edennyt ja vaelluskalakantojen elinoloja on parannettu erilaisilla kunnostustoimilla ja poistamalla kalankulun esteitä. Tavoitteen mukaisesti ELY-keskukset toteuttavat uhanalaisten kalalajien suojelusuunnitelmia.

Luontotyyppien ja lajien suojelun edistämässä on tavoite toteutunut pääosin tavoitteiden mukaisesti. Kiireellisesti suojeltavien lajien esiintymien turvaamista on jatkettu tekemällä rajauspäättöksiä, maastokartoituksilla, hoitotöillä, tiedottamalla maanomistajia sekä kaavaohjauksella. Luonnonsuojelua on edistetty kaavoituksen viranomaisneuvotteluissa ja kaavalausunnoissa. Arvokkaiden laji- ja luontotyyppikohteiden turvaamiseen on pyritty myös pysyvän suojelun keinoin.

Perinnebiotooppien inventointi on edennyt pilottimaakunnissa suunnitellusti. ELY-keskukset ovat osaltaan osallistuneet myös Natura-alueiden hoidon ja käytön suunnitteluun.

Substanssiin liittyvät kärkihankkeet ja erikoistumistehtävät

ELY-keskukset ovat edistäneet omilla toimillaan hallituksen kärkihankkeiden toteuttamista. ELY-keskusten kuvaukset tavoitteen toteutumisesta löytyvät valtion tulostietojärjestelmä Netrasta.

ELY-keskusten erikoistumis- ja keskittämistehtävistä on kerrottu toimintakertomuksen luvussa 1.3.16 - ELY-keskusten erikoistuminen. ELY-keskusten laatimat kuvaukset tavoitteen toteutumisesta löytyvät valtion tulostietojärjestelmä Netrasta.

Toimintatavat

Hallitusohjelman mukaisesti ELY-keskusten tulee osaltaan toteuttaa julkisten palvelujen digitalisoinnin ja liiketoiminnan kasvuympäristön rakentamisen, hallinnon keventämisen, kokeilukulttuurin sekä hallinnonalojen rajat ylittävän johtamisen tavoitteita.

Toimintatapojen uudistamiseen liittyvät tavoitteet on kytketty tulosprisman mukaisesti toiminnalliseen tehokkuuteen sekä tuotoksiin ja laadunhallintaan.

Toiminnallinen tehokkuus Sujuvasti palvelun

Sanallinen tavoite: Ennakkoneuvottelumenettelyyn osallistuminen
Sanallinen tavoite: ELY-palveluihin sitoutuminen
Sanallinen tavoite: Monikanavaisen toimintamalliin sitoutuminen
Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus % - Raportoidaan toimintakertomuksen luvussa 1.4
USPA-asianhallintajärjestelmän käyttö

ELY-keskukset ovat vahvasti sitoutuneet yhteisten **ELY-palvelujen** kehittämiseen ja toteuttamiseen sekä **monikanavaisen toimintamalliin**. Hallinnonalojen välisiä raja-aitoja on pyritty poistamaan ja yhteistyötä on kehitetty eri vastualueiden välillä. Kehitettävää löytyy vielä keskitettyjen palvelujen ja ELY-keskusten välisissä työnjakoon ja toimintatapoihin liittyvissä asioissa. ELY-keskusten Y-vastuualueet ovat tukeneet Y-askan toimintaa suunnitellusti antamalla asiantuntija-apua sekä osallistumalla toimintamallityöhön. Monikanavainen toimintamalli on olennainen osa Yritys-Suomi palveluportaalia ja ELY-keskukset ovatkin aktivoineet alueensa yrityksiä Yritys-Suomen palveluiden piiriin. **Ennakkoneuvottelumenettely** on otettu laajasti käyttöön YVA-menettelyä edellyttävissä hankkeissa.

ELY-keskusten ja TE-toimistojen prosessien sähköistämässä olennaisessa osassa **on asianhallintajärjestelmä USPA**. Vuodelle 2016 tavoitteena olleeseen 100 % käyttöasteeseen ei päästy. Vuoden 2016 viimeisen neljänneksen tietojen mukaan parhaiten USPA oli otettu käyttöön Uudenmaan ELY-keskuksessa, jossa käyttöaste oli 93 %. Muiden ELY-keskusten osalla käyttöaste vaihteli 48 %:sta 85 %:iin.

Tuotokset ja laadunhallinta Sujuvasti palvelun

Sanallinen tavoite: Tietoturvan taso
TE-toimistojen työnantaja-asiakkaiden positiivisten palvelukokemusten osuus: Raportoidaan kohdassa 1.5
TE-toimistojen työnhakija-asiakkaiden positiivisten palvelukokemusten osuus: Raportoidaan kohdassa 1.5
Asiakaspalvelutytytyväisyys: Raportoidaan toimintakertomuksen kohdassa 1.5

Kaikissa ELY-keskuksissa toimii tietoturvaryhmä tai sellainen ryhmä, jonka kuuluu varmistaa lakisääteisten tietoturvatehtävien ja vaatimusten toteutuminen. Nykyisellään tuon ryhmän tehtäviin on yhdistetty monissa virastoissa riskienhallintaan ja laatutyöhön liittyviä tavoitteita. Virastoilla on hyväksytty yhtenäinen

tietoturvapoliittika. **Tietoturva-asetuksen (681/2010) mukaisen perustason** ovat saavuttaneet kaikki virastot joko ulkoisen tai oman arviointinsa perusteella. Ulkoisen VAHTI-auditoinnin ovat läpäisseet Hämeen, Kainuun, Pohjois-Karjalan sekä Pohjois-Savon ELY-keskukset.

ISO27001-standardin mukaiset tietoturvavaatimukset kohdistuvat virastoille delegoituihin EU-maataloustukien valvonta- ja maksatustehtäviin. Kaikki ELY-keskukset ovat antaneet MaVille määrämuotoisen ISO27001-standardin soveltamistapalausuman. Lausuman soveltamista on katselmoitu MaVin ja ulkopuolisen konsultin toimesta Pohjois-Savon, Kainuun, Hämeen ja Pohjois-Karjalan ELY-keskuksissa. Mainitut virastot ovat täyttäneet kriteerit ilman kriittisiä poikkeamia.

Vuoden 2017 aikana ISO27001-vaatimuksien soveltamistapa arvioidaan Etelä-Pohjanmaan, Pohjois-Pohjanmaan ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksessa. Vahti 2/2010-ohjeen perustason vaatimusten toteutuminen tultaneen arvioimaan Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksessa syksyllä 2017.

Tuotokset ja laadunhallinta

Alueiden vahvuuksia hyödyntäen ja vuorovaikutteisesti kehittäen

Tulvariskien hallintasuunnitelman toteutuminen
ELY-keskusten sidosryhmien tyytyväisyys: Ei tuloksia vuodelta 2016
Valvontasuunnitelmien toteuttaminen täysimääräisesti
Sanallinen tavoite: ELY-keskus vahvistaa yhteistyötä alueellisten toimijoiden kanssa

ELY-keskukset ovat vahvistaneet **yhteistyötä alueellisten toimijoiden kanssa** monin eri tavoin. Vuonna 2016 käynnistynyt maakuntaudistuksen valmistelu on osaltaan lisännyt yhteistyötä alueen toimijoiden, erityisesti maakuntien liittojen kanssa. Keskeisiä yhteistyöfoorumeita ovat olleet alueelliset ELO-ryhmät (elinikäinen ohjaus), Työelämä 2020- ja ETNO-verkostot. Seudullisten yrityspalvelujen kanssa on tehty tiivistä yhteistyötä Team Finland-palvelumallin mukaisesti ja alueelliset yritysasiakkuusjohtoryhmät ovat ELY-keskusten johdolla laatineet yritysasiakkuussuunnitelmat. Yrityksiä aktivoidaan YritysSuomi-sähköisten palvelujen käyttöön. Vuoden 2016 aikana korostui Ohjaamo-toiminnan edistäminen. Yhteistyöverkostoja yms. toimintaa on myös luovien alojen parissa ja maahanmuuttoasioissa.

Tulvariskien hallinnan ensimmäistä suunnittelukierrosta on vasta vuosi takana, joten tämän takia vasta murto-osa tulvariskien hallinnan toimenpiteistä on tähän mennessä valmistunut. Kaikki toimenpiteet eivät edes suunnitelman mukaan tule valmistumaan nyt ensimmäisen kuusivuotisen suunnittelukierroksen aikana. Mittari ei myöskään sisällä jatkuvia toimenpiteitä (noin puolet toimenpiteistä), esimerkkinä tulvatilannetoiminta ja alueiden käytön suunnittelu.

ELY-keskusten **valvontasuunnitelmien** toteutumista on seurattu maatalouden, elintarviketurvallisuuden, kalastuksen sekä ympäristösuojelun valvonnoissa. Tavoitetasona on ollut valvontasuunnitelmien toteutuminen täysimääräisesti. Saatavilla olevien tietojen perusteella kokonaistavoite jäi toteutumatta useimpien ELY-keskusten osalla. Maatalouden valvontojen osalta tavoite saavutettiin kaikissa ELY-keskuksissa, mutta kalastuksen valvonnoissa jäätiin n. 90 %:iin. Eviran ohjaamien tehtävien osalta 100 %:n tavoitteen saavuttivat Kaakkois-Suomen, Etelä-Savon, Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan ELY-keskukset. Ympäristösuojelun valvontojen osalta 100 %:n tavoitteeseen pääsivät Uudenmaan, Hämeen, Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun ELY-keskukset. Tavoitteen saavuttamiseen myötävaikuttivat valvontamaksuista saatu mahdollisuus lisärekrytointeihin.

Tuotokset ja laadunhallinta

Toimintatapoihin liittyvät erikoistumis- ja keskitetyt tehtävät sekä toimintatapoihin liittyvien kärkihankkeiden toteuttaminen

Vuoden 2016 alussa keskitettiin maanteiden kunnossapidon ja rakentamisen hankintatehtävät neljään hankinta-alueeseen. ELY-keskusten L-vastualueet ovat tähän liittyen panostaneet yhteistyön kehittämiseen ja hankinta-alueyhteistyö onkin arvioiden mukaan toteutunut hyvin.

Vuonna 2016 ELY-keskuksilla on ollut tavoitteena ohjata asiakkaita monikanavaisen asiakaspalvelumallin ja sähköisten palvelujen hyödyntämiseen. Eri substanssijärjestelmissä onkin siirrytty lähes täysin sähköiseen asiointiin. ELY-keskukset ovat myös varautuneet työvoimakoulutuksen vastuiden siirtoon vuoden 2018 alusta alkaen.

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

		UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Koko maa
Henkilötyövuosien kehitys, htv, toimintamenoilla	2014	373	275	63	147	277	228	202	198	124	186	277	98	269	87	225	3133
	2015	249	211	42	116	314	168	173	163	75	160	217	59	200	57	169	2883
	tot 2016	236	215	38	109	295	147	171	133	69	166	195	55	169	55	165	2726
	tav 2016	232,5	212	40,8	107,4	303,9	148,4	164,4	127,5	68,4	158,4	191,1	54,9	165,4	56,6	161,3	2193
Henkilöstöbarometrin työtyytyväisyys-indeksi	2014	3,39	3,28	3,34	3,4	3,34	3,12	3,41	3,21	3,38	3,3	3,42	3,61	3,26	3,46	3,19	3,33
	2015	3,42	3,34	3,48	3,53	3,27	3,17	3,43	3,19	3,37	3,32	3,31	3,52	3,28	3,55	3,27	3,34
	tot 2016	3,66	3,53	3,60	3,61	3,47	3,52	3,42	3,44	3,50	3,41	3,49	3,64	3,47	3,81	3,50	3,52
	tav 2016	3,5	3,4	3,5	3,5	3,4	3,3	3,4	3,4	3,4	3,5	3,4	3,4	3,6	3,4	3,5	3,4
Johtaminen: johdon toiminta esimerkinä ja suunnan näyttäjänä	2014																
	2015	3,4	3,3	3,2	3,6	3,2	3,0	3,5	2,8	3,3	3,1	3,2	3,3	3,1	3,5	3,1	3,3
	tot 2016	3,6	3,5	3,3	3,5	3,3	3,0	3,2	3,0	3,4	3,1	3,1	3,5	3,0	3,6	2,9	3,3
	tav 2016	3,6	3,6	3,5	3,7	3,4	3,4	3,6	3,4	3,5	3,5	3,5	3,6	3,4	3,7	3,4	3,5
Kehittämisen tuki: työpaikkakoulut, muut työyht. tarjoama osaamisen kehittämisen tuki	2014																
	2015	3,0	2,9	3,3	3,1	2,9	3,0	3,3	3,1	3,3	3,4	3,0	3,4	2,9	3,5	3,2	3,11
	tot 2016	3,4	3,4	3,3	3,3	3,2	3,3	3,5	3,4	3,5	3,4	3,3	3,4	3,2	3,9	3,4	3,35
	tav 2016	3,5	3,6	3,3	3,2	3,2	3,2	3,5	3,5	3,5	3,4	3,3	3,5	3,2	3,5	3,4	3,4

KEHA-keskus: v. 2015: 510 htv, v. 2016: 507 htv (sisältyvät koko maan lukuihin)

AHTi, ELY tietohallinto, TAHE: v. 2014: 103 htv (sisältyy koko maan lukuun)

TE-asiakaspalvelukeskus sisältyy Etelä-Savon ELY-keskuksen lukuihin

1.3 Toiminnan vaikuttavuus

1.3.1 Uudenmaan ELY-keskus

Ihmiset ja yhteisöt

Uudenmaan ELY-keskuksen pitkän aikavälin strateginen linjaus toimiva yhdyskuntarakenne ja liikkumisratkaisut on luonteeltaan poikkihallinnollista toimintaa, jossa moni asia toteutetaan yhteistyössä kumppanien kanssa. Maankäytön ja liikenteen yhteensovittaminen on toteutunut kaavoituksessa pääosin erittäin hyvin. Alueella on käynnissä lukuisia yleiskaavoja raideliikenteen vaikutusalueella, joissa tiivistä rakentamista osoitetaan asemien lähivaikutusalueelle. Vuoden 2016 lopulla valmistui aluesuunnittelun tueksi Uudenmaan, Kanta- ja Päijät-Hämeen merkittävän tieverkon palvelutasoselvitys yhteistyössä Liikenneviraston, Uudenmaan, Päijät-Hämeen ja Hämeen liiton kanssa.

Pitkän aikavälin strategisessa linjauksessa paremmat ELY-palvelut tavoitellaan hyvää asiakastytyvyyttä, sujuvia prosesseja ja asioinnin helppoutta. Vuoden 2016 aloitettiin ja toteutettiin useita tähän liittyviä hankkeita, esimerkiksi:

- * jätevakuuksien koordinoitua ja ympäristöriskien koskeva verkostoitumisen kehittämishanke
- * YVA-päätöksen ja rahoituspäätöksen esitystapa
- * Lausuntojen luettavuutta ja ytimekkyyttä on parannettu
- * vesiasioiden Facebook-sivu
- * Uusi proaktiivinen toimintatapa vesistöhankeiden avustamisessa ja suunnittelussa
- * TE-toimiston palkkatukipäätöksentekoa tehostettiin perustamalla syksyllä 2016 palkkatukiyksikkö, jossa keskitetysti hoidetaan kaikki Uudenmaan alueen palkkatukipäätökset
- * Taksilupien käsittelyaikoja on saatu lyhennettyä sisäisiä prosesseja muuttamalla (erityisesti isojen kuntien käsittelyaikoja on saatu leikattua esimerkiksi Helsinki 10kk→1KK, Vantaa 8kk→4kk ja Espoo 6kk→3kk)
- * Palkkaturvatehtävät keskitettiin vuoden 2016 alusta valtakunnallisena erikoistumistehtävänä Uudenmaan ELY-keskukselle, tavoitteena tehtävän laadukas hoitaminen, asiakkaiden yhdenvertaisuuden varmistaminen ja hakemusten käsittelyaikojen lyhentäminen
- * Uudenmaan ELY-keskukseen keskitettiin vuoden 2016 alusta TE-toimistojen oikeudellinen tuki ja ohjaus.

Uudenmaan TE-toimisto käynnisti keväällä 2016 itseohjautuvuushankkeen. Tavoitteena antaa toimintalueilla oleville ryhmille ja yksiköille päätäntävaltaa oman työn organisointiin ja sen tuloksellisuuden suunnitteluun. Samassa yhteydessä toteutettiin esimiesten valmennuksia, jossa korostettiin esimiestyön muutosta työjohtajasta valmentajaksi.

Uudenmaan TE-toimisto käynnisti syksyllä 2016 toimenpiteet määräaikaishaastattelujen toteuttamisen käynnistämiseksi vuoden 2017 alusta lukien. Hallituksen päätöksen mukaisesti työtön työnhakija haastatellaan kolmen kuukauden välein.

Yritykset ja elinkeinot

Yksi alkaneen strategiakauden linjauksista on työpaikkojen täyttyminen nopeasti. Uudenmaan ELY-keskus ja TE-toimisto toteuttivat yhdessä kokeiluhankkeen jossa työnvälitystoimintaa fokuoitiin uudelleen, ja erilaisien toimintatapojen vaikuttavuutta mitattiin. Kokeilun tulokset on raportoitu Uudenmaan ELY-keskuksen julkaisussa Tuloksellista työnvälitystä aktiivisella yhteydenpidolla: Analyysi kolmen Uudenmaan TE-toimiston työnvälityskokeilun tuloksista. Varsinkin palkkatuelle ja avoimille työmarkkinoille ohjautumisen osalta kokeilussa saatiin aikaisiksi erittäin merkitseviä tuloksia. Kokeilun tulosten pohjalta julkaisuun on laadittu kehittämissuhteudet TE-toimiston eri palvelulinjoille.

Pitkän aikavälin strategisessa linjauksessa elinkeinoelämälle toimivat kuljetusketjut kiinnitettiin vuonna 2016 erityistä huomiota asiakastarpeisiin: uusmaalaisilta yrityksiltä ja muilta toimijoilta selvitettiin yksityiskohtaisesti kuljetusketjujen kriittisiä kohtia (pullonkauloja). Liikenteen korjausvelkaohjelman kohteita on toteutettu tämän palautteen mukaisesti, ja siten on mahdollistettu toimivampia kuljetusketjuja alueen elinkeinoelämälle.

Ympäristö ja luonnonvarat

Vesien hyvä tila ja luonnon monimuotoisuuden ylläpito ja tukeminen ovat Uudenmaan ELY-keskuksen ympäristöön ja luonnonvaroihin liittyviä pitkän aikavälin strategisia linjauksia. Molemmissa linjauksissa on toimitettu suunnitelmien mukaisesti ja toteutettu esimerkiksi kunnostushankkeita, laajennettu luonnonsuojelualueverkostoa ja tehty linjauksen mukaisia tukipäätöksiä. Varsinaisen lopullisen vaikuttavuuden mittaaminen tapahtuu useiden vuosien aikajänteellä. Toisaalta esimerkiksi 2015 – 2016 tehdyt ympäristösopimukset maatalousmaan monimuotoisuuden ja maiseman hoidosta ja perustetut kurki-, hanhi- ja joutsenpellot ovat vaikuttamassa luonnon monimuotoisuuteen välittömästi.

Kiertotalouden innovaatiot ja alan yritysten toimintamahdollisuudet Uudellamaalla on linjaus, jossa vaikuttavuuden osoittaminen on haastavaa - osin tavoitteen moninaisuuden ja poikkihallinnollisuuden takia. Useita toimenpiteitä tavoitteen suuntaan on otettu. Esimerkiksi elinkeinoelämän kuljetusketjujen edellytyksiä on parannettu huomioiden myös alempaa tieverkkoa (metsäautoteitä ym.). Jo pitkään on vakiintuneena käytäntönä ollut uusiopäällysteiden hyödyntäminen kaikissa soveltuvissa päällystyskohteissa. Vuoden 2016 aikana Uudenmaan ELY-keskus on rahoittanut Maaseutuohjelman kautta kiertotalouteen liittyviä hankekohtaisuuksia. Myös ympäristövaikutusten arviointimenettelyn ja valvonnan prosesseja on kehitetty asiakaslähtöisesti ja viranomaisyhteistyötä tukien, kiertotalouden mahdollisuuksia parantaen.

1.3.2 Varsinais-Suomen ELY-keskus

Vuosi 2016 oli Varsinais-Suomen ELY-keskuksen alueella monien muutosten aikaa. Nämä muutokset vaikuttivat myös siihen, miten tuloksellista ELY-keskuksen toiminta oli. Vakka-Suomen ja Turun seudun vetämä positiivinen rakennemuutos ei vaikuta ainoastaan työllisyys- ja koulutuskysymyksiin vaan sillä on huomattavia vaikutuksia myös liikenne-, ympäristö- ja asumiskysymyksiin. Esimerkiksi Valmet Automotiven rekrytoinnit ovat olleet jo vuonna 2016 maakunnassa niin mittavat, ettei kaikki autotehtaalle palkatut henkilöt asu tehtaalla läheisyydessä. Pendelöinti Turun seudulta on kasvanut samalla kun Vakka-Suomessa pohditaan kiihkaasti uusien vuokra-asuntojen rakentamista ja uusien innovatiivisten asumismuotojen ja työjärjestelyjen aikaansaamista. Haasteelliseksi tämän rakennemuutoksen tekee toisaalla maakunnassa lähinnä Salon seudulla oleva työttömyys. Nokian tehtaalla ja MicroSoftin toimintojen lakkauttamisella tulee olemaan pitkäaikainen vaikutus koko ELY-keskuksen toiminta-alueeseen.

Toimintaympäristössä tapahtuneiden muutosten lisäksi tieto maakuntauudistustyön aloittamisesta on vaikuttanut Varsinais-Suomen ELY-keskuksen toimintaan ja sen aikaansaamiin tuloksiin. Esimerkiksi yhteistyö Varsinais-Suomen liiton kanssa on tiivistynyt merkittävästi ja oman toiminnan kehittämisessä etusijalle on nostettu sellaisia hankkeita, joiden vaikutus on lähitulevaisuudessa sekä sellaisia hankkeita, jotka rakentavat pohjaa tulevalle hallinnolle.

Suhdanteiden osalta Varsinais-Suomessa tilanne ja näkymät muuttuivat yhä valoisammaksi. Vientiteollisuuden piristyminen näkyi työllisyyden alamäen taantumisenä uusien työpaikkojen syntymisen myötä. Työllisyyden pitkään jatkunut heikko tilanne pysyi silti yhä haasteellisena niin, että toiminnallisten työllisyystavoitteiden kohdalla useimmat jäivät saavuttamatta. Sama pätee myös strategiaan työllisyyteen ja uusien yritysten määrään liittyviin tavoitteisiin. Sen sijaan yrittäjyyden ja osin yritysten kehittämisen osalla on edetty merkittävästi. Maahanmuuttaja-asioissa asetetut tavoitteet osoittautuivat haasteellisiksi – osin pakolaisten omaehtoisen kuntiin muuton johdosta. Sähköisten palveluiden käyttöönotossa edettiin TE - toimistojen asiakaskunnassa tavoitteiden suuntaisesti, mutta ei kaikin osin riittävästi. Maataloustehtäviin asetetuista tavoitteista merkittävä osa saavutettiin, mutta monissa koettiin haasteita muiden ELY-keskusten tapaan.

Liikennevastuualueen toiminta noudatteli vuodelle 2016 suunniteltuja toimia, asetetut tulostavoitteet saavutettiin. Perusväylänpidon painopiste on edelleen ylläpidossa, erityisesti päällysteisiin ja siltoihin kohdistuvassa toiminnassa. Päällysteohjelman pituus oli selkeästi aiempia vuosia enemmän ollen 420 kilometriä, siltoja korjattiin lähes 11 milj. eurolla.

Ympäristövastuualueella toiminnallisen tulossopimuksen tavoitteet vuodelle 2016 toteutuivat lähes sovitusti. Erityisesti ympäristönsuojelun valvontatehtävissä edistyttiin selvästi. Sopeutustoimien onnistuneen toteutuksen johdosta rekrytointejakin oli mahdollista toteuttaa.

Ihmiset ja yhteisöt

Vuoden 2016 aikana kansalaisten työllisyyden, osaamisen ja osallisuuden kohdalla saatiin aikaan hyvää kehitystä, vaikka esimerkiksi vaikeasti työllistettävien osuus kasvoi. Vuoden 2016 aikana positiivisen rakenneuudistuksen vaikutukset olivat vielä hyvin vähäisiä. Odotettavissa onkin, että vuoden 2017 aikana esimerkiksi vaikutus työllisyyteen tulee olemaan selvempi. Rekrytointiongelmien kohdalla päästiin asetettuun tavoitteeseen.

Ihmisten kokeman turvallisuuden ja hyvinvoinnin kohdalla vuoden 2016 tulokset olivat paremmat kuin työllisyyden kohdalla. Ainoa tulostavoite, josta jäätiin selvästi jälkeen, oli pakolaisten toteutuneet kuntasijoituspaikat. Syitä tähän on monia, mutta ELY-keskuksessa jatketaan työtä tämän tavoitekokonaisuuden eteen. Muiden tavoitteiden kohdalla joko saavutettiin tai lähes saavutettiin asetetut tavoitteet. Esimerkiksi henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrässä ei aivan saavutettu tavoitetta, mutta suunta on viimeiset vuodet ollut positiiviseen suuntaan.

Lisäksi ELY-keskus on jatkanut kulttuurin saavutettavuuden ja luovien alojen toimintamahdollisuuksien edistämistä suunnitelman mukaan.

Työllisyyskehitys oli Varsinais-Suomessa strategisten mittarien valossa myönteisempää kuin viime vuosina. Työllisten määrä kääntyi selvään kasvuun, mutta silti sekä työllisyys- että työttömyysaste-tavoitteet jäivät saavuttamatta. TE - toimisto pystyi vastaamaan haasteisiin kohtuullisesti, vaikka teollisuudessa ja rakentamisessa tapahtunut hyvin koulutetun työvoiman kysynnän elpyminen heijastui yritysten kokemien rekrytointiongelmien lähes vastaavana yleistymisenä lähelle tavoitetasoa. Rekrytointiongelmiä kokeneiden yritysten osuus jäi kuitenkin maan keskimääräistä paremmalle tasolle.

Toiminnallisten tavoitteiden kohdalla myönteisestä työllisyystilanteesta huolimatta vuodelle 2016 asetetut tavoitteet osoittautuivat haasteellisiksi. Virtatavoitteista yleinen virta pitkittyvään (yli 3 kk:n) työttömyyteen ja nuorten vastaava tavoite jäivät saavuttamatta, vaikka nuorten osalta toteutuma olikin 11 prosenttiyksikköä parempi kuin yleisen virran kohdalla. Syyskaudella 2015 alkanut miesten työttömyyden väheneminen jatkui. Lisäksi nuorten työttömyys kääntyi laskuun syksyllä ja vastaava käänne tapahtui naisten kohdalla vuoden lopulla. Työvoiman kysynnän vilkastuminen heijastui myös vaikeasti työllistyvien määrän supistumisena, mutta tavoite jäi saavuttamatta. Tavoitteen saavuttamista on osaksi vaikeuttanut myös työvoimapolitiittisten toimenpiteiden kohderyhmän vaikeutumiseen kytkeytyvä vaikuttavuuden lievä heikentyminen, vaikka vaikuttavuus on Varsinais-Suomessa edelleen hyvä valtakunnallisesti vertailtuna.

Ammatillisen työvoimakoulutuksen vaikuttavuus kohentui vuoden kuluessa, mutta tavoite jäi saavuttamatta osin koulutukseen valittujen pitkään työttömänä olleiden kasvaneen määrän takia – koulutusprosessia on tämän johdosta vahvistettu em. kohderyhmän ohjausta ja motivaatiota parantamalla. Varsinais-Suomen vaikuttavuustulos tässä oli kuitenkin maan 5. paras. Palkkatuetun työn kohdalla vaikuttavuustavoite jäi saavuttamatta vaikka sen käyttöön yrityssectorilla panostettiin. Sähköisten palveluiden käyttö TE - toimistojen asiakaskunnassa yleistyi vuoden 2016 aikana erityisesti työnhaun aloituksen kohdalla. CV-netin käyttö on kuitenkin jäänyt vähäiseksi kuten yleisesti koko maassa ja tavoitetta ei saavutettu.

Maataloustuotannon ja koko ruokaketjun kehittäminen koetaan Varsinais-Suomessa hyvin tärkeäksi. Kiinnostus lähiruokaan kasvaa ja toimintatavat uudistuvat. Alueella toimivat ruokaketju- ja lähiruokahankkeet tukevat osaltaan luomu- ja lähiruokatieämyksen levittämistä ja toimijoiden verkostoitumista. Samalla paranevat mahdollisuudet päästä kärkituotteilla myös kansainvälisille markkinoille.

Alueen liikenneturvallisuustilannetta parantavat erityisesti valmistuneet suuret investoinnit (valtatie 8 toimet ja kantatie 52), niiden lisäksi liikenneturvallisuusvaikutuksia saadaan paikallisesti aikaan mm. pienillä tehokkailla liikenneturvallisuustoimenpiteillä ja nopeusrajoituksia alentamalla.

VT 8 yhteysvälin Turku-Pori hankkeen toimenpiteistä merkittävin, Raisio-Nousiainen nelikaistaistus, avattiin liikenteelle. E18 Turun kehätien parantamisen suunnitelmavalmiutta parannetaan, lisäksi E18 kehätien osuudelle Kausela-Kirismäki parantamiseen päätettiin kohdistaa toteutusrahoitusta osana MAL-sopimusta. Perusväylänpidon lisärahoitusta vuosille 2017 - 2019 osoitettiin alueelle kolmeen keskisuureen tiehankkeeseen; valtatie 9 parantamiseen, valtatie 8 Nousiainen-Kurjenmäki ohituskaistoihin ja valtatie 8/23 Söörmar-kun eritasoliittymän rakentamiseen.

Yritykset ja elinkeinot

Yritysten ja elinkeinoelämän toimintaedellytysten eteen Varsinais-Suomen ELY-keskuksessa tehtiin huomattavia ponnisteluja. Varsinkin elintarvikeviennin sekä maaseudun elinvoimaisuus ja elinkeinon kilpailukyky sekä ruuan tuotantovarmuus ja turvallisuus saralla maaseutuohjelmasta rahoitettiin useita hankkeita, jotka pääsivät alkuun vuoden 2016 aikana. Lisäksi elintarvikeviennin kohdalla yhteistyö esimerkiksi Finpron Food from Finland -vientihankkeen kanssa jatkui. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen liikennevastuualueen toimialueella liikenneväylien ylläpito ja niiden kunnon parantaminen edesauttavat osaltaan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä. Myös tässä päästiin asetettuun tavoitteeseen.

Varsinkin bio- ja kiertotalouden kohdalla Varsinais-Suomen ELY-keskuksen toimialueella tehtiin monipuolista ja laaja-alaista yhteistyötä. Asetetut tavoitteet pääsääntöisesti saavutettiin ja samalla aktiivisesti etsittiin uusi avauksia esimerkiksi rahoitettavaksi hallituksen kärkihankkeista. Tähän kokonaisuuteen vaikutti myös kalatalousyksikön aktiivinen toiminta.

Yritysten kehittämisote on vahvistunut Varsinais-Suomessa merkittävästi. Vuonna 2016 Tekes-/Team Finland -rahoitus kasvoi edelleen ja saavutti 42 M€:n tason, mitä voidaan pitää erinomaisena. Yritysten kehittämisintensiteetti on noussut valtakunnalliseen kärkekastiin. Kasvu alueella näyttää perustuvan veturiyritysten kasvuun ja kehittämistoiminnan elpymiseen ja nyt se on leviämässä verkoston yrityksiin. Erityisesti laivanrakennukseen keskittyvässä verkostossa sekä diagnostiikka- ja lääkekehitysaluilla autonvalmistuksen ohella on vahva näkymä tulevaisuuteen. Lisäksi on mainittava pelialan yritysten positiivinen ote ja ala jatkaakin kasvuaan. Kansainvälistymishankkeiden määrä on noussut ja on saavuttanut tason, missä oltiin ennen laskusuhdanteen käynnistymistä.

Vilkkaan- ja keskivilkkaan tiestön kunto kyettiin pitämään asetetun tavoitteen mukaisella tasolla, tämän mahdollisti erillinen korjausrahoitus. Vähäliikenteinen tieverkko sekä siltojen kunto heikkeni kuitenkin edelleen hieman. Elinkeinoelämän kuljetuksia parantavat kantatien 52 parantaminen Salon kohdalla sekä vt 8 Luostarinkylän eritasoliittymä avattiin liikenteelle.

Maaseudun elinvoimaisuutta edistettiin Varsinais-Suomessa mm. investointeja ja maaseutuyrittäjyyttä tukemalla. Maaseudun kehittämisohjelman näkökulmasta vuosi 2016 oli Varsinais-Suomessa tasaantumisen kausi hieman vilkkaamman edellisvuoden jälkeen. Kehittämishankkeisiin haettiin edelleen hyvin tukea ja myöntövaltuus varattiin käyttöön lähes kokonaan. Käynnistyvät hankkeet kohdistuvat pääasiassa maaseudun elinkeinotoiminnan kehittämiseen yhteistyö- ja tiedonvälityshankkeiden avulla. Yritystukihaun osalta toiminta oli alkuvuodesta rauhallisempaa, mutta tahti piristyi loppuvuotta kohti ja myös tukiin liittyvät tiedustelut lisääntyivät selvästi. Hyväksytyt hankkeet kohdistuvat pääosin maataloustuote- ja elintarviketaloustukseen, bioenergiatuotantoon, puutuotejalostukseen sekä saaristo- ja maaseutumatkailuun. Maatalouden investoinneissa vuoden alku oli vilkasta aikaa, mutta kysyntä hiljeni vuoden edetessä. Investointihanke-esimerkkeinä voidaan mainita mm. aurinkopaneelihankkeet, lannan sijoittamiseen tarkoitettujen laitteistojen ja kasvutunneleiden rahoittaminen.

Ympäristö ja luonnonvarat

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen tehtävä on edistää ympäristön hyvää tilaa ja elinympäristön laatua. Tavoitteena on lisätä kustannustehokkaasti hiilettömän, puhtaan ja uusiutuvan energian käyttöä sekä energia- ja ravinneomavaraisuutta ja materiaalihokkuutta. Jotta tähän tavoitteeseen päästäisiin, ELY-keskus on saattanut alulle useita erikokoisia hankkeita ja projekteja. Tähän kokonaisuuteen liittyy myös alueiden käytön suunnittelu ja vuorovaikutus niin kuntien, kaupunkien, kansalaisten kuin elinkeinoelämän kanssa. Esimerkiksi vesistöjen käytettävyyden ja riskienhallinta sekä kalakantojen hyvä tila kokonaisuudessa Varsinais-Suomen ELY-keskuksessa tehtiin vastuualueiden ylittävää yhteistyötä ja asetetut tavoitteet täyttyivät suunnitelman mukaan.

Luonnonsuojeluohjelmien ja Metson tulostavoite ylittyi huomattavasti johtuen Rauman kaupungin panostuksesta Selkämeren kansallispuiston liitännäisalueisiin. Muutoin luonnonsuojelun tavoitteiden osalta ei ollut merkittäviä poikkeamia. Vesitaloustehtävien toiminnan kehittämiseen osallistuttiin VETO-hankkeessa. Vesistötulvakohteissa edistettiin tulvasuojeluhankkeita yhteistyössä paikallisten intressitahojen kanssa. Useita monitavoitteisia vesistön kunnostushankkeita edistettiin tiiviissä yhteistyössä kalatalousviranomaisen kanssa. Kiina-yhteistyöhön liittyvää erillistehtävää on toteutettu aktiivisesti. Vesihuollon edistämistehtävissä pohjavesivarat aktiiviseen hyötykäyttöön eteläisessä Satakunnassa ja Laitilassa -selvityksen jalkauttamista on jatkettu ja saneerausselvitys on valmistunut.

Vesienhoidossa rakennettiin toimenpiteiden toteutusta edistävää yhteistyötä niin sidosryhmien kuin ELY-keskusten kesken sekä osallistuttiin ohjelmakauden valmisteluun. Merenhoidon koordinoinnissa osallistuttiin useissa työryhmissä uuden suunnittelukauden valmisteluun ja toimintamallityöhön. ELY-keskus oli aktiivisesti mukana ravinteiden kierrätyksen edistämistyössä, maatalouden vesiensuojelun valtakunnallisissa

tehtävissä ja toteutti Ravinneneutraali kunta -hanketta. Kokemukset ostopalveluna toteutetusta näytteenotosta ovat olleet vähintään tyydyttäviä. Vesien- ja merenhoidon konkreettisten toimenpiteiden vauhdittuminen alueella on edelleen keskeinen tavoite.

Maaseudun kehittämisohjelman hanketoimintaa saatiin sopivasti täydennettyä maaseutuohjelman vesien suojeluun ja ravinteiden kierrätykseen tarkoitettulla erillisrahoituksella. Tavoitteena on löytää uusia, entistä tehokkaampia keinoja ravinteiden hyväksi käyttöön ja samalla hillitä maatalouden ravinteiden valumista vesistöihin.

1.3.3 Satakunnan ELY-keskus

Ihmiset ja yhteisöt

Satakunnan työllisyystilanteessa tapahtui vuoden 2016 aikana käänne parempaan. TE-toimistossa avautui edellistä vuotta enemmän uusia avoimia työpaikkoja. Lisäksi nuoriso- ja rakennetyöttömyys alenivat edellisestä vuodesta. Kaikkien työttömien työnhakijoiden määrä pysyi silti vuositasolla suurin piirtein ennallaan ollen keskimäärin 14.300 henkeä. Työttömien määrä laski keväällä ja kesällä jo vuoden takaista alemmaksi, mutta loppuvuonna kuntien ja teollisuuden mittavat lomautukset nostivat jälleen työttömyyttä. Irtisanomisia Satakunnassa vuonna 2016 oli noin 430, mikä on vähemmän kuin edellisvuonna (noin 600).

Nuorten työttömyysaste (työvoimatutkimuksen mukaan) oli Satakunnassa vuonna 2016 24,6 %, kun se edellisenä vuonna oli 26,0 %. Nuorten aktivointiaste Satakunnassa on jo kahtena vuotena laskenut työllisyysmäärärahojen riittämättömyydestä johtuen. Alle 25-vuotiaiden nuorten aktivointiaste vuonna 2016 oli 29,0 %. Laskua vuoden takaisesta oli 3,4 prosenttiyksikköä.

Ihmisten työllisyys, osaaminen ja osallisuus lisääntyvät -tavoitteeseen liittyvien mittareiden tavoitetasot jäivät vuonna 2016 saavuttamatta. Rekrytointiongelmia kokeneita toimipaikkoja koskevan tavoitteen toteutuma Satakunnassa oli vuonna 2016 kolmen ensimmäisen vuosineljänneksen keskiarvona 30 %. Tavoitteesta, enintään 23 %, näytettäisiin jäävän selvästi. Työvoiman kysynnän kasvun kääntöpuolena on rekrytointiongelmien yleistyminen. Ammattibarometrin mukaan eniten vaikeuksia työvoiman saannissa on terveydenhuollon ja rakennusalan ammateissa.

Virta yli 3 kk:n työttömyyteen toteutuma oli 46,2 % vuonna 2016, kun tavoite oli enintään 35 %. Virta yli 3 kk työttömyyteen alle 25-vuotiailla toteutuma oli 36,3 % kun tavoite oli enintään 25 %. Kummankin mittarin toteutuma parani hieman edellisestä vuodesta. Virtatavoitteet olivat kuitenkin työmarkkinatilanteeseen nähden täysin yllimitoituja.

Vaikeasti työllistyvien määrää koskeva tavoite oli vuonna 2016 enintään 7.700. Tavoitteesta jäätiin, sillä toteutuma oli 8.165. Vaikeasti työllistyvien määrä kuitenkin aleni edellisestä vuodesta 300 hengellä. Pitkäaikaisyöttömistä yhä useammat ovat ikääntyneitä, mikä yhdistettynä muihin tekijöihin (esim. puutteellinen ammattitaito, työrajoite) vaikeuttaa heidän työllistymistään. Pitkäaikaistyöttömien työllistämistä on hankaloittanut työllistämisrahojen vähäisyys. Työvoiman palvelukeskusten moniammatillisella toimintatavalla Porissa ja Raumalla, hyvässä yhteistyössä kaupunkien ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa, on pystytty vastaamaan moniin rakennetyöttömyyden haasteisiin. Työvoiman palvelukeskusten asiakasprosesseja, työmenetelmiä ja asiakasohjautuvuutta on kehitetty aktiivisesti. Käynnissä olevassa SataPolku-hankkeessa on myös kehitetty vaikuttavuudeltaan hyviä, asiakaslähtöisiä uusia työllistämisen malleja, joilla on edistetty rakennetyöttömyyden purkua.

Kolme kuukautta ammatillisen työvoimakoulutuksen jälkeen työttömäksi jääneiden osuus vuonna 2016 oli 39,0 %, kun tavoitteena oli enintään 35 %. Kolme kuukautta palkkatuetun työn jälkeen työttömäksi jääneiden osuus viime vuonna oli 58,4 %, kun tavoitteena oli enintään 50 %. Ensimmäisen vuosipuoliskon heikko työllisyystilanne heijastui työvoimakoulutuksen ja palkkatuetun työn jälkeiseen sijoittumiseen. Loppuvuonna tapahtui kuitenkin hienoinen käänne parempaan suuntaan työvoimakoulutuksen vaikuttavuuden kohdalla.

Ihmisten kokema hyvinvointi ja turvallisuus paranevat -tavoitteen yhtenä mittarina oli kulttuurin saavutettavuuden edistäminen. Satakunnan ELY-keskus on toteuttanut vuosille 2015–2020 laadittua kulttuuristrategiaa eri tahojen kanssa järjestämällä mm. tilaisuuksia. Crema-rahoitus käynnistyi 19.5.2016 ja 7.9.2016 järjestettiin Suomi nousuun aineettomalla tuotannolla -tilaisuus. Monikulttuurisuuden edistämiseksi Satakunnan ELY-keskus on osallistunut eri tahojen organisoimaan verkostoyhteistyöhön. Näistä tärkeimmät ovat Porin kaupungin perusturvakeskuksen koollekutsuma Maahanmuuttajatyön koordinoitiryhmä MAKO sekä Länsi-Suomen etnisten suhteiden alueellinen neuvottelukunta (ETNO), jota johdetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta käsin.

Seurantamittareihin kuului myös Eviran tuottama tieto säädösten vaatimukset täyttävien elintarvikeketjun toimijoiden osuudesta. Mittari kertoo, kuinka hyvin elintarvikeketjun valvonnalle asetetut tavoitteet saavutetaan. Indikaattorin katsotaan kuvaavan elintarviketurvallisuutta. Vuoden 2016 toteuma oli 92 %, mikä oli selvästi parempi kuin edellisellä vuonna (88 %). Tavoitteesta, 95 %, kuitenkin jäätiin.

Tavoite pakolaisten kuntapaikoista oli Satakunnalle ja Varsinais-Suomelle yhteinen 721, josta Satakunnalle jyvitetty osuus 251. Vuodelle 2016 tavoitteeksi asetettiin, että pakolaisten vastaanottoa koskeva sopimus saadaan tehtyä kaikkien kuntien kanssa. Lisäksi pyrittiin korottamaan vastaanotettavien pakolaisten määrää niiden kuntien osalta, joilla jo entuudestaan oli sopimus vastaanotosta. Voimassaoleva sopimus on nyt yhteensä 15 kunnan kanssa. Toistaiseksi sopimus puuttuu ainoastaan Eurajoen ja Säkylän kunnilta. Yhteensä sovittuja kuntapaikkoja oli vuodelle 2016 vähintään 221 ja enintään 265 pakolaiselle. Näin ollen TEM:n asettama 251 kuntasijoituspaikan tulostavoite saavutettiin.

Ulkomaalaisperäisen väestön osuus Satakunnassa on ollut kasvussa ollen vuoden 2015 lopussa 4.941. Ulkomaalaisten työttömyysaste (TEM) oli kertomusvuonna 31,0 % (32,3 % v. 2015). Ulkomaalaisten aktivointiaste oli Satakunnassa 43,0 %, kun kaikilla työnhakijoilla se oli 25,9 %.

Yritykset ja elinkeinot

ELY-keskuksen rahoittamien uusien yritysten määrää koskeva tavoite vuonna 2016 oli 300. ELY-keskuksen rahoitusta sai kertomusvuonna 249 uutta yritystä. Suurin osa (239 kpl) rahoitetuista yrityksistä oli starttirahan saaneita. Vaikka asetetusta tavoitteesta jäätiin, niin uusien rahoitettujen yritysten määrä kasvoi vuodesta 2015, jolloin rahoitusta sai 212 yritystä.

Tavoitteena on ollut elintarvikeviennin edistäminen. Elintarvikealan pk-yritysten tuotekehitystä, verkostoitumista ja kansainvälistymistä edistäviä maaseuturahaston hankkeita on käynnissä sekä alueellisesti että ylimaakunnallisesti. Hankkeiden keskeisten toimenpiteiden kautta yritykset verkostoituvat yli maakuntarajojen ja saavat mm. asiantuntija-apua tuotekehitykseen ja kansainvälistymisen aloittamiseen. Jalostusyritysten kansainvälistymisen lisäksi tavoitteena on ollut käynnistää mm. untuvikkojen vienti Satakunnasta Baltiaan. Food from Finland-ohjelmassa mukana on ollut viisi yritystä Satakunnasta. Toiminta on edennyt tavoitteen suuntaisesti, mutta kansainvälistymään pyrkivien elintarvikealan yritysten määrä on vielä pieni.

Maaseudun elinvoimaisuus ja elinkeinon kilpailukyky sekä ruuan tuotantovarmuus ja turvallisuus -tavoite: Hankkeiden valintamenettely on toiminut hyvin sekä hanke- että yritystuissa ja pisteytyksen kautta on voitu

painottaa oman strategian kannalta olennaisimpien toimien rahoittamista. Rahoitettujen yritystukien kautta on tulossa yli 50 uutta työpaikkaa ja rahoitetuista hanketuista 18 hanketta 21:stä kohdistuu suoraan maaseutualueiden elinkeinotoiminnan kehittämiseen. Eri organisaatioiden välisiä yhteistyösopimuksia on valtaosassa hankkeita, joten yhteistyö eri tahojen kanssa on ollut aitoa ja konkreettista. Yrittäjien osaamista on kehitetty usealla tiedonvälitys- ja koulutushankkeella, joissa kohderyhminä ovat olleet niin alkutuottajat ja elintarvikejalostajat kuin puutuoteala ja pienet ns. kivijalkayrityksetkin. Yritysten verkostoituminen ja erityisesti yritysryhmien muodostaminen on sisällynyt monen käynnissä olevan hankkeen toimenpiteisiin samoin kuin parhaiden käytäntöjen levittäminen ja etsiminenkin. Elintarvikeketjun kilpailukyvyn parantaminen on yksittäisistä toimialoista merkittävin Satakunnan painopisteistä ja sen kehittämiseen on myös panostettu eniten sekä hanke- että yritystuissa. Satakuntalaisen luomun kehittämiseen on käynnissä oman maakunnan laaja yhteistyöhanke.

Uusiutuvia luonnonvaroja hyödyntävät virkistys- ja luontopalvelut: Maaseutumatkailun maakunnallisen kehittämisen keskeisin työkalu on ollut SAMK:n käynnistämä maaseutumatkailun koordinaatiohanke, johon osallistuvat kaikki alueen keskeiset matkailua kehittävät toimijat. Uutena avauksena Pohjois-Satakuntaan ollaan hakemassa yhdessä Etelä-Pohjanmaan Lauhanvuoren kanssa UNESCO:n myöntämää Geopark-statusta, joka toteutuessaan toisi merkittävän uuden mahdollisuuden satakuntalaisen luontomatkailun ja yritystoiminnan kehittämiseen. Lisäksi käynnissä on useita Leader-rahoitteisia paikallisia matkailun kehittämishankkeita.

Satakunnassa kasvun kärkialoja ovat mm. energiaan liittyvä osaaminen (merituulivoima, bioenergia, LNG), meriteknologia, ICT, robotiikka, cleantech ja luova talous sekä korkea arvonlisää tuottavat palvelut. ELY-keskus on kannustanut kärkialoja tutkimukseen ja tuotekehitykseen sekä uuden liiketoiminnan kehittämiseen kaikin käytettävissään olevin keinoin, mm. hankerahoitus ja toimijoiden välinen yhteistyö (Satakuntaliitto, Tekes). Pk-yritysten vientiä on edistetty toimeenpanemalla TeamFinland-palvelumalli sekä hyödyntämällä TF-kasvuohjelmia. LNG:n käyttöönotto on luonut käyttömahdollisuuksia myös biokaasulle, jonka tuotantoa ja saatavuutta edistetään kehittämishankkeella. Ruokaketjun toimintaympäristöä kehittävien hankkeiden (kokonaiskustannukset 6,8 milj. euroa) lisäksi yrityksille on tehty maaseuturahastosta kokonaiskustannuksiltaan noin 15 milj. euron tukipäätökset uuden liiketoiminnan ja resurssitehokkuuden kehittämiseen. Myös EAKR- ja äkillisen rakennemuutoksen määrärahoihin on edistetty kasvun kärkialojen yritystoiminnan edistäminen -tavoitteen mukaisia hankkeita.

Merkittävät tavoitetta toteuttavat uudet pilotti- ja demonstraatiokohteet: Tahkoluodon merituulipuistohanke etenee suunnitellusti. Tekes on rahoittanut tähän liittyvää jäämitoitusosaamisen kehittämistä Technip Offshore Finlandille, joka toimii hankkeen merkittävänä toimittajana. Poriin sijoittuvaa uudentyyppistä kasvihuonetuotantoa on rahoitettu Make-varoista. Satakunnan teollisuuspilottia on viety eteenpäin.

Ympäristö ja luonnonvarat

Substanssiin liittyvien kärkihankkeiden toteuttaminen: Maaseutuohjelman hanke- ja yritystuista valtaosa tukee suoraan Biotalous- ja puhtaat ratkaisut -kärkihankkeen toimenpiteiden toteuttamista. Satakunnassa on käynnissä näihin liittyen yli 30 milj. euron konkreettiset tuetut toimenpiteet. Keskeisimpiä toimia ovat ruokaketjun kannattavuuden, resurssitehokkuuden ja vientimahdollisuuksien edistäminen. Kehittämistoimilla on panostettu myös alueelle tärkeän metsätalouden kehittämiseen.

1.3.4 Hämeen ELY-keskus

Ihmiset ja yhteisöt

Väestön hyvinvointia edistävät tavoitteet liittyivät mm. terveelliseen, turvalliseen ja viihtyisään elinympäristöön, turvalliseen ruokaan, nuorten osallistamiseen sekä maahanmuuttajien kotoutumiseen.

Kunnianhimoiset työllisyystavoitteet olivat vaikeassa työllisyystilanteessa hyvin haastavia. Alle 25-vuotiaiden työttömyysasteen vuoden kolmen ensimmäisen neljänneksen keskiarvo oli 16,3 %, mikä on selvästi viime vuoden vastaavaa ajankohtaa (23,96 %) matalampi. Vuonna 2016 nuorten työttömyysaste oli kaikkina kolmena ensimmäisenä neljänneksenä matalampi kuin vuosi sitten vastaavaan aikaan. Pakolaisten kuntasijoituspaikkojen hankinnassa onnistuttiin kohtuullisen hyvin.

Hämeen ELY-keskus ja TE-toimisto panostivat merkittävästi nuorisotakuun toteuttamiseen. Tavoitteet osoittautuivat kuitenkin liian haastaviksi, vaikka myönteistäkin kehitystä tapahtui. Nuorten työttömien määrän kasvuun pystyttiin kuitenkin vastaamaan lisäämällä aktivointitoimia, mm. nuorten virta yli 3 kuukauden työttömyyteen pystyttiin pitämään valtakunnallisessa vertailussa keskimääräistä paremmalla tasolla.

Elinympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta parannettiin mm. edistämällä rakennettujen vesistöjen monipuolista käyttöä mm. kalankulun esteitä poistamalla sekä ilmastonmuutokseen ja tulva- ja kuivuusriskihin varautumista Sysmän reitillä ja Vantaanjoella. Hämeen vesihuoltolaitosten varmuusluokitustiedot ja taajamien vesihuollon toimintavarmuustiedot päivitettiin yhteistyössä vesihuoltolaitosten kanssa.

Hämeen ELY-keskus panosti luovien alojen kehittämiseen toteuttamalla valtakunnallista ESR-rahoitteista hanketoimintaa. Opetus- ja kulttuuriministeriön tehtäväkokonaisuutta edistettiin myös elinikäiseen ohjaukseen liittyvällä hanketoiminnalla ja vahvistamalla sidosryhmien kanssa tehtävää yhteistyötä.

Alueen elinvoimaisuutta edistävät toimenpiteet liittyivät Hämeen alueellisten vahvuuksien kuten esim. cleantech-, kierrätys- ja muotoiluosaamisen sekä vahvassa perusteollisuudessa olevan potentiaalin hyödyntämiseen yritystoiminnan kehittämisessä. Toimenpiteitä on lisäksi kohdennettu alueen vetovoiman lisäämiseen asumisen ja yrittämisen toimintaympäristönä, pohjavesivarojen suojeluun, työllisyyteen ja työvoiman saatavuuteen, yhdyskuntarakenteen eheytymiseen sekä monimuotoisen luonnon säilyttämiseen ja sen käyttöön.

Tavoitteiden toteutumista on edistetty pääasiassa hyödyntämällä ELY-keskuksen normaaleja rahoitus- ja kehittämistyökaluja sekä EU-ohjelmien tarjoamia mahdollisuuksia. Pitkään jatkunut taantuma vaikeutti kuitenkin erityisesti työllisyyden hoitoon liittyvien tavoitteiden saavuttamista. Hämeen seutukuntien perusteollisuus oli myös edelleen rakennemuutoksen kohteena, minkä seurauksena erityisesti teollisuustyöpaikat vähenivät.

Perinteisen teollisuuden työpaikkamenetysten kompensoimiseksi ELY-keskus on kohdentanut rahoitus- ja kehittämistoimia uuden elinkeinotoiminnan kehittämiseen. Erityisesti cleantechin, muotoilun ja resurssitehokkuuden hyödyntäminen yritysten uusiutumisen välineinä sekä uusiutuvan energian käytön edistäminen olivat kehittämistoiminnan keskiössä. Panostus näkyi mm. kyseisiin teemoihin liittyvien hankkeiden rahoituksen kasvuna. Teknologia-rahoituksen määrä olikin Hämeessä hyvällä tasolla.

Työttömyysasteen (15–74-vuotiaat) vuoden kolmen ensimmäisen neljänneksen keskiarvo oli 7,4 %, mikä on selvästi viime vuoden vastaavaa ajankohtaa (9 %) matalampi. Vuonna 2016 työttömyysaste oli kaikkina kolmena ensimmäisenä neljänneksenä matalampi kuin vuosi sitten vastaavaan aikaan.

Työllisyysasteen (15–64-vuotiaat) vuoden kolmen ensimmäisen neljänneksen keskiarvo (69,2 %) on vuotta 2015 korkeampi (68 %). Vuosineljänneksittäin tarkasteltuna vuoden 1. ja 2. vuosineljänneksen työllisyysasteet olivat edellisvuotta korkeammat, mutta 3. neljänneksellä toteuma jäi jonkin verran vuoden 2015 toteumaa matalammaksi. Tämän tuoreempia tietoja ei ole tässä vaiheessa käytettävissä.

Yritykset ja elinkeinot

Elinkeinoelämän menestymistä edistettiin vuonna 2016 tukemalla yritysten perustamista ja uudistumiskykyä, luonnonvarojen kestäväää käyttöä, kasvua ja kansainvälistymistä, uusiutuvan energian käyttöä sekä toimivia työmarkkinoita.

Yritystoimintaan liittyvien tavoitteiden saavuttaminen oli vallitsevassa taloustilanteessa haastavaa. Uusien yritysten perustamistavoite oli 500 yritystä. Tavoitteeseen ei ihan päästy. Hämeen TE-toimiston myöntämällä starttirahoituksella aloitti 341 uutta yritystä. Kysyntää olisi ollut enemmänkin, mutta starttirahoitukseen käytettävät määrärahat olivat liian niukat, ja maaseutuohjelman kautta uusia yrityksiä ei ohjelman käynnistymisen lykkääntyessä päästy lainkaan rahoittamaan.

Työvoiman saatavuutta kuvaavan rekrytointiongelmien määrän enimmäistaso vuodelle 2016 oli 22 %. Vähentyneen työvoiman kysynnän vuoksi tämä taso näyttäisi kolmen ensimmäisen vuosineljänneksen tietojen mukaan toteutuvan.

Suunnittelukauden tavoitteena ollut uusiutuvan energian käytön lisääminen eteni tavoitteen mukaisesti. Sitä edistettiin mm. hyödyntämällä energiatukea ja maaseutuohjelman rahoitusta sekä tukemalla uusiutuvan energian käytön lisäämiseen tähtäävien selvitysten tekemistä.

Kasvuyritysten määrän lisääminen oli myös vuoden 2016 tavoitteena. Yhteistyö alueen elinkeinoyhtiöiden kanssa sekä työ- ja elinkeinoministeriön alaisten organisaatioiden yhteistyö eteni myönteisesti. Uusien kasvuyritysten määrään liittyvä tavoite oli 30 yritystä. Käytettävissä olevien tietojen mukaan tavoite ylittyi.

Maaseutuyrittäjyyden edistämisen, maatilojen investointien ja sukupolvenvaihdosten osalta strategisia tulostavoitteita ei asetettu. Rahoitustoiminta käynnistyiikin vasta vuoden lopulla uuden ohjelmakauden käynnistämistä vaikeuksien vuoksi.

Ympäristö ja luonnonvarat

Pohjavesien suojelutarpeiden yhteensovittaminen oli erityisesti ELY-keskuksen alkuvuosina vilkkaan keskustelun kohteena, ja sen vuoksi on tehty pitkäjänteisesti työtä pohjavesien suojelun, liikenteen, asumisen ja elinkeinoelämän tarpeiden yhteensovittamiseksi. On mm. selvitetty pohjavesialueiden rajauksia yhteensä 80 pohjavesialueella ja lisätty eri toimijoiden välistä vuorovaikutusta.

Ympäristöluvan varaisia valvottavia laitoksia oli 290 kpl ja tarkastuskäyntejä tehtiin yhteensä 129 kpl. Uusia vakavaa ympäristön pilaantumisvaaraa aiheuttavia tapauksia ei vuoden 2016 aikana tullut ilmi.

1.3.5 Pirkanmaan ELY-keskus

Ihmiset ja yhteisöt

Marraskuussa alkanut työttömyyden kasvun taittuminen ei vielä näkynyt yhteiskunnallista vaikuttavuutta mittaavien tulostavoitteiden toteutumassa. Poikkeuksena oli työvoimakoulutuksen jälkeinen työttömyys, jossa asetettu tavoite saavutettiin ja jossa Pirkanmaa oli alueena maan toiseksi paras. Yleistä tilannetta kuvaa hyvin se, että palkkatukityön vaikuttavuustavoitteen tulos heikkeni 5,3 prosenttiyksikköä viimevuotista ja siitä huolimatta Pirkanmaa oli alueena maan neljänneksi paras.

Tampereen kaupunkiseudulla liikennemäärien kasvu lisää häiriöherkkyyttä, mikä havaittiin konkreettisesti esimerkiksi Rantatunnelin avautuessa liikenteelle ja muuttaessa liikkumismalleja. Tilanne on toistaiseksi rauhoittunut, mutta päivittäiset liikennemäärät hipovat kapasiteetin rajoja ja yksittäisten liittymien toimivuus vaikuttaa koko keskustan liikenteeseen. Hiljaisempina aikana tunneli helpottaa kaupungin liikkumista. Liikenteen sujuvuudessa on ongelmia useilla kaupunkiseudun kehä- ja sisääntuloteilla.

Kuolemaan johtaneiden liikenneonnettomuuksien määrä jäi huomattavasti edellisvuosia alhaisemmaksi. Myös muiden henkilövahinko-onnettomuuksien kehitys oli alkuvuotta lukuun ottamatta edellisvuosia hieman suotuisampi. Satunnainen vaihtelu on kuitenkin niin suurta, että pysyviä johtopäätöksiä ei tämän vuoden osalta uskalla tehdä.

Korjausvelkarahoituksen avulla päällysteiden kunnan heikkeneminen saatiin pysäytettyä, mutta huonokuntoisia teitä riittää edelleen paljon etenkin vähäliikenteisellä tieverkolla, minkä johdosta tienkäyttäjät ovat edelleen tyytymättömiä. Sorateiden kunnosta, ja etenkin niiden pintojen velliintymisestä on tullut runsaasti negatiivista asiakaspalautetta. Osittain tämä johtuu materiaali- ja toimenpideongelmista, mutta osittain ongelmaa ovat lisänneet myös aiempaa lauhemmat talviolosuhteet ja myöhäisempi lumipolannepiteen tulo.

ELY-keskus edisti kulttuurialan toimijoiden yhteistyötä ja verkottumista hankehauista ja tapahtumista tiedottamisen avulla sekä järjestämällä verkostotapaamisia. Hankearvioinnit on tehty tiiviissä yhteistyössä Pirkanmaan liiton ja TAIKE:n aluetoimipisteen kanssa. Maaseutuyksikön rahoittamat kulttuurialan kehittämishankkeet ovat parantaneet osaltaan palvelujen saatavuutta ja monipuolistavat palvelutarjontaa.

Pirkanmaan maakuntakaava 2040 on edennyt hyväksymisvaiheeseen. ELY-keskus on antanut vuonna 2016 kaavaehdotuksesta lausuntonsa ja osallistunut kaavan viranomaisneuvotteluun sekä ohjausryhmän työhön. ELY-keskus on osallistunut MAL-sopimuksen 2016–2019 toimeenpanon ja seurannan suunnitteluun sopimuksen allekirjoittajana. Keskeisiä sopimustavoitteita, joita on käsitelty vuoden 2016 aikana, ovat kuntien strategisten yleiskaavojen laatiminen, raja-alueiden yhteissuunnittelu, raitotiehen tuketuvan maankäytön kehittäminen sekä monipuolisen asuntotonttitarjonnan edistäminen.

Yritykset ja elinkeinot

Yleisesti maakunnan toimintaympäristöä tarkasteltuna, voidaan todeta vuoden 2016 tärkeimpiä Pirkanmaan talouden kasvu-uralle ohjanneiden toimintojen olleen asunto- ja korjausrakentaminen, liike-elämän palvelut, sekä nyt vuoden verran kestänyt lievä teollisuuden kasvu.

Vuosi 2016 näytti kuitenkin toisaalta siltä, että kansalaisten kulutettavissa oleva tulo on supistumassa ja tämä vaikuttanee jatkossa erityisesti kaupan- ja palvelualan tulokseen sekä tätä kautta myös teollisuuden toimialoihin. Toimitilojen osalta tilanne on hyvä, tarjolla on monimuotoisia ja erikokoisia toimitiloja niin teollisuudelle kuin muille toimialoille.

Vuonna 2016 alueellisen maaseudun kehittämissuunnitelman osalta toiminta painottui maaseudun kilpailukyvyyn ja vetovoimaisuuden säilyttämiseksi tähtääviin toimiin. Avustusta kohdistettiin kehittämis- ja yritys-hankkeisiin yhteensä 15,9 M€ ELY-keskuksen ja Leader-ryhmien toimesta. Maatalouden kilpailukykyä ja maatalojen elinkelpoisuutta edistettiin rahoittamalla maatalojen investointihankkeita ja sukupolvenvaihdoksia. Maatalouden rakennetukiaavustuksia myönnettiin yhteensä 8,4 M€ ja korkotukilainoja 13 M€. Luonnonmukaiseen tuotantoon, ympäristösopimuksiin, kasvihuonetuotantoon ja ei-tuotannollisiin investointeihin myönnettiin tukea 6,3 M€.

Elintarviketurvallisuuteen ja peltoala- ja eläintuotantoon liittyvät valvonnat ja tarkastukset suoritettiin sovittujen suunnitelmien mukaisesti. Pelto- ja eläinvalvonnat sekä kasvintarkastukset mahdollistivat noin 110 M€ tukien maksatukset kuntien myöntämiin tukiin. Pirkanmaan ELY-keskuksen maaseutuhallinnon elinkeinollinen välitön euromääräinen vaikuttavuus oli yli 150 M€ vuonna 2016.

Valtakunnallisesti TEAM FINLAND -palveluehdotusten tavoitemääräksi 2016 oli asetettu yhteensä 350 palveluehdotusta, joista alueiden osuus oli 230 palveluehdotusta (pl. Uusimaa 120 palveluehdotusta). Kaikki alueet pääsivät tavoitteisiinsa (pl. Pohjois-Savo: tavoite 30 kpl, toteuma 28 kpl) ja palveluehdotuksia alueilla tehtiin yhteensä 272 kpl. Lukumäärän lisäksi kiinnitettiin erityistä huomiota palveluehdotusten laatuun ja myös tässä onnistuttiin erinomaisesti. Palveluehdotuksen saaneille yrityksille lähetettiin syksyllä 2016 kysely ja palveluita käyttäneet yrityksen olivat erittäin tyytyväisiä saamaansa palveluun.

Pirkanmaan yritysasiakkuussuunnitelmassa 2016 (Yritys-Suomi / Team Finland) määritetyt määrälliset, toiminnalliset ja laadulliset tavoitteet saavutettiin erinomaisesti TEM-kvintetin osalta ja yhteistyössä seudullisen yrityspalveluverkoston kanssa. Erityisesti ELY-keskuksen kehittämis- ja rahoituspalvelutuotteiden hyvä kysyntä vuonna 2016 osoitti, että yrityksissä on vahvistunut halu kehittää toimintaansa ja henkilökuntansa osaamista julkisten yrityspalvelujen avulla.

Liikenteen korjausvelkapakettia valmisteltaessa käyty vuoropuhelu elinkeinoelämän kanssa oli onnistunut, mikä näkyi myös ammattiautoilijoiden tyytyväisyyden paranemisena. Sen sijaan yhteiskunnan muiden toimijoiden osalta odotukset korjausvelkapaketin johdosta kohosivat varsin epärealistisiksi.

Ympäristö ja luonnonvarat

Ympäristöhallinnon toimialakohtaiset tavoitteet saavutettiin varsin hyvin. Erityisesti ympäristön asiakaspalvelutoiminnon kehittämisessä edettiin hyvässä yhteistyössä YM:n kanssa ja tältä osin vaikutettiin palvelutason positiiviseen kehittymiseen. Asiakaspalvelun kehittäminen on ollut ELY-keskuksen yksi tunnistetuista strategisista päämääristä. ELY-keskus on myös kehittänyt omia asiakaspalvelun toimintatapojaan niimeämällä keskeisiin hankkeisiin ja painopisteteemoihin erilliset koordinaattorit (mm. ECO3). Asiakaspalvelua parantava Chat-neuvonta aloitettiin OHKE-rahoituksen avulla. OHKE-hankkeita on valmistunut tai raportointivaiheessa 3 kpl.

Pilottina toteutettava ruoppausilmoitusten esikäsittelyn keskittäminen viiden ELYn alueella onnistui yli odotusten. ELY-keskus aloitti uutena tehtävänä valtakunnallisen pilaantuneiden alueiden tutkimus- ja kunnostustöiden koordinoimisen. Tutkimusohjelman ensimmäiset priorisoinnit tehtiin ja tutkimukset käynnistettiin ja ensimmäinen valtion jätehuoltotyö valmistui. Kokeiluhankkeessa valmistellaan kokeilukohteita ja toteutetaan T&K -hankkeita yhteistyössä TEKESin kanssa.

Maaseutuohjelmasta rahoitettiin useita hankkeita: Pirkanmaan järvireitit sekä Voimaa Pirkanmaan matkailuun. ELY-keskus toimii Pirkanmaan metsäneuvostossa edistäen ekologisesti kestävästä metsätaloutta, puun energiakäyttöä ja metsien monikäyttöarvoja. ELY-keskus on osallistunut myös alueelliseen metsäsertifiointitoimikunnan (PEFC) työskentelyyn.

Uuden maakunnallisen ympäristöohjelman valmistelu aloitettiin yhteistyössä maakuntaliiton ja muiden sidosryhmien kanssa tavoitteena luoda samalla pohjaa tulevan maakuntahallinnon ympäristöpolitiikalle.

ELY-keskus on kohdentanut panosta strategisen maakuntakaavan ohjaukseen, maakuntakaavan toteutuksen edistämiseen kuntakohtaisin yleiskaavoin sekä Tampereen kaupunkiseudun kuntien ja valtion välisen MAL-sopimuksen valmisteluun ja seurantaan. Kaupunkiseudun ulkopuolella maankäytön suunnittelua tuettiin palvelurakenteen, matkailun ja energiatuotannon näkökulmista.

Luonnonsuojeluohjelmien toteutusta jatkettiin ja vapaaehtoisen METSO-suojelun tavoitteet sopeutettiin taloudelliseen kehykseen. Merkittävänä hankkeena on ollut toteuttaa Natura 2000 –alueiden hoidon ja käytön yleissuunnitelmaa, joka ohjaa toimenpiteiden kohdentamista kiireellisimpiin kohteisiin. Perinneympäristöjen arvokkaimmat luontotyypit inventointi siirtyi ensi vuoteen, koska inventointi toteutettiin vasta pilotihankkeena erikseen sovituissa maakunnissa.

Pohjavesialueiden rajausta ja luokitus käynnistyi ja eteni nopeasti. Vesienhoitoa edistäviä hankkeita on rahoitettu paitsi vesienhoitoavustuksin myös Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman kautta. Vesihuoltolaitosten valmiutta häiriötilanteiden varautumissuunnitteluun edistettiin aktiivisesti ja yhteistyö AVIn kanssa aloitettiin.

Pirkanmaan ELY-keskus osallistui ympäristölupamenettelyn sujuvoittamishankkeeseen yhdessä LSSAVI:n kanssa kahdella kohteella. YVA-menettelyihin liittyvissä tehtävissä oli ajoittain ruuhkautumista ja sujuvat palvelut edellyttävät joustavaa lisävoimavarojen saatavuutta.

1.3.6 Kaakkois-Suomen ELY-keskus

Ihmiset ja yhteisöt

Kaakkois-Suomen alueelliset kehitysnäkymät ja barometrit syksyltä 2016 kertovat elinkeinoelämän ja työllisyysnäköymien vähitellen kirkastuvan. Työttömien osuus työvoimasta oli koko maata suurempi (alue 15,7 % / maa 13,2 %), mutta positiivista oli kokonaistyöttömyyden laskeminen. Myös työllisyysaste (uusin tieto 65,7 %) kasvoi 0,7 prosenttiyksikköä. Alle 25-vuotiaita työttömiä oli 8,3 % (maa 5,7 %) vähemmän. Pitkäaikaistyöttömyys on kasvanut, mutta sekin aiempaa hitaammin.

Pakolaisten kuntasijoitustavoite ei aivan täytynyt myönteisten turvapaikkapäätösten viipyessä. Kunnille on järjestetty koulutusta ja kehitetty yhteistyössä kotouttamisprosesseja. Maahanmuuttostrategia valmistui. Ulkomaan kansalaisten osuus alueella on suuri: edellä vain Uusimaa, Varsinais-Suomi ja Pohjanmaa.

Maaseutuohjelman rahoituksella on parannettu yrittämisen ja elämisen edellytyksiä maaseudulla. Kehittämishankkeissa kysyntä oli vilkasta ja vain noin puolet hankkeista voitiin rahoittaa. Tukea on myönnetty 6,8 M€ (Etelä-Karjala 4,3 M€, Kymenlaakso 2,5 M€). Rahoitetut hankkeet toteuttavat hyvin ”Mahdollisuuksien maaseutu – Kaakkois-Suomi” -kehittämissuunnitelman painopisteitä.

Tienkäyttäjien tyytyväisyys tieverkon tilaan on heikentynyt ollen kuitenkin yhä maan kärkitasoa. Vähäliikenteisen tiestön tilannetta parantaa osin korjausvelkarahoitus. Henkilövahinko-onnettomuudet kääntyivät laskusuhdanteen jälkeen nousuun. Ensietiedon mukaan onnettomuuksia oli 184 (tavoite 159).

Kuntien yleiskaavoitus on kehittynyt merkittävästi tärkeimpinä Lappeenrannan yleiskaavahankkeet, Etelä-Kymenlaakson strateginen yleiskaavoitus ja Kouvolan Kymijokivarsi. Samalla yhdyskuntarakennetta eheyttävä suunnittelu on edennyt.

Kymijoen ja Haminan-Kotkan tulvariskien hallintasuunnitelmien toimeenpano painottui eri tahojen sitouttamiseen. Suomalais-venäläisen tulvariskien hallintaohjelman toimeenpano saatiin käyntiin Vuoksella.

Yritykset ja elinkeinot

Uusien yritysten perustaminen on ollut varovaista eikä uusien yritysten määrätavoitteeseen ylletty. Sen sijaan rekrytointiongelmien (tavoite 26 %, toteuma-arvio 20,4 %) on saatu vastattua tehokkaasti ottaen käyttöön monikanavapalvelut, avointen työpaikkojen nopea täyttäminen ja tehostettu viestintä.

Kaakkois-Suomen elinkeinorakenteen haaste on tuotantorakenteen uudistaminen sekä uusien ja kansainvälistyvien yritysten ja innovaatioiden saaminen. Toimijoiden yhteistyönä on haettu kasvua niin perinteisistä aloista (metsäteollisuus, älylogistiikka, matkailu) kuin uusilta toimialoilta (pelillistäminen, palvelin keskus, kyberturvallisuus, energia- ja ympäristöteknologia, älykkäät pakkaukset). Digitalisaatio on keskeinen muutostekijä. Puunjalostusteollisuus on tehnyt alueelle yli miljardin investoinnit 2000-luvulla.

Venäjän rajan ylittävien kasvuvyöhykkeiden kehittämistä on tuettu alueidenkäytön ja liikenteen yhteensovittamisella (VT 6:n ja Imatran rajanylityspaikan välillä, Kotkassa Mussalon sataman valtatieyhteyksillä). Venäjän liikenne väheni useana vuonna, mutta vuodenvaihteessa kääntyi kasvusuuntaan. Ruplan kurssin vahvistuminen näkyy erityisesti venäläisten ostosmatkojen lisääntymisenä.

Maaseutuohjelman yritystukipäätöksiä tehtiin 39 kpl ja tukea myönnetty noin 3,1 M€. Pääosa eli 98 % tuesta myönnettiin investointeihin. Hankkeissa arvioidaan syntyvän 99 työpaikkaa. Elinkeinojen kehittämishankkeet kohdistuivat matkailuun, metsätalouteen ja maatalouteen. Myös maatilarahoituksessa oli vilkasta. Aloitus- ja investointitukia myönnettiin yhteensä noin 3,7 M€.

Vilkkaasti liikennöidyillä valta- ja kantateilla huonokuntoisten osuukien määrä oli lisääntynyt hieman ollen 7,2 % (tavoite 6,8 %). Kaakon valtateilla 6 ja 7 on viime vuosina toteutettu miljardiluokan investointeja. Sekä E18 -tien viimeisen osuuden Hamina–Vaalimaa rakentaminen moottoritieksi että valtatie 6 Taavetti–Lappeenranta –osuuden 4-kaistaistaminen valmistuvat vuonna 2018 parantaen mm. alueen kilpailukykyä.

Ympäristö ja luonnonvarat

Vesienhoitosuunnitelmien toimeenpano on edennyt viranomaistoiminnan kautta ja rahoittamalla kunnostus- ja suojeluhankkeita. Painotuksina olivat pohjavedet, Pien-Saimaa, rajavesistöt ja Suomenlahti. Keskeinen huomio on ollut turvetuotannon ja metsätalouden vesiensuojelussa. Veden laatua on parannettu mm. laaja-alaisella PISARA –hankkeella Lappeenrannan Haapajärvellä, Kivijärvellä, Kuolimolla ja Pien-Saimaalla. Lisäksi on saatu edistettyä monipuolisten retkeilymahdollisuuksien hyödyntämistä.

Luonnonmukainen tuotanto on edennyt vakaasti. Luomuala oli noin 15.000 ha, kasvua peräti 11 %. Viljelijöille maksettiin korvauksia 2,7 M€. Maaseutuohjelman ympäristösopimuksilla (tuki noin 0,5 M€) on edistetty maaseutuluonnon monimuotoisuutta ja alkuperäisrotujen kasvatusta.

Kaakkois-Suomen tienpitoon käytettiin 36 M€, josta tieverkon hoitoon 13 M€, ylläpitoon 14 M€ ja uusinvestointeihin 7 M€. Suurin investointi oli valtatie 6 Utin pohjavesisuojaus (5,2 M€ / 5,5 km). Tuloksena saatiin Kymenlaakson vedenhankinnalle tärkeä Utin pohjavesisuojaus valmiiksi (10,5 km).

Teollisuuden merkittäville häiriötilanteilta on välttytty ja yhdyskuntien jätevesipuhdistamojen lupaehtoihin pääosin päästy. Erikoistumistehtävänä oleva kemikaalilain toimeenpano on saanut kiitosta.

Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelma METSON toteutuksessa on saatu hyvä tulos (tavoite 350 / toteuma 376 ha). Lisäksi Woikoski Oyj:n 241 ha alue Repoveden kansallispuiston yhteydessä on saatu pitkän prosessin päätöksenä suojeltua hyvässä yhteistyössä yrityksen kanssa.

1.3.7 Etelä-Savon ELY-keskus

Ihmiset ja yhteisöt

Työttömien määrä aleni Etelä-Savossa selvästi vuoden 2016 aikana. Myönteistä oli etenkin nuorten ja pitkäaikaistyöttömien määrän pieneneminen. Joulukuun lopussa työttömiä oli kaikkiaan 9.800 eli yli tuhat vähemmän kuin vuotta aiemmin. Noin 80 % työttömyyden vähenemisestä kohdistui miesvaltaisille aloille: rakentamiseen, kuljetukseen ja erityisesti metalli- ja puunjalostusteollisuuteen.

Vuoden 2016 lopussa nuorten alle 25-vuotiaiden työttömien määrä oli 1.450, mikä on 142 henkilöä eli 9 % pienempi kuin vuotta aiemmin.

Pitkäaikaistyöttömyys aleni Etelä-Savossa vuodentakaisesta 8 %. Vuoden 2016 lopussa pitkäaikaistyöttömiä oli 2.834, kun määrä vuotta aiemmin oli 3.087. Ammattiryhmittäin tarkastellen pitkäaikaistyöttömyys aleni Etelä-Savossa vuodentakaisesta eniten teknisessä erityisasiantuntijatyössä, rakennus- korjaus- ja valmistustehtävissä sekä metsätyössä, kaikissa yli 10 %. Ammatteihin luokittelemattomien ryhmässä pitkäaikaistyöttömyys lisääntyi 11 %.

TE-toimistoon ilmoitettiin vuonna 2016 lähes 15.000 avointa työpaikkaa, mikä on noin 30 % enemmän kuin edellisvuonna. Vuonna 2016 avoimeksi tulleista uusista työpaikoista 79 % oli yrityksissä. 15.000 uudesta avoimesta työpaikasta kiinteäpalkkaisia työpaikkoja on 13.500, yrittäjäpaikkoja reilut 200 ja provisiopalkkaisia työpaikkoja 1.300.

Työnantajakontakteja Etelä-Savon TE-toimiston asiantuntijoilla oli vuoden mittaan noin 6.500, joista noin puolet liittyi suoraan työvoiman rekrytointiin. Työnantajakäyntejä tehtiin yli 400.

Työllisyyden hoitoon käytettiin Etelä-Savossa vuonna 2016 yhteensä 17,2 milj. euroa. Tästä 5,2 milj. euroa käytettiin työvoimakoulutukseen, 10 milj. euroa palkkatukiin ja starttirahoihin ja noin 2 milj. euroa valmennus- ja arviointipalveluihin. Lisäksi työllisyyden kehitystä tuettiin ESR-hankkeissa koulutuksen ja palkkatuen avulla noin 1,5 milj. eurolla.

Lähes 3.000 työnhakija-asiakasta koulututtui TE-toimiston tuella. Työvoimakoulutuksen aloittaneita oli noin 1.900, eniten rakennusalalla, metallialalla, myyntityössä sekä yrittäjäkoulutuksessa. Koulutustarjonta vastasi hyvin työmarkkinoiden vilkastumiseen, koska näillä aloilla myös työttömien määrä on alentunut eniten. Työvoimakoulutuksen lisäksi noin 1.000 Etelä-Savon TE-toimiston työnhakija-asiakasta aloitti omaehtoisensa opiskelun työttömyysetuudella.

Yritykset ja elinkeinot

Yleinen suhdannetilanne ja kehittämissilmapiiri kääntyivät kesän 2016 jälkeen selvästi myönteiseen suuntaan. Tämä näkyi hieman myös julkiseen rahoitukseen kohdistuvassa kysynnässä. Kasvun kärkialat, Etelä-Savossa erityisesti biotalous ja digitaalisuuden hyödyntäminen, näkyivät hyvin yritysten aktiivisuudessa.

Maaseutuohjelman toteutus on edistynyt pääosin hyvin. Yritysten kehittämisaktiivisuus ei kuitenkaan ole ollut toivotulla tasolla. Niinpä vuonna 2016 maaseutuohjelman rahoitus suuntautui suunniteltua enemmän yleisiin kehittämishankkeisiin, joiden määrä ja laatu olivatkin hyvällä tasolla. Sama ilmiö näkyi myös Leader-toiminnassa. Yrityshakkeita rahoitettiin maaseutuohjelmasta kaikkiaan 54 kpl (2,7 milj. €), joista Leaderin kautta 22 kpl. Elintarvikkeiden vienti kasvoi Etelä-Savossa suhteellisesti hyvin, määrä tosin ei ole potentiaaliin nähden kovinkaan suuri. Elintarvikealan yrityksiä aktivoitiin monin tavoin kartoittamaan vientimahdollisuuksia sekä aloittamaan konkreettisia toimenpiteitä.

Muussa yritysrahoituksessa menttiin vuonna 2016 parempaan suuntaan. Hankkeita rahoitettiin kaikkiaan 52 kpl (8,4 milj. €). Yritysten panostukset innovaatio- sekä tutkimus- ja kehittämistoimintaan ovat kuitenkin valitettavan vaatimattomalla tasolla.

Ympäristö ja luonnonvarat

Alueidenkäytön tavoitteena on tuottaa elinkeinoille ja asumiselle kysyntää vastaava tonttitarjonta. Etelä-Savolla maakuntakaavan ajantasaisuus parani, kun mm. kaupan suuryksikköjä ja turvetuotantoalueita koskeva vaihekaava valmistui. Pieksämäen kaupungin keskusta-alueen osayleiskaava hyväksyttiin. Kunnat saivat ELY-keskukselta asiantuntija-apua kaava- ja lupa-asioissa ja valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita edistettiin alueen erityispiirteet huomioiden. Kehittämiskeskusteluja käytiin kuntien kanssa nimettyihin painopisteisiin keskittyen. Kaavoittajien ja rakennustarkastajien neuvottelupäivä sai hyvän palautteen ja antia on hyödynnetty maakuntauudistuksen valmistelussa. ELY-keskus teki kolme muutoksen hakua kuntien päätöksistä. Resurssiongelma vaikeutti rakennussuojelupäätösten tekemistä, kulttuuriympäristöasiantuntija rekrytoidaan alkuvuodesta 2017.

Metsien, soiden ja lajien suojelu turvaavat luonnon monimuotoisuutta. ELY-keskus osallistui Natura-alueiden hoidon ja käytön suunnitteluun sekä NATA-arviointien tekoon. Natura-verkoston täydentämisen toimenpiteet tehtiin ohjeistuksen mukaisesti. Suojeluverkostoa täydennettiin metsien ja soiden osalta. Luonnonsuojelualueita toteutettiin yhteensä 812 ha. Uhanalaisten lajien säilymistä turvattiin mm. hoitotoimilla ja ohjeistamalla hankkeita lajien huomioon ottamisessa. Luonnonsuojelun poikkeuslupia ratkaistiin 11 kpl ja liito-oravia koskevia päätöksiä tehtiin alkuvuodesta 4 kpl. Saimaannorppakannan vuotuinen kasvu oli strategian mukainen 3-4 %. Norpansuojelun strategiaa ja toimenpidesuunnitelmaa päivitettiin. Osana LIFE-hanketta valmisteltiin yhteistyössä kuntien kanssa ohjetta saimaannorpan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen huomioon ottamiseen rantarakentamisen lupaprosesseissa. Maatalouden ympäristösopimuksia perinnetoimien ja maiseman hoitoon haettiin 55 kohteelle. Hakemukset arvioitiin ja viljelijöitä neuvottiin maastokäynnin yhteydessä.

Ennakoivalla ja tehokkaalla ympäristönsuojelun valvonnalla turvataan hyvä ympäristön tila ja edistetään yritysten ympäristökilpailukykyä. Valvottavat laitokset toimivat lähes poikkeuksetta ympäristölupiansa ja lainsäädännön mukaisesti. Ympäristölupien valvontaohjelma toteutui suunnitellusti. Tarkastuskäyntejä tehtiin yhteensä 76 kpl. Lausuntoja annettiin yhteensä 252 kpl. Ympäristönsuojeluilmoituksia ja lupia käsiteltiin 37 kpl. Ympäristönsuojelusihteereille järjestettiin koulutuspäivä ja ympäristörikostoiminnan yhteistyöryhmä kokoontui kahdesti. EU:n rakennerahastorahoituksella avustettiin neljää vähähiilisyttä tukevaa hanketta yhteensä 456.000 eurolla. YVA-harkinta harkinta käynnistyi Fingrid Oyj:n Jyväskylä-Joroinen 110 kV voimajohdon uusimishankkeessa.

Yhdyskunnat varautuvat vesihuollon ja tulva-alueiden riskeihin ja varmistavat pohjavesien hyvän tilan. Hydrologinen tiedon saatavuutta ja luotettavuutta parannettiin valmistautumalla hydrologisen toiminnan kilpailuttamiseen sekä dokumentoimalla ja kunnostamalla havaintoverkoston. Pohjavesialueiden rajauksien tarkistamisen ja e-luokan määrittelyn kilpailuttamisen valmistelut aloitettiin. Ruoppaus- ja metsäojitusilmoituksia käsiteltiin 65 kpl. Lausuntoja vesilainmukaisissa asioissa annettiin yhteensä 137 kpl. Puulan ja Mäntyharjun reitin vesitaselaskelmien jatkoa valmisteltiin. Palokin voimalaitoksen ohjuuksutusuoiman välityskykyä koskeva selvitys valmistui. Mikkelin tulvavaarakartoituksen valmistuminen siirtyi vuodelle 2017. Vesi- ja viemärilaitos yhdistyksen kanssa järjestettiin alueellinen vesihuoltoseminaari ja kuntiin ja vesihuoltolaitoksiin oltiin yhteydessä säännöllisesti.

Avoimella yhteistyöllä ja osallistamisella parannetaan vesien tilaa ja kalakantojen hyödyntämistä. Vesienhoidon toimenpideohjelmat jalkautettiin tarkempiin suunnitelmiin ja käytäntöön perustamalla yhteistyö- ja ohjausryhmät. Toimenpideohjelman toteutus jatkuu päivitetyn ohjelman mukaisesti. Vesistöjen kunnostusavustushakemuksia tuli 13 kpl. Myönteisiä avustuspäätöksiä tehtiin 7 kpl ja kielteisiä 1 kpl. Vesien seuranta (pinta- ja pohjavedet) täyttää vesien- ja merenhoitolain vaatimukset ja raportointitiedot toimitettiin ympäristöministeriölle. Pohjavesien tilaa parannetaan tai säilytetään asetettujen tavoitteiden suuntaisesti. Pertunmaan pohjavesien suojelusuunnitelma valmistui. Yhteistyö eri toimijoiden välillä on aktiivista ja tavoitteet ovat yhteiset ja selkeät. Kalataloudellisia käyttö- ja hoitosuunnitelmia ja vesienhoidon toimenpideohjelmia yhteen sovitettiin Puulan suunnitelmassa. Vastaava työ aloitettiin Kyyvedellä. "Vetovoimaa maaseudulle yhteistoiminnalla ja verkostoitumalla 2017-2020" -hankkeella pyritään pienten kalastusosakaskuntien yhdistämiseen suuremmiksi kokonaisuuksiksi.

1.3.8 Pohjois-Savon ELY-keskus

Ihmiset ja yhteisöt

Strategisten tulostavoitteiden saavuttamisessa onnistuttiin vuonna 2016 kohtuullisesti. Haastavasta suhdannetilanteesta huolimatta työttömyys kääntyi laskuun. Koko maakunta on pysynyt hyvin valtakunnallisen kehityksen tahdissa. Varkauden seutu on lähtenyt nousemaan rakennemuutosten jälkeen uusien investointien siivittämänä.

Liikenteen osalta tavoitteet saavutettiin hyvin ja asioissa edettiin Itä-Suomen liikennestrategian mukaisesti.

Työttömyys on laskenut maakunnassa maaliskuusta lähtien. Vaikka työttömyys laskee, niin pitkäaikaistyöttömyys on edelleen kasvussa, kasvuvauhti on ollut noin 10 % vuoden 2016 aikana. Työttömyyden lasku näkyy erityisesti lomautettujen määrän vähentymisenä. Odotukset ovat, että talouden suhdanteet ovat kääntymässä positiiviseen suuntaan. Tämä näkyy kasvaneena työvoiman kysyntänä. Ilman ulkopuolisia äkillisiä vaikutuksia voidaankin hyvin olettaa, että työttömien määrä jatkaa vähenemistään.

Usealla toimialalla on noussut esiin osaavan ja sopivan työvoiman saannin vaikeus. Tämän on näkynyt erityisesti teollisuuden alalla. Suhdanteiden kääntymisen realisoituukin ensin teollisuudessa, vaikka yrityskohdaisia eroja on edelleen paljon.

Yritykset ja elinkeinot

Maaseudun kehittämisen osalta edettiin tavoitteiden osalta pääsääntöisesti erittäin hyvin. Erityisesti maidontuotantoon vaikuttanut kannattavuuskriisi on näkynyt myös ELY-keskuksen toiminnassa. Loppuvuotta kohden investointien määrä nousi kuitenkin takaisin kohti valtakunnan kärkeä ja tulevaisuus näyttää jälleen

valoisammalta. Sähköisten palveluiden käytössä ollaan edelleen valtakunnan kärkeä. Maaseutuohjelman rahoituksessa ohjelmakauden alun mukaisesti pääpaino on ollut hanketuissa ja painopiste siirtyy kohti yritystykä.

Kalatalouden osalta tulostavoitteissa edettiin suunnitelmien ennakoidun mukaisesti.

Ympäristö ja luonnonvarat

Ympäristö ja luonnonvarat tehtävissä saavutettiin kokonaisuutena arvioiden hyvin ympäristöministeriön asettamat tulostavoitteet vuonna 2016. Tavoitteista 75 % toteutui täysin, 25 % toteutui lähes kokonaan.

Yhteistyö ELY-keskuksen vastuualueiden ja läheisten sidosryhmien kanssa sujui hyvin.

Maakuntaudistuksen valmistelu käynnistyi syksyn aikana. Esivalmistelun valmisteluryhmän lisäksi perustettiin kaikkiaan 17 alatyöryhmää. ELY-keskus on hyvin vahvasti mukana yhteistyössä etenevässä valmistelussa.

1.3.9 Pohjois-Karjalan ELY-keskus

Ihmiset ja yhteisöt

Pohjois-Karjalassa pitkään jatkunut taantuma ja sitä seuraava avoimien työpaikkojen väheneminen on aiheuttanut sen, että työllisyystilannetta koskevat tavoitteet jäivät toteutumatta. Samanaikaisesti korkean työttömyyden kanssa esiintyy kuitenkin jonkin verran rekrytointiongelmia (28,4 %), lähinnä erikoisosaamisen puolella. Virta yli 3 kuukauden työttömyyteen (41,6 %), myös nuorten osalta (32,6 %) oli jonkin verran tavoitetta huonompi. Tähän vaikutti taantumana lisäksi myös työllisyysmäärärahojen vähentyminen. Sillä oli vaikutusta myös vaikeasti työllistyvien määrään (8.018 hlöä) kasvuun mm. työelämän rakennemuutoksen ja työvoiman ikääntymisen lisäksi. Ammatillisen työvoimakoulutuksen jälkeen työttömiksi jääneiden osuus (43,4 %) jäi niin ikään tavoitteesta. Ammatillisen koulutuksen osalta tulos oli 43 % ja samaan tilastoon laskettavien lyhyiden lupakoulutusten 50 %. Myös palkkatuetun työn jälkeen työttömäksi jääneiden osalta (53,2 %) tavoitteesta jäätin.

Elintarvikeketjun turvallisuuden ja vastuullisuuden osuuden osalta (96 %) jäätin hieman tavoitteesta, puutteita oli lähinnä eläinten merkinnöissä. Pohjois-Karjalan ELY-keskus on osallistunut maakuntaohjelmaan kuuluvan Hyvinvointia ja kasvua kulttuurituotannosta - Kulttuuri ja luovien alojen toimenpidesuunnitelman laadintaan ja toteuttanut siihen sisältyviä kulttuurin saavutettavuuden edistämiseen liittyviä toimenpiteitä. Em. lisäksi asetettu tavoite on saavutettu edistämällä kulttuuri- ja luovien alojen toimijoiden työllistymistä ja yrittäjyyttä sekä vahvistamalla alueen kulttuurialan toimijoiden välistä yhteistyötä.

Yritykset ja elinkeinot

Eri toimenpiteiden kautta syntyneiden yritysten määrää koskevaa tavoitetta (300) ei saavutettu. Starttirahakysyntä on vähentynyt jonkin verran (toteuma 220 kpl). Maaseuturahaston yritystuissa tehtiin ennätysellisen paljon tukipäätöksiä, joista ennakoitaan syntyvän 62 uutta yritystä. Määrä on valtakunnallisestikin kärkeä. Erityisen suosittu on ollut uusi alkavien yritysten perustamistuki. Team Finland - ja Yritys-Suomi -verkostojen toimintojen kehittäminen etenivät suunnitelmien mukaisesti. ELY-keskus käynnisti kesäkuussa "Viennin tuplaaminen" -hankkeen osana TF -verkostoyhteistyötä. EIP-toimenpidettä on tuotu esille eri toimenpitein. Valtakunnalliseen hakuun tuli useita hakemuksia Pohjois-Karjalasta. Innovaatioasiantuntijan

työpanoksella on edistetty maaseuturahaston käyttöä innovaatiotoiminnassa. Vuodelle 2016 asetettu tavoite Team Finland palveluehdotusten määrälle saavutettiin Pohjois-Karjalassa. Team Finland alueellisena yhteistyönä järjestettiin useita asiakastilaisuuksia kansainvälistymistä kehittäville yrityksille. ELY-keskus on ollut aktiivisesti mukana selvittämässä GreenPark -yrityspuiston seuraavia vaiheita ja rahoittaa niihin liittyviä kehittämis- ja yrityshankkeita. Lisäksi ELY-keskus on osaltaan toteuttamassa Joensuun kaupunkiseudun kasvusoimusta. Maaseuturahastosta on tehty myönteinen rahoituspäätös itäsuomalaisesta kolmen maan yhteisestä ympäristöhankkeesta.

Elintarvikeala on lievässä kasvussa. ELY-keskuksen osarahoittamana on käynnistynyt PIKESin hallinnoima Tulevaisuuden elintarvikkeet -kehittämishanke. Vientiin haetaan kehitystä itäsuomalaisen yhteistyön avulla. Innovaatiotoimintaa on edistetty maaseuturahaston teknisellä tuella, palkkaamalla henkilö tukemaan luonnonvara-alan innovaatiojärjestelmän kehittymistä. Toiminnalla saavutettiin hyviä tuloksia. Maatalouden kannattavuus on heikkoa, joten investoinnit maataloilla ovat vähäisiä.

Maatalouden fosfori- (0,8 kg/ha) ja typpitase (31,7 kg/ha) kehittyivät tavoitteiden mukaisesti.

Joensuun seudun alueellinen vesihuollon yleissuunnitelma valmistui ja vastaava suunnittelu Pielisen-Karjalassa eteni hyvin. Painopiste suunnittelussa on vedenhankinnan toimintavarmuuden parantamisessa ja yhteistyön lisäämisessä. Pielisen juoksuttamismääräysten muuttamista koskevan lupahakemuksen valmisteluun liittyvä padotus- ja juoksutusselvitys on loppuvaiheessa, tavoitteena haitallisten kuivuus- ja tulvatilanteiden hillitseminen. Jänisjoen säännöstelysuositusten arviointi ja seurantaraportti valmistuivat, ja muut vesivarojen kestävä käytön edistämiseksi suunnitellut toimet rakennetuissa vesistöissä etenivät. Hydrologisen tiedon keskitettyyn hankintaan valmistauduttiin arvioimalla seurantaverkosto ja kunnostamalla rakenteita.

Lisäksi osallistuttiin valtakunnallisen jätesuunnitelman tavoitteita toteuttavan Circwaste-kiertotaloushankkeen käynnistämiseen alueella ja sitouduttiin alueellisen yhteistyöryhmänryhmän puheenjohtajuuteen.

Ympäristö ja luonnonvarat

Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat – vastuualueen vuoden 2016 tulostavoitteet toteutuivat pääpiirteissään suunnitellusti.

Alueidenkäytön ja rakentamisen ohjauksen tehtävissä tavoitteet saavutettiin varsin hyvin. Painopiste oli kuntien strategisen maankäytön suunnittelun ohjaus, laaja-alaiset yleiskaavat sekä Joensuun kaupunkiseudun yhdyskuntarakenteen kehittäminen. Osallistuttiin strategisen maakuntakaavan laadintaan ja tehtiin yhteistyössä Pohjois-Karjalan maakuntaliiton kanssa Pohjois-Karjalan rantarakentamista koskeva selvitys, joka palvelee sekä ELY-keskuksen alueidenkäytön seurantaa että maakuntakaavoitusta. Poikkeamispäätösten käsittelyn siirto ELY-keskuksista kuntiin sujui onnistuneesti hyvän ennakolta järjestetyn koulutuksen sekä tapauskohtaisen neuvonnan ja ohjauksen ansiosta. Maakuntaudistukseen on valmistauduttu tiivistämällä yhteistyötä maakuntaliiton kanssa. Yhteistyössä liiton ja kuntien kanssa on laadittu alueidenkäytön tehtäviä koskeva toimintamalli. Kulttuuriympäristön hoitoon ja rakentamisen ohjaukseen liittyviä kaikkia tehtäviä ei voitu hoitaa asiantuntijaresurssin puuttumisen takia.

Luonnonsuojelun tavoitteet saavutettiin hyvin. METSO-ohjelmaan tarjottuja kohteita on määrärahojen vähetessä seulottu entistä tiukemmin. Lajisuojelussa painopiste oli erityisesti suojeltavien perhosesiintymien suojelusuunnittelussa; kaavoituksen ohjauksessa korostuivat Natura-alueen norppakysymykset. Natura-alueiden hoidon ja käytön yleissuunnitelman tietosisältö tuotettiin raportointivalmiuteen sovitun kohde- jaon mukaisesti yhteistyössä Metsähallituksen kanssa.

Vesien hyvän tilan saavuttamiseksi ja käytävyyden parantamiseksi esitetyt tavoitteet toteutuivat pääosin suunnitellusti. Vesienhoidon toimenpiteet, kuten Freshabit LIFE IP- hanke Koitajoen ja Puruveden alueilla sekä muut kunnostushankkeet ja toimet vaelluskalakantojen elinolojen parantamiseksi etenivät. Jätevesineuvontatyötä haja-asutusalueilla jatkettiin ELY-keskuksen tukemana. Vallitseva epäselvä lainsäädäntötilanne aiheutti jonkin verran epävarmuutta alueella. Pohjavesien suojelusuunnitelma päivitettiin Valtimolla ja vastaava työ käynnistyi Tohmajärvellä. Yhteistyö alueen toimijoiden kanssa oli tiivistä. Pinta- ja pohjavesien tilan seuranta toteutettiin ostopalveluna, huolehtien valtakunnallisista ja alueellisista tarpeista. Vuoden 2016 seurantaohjelma toteutui 99 prosenttisesti. Hankinnan tilausprosessi ja tulosten siirto tietojärjestelmiin vakiintuivat. Hydrologisen tiedon keskitettyyn hankintaan valmistauduttiin arvioimalla maakunnan seurantaverkosto ja kunnostamalla rakenteita.

Ympäristöluvanvaraisten toimintojen valvontaohjelma toteutui suunnitellusti. Määräaikaistarkastuksia tehtiin 53 kpl. Merkittäviä ympäristövahinkoja ei tapahtunut. Poikkeuksellinen päästötilanne aiheutui talkkirkastamon nikkelintalteenottolaitoksella, jossa muodostuvasta sakasta havaittiin liukenevan ennalta arvioitua enemmän sulfaattia allas- ja purkuvesiin.

1.3.10 Keski-Suomen ELY-keskus

Ihmiset ja yhteisöt

Keski-Suomen elinkeinoelämän tilanne alkoi parantua nopeasti vuosien 2015 ja 2016 vaihteessa. Isot investoinnit sitoivat paljon rakennusalan työvoimaa ja sen mukana esim. palveluala alkoi kasvaa. Myös muilla toimialoilla uutiset ovat olleet positiivisia. Yleinen usko tilanteen paranemiseen nousi hyvien uutisten myötä.

Positiivinen kehitys näkyi jo työllisyysasteessa. Se oli vuonna 2016 64,8, (v.2015 63,0). Työttömien määräkin oli koko vuoden edellisvuotta alempana. Työttömyys on kuitenkin ollut pitkään erittäin korkealla tasolla ja työllisyystilanteen parantuminen näkyy toimenpiteistä huolimatta vasta pitkällä viiveellä työttömyysluvuissa suuremmissa määrin. Pitkä-aikaistyöttömien osuus kaikista työttömistä jatkoi kasvuaan. Työttömien ja alle 25-vuotiaiden työttömien virtatavoitteita yli 3 kk:n työttömyyteen ei saavutettu. Työvoimakoulutuksen ja palkkatuen jälkeen 3 kk:n kuluttua työttömänä olevien enimmäistavoitteista jäätiin myös jälkeen. Työvoimakoulutuksen laatupalaute oli kuitenkin erinomaista ja valtakunnan tasoa parempaa. Rekrytointiongelmia esiintyi jonkin verran aikaisempaa enemmän koulutustoimista huolimatta. Työvoiman saatavuusongelmat muodostuivat lähinnä erilaisten erityisammattilaisten kysynnästä, joihin voidaan vastata vain räätälöidysti.

Vuonna 2016 Keski-Suomessa käynnistyi 12 ESR-hanketta. Näille hankkeille myönnettiin ESR-rahoitusta yhteensä 3 miljoonaa euroa. Rahoitusta saaneissa hankkeissa keskitytään kehittämään uusia ratkaisuja mm. työelämän ulkopuolella olevien työ- ja toimintakyvyn parantamiseen, nuorten ja muiden heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymisen edistämiseen sekä koulutuksesta työelämään siirtymisen sujuvoittamiseen.

Kulttuurin saavutettavuutta erityisesti harvaan asutuilla alueilla tuettiin rahoittamalla Leader-ryhmien toimin 21 kulttuurialan hanketta. Niiden tukikelpoiset kustannukset olivat yhteensä noin 1,5 milj. euroa. Rahoitusta saivat yleishyödylliset investoinnit (esim. kotiseutumuseoiden kunnostamiset, teatterikatokset, vanhojen rakennusten korjaukset kylätaloiksi, tilataideteokset) ja kehittämishankkeet (esim. paikallisten taiteilijoiden esille tuominen maaseudun kehittämistyössä).

Elintarvikeketjun turvallisuutta ja vastuullisuutta on parannettu valvontatarkastuksilla sekä elintarvikeketjun toimijoille suunnatuilla koulutus- ja kehittämishankkeilla. Elintarvikeketjun säädösten vaatimukset täyttävien toimijoiden osuus nousi hieman vuonna 2016.

Keski-Suomen liikennejärjestelmän ja Jyväskylän seudun liikennejärjestelmän aiesopimukset päivitettiin. Sopimukset sisältävät yhteisen näkemyksen liikennejärjestelmän kehittämisestä ja edistettävistä liikennehankkeista. Jyväskylän seudulla henkilöliikenteen kehittämisen painopistettä on siirretty kävelyyn, pyöräilyyn ja joukkoliikenteeseen.

Yritykset ja elinkeinot

Keski-Suomen ELY-keskuksen tavoitteena on biotalouden kehittäminen ja yleensä yritysten kansainvälistyminen sekä kasvuyritysten tukeminen. Keski-Suomen ELY-keskus myönsi pk-yritysten investointi- ja kehittämishankkeisiin rahoitusta v. 2016 yhteensä 7,2 milj. euroa. Tästä investointeihin kohdistui 4,8 milj. euroa ja muuhun kehittämiseen 2,4 milj. euroa. Yritykset tavoittelevat hankkeiden toteutuksen kautta 230 milj. euron liikevaihdon kasvua josta viennin kasvun odotetaan olevan 140 milj. euroa. Myönnetty rahoitus kohdistui tavoitteiden mukaisesti erityisesti uudistumista, kasvua ja kansainvälistymistä tavoittelevien mikro- ja pk-yritysten investointi- ja kehittämishankkeisiin. Niissä painotettiin alan uusinta teknologiaa sekä yrityksen liiketoiminnan merkittävää uudistumista sekä kehittämistä, kuten tuotteiden ja palveluiden kehittämistä ja kansainvälistymistä.

Maaseudun elinvoimaisuutta ja elinkeinojen kilpailukykyä edistettiin rahoittamalla 9,2 miljoonalla eurolla hankkeita maaseudun kehittämisohjelmasta. Pääosa hankkeista kohdentui biotalouteen laajasti tulkittuna: ruokaketjun kehittämiseen, metsäbiotalouden edellytysten parantamiseen sekä luontomatkailun edistämiseen. Maaseudun kehittämisohjelmasta rahoitettiin biokaasuhanke. Tavoitteena on mahdollistaa biokaasun tuotantolaitosten ja jakeluasemien syntymisen maaseutualueille. Lisäksi on rahoitettu metsäbiotalouden edellytyksiä parantava puun liikkuvuutta edistävä hanke ja metsäbiotalouden yrityksiä kehittävä yhteistyöhanke.

Rahoitetut kehittämishankkeet toteuttavat hyvin maakunnan strategisia valintoja ja hallitusohjelman kärkihankkeita, ennen kaikkea biotalouden osalta. Ne osuvat hyvin myös alueellisen maaseudun kehittämissuunnitelman painopisteisiin. Yritysten aktiivisuus rahoituksen hakemiseen oli edelleen odotettua heikompaa, vaikka markkinointiin panostettiin vahvasti. Maatalouden investointirahoitusta haettiin toivottua vähemmän. Sen sijaan elintarvikealan yrityksiä investointituet kiinnostivat varsin hyvin.

Keski-Suomen keskeisen tieverkon päällysteet ovat valtakunnallisesti arvioituna hyvässä kunnossa. Huonokuntoisten päällystettyjen teiden määrä väheni 24 kilometrillä ja vuoden lopussa 5 % keskeisen tieverkon päällysteistä oli huonokuntoisia. Muun tieverkon päällysteiden kunto heikkeni 36 kilometrillä. Vuoden lopussa 16 % tieverkon päällysteistä oli huonokuntoisia. Huonokuntoisten siltojen ja painorajoitettujen siltojen määrä väheni. Keskeisen tieverkon hyvällä kunnolla edistetään alueen saavutettavuutta ja mm. vientiteollisuuden kuljetusten sujuvuutta sekä yritysten toimintavarmuutta. Keskeisellä tieverkolla painorajoituksia ei ole. Painorajoitettujen siltojen vähentämisellä ja huonokuntoisten päällysteiden määrän vähentämisellä muulla tieverkolla vaikutetaan varsinkin biotalouskuljetusten sujuvuuteen ja toimintavarmuuteen.

Ympäristö ja luonnonvarat

Ympäristönsuojelutyössä painottui koko biotalouden kirjo; ympäristön- ja luonnonsuojelun toimenpiteet tukevat niin vesien, metsien ja muunkin ympäristön puhtautta ja luovat siten edellytyksiä biotaloutta tukevalle elinkeinotoiminnalle kuin myös luonnon monimuotoisuuden säilyttämiselle.

Vesienhoidon toimeenpanossa pääpaino oli vesienhoitosuunnitelmien ja Keski-Suomen vesienhoidon toimenpideohjelman vuosien 2016 – 2021 tavoitteiden edistämässä. Viranomaistyö kulmineoittuu lausuntoihin ja valvontaan, mutta myös käytännön vesienhoitotyöhön. Esim. Kivijärven kunnan Iso-Pirttijärven ennalistaminen on toiminut airueena valuma-aluekunnostuksille. Sinistä biotaloutta tukeva isojen virtavesien kunnostusurakka alkoi kääntyä Jämsän Nytkymenjoen valmistumisen myötä loppusuoralle. Osana hallinnonuudistukseen valmistautumista aloitettiin työ kaikkien pohjavesialueiden tietojen päivittämisiksi. Hanke tukee jatkossa maakunnan alueen vedenhankinnan suunnittelua.

Metsään pohjautuvaa biotaloutta tukeva yhteistyö Keski-Suomen alueellisen metsäohjelman toimeenpanossa Metsä-keskuksen kanssa painottui kunnostusojituksen laadun parantamiseen, vesiensuojelun tehostamiseen ja osaamisen kehittämiseen koulutuksin. Valtakunnallinen EU-rahoitteinen Freshabit-hanke alkoi Keski-Suomen osalta suunnitellusti Metsäkeskustyhteistyönä Jämsän-Kuhmoisten Arvajän vesistöreitien hoidon ja käytön suunnittelulla.

Jätehuollon kehittämisessä tuettiin asiantuntijaohjauksella kahden merkittävän biokaasulaitoksen toteuttamisen suunnittelua. Valmistuessaan vuonna 2017 laitokset moninkertaistavat Keski-Suomen biokaasuntuotannon (liikenne-polttoaine). Laitokset lisäävät olennaisesti maakunnan biohajoavan jätteen energiahyötykäyttöä. Kuntia ohjattiin entistä tarkempaan jätteiden syntypistelajitteluun, mikä luo pohjaa kierrätyksen lisääntymiselle.

Valvontatyön keinoin havaittuja ympäristönsuojelullisia puutteita ja epäkohtia saatiin korjattua useissa kohteissa kohdistamalla erityisesti huomiota vesiensuojelurakenteiden toimivuuteen, huonoihin tarkkailutuloksiin ja tarkkailuvelvoitteiden noudattamiseen.

Vapaaehtoisen metsiensuojeluohjelma METSO:n vuositavoite 400 ha ylitettiin, ohjelman avulla toteutuneilla 5.000 hehtaarilla on jo maakunnallista merkitystä luonnon monimuotoisuustavoitteiden turvaamisessa. Vanhojen luonnonsuojeluohjelmien lopputoteutus viivästyi valtakunnallisten neuvotteluiden vuoksi.

Luontomatkailua tukevan sähköisen opastusaineiston kokoaminen eteni jyvässeudun kohteiden osalta, mutta kokonaistavoite koko maakunnan kohteiden digitalisoimiseksi on vielä toteutumatta.

Kiireellisesti suojeltaviksi luokiteltujen lajiesiintymien turvaamista jatkettiin erityisesti suojeltavien lajien rajauspäätöksillä, maastoseurannoilla, hoitotöillä sekä maanomistaja- ja kuntien kaavaneuvotteluilla.

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutumista ohjattiin viranomaisneuvottelujen ja kaavoista annettavien lausuntojen yhteydessä. Näin välitettiin valtakunnallisesti merkittäviksi määritellyt ympäristötavoitteet kuntakaavoitukseen ja turvattiin mm. Äänekosken biotuotetehdashankkeen eteneminen maankäytön suunnittelun osalta. Kuntien taajama-alueiden kaavoitusta ohjattiin lausuntojen, ja neuvottelujen kautta keskittyen kaavojen sisältövaatimuksiin.

1.3.11 Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

Ihmiset ja yhteisöt

Työvoimapolitiikkaa koskevat vaikuttavuustavoitteet jäivät saavuttamatta, vaikka taloustilanteessa tapahtunut käänne näkyi myös työmarkkinoilla kysynnän piristymisenä. Voidaan todeta, että asetetut tavoitetasot eivät olleet realistisia.

Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran kanssa sovitut valvontatehtävät suoritettiin täysimääräisesti. Elintarviketietojen turvallisuutta ja vastuullisuutta koskeva tulostavoite saavutettiin.

Toiminta-alueella edistettiin eri henkilöliikennemuotojen integroitumista asiakkaille yhdeksi palvelukokonaisuudeksi kahden meneillään olevan MaaS (Mobility as a Service) –hankkeen avulla.

Päivittäinen liikennöitävyys tieverkolla on pystytty turvaamaan, vaikkakin tienkäyttäjien tyytyväisyys tieverkon tilaan on edelleen heikentynyt. Henkilövahinko-onnettomuuksien laskennallista vähentämistavoitetta ei saavutettu, koska investointirahoitusta ei ole tarpeeksi tarvittavien turvallisuustoimenpiteiden toteuttamiseksi. Myöskään tapahtuneiden onnettomuuksien määrää koskevaa tavoitetta ei saavutettu. Henkilövahinkoihin johtaneiden onnettomuuksien määrä on ollut kasvusuunnassa jo useampana vuotena.

Tulvariskien hallintasuunnitelmien mukaisia toimenpiteitä on edistetty mm. Kyrönjoella, Lapuanjoella ja Lapväärtinjoella. Närpiönjoen tulvariskikartoitus on valmistunut. ELY-keskuksen alueella on käynnissä tulviin varautumista ja tulvatiedottamista koskeva kehittämishanke.

Yritykset ja elinkeinot

Vaikka elinkeinoelämän näkemykset suhdannetilanteesta ovat kirkastuneet, näkyy epävarmuus vielä rahoituksen kysynnässä. Alkaneen ohjelmakauden liikkeelle lähtö on ollut yritysrahoituksen osalta jonkinasteinen pettymys. Epävarmuus näkyy myös yritysten uusperustannassa, sillä tavoitetta eri rahoitustoimenpiteiden kautta syntyneiden uusien yritysten osalta ei saavutettu.

Alueella on vahva usko maatalouselinkeinojen jatkuvuuteen, vaikka toimintaympäristö on kärsinyt epävakaudesta. Etelä-Pohjanmaalla maataloilla on edelleen investointihalukkuutta ja alustavien tietojen mukaan hankkeita rahoitettiin eniten koko valtakunnassa. Maaseudun kehittämisohjelman eri tukijärjestelmien toimeenpanotehtävät käynnistyivät vaiheittain, vaikka tietojärjestelmäongelmat tuottivat haasteita sekä tuen hakijoille että hallinnolle. Ongelmista huolimatta vuosi oli tuloksellinen. Hanke- ja yritystukiin sidottiin ennätysmäärä varoja ja rakennetukienkin osalta varojen sidontaa voidaan pitää kohtuullisena ottaen huomioon maatalouden kannattavuusnäkökulmat ja tuottajahintojen kehitys. Maaseuturahasto on myös avainasemassa biotaloutta ja elintarviketietojen kehittämistä tukevien tavoitteiden edistämiseksi ja rahoittamisessa.

Luonnonvarakeskuksen ravinnetase seurannan mukaan Etelä-Pohjanmaan ravinnetaset typen ja fosforin osalta ovat kehittyneet myönteiseen suuntaan. Muutos johtunee uuden ohjelmakauden ympäristökasvien ja ympäristökorvauksen toimenpiteiden saavuttamasta suosiosta.

Liikennejärjestelmän kehittämisessä tieverkolla tehtävät työt olivat edellisvuosien tapaan pääasiassa nykyisen tieverkon ylläpitotehtäviä. Teiden ominaisuuksien parantamista vastaamaan muuttuvia liikenteen tarpeita on teetetty paikallisesti kuntien rahoituksella. Merkittävistä tieverkon kehittämishankkeista meneillään on Liikenneviraston toteuttama vt 3 ja vt 18 risteysjärjestelyjen parantaminen Laihiällä. Hanke parantaa valmistuttuaan alueen liikenneolosuhteita merkittävästi. Seinäjoen ohikulkutien (vt 19) viimeinenkin

osuus saatiin rakennettua ja tie avattiin kokonaisuudessaan liikenteelle marraskuussa 2016. ELY:n ja kaupungin yhteishankkeena parannettiin Pietarsaaren satamayhteyttä (kt 68) paremmin vastaamaan elinkeinoelämän kuljetustarpeita.

Edellisistä vuosista poiketen päällystettyjen teiden kunto heikkeni vuonna 2016 myös vilkkaalla tieverkolla, eli tulostavoitetta ei saavutettu. Muulle tieverkolle kohdistettiin korjausvelkarahoitusta, mutta vaurioitumisnopeus on jo niin voimakasta, että em. lisärahoituksesta huolimatta myös muulla tieverkolla päällystettyjen teiden kunto heikkeni. Yhdessä elinkeinoelämän kanssa valitut korjausvelkakohteet sisälsivät tien pitkäaikaista kestävyyttä sekä raskaan liikenteen palvelutasoa parantavia toimenpiteitä, jotka eivät tehokkaimmin poista pintakuntopuutteita.

Elinkeinoelämän tyytyväisyys kuljetusten toimivuuteen on heikentynyt koko Suomessa, eikä tavoitetasoa saavutettu EPO ELY:n alueellakaan. Tulos on seurausta pitkäaikaisesta tieverkon ylläpidon ja kehittämisen aliresursoinnista. Elinkeinoelämän kuljetuksiin voimakkaasti vaikuttavien siltojen kuntoluokitusta koskevat tavoitteet saavutettiin sekä painorajoitettujen että huonokuntoisten siltojen määrissä.

Ympäristö ja luonnonvarat

Kaavoituksen ohjausta koskevat tehtävät ovat edenneet suunnitellusti toiminnan painottuessa edelleen voimakkaasti tuulivoimakaavoihin. Merkittävä osa vireillä olleista tuulivoimakaavoista on edennyt kunnissa päätökseen ja tuulivoimamaakuntakaavat on vahvistettu Etelä-Pohjanmaalla, Keski-Pohjanmaalla ja Pohjanmaalla. ELY-keskus on osallistunut myös Etelä-Pohjanmaan vaihemaakuntakaava III, Pohjanmaan kokonaisuusmaakuntakaavan ja Keski-Pohjanmaan vaihekaava 5:n taustaselvityksiin, joista ensimmäinen maakunnassa vahvistettu kaava valmistui Etelä-Pohjanmaalle. Poikkeuslupien siirtyminen kuntiin on sujunut pääosin hyvin, muutamissa tapauksissa ELY-keskus on joutunut puuttumaan asiaan.

YVA-arviointiohjelmista ja -selostuksista on annettu yhteensä yhdeksän lausuntoa. Vireille on tullut suuria keskenään erityyppisiä YVA-hankkeita samalla, kun tuulivoimahankkeiden määrä on selvästi vähentynyt. Ennakkoneuvotteluja on käyty kymmenessä merkittävässä hankkeessa.

Vanhojen luonnonsuojeluohjelmien toteutuksessa jäätiin tavoitteesta hitaasti etenevien pakkokeinojen takia. Suojelussa painotettiin METSO-ohjelmaa, jonka osalta tavoitteet saavutettiin.

Vesien tilan parantaminen on edennyt, mutta strategisena tavoitteena oleva vesien hyvän tilan saavuttaminen on vielä kaukana toteutumisesta. Vesienhoidon ja merensuojelun suunnittelu sekä niihin liittyvät hankkeet ovat edenneet suunnitellusti. Toimeenpanoa pyritään edistämään mm. Interreg- ja Life –hankerahoituksella, koska muiden rahoitusjärjestelmien käyttö on vaikeutunut. FRESHABIT LIFE IP –hankkeessa on kahdeksan osa-aluetta, joista Pohjanmaan jokien osa-alueeseen kuuluu Lapväärtin-Isojoen ja Ähtävänjoen vesistöalueet sekä Karvianjoen latva-alueet. Osa-alueen toimia koordinoi Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus. Hankkeen yleisenä tavoitteena on parantaa Natura 2000 –vesistöjen tilaa ja kehittää uusia menetelmiä ja yhteistyötä liittyen näihin vesistöalueisiin.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle on maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä vuonna 2016 keskitetty valtion vesistörakenteiden omistajuus ja vesistörakenteiden ylläpidon valtakunnallinen koordinointi sekä hydrologisen tiedon tuottaminen. Keskitettyjä tehtäviä koskevat selvitykset ja sopimusneuvottelut ovat vaatineet merkittävästi resursseja.

Ympäristönsuojelussa valvontamaksutulojen kohdentaminen valvonnan resursseihin on helpottanut valvontakohteiden suuresta määrästä johtuvia haasteita, mikä paransi tarkastustoiminnan tulosta aikaisempiin vuosiin verrattuna. Ympäristöviranomaisten ja poliisin yhteistyön aktivoitumisen seurauksena ympäristörikosprosesseja on ollut vireillä aiempaa enemmän.

1.3.12 Pohjanmaan ELY-keskus

Ihmiset ja yhteisöt

Pohjanmaan ELY-keskuksen alueella oli työttömiä työnhakijoita vuoden 2016 aikana yhteensä 26.083. Vuonna 2015 työttömiä oli 24.965, joten määrä kasvoi hieman viime vuoden aikana. Työttömien määrä laski keväällä, nousi korkeimmalleen heinäkuussa ja kävi matalalla tasolla syksyllä. Joulukuussa työttömien määrä oli kuitenkin jälleen korkeahko, kuitenkin pienempi kuin vuotta aikaisemmin. Avoimia työpaikkoja oli yhteensä 17.422. Määrä laski hieman edellisvuodesta, jolloin avoimia työpaikkoja oli 18.033.

Työllisyystilanteen johdosta vuosi 2016 oli Pohjanmaan ELY-keskuksessa haastava tulostavoitteiden toteuttamisen kannalta. Rekrytointiongelmia kokeneiden toimipaikkojen osuus oli Pohjanmaan ELY-keskuksessa 27,3 prosenttia, kun tavoite oli 23 prosenttia. Tilastokeskuksen tutkimus ei kuitenkaan ole pienen otoksen johdosta luotettava. Virta yli kolmen kuukauden työttömyyteen oli 43,9 prosenttia (tavoite 34 prosenttia) ja alle 25-vuotiailla 37,7 prosenttia (tavoite 24 prosenttia). Vaikeasti työllistyvien määrä ylittyi reilulla 800 henkilöllä toteuman ollessa 6.022 ja tavoitteen 5.200. Kolmen kuukauden ammatillisen työvoimakoulutuksen jälkeen työttömäksi jääneiden osuus oli 38,5 prosenttia (tavoite 37 prosenttia). Tavoitetta parempaan tulokseen päästiin kolmen kuukauden palkkatuetun työn jälkeen työttömäksi jääneiden osuudessa. Toteuma oli 42,4 prosenttia (tavoite 43 prosenttia). Heikko tilanne työmarkkinoilla heikensi tuloksia, eteenkin vientivetoisella Vaasanseudulla.

Pakolaisten toteutuneita kuntasijoituspaikkoja oli Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan alueella yhteensä 235 (tavoite 978). Kunnat varautuivat vastaanottamaan aikaisempia vuosia enemmän oleskeluluvan saaneita turvapaikanhakijoita. Vuonna 2016 kuntiin sijoitettujen määrä oli kuitenkin aiempien vuosien tasolla. Tämä johtui turvapaikkahakemusten käsittelyajoista, kielteisten päätösten määrästä ja siitä, että osa myönteisen oleskeluluvan saaneista muuttaa pois alueelta. Voi olla, että laajamittaisen maahantulon vaikutukset näkyvät vasta vuonna 2017 kuntapaikkojen täyttymisessä.

Elintarvikeketjun vastuullisuus ja turvallisuus -mittarin toteumaksi tuli 96 prosenttia, kun tavoite oli 95 prosenttia. Tavoite saavutettiin.

Kulttuurin saavutettavuuden edistäminen: OKM:n ja Työelämä 2020 hankkeen kanssa järjestettiin yhteistilaisuus keväällä, jossa käytiin läpi painopisteitä luovien alojen kehittämiseksi, Työelämä 2020 hankkeen toimintaa sekä erilaisia rahoitusmahdollisuuksia. Pohjanmaan ELY-keskus on ollut aktiivisesti mukana Pohjanmaan TYHY-verkoston ja TYHYVERKOSTOX-hankkeen kanssa ja järjestänyt yhteistyössä työelämän ja työhyvinvoinnin edistämiseksi tilaisuuksia. Maaseutuohjelman ja rakennerahastojen varoja on kohdennettu tavoitteiden mukaiseen toimintaan.

Substanssiin liittyvien kärkihankkeiden toteuttaminen: Toimia on kohdennettu rakennetyöttömyyteen ja aktivointiastetta on saatu nostettua. Oppimisympäristöjä on kehitetty ESR-varoin. Työvoimakoulutuksen profiilia on muutettu räätälöidyn koulutuksen suuntaan tutkintotavoitteisen koulutuksen sijaan. Kysyntä

Rekrytointikoulutuksesta on saatu vilkastumaan. Työllisyyden parantuminen on kohdistunut erityisesti nuoriin vaikkakin kysyntä uudesta työvoimasta oli laimea 2016 teollisuuden suhdanteista johtuen. Alueella toimii kaksi Ohjaamo sekä kaksi elinikäisen ohjauksen verkostoa joiden toiminta on ollut aktiivista. Pohjanmaan maakunnassa ELO-toiminta on saanut korkeamman statuksen kun maakuntahallitus päätti perustaa koulutuksen neuvottelukunnan ja sen alaisuuteen ELO- jaoksen. Maahanmuuttajille on ollut runsaasti koulutusta tarjolla, sekä kotouttamiskoulutusta että ammatillista. Uudet yritykset ovat syntyneet pitkälti TE-toimiston myöntämän starttirahoituksen turvin. Aloittavaa yrittäjyyttä edistetään TE-toimiston ja ELY-keskuksen yhteisellä työryhmällä.

ELY-palveluihin sitoutuminen: ELY-keskuksen asiakaspalautekyselyn mukaan asiakkaat ovat olleet tyytyväisiä Pohjanmaan ELY-keskuksen palveluun (palvelu kokonaisuudessaan 4,0) Erityisen tyytyväisiä asiakkaat olivat palvelun ystävällisyyteen, asiantuntevuuteen ja annettuun neuvontaan. Pohjanmaan ELY-keskus on tehnyt yhteistyötä IE2-hankkeen kanssa ja osallistunut mm. kokoumispalvelujen palvelumuotoiluun. Maakuntahallinnon valmistelutyöhön on osallistuttu aktiivisesti ja asiakasnäkökulma on tärkeä valmistelun lähtökohta.

ELY-keskus vahvistaa yhteistyötä alueellisten toimijoiden kanssa: TEM antoi ELY-keskuksille huhtikuussa 2016 ohjeen kansainvälisen suojelun perusteella oleskeluluvan saaneen ohjaamiseksi kunnan asukkaaksi ja TE-palvelujen asiakkaaksi. Pohjanmaan ELY-keskus on kehittänyt toimintaansa ohjeen edellyttämällä tavalla. Pohjanmaan ELY-keskus on perustanut kuntaan osoittamisen alueellisen yhteistyöryhmän. ELY:n koordinoimana jatkaa myös maahanmuuttoasioiden verkosto. Uuden ryhmän myötä ryhmien työnjakoa on kehitetty. Pohjanmaan ELY-keskus on laatinut kuntiin osoittamisen strategian ja strategiaa on käsitelty alueellisessa yhteistyöryhmässä. Pohjanmaan ELY-keskus on tiivistänyt yhteistyötään eri toimijoiden kanssa, jotta kuntiin siirtyminen vastaanottokeskuksista sujui hyvin. Kuntapaikkoja on neuvoteltu enemmän, jotta pystyttäisiin vastaamaan aiempaa suurempaan tarpeeseen. Lisäksi ELY-keskus sopi alueelle perustettavasta uudesta perheryhmäkotiyksiköstä. Pohjanmaan ELY-keskus koordinoi alueen maahanmuuttoasioiden verkostoa. Verkostossa on kotoutumisasioita hoitavia kunnista, TE-toimistoista, projekteista ja kolmannelta sektorilta. Verkoston tavoitteena on toimia kotouttamistyön tukena. Kotona Suomessa -hanke järjesti kolmipäiväisen koulutuksen maahanmuuttoasioista alueen toimijoille.

Pohjanmaan- ja Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuskusten alueella toimii Pohjanmaan etnisten suhteiden neuvottelukunta (ETNO). Pohjanmaan ETNO:n toimintaa koordinoi Pohjanmaan ELY-keskus. ETNO:n tavoitteena on edistää hyviä etnisiä suhteita. Jäseninä toimivat viranomaiset ja kolmannen sektorin edustajat ja tavoitteena on myös lisätä yhteistyötä ja tiedonvaihtoa jäsentahojen välillä. Vuonna 2016 ETNO:n teemana on ihmisarvoisen keskusteluilmapiiirin edistäminen.

Alueelliset Yritys-Suomi verkostot toimivat perinteisesti erittäin hyvin. Toimintaa pyritään kehittämään suuntaan jossa paneudutaan yhteisten yritysasteiden ratkomiseksi sen sijaan että tiedotetaan kunkin organisaation yleisistä tapahtumista. Tämäkin on tärkeä asia, mutta uudistusta kaivataan jotta toimijoiden innostus saadaan ylläpidettyä. Maakuntauudistus on myös asia joka yhdistää tämän toimijajoukon ja pureudutaan yhdessä tähän suureen haasteeseen ja mahdollisuuteen. Yritysassiakuussuunnitelman tavoitteet saavutettiin.

Toimintatapoihin liittyvien kärkihankkeiden toteutuminen: Pohjanmaan ETNO:n järjesti 4 kokousta vuonna 2016. Vuoden 2016 teemaa "Ihmisarvoinen keskustelukulttuuri", edistettiin mm. avoimella yleisötilaisuudella aiheesta. Tilaisuudessa kuultiin faktaa ja saatiin näkemyksiä hyvien väestösuhteiden edistämisestä, ennakkoluuloista ja populismista. ETNO:n jäsenille järjestettiin myös koulutusta vaikuttamisesta. ELO-toiminnan kehittämistä jatkettiin edelleen. Yhteistyömaakuntien kanssa on tiivistynyt entisestään maakunta-

uudistuksesta johtuen. Keskeisten klustereiden toimintaa on seurattu erityisesti yhteistyön ja rahoitusmahdollisuuksien näkökulmasta. Toiseen asteen koulutuksen reformiin liittyvät toimet ovat käynnistyneet tehokkaasti.

Toimintatapoihin liittyvät erikoistumis- ja keskitetyt tehtävät: Pohjanmaan ELY-keskus vastaa laajennetulla toimialueella Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan maahanmuuttoon liittyvien tehtävien alueellisesta koordinaatiosta, esim. maahanmuuttotiimin toiminnasta, yhteisen valmiussuunnitelman tekemisestä. ELY:jen yhteistyötä on tiivistänyt yhteinen maahanmuuttoasiantuntija ja Kotona Suomessa -hankkeen aluekoordinaattori, joka toimii molempien ELY:jen alueella.

Yritykset ja elinkeinot

Uusia kansainvälisiä yrityksiä oli hieman tavoitetta enemmän, 24 kappaletta (tavoite 20 kappaletta).

Kasvun kärkialojen yritystoiminnan edistäminen: Kohderyhmänä ovat olleet erityisesti alihankintaan erikoistuneet yritykset, joiden omien tuotteiden ja palvelujen kehittämistä on pyritty aktivoimaan. Lisäksi TEM:n kansallisella ERM-valtuudella on kehitetty saumattomia toimitusketjuja alihankintaverkostossa. Pääpaino näissä hankkeissa on ollut ABB:n ja Wärtsilän verkostot. Molempien maakuntien teollisen internetin ja digitaalitekniikan yritykset ovat aktivoituneet. Pohjanmaan ELY-keskus on yhteistyössä Pohjanmaan liiton kanssa järjestänyt teollisen internetin työpajoja, joissa on haettu uusia hankeideoita tämän tulevaisuuden alan aktivoimiseksi. Tekesin digiboosti-kampanja on myös innostanut useita yrityksiä pohtimaan digitaalisuuden merkitystä liiketoiminnassaan. Tulokset näkyvät kehittämishankkeina, kasvuna ja kansainvälistymishaluna. Kiertotaloutta on edistetty varsinkin maaseuturahaston hankkeilla ja yritysrahoituksella. Katso myös edellinen tavoite.

Merkittävät tavoitetta toteuttavat uudet pilotti- ja demonstraatiokohteet: Pohjanmaalla ja Keski-Pohjanmaalla on käynnistynyt muutama huomattavampi bio- ja kiertotalouden yrityshanke, joiden kasvua ja kansainvälistymistä pyritään tukemaan Team Finland -toimin. Alueella on runsaasti energia-alan osaamista. Energiapainotteisista hankkeista merkittäviä ovat polttoainelaboratorio ja sen laajentaminen, Vaasan asemanseudun energia-platform sekä erityisesti Wärtsilän edesauttama kaasulaivahanke, jossa uusia alan tekniikoita on tarkoitus koeponnistaa.

Elintarvikeviennin edistäminen: Maaseudun yritystuella on tuettu kolme elintarvikealan investointihanke, joiden tavoitteena on aloittaa tai lisätä maataloustuotteiden vientiä.

Maaseudun elinvoimaisuus ja elinkeinon kilpailukyky sekä ruuan tuotantovarmuus ja turvallisuus: Maatilojen kehittäminen on vaikeasta taloustilanteesta huolimatta ollut erittäin aktiivista vuoden aikana. Hakemusten joukossa oli monta isoa tuotantoa laajentavaa investointia. Ympäristöä parantavia investointeja on tehty runsaasti, mm säätosalojituksia. Maaseuturahaston Leader-rahoituksen kautta on rahoitettu suuri määrä maaseudun elinvoimaisuuteen ja paikallisen omaehtoisuuden lisäämiseen tähtääviä hankkeita. Lisäksi maaseuturahaston tuella on käynnistynyt ja käynnistymässä kasvihuone- ja peruna-alan osaamiskeskushankkeet, joiden tavoitteena on lisätä merkittävästi tuottajien ja tutkimusorganisaatioiden yhteistyötä. Biotalous on edistetty esimerkiksi uusiutuvaan energiaan ja siniseen biotalouteen liittyvien tiedonvälitysjä yhteistyöhankkeiden avulla. Vuonna 2016 käynnistyi elintarvikealan yritysten yhteistyön lisäämiseen tähtäävä kehittämishanke, jonka yhtenä tavoitteena on kansainvälisen yhteistyön ja elintarvikeviennin lisääminen.

Uusiutuvia luonnonvaroja hyödyntävät virkistys- ja luontopalvelut: Maaseuturahaston tukemalla Kolmen VYHTI-hankkeella pyritään edistämään vesien kunnostustoimenpiteiden toteutusta tukemalla alueiden

toimijoita pieninä osa-alueina tai valuma-aluekokonaisuuksina toteutettavien vesistökuunnostuksien suunnittelussa ja lupa- ja ilmoitusmenettelyssä. Hanke toteutetaan kaksikielisenä kolmen maakunnan alueella (Keski-Pohjanmaa, Pohjanmaa ja Etelä-Pohjanmaa).

UHMA - Uhanalainen maaseudun luonto hoitoon yhteistyöllä-hankkeessa edistetään luonnon- ja maisemansuojelullisesti arvokkaiden maatalousalueiden hoitoa ja säilymistä Etelä- ja Keski-Pohjanmaan sekä Pohjanmaan maakunnissa. Hankkeessa luodaan uusia maisemanhoitoverkostoja, yhdistetään kohteita ja tekijöitä toisiinsa sekä edistetään pohjalaismaakuntien välistä yhteistyötä mm. laiduntamisessa. Tavoitteena on kehittää maisemanhoidon taloudellista kannattavuutta, saada laidunnuksen piiriin mahdollisimman isoja laidunalueita sekä ohjata maaseudun asukkaita hyödyntämään luonnon- ja maisemanhoidon rahoitusmahdollisuuksia innovatiivisesti. Hankkeella halutaan lisätä maaseutumaiseman arvostusta sekä innostaa maanomistajia, viljelijöitä, yhdistyksiä, yrityksiä ja muita toimijoita hoitamaan maisemaa ja luonnon monimuotoisuutta maaseudulla.

Merenkurkun maailman luotoperintöalueella rahoitettiin Metsähallituksen toteuttamat MASTO1- ja MASTO2 – investointihankkeet, joiden puitteissa on kunnostettu arvokkaita luonto- ja kulttuuriperintökohteita. Hankkeen avulla alueen kärkekohteet saatetaan turvallisiksi ja toimiviksi käyntikohteiksi, joista on hyvä jatkaa tutustumista saariston luontoon ja kulttuuriperintöön veneillen, patikoiden tai meloen. Yhteensä hankkeissa on tehty toimenpiteitä noin kymmenessä eri kohteessa.

Leader-ryhmä Pirityisten kautta on rahoitettu seuraavia uusiutuvia luonnonvaroja hyödyntäviä paikallisia hankkeita: Salamajärven kalastuskunnan hallinnoimassa hankkeessa kalastuskunta rakentaa Salamajärven Tervaniemeen alueen virkistyskalastuksen harrastamiseen sekä vapaa-aikaan ja erämaaluontoon liittyvien elämysten kokemisen kaikille alueella liikkuville ihmisille. Lohtajan yhteisalueiden toteuttamassa hankkeessa tavoitteena on Lohtajan Jokisuun saaminen yleiseen virkistyskäyttöön rakentamalla alueelle lintutorni, laavu, laituri ja pitkospuut. Aktion Österbotten on rahoittanut Mustasaassa Iskmo-Jungsundin alueella uutta vaellusreitistöä. Lisäksi Leader-ohjelman yritystukena on myönnetty kalastus- ja luontomatkailuun liittyvä investointi Perhon Sammakkolammelle.

Ympäristö ja luonnonvarat

Pohjanmaan ELY-keskuksella ei ole tulostavoitteita tähän liittyen.

1.3.13 Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Ihmiset ja yhteisöt

Työllisyyttä ja osaamista on kehitetty tiivistämällä yhteistyötä yritysten ja yrittäjäjärjestöjen kanssa. Yrityskontakteja on lisätty merkittävästi mm. TE-toimiston Sillanrakentaja -hankkeen kautta. Yhteishankintakoulutuksia toteutettiin kaksinkertainen määrä edellisvuoteen verrattuna. Kaikki alueen kunnat ovat TYP-järjestelmän piirissä.

Yhteistyötä työelämän kehittäjäorganisaatioiden, oppilaitosten ja yritysten kanssa on kehitetty mm. ESR-hankkeiden ja Työelämä 2020 -hankkeen kautta. Työvoiman liikkuvuutta ja kansainvälistymistä on tuettu ELY-keskusten yhteisillä infoilla ja Hanhikivi-hankkeen erityistoimilla.

Nuorten palveluita on kehitetty yhteistyössä kuntien kanssa ja keskittämällä resursseja niihin. Oulun Byströmin talon malli on toiminut valtakunnallisena mallina ohjaamohankkeille.

Maahanmuuttajien integroitumista yhteiskuntaan on tuettu rakentamalla yhteinen toimintamalli kuntien kanssa ja järjestämällä erityisesti työelämään ja yrittäjyyteen suuntautuvia kotouttamiskoulutuksia. Järjestötoimijoiden tarjoamia esikotouttavia toimia on tuettu

Sähköisten palvelujen käyttöä erityisesti maaseutualueilla on tuettu rakentamalla kyläverkkoja ja tukemalla sähköisten palvelujen syntymistä ja käyttöä mm. osaamista kehittämällä. Oppilaitosten sähköisten palvelujen käyttöä on tuettu hanketoiminnalla.

Lähimatkailua on tuettu kehittämällä infrastruktuuria sekä luonto- ja kulttuurilähtöisiä virkistys- ja hyvinvointipalveluita. Ihmisten liikkumismahdollisuuksia on parannettu tekemällä joukkoliikenteen yhteishankintoja kuntien kanssa, kehittämällä lippujärjestelmää sekä kokeilemalla eri hallinnonalojen kuljetuspalvelujen yhteensovittamista.

Yritykset ja elinkeinot

Hallituksen kärkihankkeet toteutuvat alueella; Pohjois-Suomi ja ELY-keskus ovat vahvasti ja aktiivisesti mukana niiden edistämässä. ELY-keskuksessa tämä koskee niin tie- ja logistiikka-hankkeita, ympäristön parantamista, kuin yritystoiminnan kehittämistäkin.

ELY-keskuksen ja Tekesin panostukset alueella ovat kohdistuneet erityisesti uudistuviin ja kansainvälistyviin yrityksiin. TeamFinland toiminta on ylittänyt asetetut tavoitteet. Yritykset ovat olleet tyytyväisiä palveluun. Kansainvälistyvien kasvuyritysten asiantuntija -tämäkoulutus on toteutettu. TE-toimisto on tehnyt yhteistyötä eri tahojen kanssa parantaakseen yritysten työvoiman saatavuutta ulkomaisilla rekrytoinneilla.

Kehittämistyössä on edistetty maakunnan vahvojen tuotantosuuntien, kuten maidon- ja naudanlihan tuotannon sekä perunantuotannon kilpailukykyä. Keskeisiä asioita hankkeissa ovat kannattavuuden parantamiseen ja kilpailukyvyyn lisäämiseen liittyvät toimet. Em. aihealueisiin on käynnistetty useita kehittämishankkeita, jotka tukevat tavoitteiden saavuttamista. Samoin elintarviketoimialalle on rahoitettu lukuisia yritystuki-hankkeita.

Nelostien parantaminen käynnistyy vihdoinkin vuonna 2017. Oulun kohta ja väli Oulu - Kemi saadaan pääsoin tavoitteen mukaiseen kuntoon lin kohtaa lukuun ottamatta. Lisäksi Rantsilan taajaman kohta tullaan parantamaan. EAKR –rahoitusta on kohdennettu elinkeinoelämän liikenteellisten pullonkaulojen poistamiseen. Hallitusohjelmassa osoitettu lisärahoitus korjausvelan kasvun pysäyttämiseen parantaa oleellisesti tieverkon kuntoa myös alemmalla tieverkolla.

Pohjois-Suomessa on panostettu lisäksi liikenteen ja tienpidon digitalisointiin osallistumalla aktiivisesti mm. älytie-ratkaisujen ja tienpidon hankintojen sekä urakoiden toimintojen digitalisointiin. Kehittämistä tehdään yhteistyössä eri toimijoiden, tutkimus- ja oppilaitosten kanssa.

Ympäristö ja luonnonvarat

Oulun seudun kunnat ja valtio ovat tehneet MALPE –sopimuksen vuosille 2016 -2019. Uuden Oulun yleiskaava on hyväksytty keväällä 2016 ja siinä on erityisesti otettu huomioon seudun liikennejärjestelmän suunnittelu. Lisäksi liikennejärjestelmäsuunnittelua ja yleiskaavoitusta on sovitettu yhteen mm. lin keskustan tänä vuonna hyväksytyssä yleiskaavassa ja vireillä olevissa Kempeleen ja Muhoksen keskustaajamien yleiskaavojen laadinnassa. Limingassa on käynnistymässä valtatie 8 kehittämissuunnittelu ja sen ympäristön yleiskaavan laadinta. Maakuntakaavan 2. vaihe ja Kuusamon strateginen yleiskaava on hyväksytty joulukuussa 2016.

Ympäristöön ja luonnonvaroihin liittyvät tulostavoitteet on saavutettu pääosin. Resurssien niukkuus näkyy alueiden käytön ja rakentamisen ohjauksessa, koulutustilaisuuksien järjestämisessä sekä luonnonsuojelullisten lausuntojen ruuhkassa. Ympäristölupa valvontamaksujen kohdentaminen lisävalvontaresursseihin mahdollistaa valvontavelan purkua ja suunnitellun ympäristölupavalvonnan. YM:n uusi riskinarviointityökalu otetaan käyttöön vuoden 2017 loppuun mennessä.

METSO-ohjelman toimeenpano on jatkunut edelleen myönteisesti maanomistajien vapaaehtoisten tarjousten pohjalta. METSO-ohjelmaa on toteutettu jo yli 7.000 hehtaarin alalla. Vuoden 2016 toteutus oli 645 ha yli 1,5-kertainen tavoitteeseen nähden. Maakuntakaavan uusien suojelukohteiden toteuttaminen on aloitettu. Haasteena METSO-ohjelman jatkolle on määrärahojen lasku. Ympäristösopimuksia maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoon on Pohjois-Pohjanmaalla lähes 4.500 ha mm. erittäin merkittävillä lintuvesialueilla.

Vuoden 2014 lopussa valmistuneessa maakunnan biotalousstrategiassa on tunnistettu osa-alueet ja hankkeet, joilla voidaan kasvattaa hyvinvointia alueelle sekä lisäarvoa asiakkaille. Uusi biotalousstrategia on parhaillaan laadinnassa. Kiertotalouden hankkeita on edistetty, mm. useita lannan ja muun biojätteen kasutushankkeita on YVA-vaiheessa.

Hallituksen kärkihankkeisiin lukeutuvat kalatiehankkeet ovat edenneet hyvin. Lisäksi kärkihanketta on edistetty muilla Suomen suurilla vaelluskalajoilla osana valtakunnallista erikoistumistehtävää. On aloitettu säännöstelyjen kehityshankkeita, jotka huomioivat vesienhoidon ja ilmastonmuutoksen tarpeet. Vesienhoidon toimenpiteet ovat aikaansaaneet lievää tilan paranemista. Projektien kautta on kartoitettu tietopohjaa haitallisista happamista sulfaattimaista ja pohjavesialueiden rajauksista on laajennettu.

1.3.14 Kainuun ELY-keskus

Ihmiset ja yhteisöt

Vuosi 2016 päättyi työllisyyden osalta myönteisissä merkeissä, vaikka kaikkia asetettuja tulostavoitteita ei saavutettukaan. Rekrytointiongelmat pysyivät kurissa (25,5 %) huolimatta työvoiman kysynnän kasvusta. Yllättäen virta yli kolmen kuukauden työttömyyteen oli selkeästi yli tavoitteen sekä nuorilla että kaikilla työttömillä, vaikka työvoiman kysyntä kasvoi. Osasyynä tähän voi olla, että rakenteellisen työttömyyden osuus (68 %) kokonaistyöttömyydestä on kasvanut kovin suureksi. Samoin pitkäaikaistyöttömistä 68 % on yli 50-vuotiaita. Rakenteellisesta työttömyydestä siirtyy vuosi vuodelta vanhoja ikäluokkia pois työmarkkinoilta. Tämä yhdessä kasvaneen työvoiman kysynnän kanssa laskee myös rakenteellista työttömyyttä ja asetettu tavoite saavutettiin selvästi. Työvoimakoulutuksella onnistuttiin vastaamaan työmarkkinoiden kysyntään ja koulutuksen vaikuttavuustavoite saavutettiin hyvin.

Työttömyys väheni koko vuoden ja joulukuun lopussa työttömiä työnhakijoita (5.143) oli TE-toimistossa 16 % vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Myös pitkäaikaistyöttömyys kääntyi loppuvuodesta laskuun ensimmäisenä Suomessa. Työttömyyden laskiessa on rakenteellisen työttömyyden osuus kokonaistyöttömyydestä noussut vuoden aikana 68 prosenttiin. Tilastokeskuksen työvoimatiedustelun (josta vielä tässä vaiheessa on käytettävissä vain kolmen ensimmäisen neljänneksen tieto) mukaan Kainuun työttömyysaste oli 9,5 %.

Työttömyyden laskun yksi keskeinen selittäjä oli työvoiman kysynnän vahvistuminen. Kainuun TE-toimistoon ilmoitettiin vuoden aikana yhteensä 5.833 uutta avointa työpaikkaa ja siinä on vuodesta 2015 kasvua

16,5 %. Työvoiman kysyntä painottui palvelualalle ja erilaisiin asiantuntijatehtäviin, mutta myös rakentamisen sekä prosessi- ja kuljetustyön tehtäviin oli kysyntää niin paljon, että alan työttömyys vuoden mittaan aleni merkittävästi.

Myös työllisyysaste kehittyi myönteiseen suuntaan. Tilastokeskuksen työvoimatiedustelun kolmen ensimmäisen vuosineljänneksen keskiarvon mukaan työllisyysaste oli 63,3 %. Vastaavat kolmen neljänneksen luvut vuosina 2014 ja 2015 olivat 58,7 % ja 60,4 %.

Uusien työpaikkojen lisääntyminen teollisuudessa paransi ihmisten mahdollisuuksia kouluttautua suoraan ammattiin ja työelämään. Kainuun ELY-keskuksen rekrytointikoulutusten määrä kasvoi ja lisäsi osaltaan ihmisten osallisuutta ja yhteisöllisyyttä työelämään ja yhteiskuntaan.

Maahanmuuttoasioiden hoidossa painopiste oli kuntapaikkaneuvotteluissa oleskeluvan saaneille turvapaikanhakijoille ja kiintiöpakolaisille. Kainuun ELY-keskus teki sopimuksen kuntapaikoista Hyrynsalmen, Kajaanin, Paltamon ja Suomussalmen kanssa. Sopimusten mukaan Kainuussa on kuntapaikka 130 kiintiöpakolaiselle, minkä lisäksi Kajaanin kaupunki on päättänyt ottaa vastaan kaikki Kajaanin vastaanottokeskuksesta oleskeluvan saaneet turvapaikanhakijat. Vuoden lopussa kuntiin oli sijoittunut 61 kiintiöpakolaista, 68 oleskeluvan saanutta turvapaikanhakijaa ja 32 ilman huoltajaa tullutta alaikäistä eli yhteensä 161 maahanmuuttajaa. Alaikäisiä varten perustettiin Paltamoon 25 hengen tukiasumisyksikkö ja Kajaaniin 7 paikan perheryhmäkoti.

Kylien ja paikallisyhteisöjen toimintaa on kehitetty lukuisilla LEADER-hankkeilla. Kainuun ELY-keskus on rahoittanut kaksi vesihuoltohanketta ja yhden pienen laajakaistahankkeen.

Valvontasuunnitelmien mukaiset Eviran ja Tukesin ohjaamat tarkastukset on tehty pääosin suunnitelman mukaisesti. Valvonnassa havaittiin hyvin vähän puutteita. Tuottajista 98 % täyttää asetetut vaatimukset, mikä on valtakunnallisesti paras ELY-kohtainen tulos. Myös maaseutuviraston ohjaamat valvonnat on tehty ajallaan ja asiakkaat ovat olleet valvojien työskentelyyn erittäin tyytyväisiä.

Yritykset ja elinkeinot

Kainuun suhdannenäkymät ovat kääntyneet positiivisemmiksi kuin aikaisemmin ja Kainuulaiset pk-yritykset arvioivat suhdannenäkymien paranevan seuraavan 12 kuukauden aikana. Kainuussa on niukasti vientiyrityksiä, joten kotimarkkinoiden ja palvelualojen kehitys ratkaisee Kainuun lähiaikojen kehityksen. Vientiyritysten määrän kehityksessä ollaan tavoitteessa, mutta tavoite on jatkossa haastava.

Yritystoiminnan kehittämisessä painotettiin yritysten ja toimijoiden aktivointia kärkihankkeisiin ja –teemoihin (mm. digitalisaatio, biotalous) kohdistuvien kehittämistoimenpiteiden käynnistämiseen. Uusia konsepteja on syntynyt mm. Puurakentamiseen ja mekaanisen metsäteollisuuden sivutuotteiden hyödyntämiseen etsitään uusia parempia keinoja käynnissä olevien hankkeiden toimesta. Myös metalliteollisuuden ja kaivostoiminnan myönteiset päätökset ja uutiset lisäävät alueen elinkeinoelämän aktiivisuutta.

ICT-alan yritysten näkymät ovat varsin vakaat. Kajaanissa kaksi suurta konesalia luovat uskoa toimialan kehittymiselle ja kasvulle sekä mahdollisuuksia mm. data-analytiikalle. Peliala kasvaa ja Kajaanin asema merkittävänä pelialan keskittymänä on huomioitu myös kansainvälisesti.

Kaivosteollisuuden merkitys aluetaloudelle on ollut suuri. Kaivosteollisuus on tukenut talouskasvua ja työllisyyttä hyvin, vaikkakin kolmen viime vuoden aikana kokonaistuotannon menetykset ovat olleet mittavia.

Kainuun puutuoteteollisuus on selvinnyt vaikeasta ajasta kohtuullisen hyvin. Jo päätetyt ja suunnitteilla olevat metsäteollisuuden investoinnit tulevat lisäämään Kainuunkin kuitupuun kysyntää, vaikka omaa kuitupuun jalostusta ei saataisi aikaan. Tammikuussa 2016 perustettiin Kainuun liiton aloitteesta yhtiö biojalostamolaitoksen toteuttamiseksi Kainuuseen (KaiCel Fibers Oy). Yhtiön tavoitteena on luoda puitteet tehtaalle, joka jalostaa kuitupuusta korkealuokkaisia tuotteita kansainvälisille markkinoille.

Kainuu on bioenergian hyödyntämisessä yksi Suomen kärkimaakuntia. Uusiutuvan energian osuus energiantuotantoon käytetystä raaka-aineesta on maakunnassa yli puolet, ja osuus jatkaa kasvuaan. North European Bio Tech Oy (NEB) on aloittanut investoinnin Renforsin Rannan yritysalueelle bioetanolitehtaan rakentamisesta. Suunnitteilla on myös tämän toiminnan merkittävää laajentamista. Ensimmäisen tuulivoimapuiston rakennustyöt on myös aloitettu. Biotalouteen aktivoidaan uusia avauksia ja toimenpiteitä muuhunkin kuin metsään, puutuotteisiin ja energiaan liittyvään biotalouteen.

Matkailuala suhtautuu tulevaisuuteen positiivisesti. Kansainväliseen matkailuun panostetaan ja uusia investointeja on suunnitteilla. Matkailun vetureita ovat Kajaanin seudulla Vuokatti ja Ylä-Kainuussa Ukkohalla–Paljakka-hiitokeskus. Hossan kansallispuisto lisää Suomussalmen matkailun vetovoimaa. Erä- ja elämysmatkailun merkitys on myös kasvussa.

Alkutuotannon rakennemuutos voimistui. Kainuun maidontuottajien määrä aleni 8 %, mutta tuotanto kasvoi silti vajaan prosentin. Sukupolvenvaihdoksia rahoitettiin neljä ja erilaisia maatalousinvestointeja 21 kpl. Maatalouden neuvonnan (Neuvo 2020) kysyntä oli vilkasta. Maatalouden kehittymistä on tuettu myös maaseuturahastosta rahoitetulla alan teemaohjelmalla ja lukuisilla muilla kehittämishankkeilla. Erilaisilla em. toimilla on onnistuttu säilyttämään tuotannon määrää, vaikka tilamäärä on vähentynyt.

Maaseuturahaston pienyritys- ja yritysryhmähankkeiden rahoituksella uskotaan saatavan aikaan 96 uutta työpaikkaa ja 7 uutta yritystä. Maaseuturahaston hankerahoitusta myönnettiin noin 4 M€, ja pääosa siitä kohdistuu elinkeinotoiminnan edistämiseen.

Ympäristö ja luonnonvarat

Kainuun peltoalasta on ympäristösitoumuksen alaista 86 %. Luomutuotannossa on vuonna 2016 19 % pelloista ja siirtymävaiheessa olevien peltojen kanssa luomuala on nousemassa lähivuosina 23 %:iin. Valvonnissa (Eviran ja Tukesin ohjaamat) ei havaittu viljelyssä, lannoituksessa eikä kasvinsuojeluaineiden käytössä vakavia puutteita tai väärinkäytöksiä. Ostolannoitteiden käyttö on vähenemään päin ja rakennekehitys johtaa siihen, että viljelemään jää entistä isommat tilat, jotka osaavat asiansa. Näin vesistöjen ja ilmaston laatu säilyy hyvänä. Viime vuosina on lannanlevityksessä lisääntynyt suoraan maahan sijoittaminen, mikä osaltaan estää valumia. Typpi- ja fosforitaseiden vaihtelu vuodesta toiseen selittyy enimmäkseen sääolosuhteilla: liian sateisina kesinä tuotanto jää pieneksi ja ravinteita huuhtoutuu. Erittäin runsassateista vuotta 2015 lukuun ottamatta ravinnetaseet ovat olleet viime vuosina laskusuunnassa. Vuoden 2016 tieto vielä puuttuu.

Maatalousluonnon monimuotoisuus ja maisemanhoitosopimuksia on voimassa 69 kpl, alkuperäisrotujen ylläpitosopimuksia 11 ja yksi kosteikon hoitosopimus. Näillä sopimuksilla edistetään ja ylläpidetään luonnonmonimuotoisuutta. Maaseuturahaston hankerahoituksella tuettiin kolmen arvokkaan luontomatkailukohteen parannusinvestointeja. Yhtenä kohteena oli tuleva Hossan kansallispuisto.

Kainuun ELY-keskuksen valtakunnallisesti keskitetty patoturvallisuuden viranomaisvalvonta ja asiantuntijapalvelutehtävä sekä valtakunnallinen kaivosten ympäristöturvallisuuteen kuuluva erikoistumistehtävä toi-

mivat kiinteässä yhteistyössä. Valtakunnallisia tehtäviä vietiin suunnitelman mukaisesti eteenpäin. Erityisosaamisellaan Kainuun ELY-keskus on pystynyt tukemaan muita ELY-keskuksia kaivosten ympäristöturvallisuuteen liittyvissä asioissa sekä toteuttamaan ministeriöiden toimeksiannosta erillisselvityksiä.

Talvivaaran/Terrafame Oy:n kaivoksen valvonta oli aiempina vuosina poikkeuksellista ja Kainuun ELY-keskus oli jatkuvasti lähes häiriötilannevalmiudessa. Ympäristöturvallisuuden suhteen tilanne kaivoksella on vakiintunut, mutta aikaisemmilta vuosilta käsittelyssä on useita työmäärältään kuormittavia valitusprosesseja sekä oikeudenkäynti ja kaksi YVA-menettelyä. Ympäristöriskit ovat tällä hetkellä hallinnassa ja Kainuun ELY-keskuksen vesitase-ennusteiden perusteella kaivoksen vesivarastokapasiteetti ei ylity ensi kevään tulvien vaikutuksesta, mikäli sademäärät eivät ole poikkeuksellisen suuria. Yhtiön tehtävä on turvata kaikissa tilanteissa kaivoksen alueen varastoitujen vesien ja kierrätysliuoksen asianmukainen käsittely ja estää ympäristövahingot. Vuoden 2016 valvontaohjelma toteutettiin 100 %:sti.

Yleinen taloudellinen tilanne näkyi edelleen kaavoitus- ja rakentamisvolyyymissa. Maankäytön suunnittelussa leimaavaa oli ranta-asemakaavojen iso osuus kaavojen kokonaismäärästä. Kuntien lisääntynyt mielenkiinto kuntataajamien sekä matkailualueiden osayleiskaavojen laadintaan on signaali taloustilanteen positiivisesta kehityksestä. Tuulivoimapuistojen kaavoitus eteni kuntien käsittelyssä, mutta valitettavan usein kuntien hyväksymät yleiskaavat joutuvat valitusten alaisina hallinto-oikeuskäsittelyyn. Tuulivoimaa koskeva maakuntavaihekaava oli vuoden lopussa ympäristöministeriön vahvistusmenettelyssä.

Luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa painopiste oli osallistumisessa ohjelmien, suunnitelmien sekä hankkeiden valmisteluun. METSO kiinnosti edelleen kainuulaisia maanomistajia ja tavoite ylittyikin jälleen. Merkittävin yksittäinen kohde oli Saukkovaaran ls-aluekokonaisuus Ristijärvellä. Loppuvuodesta käynnistettiin YM:n ohjaamana Ärjänsaaren valtiolle hankkimiseen tähtäävä prosessi. Kysymyksessä on kainuulaiselle identiteetille merkittävä kohde. Kainuun ELY-keskus varautui osaltaan osallistumaan Hossan kansallispuiston avajaistapahtumien järjestelyihin.

Pohjavesialueiden lopullisia luokitteluja ei tehty vielä 2016 aikana. Vuoden 2016 aikana valtakunnalliset käytännöt lainsäädännön mukaiselle luokittelulle olivat vasta osittain muotoutumassa, joten lopullista luokittelua ei haluttu turhaan tehdä ennen kuin käytännöt olivat selvempiä ja yhdenmukaisempia.

Uuden vesienhoitokauden toimenpideohjelman mukaisia toimenpiteitä on edistetty yhteistyössä toimijoiden kanssa. Kainuun ELY-keskuksen näkökulmasta tarkasteltuna vesistöseurantoihin liittyvän näytteenoton ulkoistaminen on onnistunut hyvin.

1.3.15 Lapin ELY-keskus

Ihmiset ja yhteisöt

Kokonaistyöttömyys on laskenut koko vuoden ja nuorten työttömyys on alentunut selvästi kokonaistyöttömyyttä nopeammin. Vaikeasti työllistyvien tavoitetta ei saavuttu huolimatta siitä, että palveluita on kohdennettu paljon tähän kohderyhmään; pitkäaikaistyöttömyyden kasvu pysähtyi kuitenkin vuoden lopussa. Työttömille työnhakijoille tarjotaan työtä ja palveluja mahdollisimman pian työnhaun käynnistyttyä. Työvoimakoulutuksen jälkeiseen työllistymiseen on kiinnitetty huomioita (seuranta ja työtarjoukset). Kuntien kanssa tehdään yhteistyötä asiakasohjauksessa ja TYP-toimintamalli on ulotettu koko maakuntaan. TE-toimisto on osallistunut alueellisen työvoima- ja yrityspalvelukokeilun suunnitteluun viiden kunnan kanssa.

Työväilytyksen prosessia on kehitetty mm. kiinnittämällä huomiota työtarjousten määrän sijasta laatuun ja ottamalla käyttöön rekrytoivien yritysten jälkihoitomalli. Rekrytointikoulutuksia on toteutettu ja rekrytointien tueksi on otettu käyttöön uusi palvelukokeilu pienille yrityksille. Erilaiset rekrytointia tukevat tapahtumat ovat lisääntyneet. Yritysyhteistyö on tavoitteellista kaikilla TE-toimiston palvelulinjoilla ja yhteistyötä on tiivistetty henkilöstöpalveluyritysten kanssa. Työvoiman saatavuusongelmat ovat lisääntyneet vuoden aikana, erityisesti matkailualalla.

Osaamisen kehittämisessä ja koulutuksessa on valmistauduttu toisen asteen koulutuksen reformin toteutukseen; tulevissa hankinnoissa painotetaan työvoimakoulutuksen toteuttamista lisä- ja täydennyskoulutuksena. TE-toimiston asiakkaille tarkoitettuja valmennuspalveluita on ollut käytettävissä runsaasti. Valmennuksia ja koulutuksia on toteutettu myös osana ESR-hankkeita, joissa on myös kehitetty niiden toteuttamistapoja. Koulutuksen toteutuksen monikanavaisuutta on vahvistettu. Luovien alojen klusteri perustettiin keväällä ja se on kokoontunut kaksi kertaa. Lapin ELY-keskuksen edustaja toimii Lapin Suomi 100 hankkeen ohjausryhmän puheenjohtajana., hankkeessa on aktivoitu kulttuuritoimijoita yhteistyöhön hankkeistamisessa. Yhteinen seminaari Taiken kanssa kulttuurin ja taiteen alan EU-hankkeiden aktivoimiseksi.

ELY-keskus neuvotteli vuoden 2016 aikana kaikkien Lapin kuntien kanssa pakolaisten vastaanottamisesta. Neuvotteluiden tuloksena sovittiin 13 kunnan kanssa yhteensä 416 kuntapaikasta vuodelle 2017, vuonna 2016 paikkoja oli 265. Maahanmuuttajien kotoutumiskoulutusta ja -palveluita on kehitetty edelleen mm. tarjoamalla etäopiskelumahdollisuuksia ja ohjaamalla kuntia palveluiden järjestämisessä.

Tieliikenteen henkilövahinkoihin johtaneita onnettomuuksia oli 109 kpl, joten päästiin selvästi tavoitteen, joka oli korkeintaan 139 onnettomuutta. Liikenneturvallisuustyötä on tehty suunnitellusti ja lisäksi vuoden aikana on rakennettu muutamia pieniä liikenneturvallisuutta parantavia toimenpiteitä sekä aloitettu niihin tähtääviä suunnitelmia.

Yritykset ja elinkeinot

Lapin yritykset ovat varsin kansainvälisiä ja uusien kansainvälistyvien yritysten määrä on suuri. Lapissa eri hankkeiden koordinointi toimii hyvin sekä ELY-keskuksen sisällä että maakunnan liiton kanssa. Yritysten kehittämisyhteistyötä on myönnetty eniten matkailun ohjelmapalveluihin ja majoitukseen, liike-elämän - ja muihin palveluihin sekä metalliteollisuuteen. Työelämän laadun parantamiseksi on toteutettu paljon yrityksille suunnattuja tilaisuuksia ja valmennuksia. Luovien alojen yrittäjiä on tiedotettu erilaisista tukimahdollisuuksista. Valtakunnallisessa luovien ja perinteisten alojen yhteyshankehaussa CreMa-haussa lappilaisten yrittäjien hankkeita saatiin rahoitukseen kolme. EAKR-rahoitusta on kohdennettu huomattavasti myös pk-yritysten energiatehokkuuden lisäämiseen. Maaseuturahaston hankkeita on käynnistynyt paljon ja niillä on rahoitettu mm. yritysten kehittämistä, matkailua, bionalouden koordinaatiohanke, uusiutuvan energian

käyttöä sekä lähi- ja luomuruoan tuotannon edistämistä. Kalatalouden arvoketjua on lisätty mm. kalatalousrahaston hankkeilla ja vesienkunnostushankkeilla. Kärkihankerahoituksen toimenpiteet ovat käynnissä Kemijoella.

Lapin saavutettavuus on parantunut tiehankkeiden johdosta. Päälystettyjen teiden kunnan tavoitetta ei saavutettu, mutta päästiin lähelle: tavoite oli 60 km ja toteuma oli 61 km. Toisaalta tavoite koskee niin sanottua päätieverkkoa, jota on pieni osa Lapin tiestöstä. Päätieverkko kyetään pitämään kohtuullisessa kunnossa, mutta muun tieverkon kunto heikkenee koko ajan.

Ympäristö ja luonnonvarat

Ennakkoneuvottelumenettelyitä on toteutettu sekä ELY-keskuksen sisällä että yhteistyössä kumppaneiden kanssa. Isompia vireillä olevia hankkeita ovat Hannukaisen kaivos sekä Kemiin ja Kemijärvelle suunnitellut biovoimalaitokset. Suurhankkeita on priorisoitu kaavaohjauksessa. Ohjauksen painopiste on ollut myös yleiskaavoituksessa, erityisesti matkailukeskuksien kaavoissa. Ohjauksen painopiste on toteutunut ja suurhankkeiden alueidenkäyttöllisiä edellytyksiä on edistetty sovitulla tavalla.

Vesienhoidon III kierroksen toimenpiteet on aloitettu valtakunnallisen ohjeistuksen mukaisesti. Vesienhoidon hanketoteutusta on edistetty erillisrahoitteisten hankkeiden kautta mm. Simojoen kalatalouskunnostushankkeessa (Interreg-rahoitus). Uusia vesien tilaa parantavia hankkeita on suunniteltu rahoitusta varten yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa. Ympäristön tilan seurantaohjelmien toteutus alihankintana on käynnistynyt tavoitteiden mukaisesti.

Tulvariskien hallintasuunnitelmia ja vesienhoitosuunnitelmia on yhteen sovitettu Tornionjoen kansainvälisellä vesienhoitoalueella. Matkailuelinkeinotoimintaa tukevia vesistö- ja virkistyskäyttöhankkeita on edistetty.

Pohjavesialueiden luokittelu ja rajausten tarkistaminen on lähtenyt hyvin liikkeelle erillisrahoitusten turvin ja kaikkiaan 150 kohdetta valmistui kuulemista varten.

Biotalousyritystoiminnan kehittymistä tukevaa vesiympäristöön liittyvää matkailua, vesivarojen hyödyntämistä ja niihin liittyviä toimintoja on edistetty yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Kuntia ja muita toimijoita on aktivoitu ja tuettu merkittävien matkailuelinkeinotoimintaa tukevien vesistö- ja virkistyskäyttöhankkeiden suunnittelussa ja toteutuksessa mm Ylläksen alueella.

ELY-keskuksen vastuulla olevien ls-kohteiden aluekohtaisten tietojen arviointi on aloitettu. Natura-alueiden vastuujako ELY-keskuksen ja Metsähallituksen välillä on tehty. Luonnonsuojelun tavoitteita on edistetty erilaisten lausuntojen ja neuvotteluiden kautta. Laji- ja luontotyyppisuojelelun inventointitietoa on tuotettu kesäkauden maastotöiden avulla. Suojelualueiden hankintaa on toteutettu mm. erillisrahoitteisena Life-hankkeen kautta. Hankkeiden ja kaavojen eriasteisiin suunnitteluprosesseihin on osallistuttu neuvonnalla, ohjauksella ja kokouksiin osallistumalla nostamalla esiin luonnon suojelun ja luonnon monimuotisuuden kannalta oleelliset asiat.

1.3.16 ELY-keskuksen erikoistuminen

ELY-keskusten erikoistumis- ja keskittämistehtävistä sekä erillistehtävistä säätäminen

Valtionhallinnon toimielinten yleisistä perusteista on säädettävä lailla, jos niiden tehtäviin kuuluu julkisen vallan käyttöä. Tällaisia tehtäviä ovat esimerkiksi ne, joissa tehdään hallintopäätöksiä. Valtion alue- ja paikallishallinnon perusteista säädetään niin ikään lailla. Valtionhallinnon yksiköistä voidaan muutoin säätää asetuksella.

ELY-keskusten toimivallasta säädetään sekä laissa elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksista että erillisissä substanssilaeissa. Lähtökohtaisesti ELY-keskukset huolehtivat niille säädettyjen tehtävien hoitamisesta ja käyttävät niille kuuluvaa toimivaltaa omalla toimialueellaan. ELY-laissa on säädetty myös ELY-keskusten toimialueiden laajentamisesta, jolloin ELY-keskus hoitaa tehtäviä useamman kuin yhden ELY-keskuksen toimialueella. Toimialueen laajentamisesta säädetään asetuksella. Sen perusteena voi olla keskusten toiminnan ja valtion henkilöstö- ja muiden voimavarojen käytön tehostaminen, palveluiden saatavuuden parantaminen, kielellisten oikeuksien turvaaminen, erityisasiantuntemuksen saatavuuden turvaaminen tai muu vastaava syy.

Tehtävistä, joihin ei kuulu julkisen vallan käyttöä, ei tarvitse säätää lailla tai asetuksella. Tällaisia tehtäviä ovat esimerkiksi asiantuntija- ja koordinoititehtävät, joissa ei tehdä hallintopäätöksiä. Näistä erikoistumisista on sovittu tulossopimuksissa tai niitä on annettu ELY-keskuksille ministeriöiden tai ohjaavien virastojen päätöksillä. Osa tällaisistakin tehtävistä on kirjattu myös ELY-asetukseen.

Erikoistumis- ja keskittämistehtävien määrittely

Keskitettyssä tehtävässä toimivaltaa keskitetään yhden tai useamman ELY-keskuksen alueelta yhdelle tai useammalle ELY-keskukselle. ELY-laissa tai substanssilainsäädännössä tehtävä määritetään ELY-keskuksen tehtäväksi. ELY-asetuksessa tehtävä määritetään tietyn/tiettyjen ELY-keskusten tehtäväksi tietyllä toimialueella.

ELY-keskuksen erikoistuminen on tietyn erikoisosaamisen keskittämistä yhteen tai useampaan ELY-keskukseen ilman toimivaltasiirtoja. Tehtävät voivat olla osoitettuna yhteen ELY-keskukseen tai ne on voitu hajauttaa useaan ELY-keskukseen.

Tehtävien resursointi ja rahoituksen kohdistaminen

Merkittävä osa keskitetyistä tehtävistä rahoitettiin niin sanotusti ”päältä pois” eli niille varattiin erillinen toimintamääräraha ennen kuin ELY-keskuksille osoitettiin perusrahoitus jakomalliperusteisesti. Päältä pois-rahoituksessa yhden htv:n oletuskustannus oli 60.000 euroa. Joissakin tehtävissä rahoitettiin lisäksi muita kuluja, kun ne olivat perusteltuja ja selkeästi osoitettavissa.

ELY-keskuskohtaiset erikoistumis- ja keskittämistehtävät v. 2016:

Uudenmaan ELY

- Elinkeinoharjoittajan oleskeluluvat
- Palkkaturvalain toimeenpanon tehtävät ja merimiesten palkkaturva-asiat.
- TE-toimistojen oikeudellinen ohjaus
- Meluntorjunnan asiantuntija- ja kehittämistehtävät

- Taksiliikenteen lupatehtävät
- Maahanmuuttajien kotoutumisen edistämiseen liittyvät tehtävät (Uusimaa, Häme, Kaakkois-Suomi)
- Vesienhoidon suunnittelun koordinointi Kymijoen-Suomenlahden vesistöalueella

Varsinais-Suomen ELY

- Maanteiden kunnossapidon ja rakentamisen hankinta Varsinais-Suomen, Satakunnan, Pirkanmaan, Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan ELY-keskusten toimialueilla. Päivittäisen kunnossapidon alueurakoiden kilpailuttamista ja hankintapäätöstä koskevat tehtävät.
- Rannikon kalataloustehtävät
- Saariston yhteysalusliikenteen hankintaan ja palvelutason määrittelyyn liittyvät tehtävät
- Maantielautta-liikenteen hankintaan ja palvelutason määrittelyyn liittyvät tehtävät
- Yhteysaluksien ja lauttojen etuajo-oikeustehtävät
- Kalankasvatuksen ympäristönsuojelun asiantuntijatehtävät, Saaristomeren biosfäärialueen hallinnointi
- Kuljetus- ja maarakennusalan työvoimakoulutushankinnat Varsinais-Suomen, Uudenmaan, Satakunnan ja Pirkanmaan ELY-keskusten toimialueilla
- Kansallinen yritysasiakkuus -koordinaatio
- Valtakunnallinen tuulivoimaneuvonta
- Kokemäenjoen vesistön tulva- ja kuivuusriskien hallintatehtävät
- Lajisuojelun ja lintuja koskevat lupatehtävät
- Merenhoidon koordinointi
- Vesien- ja merenhoitosuunnitelmiin liittyvien kalastusasioiden suunnitteluun ja toimeenpanoon liittyvät koordinoititehtävät
- Maahanmuuttajien kotoutumiseen ja hyvien etnisten suhteiden edistämiseen liittyvät tehtävät Varsinais-Suomen ja Satakunnan alueilla.
- Kasvihuonetuotannon tuki ja puutarhatuotteiden varastointituki (Uusimaa, Varsinais-Suomi, Satakunta, Kaakkois-Suomi, Pirkanmaa, Häme, Etelä-Savo)
- Sokerin monipuolistamistuki
- Euroopan meri- ja kalatalousrahaston ja neuvosto: toimenpiteiden mukaisten tukien seuranta, toimeenpano ja valvonta-tehtävät
- Kaupallisen kalastajan rekisteröintitehtävät

Hämeen ELY

- Rakennerrahastotoiminnan hallinnointi Etelä-Suomen alueella
- Maatalouden ja maaseudun kehittämisen toimeenpanotehtävät, valtakunnallisten hankkeiden toimeenpano ja koordinointi
- Työvoimakoulutuksen hankinnat nosturialan osalta
- Vantaanjoen vesistöalueen tulvariskien hallintatehtävät

Pirkanmaan ELY

- Kansainvälistymis-, keksintö-, innovaatio- ja energiatukiasiat (Siirtyvät TEKESiin 1.1.2017)
- Ympäristöasioiden asiakaspalvelukeskus
- Liikenteen asiakaspalvelukeskus
- Valtaosa tienpidon luvista: viestintä- ja sähköjohtojen-, maakaasu- ja kaukolämpö- sekä vesihuolto-putkien sijoittaminen, palvelukohdeopasteet ja tienvarsimainokset, kioski- ja myyntisopimukset, ,

tilapäiset luvat ja liikennejärjestelyt, tiealueeseen kohdistuvat luvat, yhdysteiden ja vähäliikenteisten seututeiden liittymäluvut sekä suoja- ja näkemäalueelle rakentaminen

- Etelä- ja Länsi-Suomen jätesuunnittelun ohjaus ja edistäminen
- Tienpitoviranomaisen perinnetoimintaan liittyvät tehtävät
- Jätehuollon tuottajavastuuvantaa
- Maahanmuuttajien kotoutumiseen liittyvät tehtävät Pirkanmaan ja Keski-Suomen ELY-keskusten alueilla
- Valtakunnallinen pilaantuneiden maa-alueiden tutkimus- ja kunnostusohjelman toteutus

Kaakkois-Suomen ELY

- Maanteiden kunnossapidon ja rakentamisen hankinta Kaakkois-Suomen, Uudenmaan ja Hämeen ELY-keskusten toimialueilla
- Tienvarsiteknologiaan liittyvät valmistelu-, suunnittelu- ja valvontatehtävät sekä näihin liittyvät puite- ja huoltosopimukset
- Metsäteollisuuden ja siihen liittyvän kemianteollisuuden ympäristökysymyksiä koskevat asiantuntijatehtävät
- Kemikaalilain mukaisten valvontakysymysten asiantuntijatehtävät
- Tulvariskien hallinta Kymijoen ja Vuoksen vesistöalueilla
- Päijänteen ja sen alapuolisen Kymijoen säännöstelytehtävät
- Saimaan ja Vuoksen juoksutustehtävät
- Suomen ja Venäjän väliseen rajavesistöjä koskevaan sopimukseen liittyvät tehtävät
- Maanrakennus- ja kuljetusalan koulutushankinnat Kaakkois-Suomen, Etelä-Savon ja Hämeen alueella

Etelä-Savon ELY

- Rakennerahastotoiminnan hallinnointi Itä-Suomen alueella.
- TE-asiakaspalvelukeskuksen ylläpito
- Saimaannorpan suojele
- Vesienhoidon suunnittelun koordinointi Vuoksen vesistöalueella
- Ympäristöhankkeiden kilpailuttaminen

Pohjois-Savon ELY

- Järvi-Suomen kalataloustehtävät (Pohjois-Savo, Etelä-Savo, Pohjois-Karjala, Keski-Suomi, Pirkanmaa, Häme)
- Maahanmuuttajien kotoutumiseen liittyvät tehtävät Pohjois-Savon, Etelä-Savon ja Pohjois-Karjalan ELY-keskusten alueilla
- Taksiliikenteen lupatehtävät (Pohjois-Savo, Etelä-Savo, Pohjois-Karjala, Kaakkois-Suomi, Keski-Suomi)
- Mehiläistalouden kansalliset, pesäkohtaiset tuet

Pohjois-Karjalan ELY

- Kivialan koulutuksen hankinnat
- Maanrakennus- ja kuljetusalan koulutushankinnat Pohjois-Karjalan, Pohjois-Savon ja Kainuun ELY-keskusten toimialueilla
- Pohjois-Karjalan biosfäärialueen hallinnointi ja ENCORE-koordinointi

- EURES, valtakunnallinen koordinointi

Keski-Suomen ELY

- Rakenerahastotoiminnan hallinnointi Länsi-Suomen alueella
- Maanteiden kunnossapidon ja rakentamisen hankinta Keski-Suomen, Etelä-Savon, Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan ELY-keskusten toimialueilla
- Ympäristökasvatuksen yhteensovittamis- ja asiantuntijatehtävät
- Vähäliikenteisen tieverkon hallinnan koordinointi ja yksityistieavustus-toiminnan kehittäminen

Etelä-Pohjanmaan ELY

- Tavarankuljetus- ja joukkoliikenneluvat
- Peltojen vesitalouden hallinta, maankuivatus ja ojitustoimituksen asiantuntijapalvelutehtävät
- Öljyvahinkojen torjunnan teknologian kehittäminen ja valtakunnallinen varallaolo
- Puualan koulutushankinnat
- Valtion vesirakenteiden kunnossapidon ja luvanhaltijana toimimisen asiantuntijatehtävät
- Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen koordinointi
- Taksiliikenteen lupatehtävät (Etelä-Pohjanmaa, Satakunta, Varsinais-Suomi, Pirkanmaa, Pohjanmaa)

Pohjanmaan ELY-keskus

- Kuljetus- ja maanrakennusalan työvoimakoulutuksen hankinta Pohjanmaan, Etelä-Pohjanmaan ja Keski-Suomen ELY-keskusten toimialueilla
- Maahanmuuttajien kotoutumiseen liittyvät tehtävät Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan ELY-keskusten alueilla
- Kasvihuonetuotannon tuki ja puutarhatuotteiden varastointituki (Pohjanmaa, Etelä-Pohjanmaa, Pohjois-Pohjanmaa, Keski-Suomi, Pohjois-Savo, Pohjois-Karjala, Kainuu, Lappi)

Pohjois-Pohjanmaan ELY

- Rakenerahastotehtävät Pohjois-Suomessa
- Turvetuotannon ympäristönsuojelun koordinointi- ja asiantuntijatehtävät
- Rakennettujen vesistöjen kunnostuksen koordinointi
- Vesienhoidon suunnittelun koordinointi Oulujoen-lijoen vesistöalueella
- Maanrakennus- ja kuljetusalan työvoimakoulutukset Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin ELY-keskusten toimialueilla
- Maahanmuuttajien kotoutumiseen liittyvät tehtävät Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun ELY-keskusten alueilla
- Tulvariskien hallinta Oulujoen vesistöalueella

Kainuun ELY

- Patoturvallisuuden viranomais- ja kaivospatojen asiantuntijatehtävät
- Kaivannaistoiminnan ympäristöturvallisuuden asiantuntija- ja kehittämistehtävät

Lapin ELY

- Rajajokien (Tenojoki, Näätämönjoki, Tornionjoki) kalataloustehtävät
- Maanteiden kunnossapidon ja rakentamisen hankinta Lapin, Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun ELY-keskusten toimialueilla
- Arktisten alueiden ympäristöyhteistyön asiantuntijatehtävät sekä Etelämantereen ympäristösuojelun lupa- ja valvontatehtävät
- Tien kunnossapitoon liittyvät vahingonkorvausasiat sekä maantiealueille jätettyjen ajoneuvojen siirtoasiat
- Porotalouden kansalliset ja EU-osarahoitteiset tuet
- Inarijärven säännöstelysopimuksen toimeenpanotehtävät yhteistyössä Norjan ja Venäjän viranomaisten kanssa
- Tenojoen kalastussäännön toimeenpanotehtävät yhteistyössä Norjan viranomaisten kanssa
- Vesienhoidon suunnittelun koordinointi Kemijoen vesistöalueella
- Rajajokisopimuksen toimeenpano yhteistyössä Ruotsin viranomaisten kanssa
- Metsämarjojen ja -sienten varastointituet
- Kaivoserikoistumisen koordinaatio
- Taksiliikenteen lupatehtävät (Lappi, Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu)

ELY-keskusten ja TE-toimistojen kehittämisen ja hallintokeskus (KEHA-keskus)

KEHA-keskus hoitaa keskitetysti seuraavat tehtävät:

- Asianhallinta, toimitilojen hallinnointi ja niihin liittyvät palvelut, keskitetyt toimintamenohankinnat ja hankintaosaamisen tarjoaminen ELY-keskusten ja TE-toimistojen käyttöön
- Henkilöstöhallinto- ja lakipalvelut (työnantajatoiminta, palvelussuhdeasiat, henkilöstösuunnittelu, rekrytoinnin tuki, työsuojelu, työterveys, työhyvinvointi, oikeudellinen neuvonta, takaisinperintä)
- Johdon tukipalvelut (strategia-, asiakkuus- ja ennakointitehtävät, sisäinen tarkastus)
- Taloushallinto (menojen käsittely, tulojen käsittely, myyntilaskutus, kirjanpito, talousraportointi, matkahallinto)
- Tietohallinto ja viestintä
- Toiminnan kehittäminen
- Maksatustehtävät (ELY-keskusten ja TE-toimistojen myöntämien valtionapujen maksatustehtävät)
- Siviilipalvelusasiat

1.3.17 ELY-keskusten yhteinen toiminta

1.3.17.1 KEHA-keskus

1.3.17.1.1 KEHA-keskuksen oma toiminta

KEHA-keskus saavutti toisena toimintavuotenaan varsin onnistuneesti asetetut tavoitteet. Kertomusvuonna KEHA-keskus on jatkanut toimintatapojen ja palveluprosessien uudistamista ja sähköistämistä ottaen huomioon supistuvat rahoituskehyykset. Kertomusvuonna jatkettiin ELY-keskusten vuonna 2015 toteutetun yt-prosessin hallittua loppuun saattamista.

Maakuntaudistuksen valmistelu käynnistyi ja vuoden lopulla KEHA-keskuksen tehtäväksi asetettiin ICT-palvelukeskuksen sekä talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen valmistelu. Käynnistynyt palvelukeskusvalmistelu sitoo jatkossa merkittävästi KEHA-keskuksen eri yksiköiden resursseja. Maakuntaudistuksen

valmistelua on tuettu tuottamalla tietoa mm. taloudesta ja henkilöstöstä valmisteluryhmien käyttöön. Maakuntauudistukseen liittyen toteutettiin henkilöstö- ja lakipalvelut -yksikön koordinoimana henkilöstösiirto Pirkanmaan ELY-keskuksesta TEKESIin. Myös muiden ennen maakuntauudistusta toteutuvien henkilöstösiirtojen valmistelu käynnistyi.

Prosessien ja toimintatapojen sähköistäminen eteni suunnitelmien mukaan. Keskeisiä toimenpiteitä olivat ELY-keskusten, TE-toimistojen ja KEHA-keskuksen yhteisen sähköisen työympäristön Taimin käytön tehostaminen ja sähköisten työvälineiden tehokas hyödyntäminen. Mobiiliratkaisut otettiin käyttöön työajan seurannassa ja liikunta- ja kulttuuripalvelujen tukemisessa. Asianhallintajärjestelmä USPAn sähköisen asioinnin mahdollisuutta on edistetty ja USPAn sähköinen hyväksyntä otettiin käyttöön. Palvelutietovarantohanke ja kansallisen tulorekisterin käyttöönottoon johtava KEHA-Katre -hanke käynnistettiin.

Sähköisten hakemusten osuus palkkatukien ja starttirahojen maksatuksista nousi yli tavoitteen ja oli 53,3 % vuonna 2016. Sähköisten asiointien määrä (tavoite oli 55.000) kasvoi ja verkkolaskutuksen osuus ylitti tavoitteen (tavoite 75%). Maksatuspäätösten käsittelyaika kokonaisuutena oli 30,2 vrk, kun tavoite oli enintään 30 vrk. Myös matkalaskujen asiatarastuksen vasteajassa päästiin hyvin tavoitteeseen.

TE-palvelujen digitalisointia on edistetty suunnitelmien mukaan ja työ jatkuu vuosina 2017 - 2018. TE-palvelujen kehittämisessä on huomioitu maakuntauudistukseen ja kasvupalvelut-uudistukseen liittyen siirtymisen järjestäjä-tuottaja -malliin.

Kieku-järjestelmä otettiin suunnitelmien mukaisesti käyttöön 1.4.2016 alkaen. Kieku-järjestelmän käyttöönotto varmistettiin toteuttamalla laaja henkilöstölle ja esimiehille suunnattu koulutuskokonaisuus.

Toimitilojen muutokset nykyaikaisia työskentelytapoja tukeviksi työympäristöiksi ovat jatkuneet vuonna 2016 ja vuoden 2016 aikana toimitilakustannukset kokonaisuudessaan ovat laskeneet n. 14 %. Maakuntauudistukseen valmistautuminen on toimitilojen osalta aloitettu v. 2016 siten, että Senaatti, TEM ja KEHA-keskus ovat yhteistyössä priorisoineet tulevat toimitilahankkeet toteuttamisjärjestykseen.

Siviilipalvelukeskus siirtyi KEHA-keskuksen erillisyyksiköksi kertomusvuoden alusta. Lisäksi siirrettiin työ- ja elinkeinoministeriöstä yhteensä 22 henkilöä ja avointa virkaa KEHA-keskuksen toiminnan kehittämissiviköön ja tieto- ja viestintäyksikköön. Siirrot liittyivät TE-palvelujen kehittämissiviköiden ja tietojärjestelmien, verkko-palvelujen ylläpito- ja kehittämissiviköiden sekä seurantatehtävien siirtoon KEHA-keskukseen. Maakuntauudistukseen liittyen KEHA-keskus on valmistellut ELY-keskusten, TE-toimistojen sekä KEHA-keskuksen henkilöstön ja tehtävien siirtojen tueksi koulutusta ja valmennusta sisältävän uudistumisohjelman. Uudistumisohjelman keskeisenä tavoitteena on tukea henkilöstön toimintakykyä ja varmistaa virastojen palvelukyky uudistuksen lähestyessä.

1.3.17.1.2 Siviilipalveluskeskus

Itä-Uudellamaalla, Lapinjärvellä sijaitseva Siviilipalveluskeskus toimii vuoden 2016 alusta lukien kehittämissiviköiden ja hallintokeskuksen erillisyyksikkönä. Siviilipalveluskeskuksen tehtävänä on siviilipalveluksen toimeenpano siviilipalveluslain ja työ- ja elinkeinoministeriön antamien ohjeiden mukaisesti.

Siviilipalveluskeskuksen tehtäviä ovat mm. Siviilipalvelusvelvollisten palvelukseen määrääminen, kouluttaminen ja valvonta, siviilipalvelustodistuksen antaminen, majoituskustannusten korvaaminen, uusien palvelupaikkojen hyväksyntä sekä palvelupaikkojen ohjaus ja valvonta.

Vuonna 2016 siviilipalveluksen toimeenpanotehtävissä työskenteli Kehan talousyksikköön kuuluvana johtava talousasiantuntija ja viisi talousasiantuntijaa. Siviilipalveluskeskuksessa henkilöstöä oli 12: Siviilipalvelusjohtaja, johtava siviilipalvelusasiantuntija, työpalvelusasiantuntija, sosiaalikuraattori ja kahdeksan koulutusasiantuntijaa.

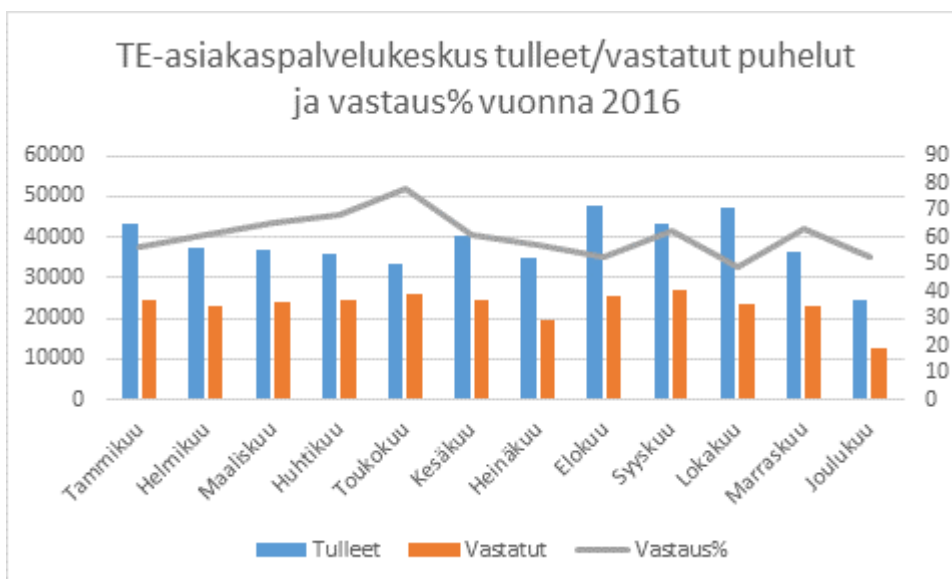
Vuosi 2016 oli suoritteiltaan aikalailla edellisvuoden kaltainen. Siviilipalveluskeskus vastaanotti 2.190 siviilipalvelushakemusta (v. 2015 – 2.046 kpl) ja koulutti neljän viikon koulutusjaksolla 1.447 velvollista (1.601). Täydennyspalvelusvelvollisia koulutettiin viikon mittaisessa koulutuksessa 705 henkilöä (441). Tehdyissä majoituskorvauspäätöksissä oli jonkin verran laskua, mutta korvausmäärä pysyi edellisen vuoden tasolla. Majoituskorvauspäätöksiä tehtiin 862 kpl (1.206). Yhteensä siviilipalvelukseen liittyviä hallinnollisia päätöksiä tehtiin 16.050 kpl (15.187).

Reservistä siviilipalvelukseen ja täydennyspalveluskoulutukseen hakeneiden määrä pysyi edellisvuoden tapaan korkeana. Siviilipalveluskeskus sai 711 täydennyspalvelushakemusta (985), kun ennen vuotta 2015 hakemuskäärä on ollut aina alle 300 hakemusta. Siviilipalvelustoimintaa esiteltiin yhteensä 66 esittelytilaisuudessa (62).

Siviilipalveluskeskuksessa käynnistettiin Kehan toiminnan kehittämisen yksikön johdolla johtotiimin valmennus, joka laajeni koko henkilöstöä koskettaviksi kehittämispäiviksi ja siitä edelleen toimintokohtaiseksi kehittämistyöksi. Koko henkilöstö nautti yhteisen perinteisen joululounaan. Siviilipalvelusjohtaja vieraili kutsuttuna Etelä-Koreassa tutustumassa Korean siviilipalvelusjärjestelmään ja kertomassa suomalaisen siviilipalveluksen periaatteista.

1.3.17.2 TE-asiakaspalvelukeskus

TE-asiakaspalvelukeskukseen tuli vuonna 2016 n. 460.000 puhelua ja sieltä vastattiin n. 280.000 puheluun. Tulleiden/vastattujen puheluiden määrä pysyi edellisvuoden tasolla. Puhelinpalvelun vastausprosentti oli edellisvuoden tasolla, 60 %.

Työlinjalla vastattiin n. 260.000 puheluun ja käsiteltiin n. 70.000 sähköpostia, facebook-viestiä ja muistilistaa. Työlinjan palvelukykytavoitteena oli 70 %:n vastaustaso, johon ei päästy (toteuma 59 %). Yritys-Suomi

puhelinpalveluun kontakteja (puheluja sekä palvelupyynnöitä) tuli n. 21.000 kpl ja Talousapu-neuvontapalvelun puhelunmäärä oli n. 1.800. Yritys-Suomi-pp:n tavoitteena oli vastata 80 %:iin puhelusta 60 sekunnissa. Tavoitteeseen päästiin (toteuma 87 %).

Uutena palvelukanavana käynnistettiin chat-palvelu sekä henkilöasiakkaille että työnantaja-yrityksiä varten. Työlinjalla hoidettiin n. 1.500 chat-kontaktia ja Yritys-Suomi-puhelinpalvelussa lähes 2.000 kontaktia. Työlinja jatkoi videoasiakaspalvelun edelleen kehittämistä ja osallistui verkko-ohjauksen kehittämiseen osana ESR-rahoitteista Kohtaamo-hanketta. Työvoiman liikkuvuus Euroopassa hankkeessa kehitettiin ja pilotointiin kansainvälinen työnhaun neuvonta ryhmä verkossa Eurooppaan työnhakua suunnitteleville.

Vuoden 2016 aikana toteutettiin TE-puhelinpalvelujen (TE-toimistot, Työlinja, vaihdopalvelut) yhteen valtakunnalliseen numeroavaruuteen siirtyminen. Sen myötä yhtenäistettiin teknisiä ratkaisuja ja palveluprosesseja. Lisäksi otettiin käyttöön Teleopti-ohjelma, jolla suunnitellaan puhelinpalvelun resurssien käyttöä optimaalisesti palvelukysynnän mukaan.

Yritys-Suomi-puhelinpalvelu osallistui KaPa-hankkeen kehitystyöhön ja jatkoi palveluprosessien edelleen kehittämistä yhteistyössä Yritys-Suomi-toimijaverkoston kanssa. Talousapu neuvontapalvelu oli aktiivisesti mukana uuden Early Warning toimintakonseptin luonnissa maksuvaikeuksissa oleville yrityksille ja tuki sen pilotointiin tarkoitetun ESR-hankkeen (Itä-Suomen hanke) käynnistämistä.

TE-asiakaspalvelukeskuksessa käynnistettiin asiakaspalvelun laadun kehittämishanke. Siinä määriteltiin puhelun kulkuun ja sisältöön liittyviä laatukriteereitä. Asiantuntijat kuuntelivat omia puhelutallenteitaan ja arvioivat niitä suhteessa määriteltyihin kriteereihin. Kuunteluun ja arviointiin saatiin ulkopuolista tukea. Osaamisen kehittämistä jatkettiin tehdyn osaamiskartoituksen pohjalta.

TE-aspan henkilöstömäärä kasvoi neljällä asiantuntijalla (virkasiirrot TE-toimistosta) valtakunnallisen TE puhelinpalvelun operatiivisen johtamisen ja järjestelmäpääkäyttäjien tehtävien vuoksi.

1.3.17.3 Liikenteen keskitetyt asiakaspalvelut

Liikenteen asiakaspalvelukeskuksessa otettiin kesäkuun alussa käyttöön uutena palvelukanavana chat -palvelu. Toiminta on onnistuttu vakiinnuttamaan, jonka myötä asiakkaat ovat löytäneet palvelun hyvin ja siitä on saatu runsaasti hyvää palautetta. Asiakas saa palvelun nopeasti ja tehokkaasti. Toiminnon sisäistä tehokkuutta seurataan edelleen myös jatkossa.

Tieliikenteen lupien lisäkesittäminen on onnistunut ja toiminta on vakiintunut. Lupien käsittelyjärjestelmä (TILU) laajeni lähes kaikkiin keskitettyinä tehtäviin lupiin muutamaa lupatyyppiä lukuun ottamatta. Yksikön palvelu on valtakunnallisesti yhdenmukaista ja toiminnan tehokkuus on parantunut muun muassa moniosaamista lisäämällä. Sähkö-, telekaapeli-, maakaasu- ja kaukolämpöputket teialueella lupien palvelutaso parani nopeammista käsittelyajoista johtuen. Lisäksi ennustettavuus parani vuoden 2015 tasosta ilmoitusmenettelyn johdosta.

Erikoiskuljetuslupien uusi reitinhaku- ja lupajärjestelmä (Lelu) otettiin osittain käyttöön vuoden vaihteessa. Erikoiskuljetuslupien palvelutaso säilyi vuoden 2015 tasolla. Järjestelmän kautta asiakkaille välitettävän tiedon ansiosta ennustettavuus tulee paranemaan asiakasraportin valmistuttua v. 2017.

1.3.17.4 Y-asiakaspalvelukeskus

Ympäristön valtakunnallisen asiakaspalvelukeskuksen (Y-aspa) toiminnan kehittämistä on tehty yhdessä YM:n kanssa. Asiakaspalvelukeskusten (Ympäristön asiakaspalvelukeskus, Liikenteen APK, Yritys-Suomi ja TE-asiakaspalvelukeskus) ASPAT-hankkeessa on tunnistettu parhaita toimintatapoja ja asiakaspalvelukeskuksissa on otettu käyttöön myös näitä toimintatapoja.

ASPAT-hankkeessa valmisteltiin asiakaspalvelutilanteen laatuhankeita, jossa keskitytään puhelinpalvelutilanteen kehittämiseen. Lisäksi kehitettiin asiakaspalvelukeskusten yhteisiä tunnuslukuja/mittareita ja rakennettiin palvelulupauksia. Toiminnallisia kehittämisasioita olivat chat-palvelun ja palvelua parantavan näytönjakotoiminnon käyttöönottoon valmistautuminen sekä laatukselyt ja puhelutilanteiden yhtenäinen arviointi.

Asiakastyön ja kehittämisen rinnalla Y-aspassa kohdennettiin työpanosta ymparisto.fi – sivuston ylläpitoon sekä ELY-keskusten internetsivuston kehittämiseen.

Asiakaspalvelukeskus hoiti viiden ELY-keskuksen (UUS, VAR, HAM, PIR ja KES) sähköisten ruoppaus- ja niittoilmoitusten esikäsittelyn sekä postitse tai sähköpostitse ELY:jen kirjaamoihin saapuvien ruoppaus- ja niittoilmoitusten sähköiseen ilmoitusjärjestelmään viennin. Näiden ELYjen alueella tehtiin noin 1.200 ruoppaus- ja niittoilmoitusta. Määrä oli noin puolet koko maan ilmoituksista. Ilmoituksia käsitteli Y-aspaa viiden neuvojan lisäksi yksi henkilö Hämeestä.

1.3.17.5 Kasvu ja innovaatiot –yksikkö

Kasvu ja innovaatiot –yksikön toiminta keskittyi vuonna 2016 Tekesin innovaatorahoituksen hanketyöhön, Team Finland –toimintaan sekä energiatukien myöntämiseen valtakunnallisesti. Yksikön henkilöstöstä nimetyt Team Finland –koordinaattorit (14 kpl) vastasivat alueiden Team Finland –toiminnasta ja kullakin alueella yrityksille tehdyistä Team Finland –palveluehdotuksista. Valtakunnallisesti palveluehdotusten tavoitemääräksi 2016 oli asetettu yhteensä 350 palveluehdotusta, joista alueiden osuus oli 230 palveluehdotusta (pl. Uusimaa 120 palveluehdotusta). Kaikki alueet pääsivät tavoitteisiinsa (pl. Pohjois-Savo: tavoite 30 kpl, toteuma 28 kpl) ja palveluehdotuksia alueilla tehtiin yhteensä 272 kpl.

Palveluehdotusten lukumäärän lisäksi kiinnitettiin erityistä huomiota myös palveluehdotusten laatuun ja myös tässä onnistuttiin erinomaisesti. Palveluehdotuksen saaneille yrityksille lähetettiin syksyllä 2016 kysely ja palveluita käyttäneet yritykset olivat erittäin tyytyväisiä saamaansa palveluun.

Kasvu ja innovaatiot –yksikön henkilöstö siirtyi Tekesin palvelukseen 1.1.2017 poikkeuksena 18 maakuntaan nimetyt Team Finland kasvu- ja kansainvälistymiskoordinaattorit. Kaikkiaan Pirkanmaan ELY-keskuksesta Tekesin palvelukseen siirtyi 91 henkilötyövuotta.

1.4 Toiminnallinen tehokkuus

1.4.1 Toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus

1.4.1.1 Toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus ELY-keskuksissa (pl. TE-toimistot)

Tässä kappaleessa esitetään ELY-keskusten taloudellisuus- ja tuottavuustietoja.

Taloudellisuus- ja tuottavuustiedot esitetään v. 2016 niiden suoritteiden osalta, joista suoritetiedot oli saatavissa tilinpäätöstä laadittaessa. Vertailutietona esitetään vastaavat tiedot vuosilta 2015 ja 2014.

Tiedot perustuvat ELY-keskusten yhteiseen kustannuslaskentaan. Kokonaiskustannukset on laskettu työajanseurantajärjestelmän pohjalta. Kokonaiskustannuksissa on otettu huomioon henkilöstön palkat ja muut oman toiminnan kulut.

Vuosilta 2012 - 2016 esitetään myös ELY-keskusten kokonaistuottavuusindeksit. Indeksien laskenta perustuu tehtäväkohtaiseen kustannuslaskentaan ja suoritteina käytetään taloudellisuus- ja tuottavuuslaskennassa kerättyjä suoritteita. Kokonaistuottavuusindeksi lasketaan Tilastokeskuksen ”Julkisen toiminnan tuottavuustilastointi”-laskennan mukaisesti. Tuottavuuden kehitys on indeksoitu käyttäen julkisten menojen hintaindeksiä (valtiontalous menolajeittain) siten, että vuosi 2011 =100.

Kokonaistuottavuusindeksi ELY-keskuksittain

ELY	v. 2016	v. 2015	v. 2014	v. 2013	v. 2012	V. 2011	Kokonaistuottavuus (muutos 2015-2016)
UUD	225,3	208,45	155,53	153	159,71	100	108,08
VAR	144,84	129,46	182,9	153,63	107,64	100	111,88
SAT	278,56	270,11	184,23	159,03	122,66	100	103,13
HÄM	143,16	144,38	144,51	130,3	97,22	100	99,16
PIR	134,97	112,76	127,12	122,37	105,59	100	119,69
KAS	189,66	146,84	137,95	135,78	93,11	100	129,16
ESA	133,96	138,79	187,47	166,93	107,21	100	96,52
POS	167,5	123,91	136,32	125,8	106,45	100	135,17
POK	228,68	187,77	151,54	137,09	114,66	100	121,79
KES	133,12	140,57	168,03	149,72	113,69	100	94,7
EPO	37,81	28,63	63,62	166,45	111,4	100	132,05
POH	300,54	250,59	196,08	168,91	110,62	100	119,93
POP	83,06	53,51	109,78	149,24	102,9	100	155,23
KAI	289,48	280,31	225,02	192,39	110,94	100	103,27
LAP	236,59	206,49	196,84	175,22	124,8	100	114,58

Lähes kaikissa ELY-keskuksissa kokonaistuottavuus kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna. Tätä selittää mm. henkilöstökulujen ja muiden oman toiminnan kulujen huomattava väheneminen. ELY-keskuksissa toimintaa on jouduttu sopeuttamaan useilla eri toimenpiteillä määrärahojen vähentymisestä johtuen.

Seuraavaksi tarkastellaan ELY-keskusten taloudellisuutta ja tuottavuutta tarkemmin. Seuraavissa taulukoissa on esitetty ELY-keskusten suoritteiden määriä sekä taloudellisuus- ja tuottavuustietoja avainsuoritteittain. Avainsuoritteina on esitetty 30 suoritetta, joiden tuottamiseen on käytetty eniten työaikaa ELY-keskuksissa.

Seuraavassa taulukossa on esitetty suoritteiden määrät vuosilta 2014 - 2016 ELY-keskuksista yhteensä.

ELY-keskusten avainsuoritteet

Ajanjakso 1.1. - 31.12.2016 (+ vertailutieto v. 2015 ja v. 2014)

Avainsuoritteina on esitetty 30 suoritetta, joiden tuottamiseen ELY-keskuksissa on käytetty eniten työaikaa

Suoritteen nimi	Suoritteiden lkm 2016	Suoritteiden lkm 2015	Suoritteiden lkm 2014
Tienpidon hankintojen tilausten määrä	2 578	2 926	2 907
Koko tilan valvonnat (pinta-alatuet), kpl	2 621	3 026	3 307
Ympäristöluvanvaraiset laitokset, valvontakohteet	5 635	5 999	6 715
Työvoimakoulutuksena hankitut opiskelijapäivät lkm	4 744 488	4 766 621	5 322 077
Valtion vesioikeudelliset luvat, joiden velvoitteista on huolehdittu, kpl	462	427	460
Maaseudun hanketukipäätökset, kpl	3 165	2 049	2 711
Yritystukipäätökset	1 257	4 321	3 749
Maaseudun hanke- ja yritystukien maksupäätökset, kpl	1 607	4 862	7 822
Vesistöt, joissa edistetty säännöstelyjen kehittämistä ja vesistöjen käytökelpoisuuden parantamista, kpl	180	155	159
Ympäristösopimukset (sekä vanhat erityistukisopimukset), geenipankki-toimenpiteet, luonnonmukainen tuotanto ja ei-tuotannolliset investoinnit kpl	10 670	8 003	16 036
Maaseudun yritystukipäätökset, kpl	2 888	2 764	3 893
Teknologiahankepäätökset	3 589	1 338	1 240
Seurantaohjelman mukaiset näytteet, kpl	17 081	19 853	24 352
Käsitellyt palkkaturvahakemukset	4 309	7 868	10 395
Maatilojen aloitus- ja investointitukipäätökset, kpl	4 523	1 866	3 568
Tienpidon julkisoikeudelliset lupapäätökset ml. ajoneuvon siirto	5 071	5 102	5 822
METSO-toteutus, ha	5 072	5 948	7 775
Maatilojen aloitus- ja investointitukien maksupäätökset, kpl	3 910	5 147	4 786
Eläinvalvonnat, kpl	1 913	2 619	3 926
Vesihuollon kehittämissuunnitelmat, joiden toteuttamista on edistetty, kpl	59	56	63
Asiakaspalautteet (liikenteen asiakaspalvelukeskus)	43 110	40 000	42 700
Lausunnot YVA-arviointiohjelmista ja selostuksista yht, kpl	58		93
Henkilötyöpäivät (osaamisen kehittämispalvelut) lkm	15 066	13 474	23 200
Tulvakartoitetut alueet, joilla edistetty tulvariskien hallintaa, kpl	83	74	71
Peltolohkorekisterin ristiintarkastukset, kpl	1 045	10 852	11 084
Tavaraliikenteen luvat	12 557	15 411	15 927
Sopimusliikenne ja valtion avut (ostosopimukset, valtionapupäätökset)	1 286	1 554	1 312
Luonnonsuojeluohjelmien toteutus, ha	3 324	2 819	3 136
Luomutuotannon valvonnan tarkastuspäätösten lukumäärä, kpl ja lupapäätösten lukumäärä, kpl	7 952	7 318	7 035
Kasvinterveyden ja taimiaineiston tarkastusten tai kartoituskäyntien lukumäärä, kpl ja näytteiden lukumäärä, kpl	2 057	2 074	2 106

ELY-keskusten tuottamat suoritemäärät pysyivät lähes samalla tasolla.

Joiltakin osin suoritelmäärät laskivat edellisestä vuodesta. EU:n ohjelmakauden vaihdos näkyi sekä maaseutu- että rakennerahasto-ohjelmissa. Mm. maaseudun hanke- ja yritystukien sekä aloitus- ja investointitukien maksupäätösten väheneminen johtui EU:n ohjelmakauden vaihtumisesta sekä tietojärjestelmien uusimisesta. Tietojärjestelmien käyttöönotto viivästyi, jolloin maaseuturahaston maksupäätöksiä päästiin tekemään vasta syksyllä 2016.

Työvoimakoulutuksena hankitut opiskelijapäivät vähenivät aikaisempiin vuosiin verrattuna. Syynä tähän oli hankintamäärärahojen supistuminen.

Palkkaturvapäätösten määrä väheni edellisestä vuodesta. Palkkaturva-asiat keskitettiin 1.1.2016 alkaen valtakunnallisesti Uudenmaan ELY-keskukseen. Keskittämisen yhteydessä otettiin käyttöön kolme uutta tietojärjestelmää ja käsittelyprosessi uudistettiin kokonaisuudessaan. Käyttöönottovaiheessa päätöksiä pystyttiin tekemään normaalia vähemmän. Lisäksi päätösten lukumäärää verrattuna aiempaan vähentää se, että uudessa järjestelmässä voidaan konkurssipesien hakemukset ratkaista yhdellä päätöksellä, kun aikaisemmin tuli tavallisesti tehdä kaksi erillistä päätöstä ennen ja jälkeen konkurssipäivän syntyneistä saatavista.

Eläinvalvontojen määrä on vähentynyt vuosina 2015 ja 2016. Tämä johtui siitä, että valvottujen tilojen lukumäärä on vähentynyt, koska tilavalvonnan otantamenetelmiä uudistettiin tukikohtaisista eläinlajikohtaisiksi.

Peltolohkorekisterin ristiintarkastukset vähenivät radikaalisti edelliseen vuoteen verrattuna. Tämä johtui siitä, että peltolohkorekisterin ristiintarkastusvalvonnan prosessia muutettiin vuonna 2016. Valvonnan käsiteltäväksi siirrettiin vain maastokäyntiä vaativat epäselvät lohkot ja tilat, joilla pinta-alaero ylitti sanktiorajan. Tästä syystä valvottavien tilamäärä väheni merkittävästi.

Tavaraliikenteen luvat vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna. Tämä johtui siitä, että lupahakemuksia tuli n. 500 kpl aikaisempaa vuotta vähemmän. Luvat tulee uusia joka 5. vuosi, joten hakemusten määrä vaihtelee vuosittain.

Osan suoritteista kohdalla suoritelmäärät lisääntyivät edellisestä vuodesta. Myös tuottavuus parani. Näissä tapauksissa suoritteita tuotettiin vähemmällä henkilöresursseilla, kuin aikaisempina vuonna.

Alkaneen ohjelmakauden rahoituspäätöksiä päästiin tekemään vuoden 2015 lopussa. Kun tietojärjestelmä saatiin käyttöön, syntynyttä hakemusten jonoa päästiin purkamaan. Tämä näkyi v. 2016 mm. maaseudun hanke- ja yritystukipäätösten sekä maatilojen aloitus- ja investointitukipäätösten suoritelmäärien lisääntymisenä edelliseen vuoteen verrattuna. Myös ympäristösopimusten osalta suoritelmäärät lisääntyivät, kun tietojärjestelmät saatiin uusittua ja päästiin pikkuhiljaa normaaliin vuosirytmiiin.

Teknologianhankepäätösten osalta suoritelmäärä on lisääntynyt merkittävästi edellisistä vuosista. Start- ja pk-yritysten innovaatorahoituksen päätösten määrä on noussut ja lisäksi uutena Tekesissä on tehty elinkeinorahoitukseen liittyviä päätöksiä (mm. innovaatioaseteli v. 2016).

Seuraavassa taulukossa on esitetty suoritekohtaiset taloudellisuus- ja tuottavuustiedot vuosilta 2014 - 2016 ELY-keskuksista yhteensä.

Suoritteen nimi	2016		2015		2014	
	Taloudellisuus kulut yhteensä/ suorite €	Tuottavuus lkm /htv	Taloudellisuus kulut yhteensä/ suorite €	Tuottavuus lkm /htv	Taloudellisuus kulut yhteensä/ suorite €	Tuottavuus lkm /htv
Tienpidon hankintojen tilausten määrä	9 811	7	9 539	8	11 750	7
Koko tilan valvonnat (pinta-alatuet), kpl	4 308	14	3 524	16	3 297	19
Ympäristöluvanvaraiset laitokset, valvontakohteet	1 442	48	248	466	949	476
Työvoimakoulutuksena hankitut opiskelijapäivät lkm	1	61 746	1	63 567		
Valtion vesioikeudelliset luvat, joiden velvoitteista on huolehdittu, kpl	31 119	7	14 337	10	12 836	10
Maaseudun hanketukipäätökset, kpl	1 321	52	1 332	50	1 054	65
Yritystukipäätökset	2 880	23	2 734	28	1 455	52
Maaseudun hanke- ja yritystuki maksupäätökset, kpl	2 452	30	1 361	60	698	83
Vesistöt, joissa edistetty säännöstelyjen kehittämistä ja vesistöjen käyttökelpoisuuden parantamista, kpl	30 747	4	29 952	4	27 699	4
Ympäristösopimukset (sekä vanhat erityistukisopimukset), geenipankkitoimenpiteet, luonnonmukainen tuotanto ja ei-tuotannolliset investoinnit kpl	250	238	206	306	194	341
Maaseudun yritystukipäätökset, kpl	1 042	66	1 092	62	915	81
Teknologiahankepäätökset	857	86			3 306	25
Seurantaohjelman mukaiset näytteet, kpl	414	436	129	741	158	577
Käsitellyt palkkaturvahakemukset	875	111	354	195	284	230
Maatilojen aloitus- ja investointitukipäätökset, kpl	531	129	1 297	50	856	79
Tienpidon julkisoikeudelliset lupapäätökset ml. ajoneuvon siirto	332	172	448	140	619	107
METSO-toteutus, ha	514	207	380	223	311	245
Maatilojen aloitus- ja investointitukien maksupäätökset, kpl	433	170	334	202	365	166
Eläinvalvonnat, kpl	685	86	592	99	445	140
Vesihuollon kehittämissuunnitelmat, joiden toteuttamista on edistetty, kpl	34 496	3	63 315	1	69 935	1
Asiakaspalautteet (liikenteen asiakaspalvelukeskus)	28	2 004	20	2 642	25	2 913
Lausunnot YVA-arviointiohjelmista ja selostuksista yht, kpl	27 664	3	10 527	7	13 580	7
Henkilötyöpäivät (osaamisen kehittämisspalvelut) lkm	199	729	152	494		
Tulvakartoitetut alueet, joilla edistetty tulvariskien hallintaa, kpl	29 905	4	41 896	3	38 293	3
Peltolohkorekisterin ristiintarkastukset, kpl	1 092	54	152	387	256	244
Tavaraliikenteen luvat	113	688	51	1 087	55	1 105
Sopimusliikenne ja valtion avut (ostosopimukset, valtionapupäätökset)	1 062	71	839	84	1 089	65
Luonnonsuojeluohjelmien toteutus, ha	562	189	556	156	689	117
Luomutuotannon valvonnan tarkastuspäätösten lukumäärä, kpl ja lupapäätösten lukumäärä, kpl	112	498	107	563	128	498
Kasvinterveyden ja taimiaineiston tarkastusten tai kartoituskäyntien lukumäärä, kpl ja näytteiden lukumäärä, kpl	360	170	400	149		

Seuraavissa taulukoissa on esitetty suoritekohtaiset taloudellisuus- ja tuottavuustiedot vuosilta 2014 -2016 ELY-keskuksittain.

Taloudellisuus ELY-keskuksittain kulut yhteensä/suorite €

Suorite	Vuosi	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Yhteensä
	2014	10 495	12 609			11 172	7 410		22 804		8 864	12 647		8 119		31 341	11 750
	2015	7 313	9 951			7 940	6 960		25 087		8 740	12 455		5 705		23 049	9 539
Tienpidon hankintojen tilausten määrä	2016	4 102	14 229			5 364	13 851		12 235		18 738	11 385		3 312		25 112	9 811
	2014	4 321	4 228	3 412	3 310	3 123	3 422	3 124	2 013	4 176	2 608	2 373	2 903	3 470	4 625	4 075	3 297
	2015	4 453	4 531	3 812	3 656	3 328	3 364	3 717	3 029	4 414	2 705	2 458	2 945	3 675	4 190	3 999	3 524
Koko tilan valvonnat (pinta-alatuet), kpl	2016	4 799	4 760	4 753	3 628	3 615	3 838	5 079	3 437	5 151	2 917	4 762	4 207	4 510	6 020	4 513	4 308
	2014	397	132		258	242	155	36	77	179	91	3 263		196	1 618	260	949
	2015	525	120		68	125	123	114	97	195	436	377		252	381	187	248
Ympäristöluvanvaraiset laitokset, valvontakohteet	2016	1 965	1 239		1 906	1 950	1 956	1 128	1 441	1 234	1 231	1 118		1 105	3 119	1 463	1 442
	2014																
	2015	1	1	1	1	1	1	3	2	2	2	2	1	1	3	3	1
Työvoimakoulutuksena hankitut opiskelijapäivät, lkm	2016	1	1	1	1	1	1	3	2	1	1	2	1	3	2	2	1
	2014	14 053	43 205		1 823	17 210	19 226	90	59 768	619	0	18 415		6 394	323	235 000	12 836
	2015	11 221	25 785		1 241	9 593	39 201	59	49 030	425	0	24 469		5 303		229 285	14 337
Valtion vesioikeudelliset luvat, joiden velvoitteista on huolehdittu, kpl	2016	2 276	29 604		1 320	17 944	65 267	332	134 433	0	0	43 662		16 419	383	609 373	31 119
	2014	1 436	1 240	412	1 255	950	1 238	1 043	822	1 145	1 632	973	669	1 046	911	1 255	1 054
	2015	946	2 969	704	1 763	1 859	766	1 241	1 438	1 791	1 003	1 511	1 399	1 521	1 118	926	1 332
Maaseudun hanketukipäätökset, kpl	2016	1 987	2 699	957	1 098	1 080	1 365	1 153	1 651	1 082	1 479	1 257	1 460	1 018	1 182	1 252	1 321
	2014				607			436			265			1 489			1 455
	2015				1 216	1 838		903			966			1 076			2 734
Yritystukipäätökset	2016				2 326	5 785		4 212			1 886			3 174			2 880
	2014	471	1 187	400	619	508	930	506	924	543	746	624	866	676	855	828	698
	2015	866	1 354	440	1 348	641	1 233	1 930	1 199	719	2 567	869	1 073	2 831	2 071	876	1 361
Maaseudun hanke- ja yritystukien maksupäätökset, kpl	2016	5 194	2 077	1 470	3 069	1 133	2 358	9 560	1 131	1 082	3 658	2 677	3 142	1 565	2 627	2 115	2 452
	2014	84 559	25 675		51 716	15 991	41 801	1 072	13 276	28 807	114 124	15 452		161 141	4 692	15 969	27 699
	2015	114 829	38 815		46 811	20 153	28 378	741	54 137	16 776		15 090		190 517	3 194	13 169	29 952
Vesistöjen käyttökelpoisuuden parantamista, kpl	2016	27 529	34 004		41 813	25 006	15 809	2 822	56 404	18 869	148 136	30 634		65 641	8 952	11 184	30 747
	2014	344	208	277	158	99	154	162	141	253	395	146	157	145	400	286	194
	2015	442	299	210	212	100	158	207	45	129	358	201	239	120	494	220	206
Ympäristötuen erityistukisopimukset ja ei-tuotannolliset investoinnit, kpl	2016	340	256	248	184	163	345	311	146	192	293	293	218	252	333	560	250
	2014	1 426	1 296	1 141	870	827	992	840	899	748	677	1 271	955	495	1 414	834	915
	2015	1 496	1 264	1 796	1 614	792	1 505	996	819	893	505	1 262	1 675	1 079	1 227	941	1 092
Maaseudun yritystukipäätökset, kpl	2016	1 323	1 320	824	1 690	667	1 978	1 091	1 243	522	1 253	1 363	1 127	693	1 120	963	1 042
	2014		183	2 868	2 243	3 247	5 297	6 752	4 537	6 204	4 408	3 871	6 271	2 352	18	2 749	3 306
	2015																
Teknologiahankepäätökset	2016				40	8 726		33			1				30		857
	2014	130	121			34	140	119	147	112	103	188		182	623	209	158
	2015	109	151		1	62	64	129	136	205	115	200		129	95	371	129
Seurantaohjelman mukaiset näytteet, kpl	2016	433	498		368	383	420	320	404	261	253	349		412	899	903	414
	2014	301	242	183		307	196	883	205		389	591	771	467	64	326	284
	2015	328	257	455		370	175	1 204	313		238	1 306	793	316	465	1 142	354
Käsitellyt palkkaturvahakemukset	2016	871															875
	2014	949	968	987	835	591	812	1 539	1 023	1 011	1 133	779	809	688	866	735	856
	2015	1 373	1 205	1 566	1 667	1 291	1 610	2 965	1 525	2 276	2 797	900	1 017	1 497	2 738	788	1 297
Maatilojen aloitus- ja investointitukipäätökset, kpl	2016	1 057	324	364	725	509	870	825	461	886	1 386	357	318	424	1 865	1 474	531

Tienpidon julkisoikeudelliset lupapäätökset ml. ajoneuvon siirto	2014	1 660	413			447	1 273		472		670	754		1 202		540	619
	2015	752	371			384	657		518		695	444		684		351	448
	2016	1 666	3 779			289	37 482		6 957		3 745	403		1 485		139	332
METSO-toteutus, ha	2014	372	93		582	185	537	388	362	380	336	167		215	1 345	182	311
	2015	469	401		644	179	573	412	357	580	356	442		319	411	286	380
	2016	926	376		608	215	314	378	469	0	483	985		740	77	298	514
Maatilojen aloitus- ja investointitukien maksupäätökset, kpl	2014	376	407	640	353	212	269	273	299	248	420	405	485	303	491	341	365
	2015	405	228	331	250	219	272	930	262	283	973	240	371	284	710	300	334
	2016	963	221	270	511	216	483	2 363	214	698	816	269	330	373	963	277	433
Eläinvalvonnat, kpl	2014	625	554	707	256	300	787	513	497	326	348	285	515	423	504	548	445
	2015	698	922	495	494	575	650	564	665	659	326	443	711	550	353	585	592
	2016	1 842	917	1 076	527	593	813	881	323	615	503	879	540	581	734	710	685
Vesihuollon kehittämissuunnitelmat, joiden toteuttamista on edistetty, kpl	2014	18 250	205 839		26 715	378 099	90 051	30 139	68 054	120 454	166 317	138 390		97 611	15 502	535 965	69 935
	2015	30 075	129 122		44 669	341 088	69 018	20 943	52 376	51 191		155 706		64 997	9 450	163 560	63 315
	2016	11 698	58 862		16 907	301 009	51 403	5 771		56 085	69 840	291 147		15 618	11 457	60 016	34 496
Asiakaspalautteet (liikenteen asiakaspalvelukeskus)	2014					25											25
	2015					20											20
	2016					23											28
Lausunnot YVA-arviointiohjelmista ja selostuksista yht, kpl	2014	23 754	7 105		2 960	9 796	8 553		7 724	5 057	11 446	7 302		36 418	27 018	13 620	13 580
	2015	14 729	7 303		6 861	24 466	8 787	24 993	30 381	9 970	11 390	7 681		11 473	4 050	11 459	10 527
	2016	155 517	9 640		32 931	34 120	27 967	47 496	25 854	17 461	30 234	25 253		13 970	14 381	36 750	27 664
Henkilötyöpäivät (osaamisen kehittämispalvelut), lkm	2014				135			120			68			117			152
	2015				203			280			110			301			199
	2016																
Tulvakartoitetut alueet, joilla edistetty tulvariskien hallintaa, kpl	2014	44 747	72 972		62 026	15 528	69 543	846	47 967	28 137	18 802	91 560		16 031		83 792	38 293
	2015	52 779	47 837		55 984	14 442	85 284	3 179	36 826	6 722		144 430		15 435		80 852	41 896
	2016	9 582	18 593		56 990	2 911	86 053	1 777	47 898	5 580	34 626	81 040		23 981	0	48 704	29 905
Peltolohkorekisterin ristiintarkastukset, kpl	2014	258	226	232	279	250	293	416	258	498	224	141	231	317	322	292	256
	2015	76	77	169	117	156	192	313	129	255	163	103	170	308	223	105	152
	2016	732	1 268	1 450	787	1 294	2 926	1 587	873	1 847	1 666	925	949	836	1 918	1 013	1 092
Tavaraliikenteen luvat	2014											55					55
	2015											51					51
	2016											56				46 729	113
Sopimusliikenne ja valtion avut (ostosopimukset, valtionapupäätökset)	2014	1 059	1 067			833	1 994		1 158			364		1 327			1 089
	2015	904	1 627			680	805		817		1 000	209		478		1 026	839
	2016	1 508	898			642	743		1 682		1 499	633		1 558		448	1 062
Luonnonsuojeluohjelmien toteutus, ha	2014	812	456		22 704	1 102	2 717	191	2 649	1 691	233	596		689	25 901	112	689
	2015	616	1 057		126	923	2 607	286	778	1 246	166	709		1 123	8 222	307	556
	2016	2 984	159		4 632	2 391	342	212	3 788		2 553	884		409	216	3 928	562
Luomutuotannon valvonnan tarkastuspäätösten lukumäärä, kpl ja lupapäätösten lukumäärä, kpl	2014	212	156	150	169	105	183	119		94	199	146	124	99	126	341	128
	2015	115	134	236	116	86	107	124	23	95	258	84	74	85	99	473	107
	2016	98	110	205	113	73	157	99	73	79	246	140	103	87	123	267	112
Kasvinterveyden ja taimiaineiston tarkastusten tai kartoituskäyntien lukumäärä, kpl ja näytteiden lukumäärä, kpl	2014																
	2015	584	657	378	298	162	113	331	153	545	312	520	532	500	451	448	400
	2016	320	174	376	296	256	316	250	129	584	338	566	460	341	261	324	360

Tuottavuus ELY-keskuksittain lkm/htv

Suorite	Vuosi	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Yhteensä
Tienpidon hankintojen tilausten määrä	2014	7	6			7	10		3		8	6		9		3	7
	2015	9	8			9	10		3		9	6		13		4	8
	2016	17	5			14	5		6		4	8		22		3	7
Koko tilan valvonnat (pinta-alatuet), kpl	2014	15	15	17	19	19	18	21	32	16	23	24	21	17	14	16	19
	2015	13	14	14	16	17	16	19	21	14	20	22	19	15	14	15	16
	2016	12	13	12	16	14	14	12	17	11	20	17	13	12	10	14	14
Ympäristöluvanvaraiset laitokset, valvontakohteet	2014	183	1 376		265	389	440	2 213	1 028	423	954	957		420	164	243	476
	2015	162	1 076		999	485	655	852	1 492	369	151	4 134		281	239	361	466
	2016	33	54		35	32	34	56	48	54	50	75		60	26	46	48
Työvoimakoulutuksena hankitut opiskelijapäivät, lkm	2014																
	2015	105 549	115 944	60 062	51 017	87 288	80 996	24 584	44 537	37 228	46 535	32 611	68 613	71 904	21 853	27 830	63 567
	2016	124 075	84 315	52 655	42 962	112 835	67 287	22 857	38 329	50 886	74 223	39 326	103 716	22 562	29 965	31 577	61 746
Valtion vesioikeudelliset luvat, joiden velvoitteista on huolehdittu, kpl	2014	7	3		44	12	4	876	2	144	0	7		23	196	1	10
	2015	16	5		67	12	3	1 319	3	276		6		27		1	10
	2016	42	5		66	12	2	206	3		0	5		14	201	1	7
Maaseudun hanketukipäätökset, kpl	2014	51	55	162	57	66	57	70	84	65	39	70	101	60	82	56	65
	2015	68	24	91	38	35	84	66	49	39	64	42	46	41	61	64	50
	2016	54	25	64	63	55	51	61	39	60	41	67	42	62	54	50	52
Yritystukipäätökset	2014				115			162			273			48			52
	2015				61	48		94			81			68			28
	2016				28	12		16			34			22			23
Maaseudun hanke- ja yritystukien maksupäätökset, kpl	2014	130	52	138	95	94	63	125	64	102	76	92	70	84	72	72	83
	2015	74	41	123	66	74	47	91	50	89	56	66	53	54	31	61	60
	2016	21	28	35	24	47	23	21	49	56	24	28	17	48	23	26	30
Vesistöt, joissa edistetty säännöstelyjen kehittämistä ja vesistöjen käyttökelpoisuuden parantamista, kpl	2014	1	5		2	6	2	79	8	3	1	5		1	16	7	4
	2015	2	3		2	6	4	134	2	7		6		1	29	9	4
	2016	3	4		1	4	5	24	1	4	0	3		4	10	9	4
Ympäristötuen erityistukisopimukset ja ei-tuotannolliset investoinnit, kpl	2014	205	322	211	404	598	415	427	477	260	165	478	410	440	176	231	341
	2015	150	224	264	283	636	370	363	1 449	482	167	313	251	504	125	276	306
	2016	170	227	213	300	335	154	234	393	301	199	280	257	234	181	99	238
Maaseudun yritystukipäätökset, kpl	2014	54	63	66	82	78	72	85	90	102	104	60	72	141	51	88	81
	2015	43	61	34	43	82	42	86	82	78	136	50	39	65	54	70	62
	2016	82	50	74	41	89	35	65	51	124	49	61	55	92	57	65	66
Teknologiahankepäätökset	2014	0	596	29	34	26	14	11	19	14	19	21	14	35	4 080	29	25
	2015																
	2016				1 973	8		3 384			74 018				2 808		86
Seurantaohjelman mukaiset näytteet, kpl	2014	524	746			2 112	519	551	638	554	595	515		356	386	428	577
	2015	849	719		166 887	1 574	1 254	668	948	537	606	615		675	835	209	741
	2016	413	333		457	391	447	425	393	758	981	519		577	179	278	436
Käsitellyt palkkaturvahakemukset	2014	218	247	327		196	293	78	320		145	142	98	147	1 111	197	230
	2015	189	327	130		188	356	61	213		296	70	98	194	165	64	195
	2016	112															111
Maatilojen aloitus- ja investointitukipäätökset, kpl	2014	82	70	64	83	106	83	44	66	74	57	86	86	97	84	91	79
	2015	48	59	37	40	48	37	25	44	31	25	68	65	42	24	78	50
	2016	102	205	168	96	117	80	86	138	73	44	234	194	150	34	42	129

Tienpidon julkisoikeudelliset lupapäätökset ml. ajoneuvon siirto	2014	42	191			143	53		134		99	93		53		119	107
	2015	81	228			165	90		119		98	150		86		161	140
	2016	41	19			189	2		9		19	207		45		454	172
METSO-toteutus, ha	2014	251	172		137	363	140	191	206	215	189	455		345	191	452	245
	2015	245	216		132	426	116	198	273	208	227	207		256	215	243	223
	2016	137	240		190	402	237	301	184		199	117		272	881	215	207
Maatilojen aloitus- ja investointitukien maksupäätökset, kpl	2014	163	162	87	177	226	211	235	197	229	138	160	127	190	129	188	166
	2015	149	289	174	239	245	197	183	227	225	163	230	155	214	98	189	202
	2016	111	260	189	147	248	110	83	260	87	106	277	157	199	64	196	170
Eläinvalvonnat, kpl	2014	107	118	84	237	189	81	129	129	203	181	203	119	143	130	122	140
	2015	90	71	111	115	98	84	129	92	91	177	122	80	102	167	104	99
	2016	31	67	52	108	86	66	68	185	90	114	92	100	93	80	88	86
Vesihuollon kehittämissuunnitelmat, joiden toteuttamista on edistetty, kpl	2014	4	1		3	0	1	3	1	1	0	0		1	6	0	1
	2015	4	1		2	0	1	4	2	2		0		1	9	1	1
	2016	12	2		4	0	2	11	0	2	1	0		4	8	2	3
Asiakaspalautteet (liikenteen asiakaspalvelukeskus)	2014					2 913											2 913
	2015					2 645											2 642
	2016					2 340											2 004
Lausunnot YVA-arviointiohjelmista ja selostuksista yht, kpl	2014	4	11		25	7	9		11	15	7	9		2	8	6	7
	2015	6	10		12	3	9	4	5	7	7	8		7	22	6	7
	2016	1	8		2	2	3	1	3	4	2	3		6	5	2	3
Henkilötyöpäivät (osaamisen kehittämisspalvelut), lkm	2014																
	2015				554			668			1 216			574			494
	2016				681			733			1 683			543			729
Tulvakartoitetut alueet, joilla edistetty tulvariskien hallintaa, kpl	2014	2	2		1	6	1	96	2	3	4	1		7	0	2	3
	2015	4	3		2	8	1	29	4	18		1		8	0	2	3
	2016	9	6		1	49	2	53	9	15	2	1		8	0	2	4
Peltolohkorekisterin ristiintarkastukset, kpl	2014	261	284	254	228	230	210	159	256	133	280	410	256	188	217	221	244
	2015	816	821	328	518	361	279	232	516	240	362	530	328	181	288	602	387
	2016	79	49	39	72	40	18	38	68	30	35	87	57	64	31	62	54
Tavaraliikenteen luvat	2014											1 104					1 105
	2015											1 087					1 087
	2016											1 357					1 688
Sopimusliikenne ja valtion avut (ostosopimukset, valtionapupäätökset)	2014	69	63			77	34		62			201		56			65
	2015	77	45			84	92		100		78	309		146		59	84
	2016	52	73			94	87		52		47	142		50		134	71
Luonnonsuojeluohjelmien toteutus, ha	2014	113	102		3	57	27	396	26	45	286	119		238	11	767	117
	2015	188	78		691	81	26	279	112	94	498	119		74	9	325	156
	2016	43	568		25	36	218	536	23		38	130		492	313	16	189
Luomutuotannon valvonnan tarkastuspäätösten lukumäärä, kpl ja lupapäätösten lukumäärä, kpl	2014	327	407	379	364	565	344	566		723	305	427	546	645	533	185	498
	2015	560	486	227	522	660	510	591	2 643	673	218	640	884	698	620	121	563
	2016	558	519	240	471	675	328	644	692	702	216	538	569	622	445	195	498
Kasvinterveyden ja taimiaineiston tarkastusten tai kartoituskäyntien lukumäärä, kpl ja näytteiden lukumäärä, kpl	2014																
	2015	105	100	142	198	366	496	229	420	121	187	108	111	114	135	130	149
	2016	172	342	146	202	216	167	241	430	103	170	152	131	176	227	180	170

Kokonaisuutena ELY-keskusten taloudellisuuden ja tuottavuuden arvioidaan säilyneen ennallaan tai jopa parantuneen edellisestä vuodesta. ELY-keskusten taloudellisuutta ja tuottavuutta paransivat käytettävissä olleiden henkilöstöresurssien ja suoritteiden tuottamiseen käytettyjen toimintamäärärahojen ja sitä kautta kustannusten pieneeminen. Uudet ympäristösuojelun valvonnan maksullisen toiminnan tulot paransivat joiltain osin ELY-keskusten taloudellisuutta ja tuottavuutta.

Tienpidon hankintoihin ja tilauksiin käytetään paljon työaikaa ELY-keskuksissa. Taloudellisuuden ja tuottavuuden arviointia on kuitenkin hankala tehdä vuoden 2016 osalta, koska vuoden 2016 alussa maanteiden kunnossapidon ja alueellisten investointien hankinnat keskitettiin neljälle suuralueelle, mutta suunnittelun hankinta jäi edelleen kaikille liikennetehtäviä hoitaville ELY-keskuksille.

Maatalouden tukivalvonnoissa on jatkettu toimenpiteitä taloudellisuuden ja tuottavuuden parantamiseksi siltä osin, kuin se on ollut mahdollista. Maastokäyntejä on mahdollisuuksien mukaan vähennetty ja osin on siirrytty kirjalliseen menettelyyn. Ratkaisu ei kuitenkaan toimi läheskään kaikissa valvontavuodoissa. Koko tilan valvonnat tulee aina tehdä paikan päällä. VYP tukien valvonnan tarkastusten taloudellisuus ja tuottavuus olivat Keski-Suomessa valtakunnallista keskiarvoa paremmat. Syynä tähän oli se, että määräaikaiset valvojat ovat pysyneet samana vuodesta toiseen. Heidän kokemus, osaaminen ja tehokkuus ovat hyvällä tasolla. Lisäksi valvontamatkoihin valmistautuminen on optimoitu ja samalla matkalla tarkastetaan monta tilaa. Pieniä tiloja voi tarkastaa yksikin henkilö. Esim. Uudenmaan ELY-keskuksessa taloudellisuutta ja tuottavuutta taas on heikentänyt mm. se, että määräaikaisen henkilöstön osuus ja vuosittainen vaihtuvuus on ollut suhteellisen suuri. Myös vakituisen henkilöstön vaihtuvuus on vilkasta alueen hyvien työllistymismahdollisuuksien vuoksi. Henkilöstöresurssia sitoo erityisesti se, että uudet työntekijät tekevät valvontakäynnit pareittain kokeneemman kollegan kanssa, mikä on välttämätöntä uusien henkilöiden kouluttamiseksi tehtävään. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen alueella maatalouden tukivalvonnat sekä muut tarkastukset tehtiin valvontasuunnitelman mukaisesti. Valvontojen menestyksellä läpivienti edellyttääkin vuosittain osaavan määräaikaisen valvontaresurssin käyttöä.

Pohjois-Karjalan ELY-keskuksessa vuoden 2016 valvontatoiminnan teemana oli rehuvalvonta, minkä seurauksena rehuvalvontatehtävien määrä oli poikkeuksellisen suuri.

Ympäristölupavaraiden laitosten valvonnan osalta ympäristösuojelulain muutokset ovat vaikuttaneet työmäärään. Ympäristölupavaraiden laitosten valvontakohteiden lukumäärät laskivat edellisiin vuosiin verrattuna. Tämä selittyy uudella jaolla kunnan ja valtion valvontavastuun välillä. Vaikka valvontatehtävien määrä on vähentynyt, on samalla valvontaluokkia pitänyt tarkistaa niin, että määräaikaistarkastukset ovat lisääntyneet. Esim. Uudenmaan ELY-keskuksen alueella tarkastuksia on pitänyt tehdä n. 60 kpl, eli n. 50 % enemmän kuin aiempina vuosina. Lisäksi aiemmin luvittajalle kuulunutta työtä on siirtynyt valvojille, kun lupien määräaikaaisuudesta luovuttiin ja valvoja arvioi luvan uusimistarpeen. Hämeen ELY-keskuksessa ja Kaakkois-Suomen ELY-keskuksessa laskua oli myös MRL:n mukaisen poikkeamispäätösten lukumäärässä, kun päätökset lakimuutoksen seurauksena siirtyivät vuoden 2016 aikana kuntien tehtäväksi.

Kainuun ELY-keskuksen osalta ympäristölupien valvonnan valtakunnallista tasoa heikommalle tuottavuudelle ei ole yhtä selittävää tekijää. Yksittäinen tuottavuuteen vaikuttava asia on Terrafamen kaivoksen ylösajoon liittynyt tehostettu ympäristölupavalvonta.

Työvoimakoulutuksena hankittujen opiskelijapäivien osalta tuottavuus vähentyi edellisestä vuodesta. Opiskelijatyöpäivät ovat pudonneet verrattuna aikaisempiin vuosiin, koska niihin käytettävissä olevat määrärahat ovat vähentyneet. Toisaalta uudistuneet sähköiset hankintatavat ovat vaatineet runsaasti työpanosta ja suunnittelua sekä sisällön suunnittelun että kilpailutuksen osalta. Kainuun ELY-keskuksessa työvoimakoulutusasioissa ELY-keskuksen yhtä käytettyä henkilötyövuotta kohti toteutettiin selvästi vähemmän koulutuspäiviä kuin maassa keskimäärin, mikä johtui koulutettavien pienemmästä ryhmäkoosta. Alkanut koulutus vaatii kuitenkin yhtä suuren työpanoksen ryhmäkoosta ja sen kautta koulutuspäivien määrästä riippumatta. Ryhmäkokoa rajoitti eri aloille jakautuva vähäinen työvoiman

kysyntä ja tarve koulutettavista. Lisäksi joillekin aloille oli koulutettavissa olevista hakijoista niukkuutta. ELY-keskuksen itse toteuttamista hankkeista kirjautui myös työaikaa työvoimakoulutusasioihin. Hankkeissa tehtiin koulutustarpeen ennakkointia, yhteishankintakoulutuksen suunnittelua ja koordinointia sekä muuta koulutukseen liittyvää yhteistyötä.

Joidenkin ELY-alueiden osalta opiskelijatyöpäivät ja tuottavuus lisääntyivät edellisestä vuodesta. Esim. Keski-Suomen ELY-keskuksen alueella suoritemääriä ja tuottavuutta lisäsivät isot kapasiteettihankinnat, mm. erilaisiin maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksiin. Lisäksi hankittiin maahanmuuttajille kapasiteettina eri alojen ammatilliset perusteet ja ammatillista suomea-kapasiteettiä. Edellisinä vuosina Pohjanmaan ELY-keskus on hankkinut klusterihankintana kaikki maanrakennus- ja kuljetusalan koulutukset Keski-Suomeen, jolloin hankintasopimukset (otp:t ja määrärahat) ovat menneet Pohjanmaan ELY:n kautta. Vuonna 2016 em. klusterin kautta hankintoja ei ole tehty, joten Keski-Suomi hankki itse kuljetusalan kapasiteetin TE-toimiston asiakkaiden tarpeisiin. Tämä lisäsi osaltaan opiskelijatyöpäiviä Keski-Suomessa. Pohjanmaan ELY-keskuksen osalta suoritemäärän ja tuottavuuden kasvua selittää se, että työvoimakoulutuksen profiilia on muutettu räätälöidyn koulutuksen suuntaan tutkintotavoitteisen koulutuksen sijaan sekä voimakas panostus maahanmuuttajien koulutukseen.

Valtion vesioikeudellisten lupien osalta tuottavuus laski edellisestä vuodesta. Toisaalta Kainuun ELY-keskuksen osalta korkeaa tuottavuutta selittää se, että Kainuun ELY-keskus vastaa 34 vesioikeudellisen luvan velvoitteista alueellaan. Velvoitteiden luonteesta johtuen niihin käytettävä vuotuinen työaika on vähäinen, mikä selittää tunnuslukuista ilmevästi suuren tuottavuuden.

EU:n ohjelmakauden vaihdos näkyi sekä maaseutu- että rakennerahasto-ohjelmissa. Suoritteiden määrä kasvoi selvästi mm. maaseudun yritys- ja hanketukipäätöksien sekä maatalojen aloitus- ja investointitukipäätöksien osalta, joka näkyi edellisvuotta parempina taloudellisuus- ja tuottavuuslukuina. Tuottavuuden lisäystä selittää esim. Varsinais-Suomen ELY-keskuksessa päätöksiä tekevien henkilöiden määrän vähentyminen vuoden 2016 alusta lukien. Päätöksiä tehtiin jonkin verran myös yhteistyössä Satakunnan ELY-keskuksen kanssa. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen alueella tuottavuutta lisäsi mm. se, että 2014 aikana asiantuntija siirtyi MAVlin, mutta korvausrekrytointia ei tehty. Lisäksi vuosien 2014 ja 2015 aikana kaksi henkilöä eläköityi ja heidän tehtävänsä jaettiin yksikön muulle henkilöstölle.

Maaseudun hanke- ja yritystukien sekä aloitus- ja investointitukien maksupäätösten tuottavuus laski edellisestä vuodesta. Tämä johtui EU:n ohjelmakauden vaihtumisesta sekä tietojärjestelmien uusimisesta. Tietojärjestelmien käyttöönotto viivästyi, jolloin maaseuturahaston maksupäätöksiä päästiin tekemään vasta syksyllä 2016. Satakunnan ELY-keskuksen osalta maatalojen aloitus- ja investointitukien maksupäätösten tuottavuus parani edellisistä vuosista. Tämä johtui siitä, että ao. tehtäviä tehtiin edellisvuotta pienemmällä resursseilla.

Myönnön ja maksatuksen henkilöresursseja käytettiin vielä v. 2016 tehokkaasti uuden ohjelmakauden koulutukseen ja viestintään sekä uusien tukimuotojen markkinointiin. Näiden tehtävien suoritteita ei edelleenkään seurata erikseen.

Teknologiahankepäätösten osalta tuottavuus on lisääntynyt merkittävästi edellisistä vuosista. Start- ja pk-yritysten innovaatorahoituksen päätösten määrä on noussut ja lisäksi uutena Tekesissä on tehty elinkeinorahoitukseen liittyviä päätöksiä (mm. innovaatioaseteli v. 2016).

Seurantaohjelman mukaisia näytteitä on otettu aiempaa vähemmän, sillä seurantaohjelmia on supistettu. Osaltaan muutoksia taloudellisuus- ja tuottavuuslukuissa selittää se, että vuonna 2015 painopiste oli vesien tyypittelyssä ja luokittelussa ja tämä työaika kirjautui vesien- ja merenhoitoon, kun taas vuonna 2016 panostettiin seurantatietojen käsittelyyn ja raportointiin, johon käytetty työaika kirjautui seurantaan. Lisäksi suoritemittari kuvaa ainoastaan ostopalveluna hankittavaa työtä ja sen hankintakuluja, mutta työaikakirjauksiin sisältyy myös paljon muuta työtä.

Pohjois-Savon ELY-keskuksen alueella vesitilan seurannan ulkoistettu näyteenotto toimi hyvin ja valtakunnallisesti toteutettu analytiikka- ja maastotyön hankinta tuo noin 1,5 miljoonan euron säästön sopimusjaksolle 2016 - 2018.

Pohjois-Savon ELY-keskus ulkoisti vuonna 2016 myös valtion vesirakenteiden ylläpidon, joka osaltaan on lisäämässä toiminnan tehokkuutta ja laatua.

Palkkaturvapäätösten määrä väheni edellisestä vuodesta. Palkkaturva-asiat keskitettiin 1.1.2016 alkaen valtakunnallisesti Uudenmaan ELY-keskukseen. Taloudellisuutta ja tuottavuutta heikensi se, että keskittämisen yhteydessä otettiin käyttöön kolme uutta tietojärjestelmää ja käsittelyprosessi uudistettiin kokonaisuudessaan. Käyttöönottovaiheessa myös päätöksiä pystyttiin tekemään normaalia vähemmän.

Tienpidon julkisoikeudelliset lupapäätökset ml. ajoneuvon siirto suoritteiden tuottavuus kasvoi edellisistä vuosista. Mm. Pirkanmaan ELY-keskuksen osalta tuottavuuden kasvua selittää vuoden 2016 alusta tehty lupien lisäkeskittäminen. Lapin ELY-keskuksen osalta siirtoajoneuvojen ilmoitusten määrä on jatkanut kasvuaan, mutta tehtäviin käytettävä htv-määrä on pysynyt ennallaan tai jopa vähän laskenut edellisestä vuodesta.

YVA-arviointiohjelmien ja -selostusten tuottavuus heikkeni edellisistä vuosista. Esim. Uudenmaan ELY-keskuksessa lausuntoja YVA-arviointiohjelmissä ja selostuksista tehtiin vain kolme vuonna 2016. Samalla Uudellamaalla valmistettiin kuitenkin Nord Stream 2 -kaasuputkihankkeen arviointiselostusta ja ao. hanke työllisti useita ELY-keskuksen työntekijöitä. Yhteysviranomaisen lausunto Nord Stream 2 -kaasuputkihankkeesta annetaan vuonna 2017.

Peltolohkorekisterin ristiintarkastusten osalta tuottavuus väheni radikaalisti edelliseen vuoteen verrattuna. Tämä johtui siitä, että peltolohkorekisterin ristiintarkastusvalvonnan prosessia muutettiin vuonna 2016. Valvonnan käsiteltäväksi siirrettiin vain maastokäyntiä vaativat epäselvät lohkot ja tilat, joilla pinta-alaero ylitti sanktorajan. Tästä syystä valvottavien tilamäärä väheni merkittävästi. Satakunnassa valvottavana on peltopinta-alaltaan suhteellisen suuria maatiloja, joiden valvonta on aikaa vievää. Silti maatalouden tukivalvonnat sekä muut tarkastukset tehtiin valvontasuunnitelman mukaisesti. Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen alueella peltolohkorekisterin ristiintarkastusten vähäistä määrää selittää se, että tarkastettavaksi tuli poikkeuksellisen vähän tapauksia.

Kainuun ELY-keskuksen alueella koko tilan valvontojen (pinta-alatuet) ja peltolohkorekisterin ristiintarkastusten yksikkökustannus nousi v. 2016 merkittävästi. Valvontojen kappalemäärät vähenivät selvästi ja valvontatyö sujui huomattavasti edellisvuotta paremmin tietojärjestelmien toimiessa. Tätä ei kuitenkaan osattu/uskallettu ennakoida valvontasuunnitelmaa tehtäessä, minkä vuoksi kesävalvojatarve yliarvioitiin.

Tavaraliikenteen lupien osalta tuottavuus väheni edelliseen vuoteen verrattuna. Tämä johtui siitä, että lupahakemuksia tuli n. 500 kpl aikaisempaa vuotta vähemmän. Luvat tulee uusia joka 5. vuosi, joten hakemusten määrä vaihtelee vuosittain.

Sopimusliikenteen ja valtion apujen osalta tuottavuus laski edellisestä vuodesta. Kuitenkin, etenkin Uudenmaan ELY-keskuksen taloudellisuutta ja tuottavuutta arvioitaessa tulee huomioida väkirikkaan toimialueen tuoma suuri työ-määrä suhteessa tuotettuihin suoritteisiin. Esimerkiksi Uudenmaan ELY-keskuksen sopimiin ostosopimukseen sisältyy yhden joukkoliikennevuoron sijaan useita kymmeniä vuoroja. Lisäksi vuonna 2016 jaettiin enemmän valtionapua kunnille kuin tehtiin ostosopimuksia. Vuoden 2016 aikana päättyi useita siirtymäajan liikennöintisopimuksia, ja osa sopimukseen sisältyvästä liikenteestä tuli Uudenmaan ELY-keskuksen järjestettäväksi. Hankinnoissa on pyritty aiempaa isompiin kokonaisuuksiin, jolloin sopimusten määrä pienenee aiempiin vuosiin verrattuna. Samaan aikaan kilpailuttaminen vaatii paljon työtä. Lakkautettavien siirtymäajansopimusten tilalle yritykset hakivat runsaasti reittiliikennelupia, jotka voivat sisältää kokonaisen alueen liikenteen ja siten runsaasti vuoroja. Vuoden 2016 aikana on tehty myös paljon muutoksia voimassa oleviin siirtymäajansopimuksiin, jotka nekin saattavat Uudenmaan ELY-keskuksen toimialueella olla suuruudeltaan useita satoja sivuja yhden vuoron sijaan. Vuonna 2016 tehdyt palvelutasotyöt ja niihin liittyvä palvelutasopäätös sitoivat osan henkilöstöressursista.

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksessa joukkoliikenteen osalta päättyi vuoden 2016 aikana joitakin siirtymäajan liikennöintisopimuksia. Tarpeita ja palvelukysyntää sopeutettiin käytettävissä oleviin resursseihin. Liikenteen palveluroolin

painottuessa kunnan sisäisiin koululaiskuljetuksiin, rahoitukseen sitoutettiin myös kuntia. Lappeenrannan ja Kouvolan osalta kilpailutuksessa huomioitiin mahdollisuus matkustaa kaupunkien Waltti-järjestelmän mukaisilla kausilipputuotteilla.

Luonnonsuojeluohjelmien toteutuksen ja METSO-toteutuksen vuosittaiset hehtaarimäärät vaihtelevat, koska eri vuosina on hyvin erilaisia kohteita. Luonnonsuojeluohjelmien toteutuksen osalta tuottavuus parani edellisiin vuosiin verrattuna. Mm. Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen alueella luonnonsuojeluohjelmien toteutusmäärä (248 ha) oli suuri kun Repovedellä Woikosken alueiden toteutus saatiin valmiiksi. Etelä-Savon ELY-keskuksen alueella merkittävänä tekijänä oli VAPO Oy:ltä ostetut 240 ha maakuntakaavan suojelukohteina olevat suoalueet. Lisäksi Etelä-Savossa toteutettiin muutama suurehko yksityinen suojelualue Sulkavalla ja Puumalassa. Keski-Suomen ELY-keskuksen alueella LS-toteuttaminen oli valtakunnallista keskiarvoa huonompi. Vuonna 2016 käytetty työpanos toteutuu kauppana/rahoituspäätöksenä vasta vuonna 2017, jolloin siitä saadaan pinta-alatieto suoritteisiin.

Luomutuotannon valvonnan tarkastuspäätösten ja lupapäätösten lukumäärien osalta tuottavuus parani edellisestä vuodesta. Yhtenä selittävä tekijänä voidaan pitää sitä, että maastokäyntien sijaan työtä tehtiin virastossa.

Vuoden 2016 kustannus- ja henkilötyövuositiedot tehtäväryhmittäin.

ELY-keskuksen toimintamenojen käyttö oli kertomusvuonna 188,2 M€ (v. 2015: 201,0 M€). Vähennystä toimintamenojen käytössä oli lähes 13 M€. Myös toimintamenoilla palkattujen henkilöiden määrä väheni. Toimintamenoilla palkattujen osuus oli v 2016 n. 2726 henkilötyövuotta (v. 2015: 2.880 htv).

Toimintamenojen lisäksi muilla momenteilla oli palkattuna yhteensä n. 350 henkilötyövuotta (v. 2015 n. 400 htv). Muilla momenteilla palkatut työskentelivät mm. EU-osarahoitteisissa projekteissa ja vesivarojen käyttöön ja hoitoon liittyvissä tehtävissä.

Seuraavassa taulukossa on esitetty ELY-keskusten tehtäväryhmittäisiä kustannus- ja henkilötyövuositietoja. Tiedot perustuvat ELY-keskusten yhteiseen kustannuslaskentaan. Kokonaiskustannukset on laskettu työajanseurantajärjestelmän pohjalta tehtäväryhmittäin. Kokonaiskustannuksissa on otettu huomioon henkilöstön palkat ja muut oman toiminnan kulut. Tehtäväryhmäkohtaisia vertailutietoja ei ole saatavissa vuosilta 2015 eikä 2014. ELY-keskuksissa otettiin 1.4.2016 käyttöön koko valtionhallinnon yhteinen talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmä (Kieku), jolloin koko tehtäväluokittelu muutettiin yhdessä ohjaavien ministeriöiden ja virastojen kanssa. Vertailutietoina on kuitenkin esitetty kustannus- ja htv-tiedot yhteensä vuosilta 2015 ja 2014.

TEHTÄVÄRYHMÄKOHTAISET KUSTANNUKSET YHTEENSÄ						
Tehtävät vyörytettynä						
	2016		2015		2014	
Tehtäväryhmä	Htv	Kokonais-kustannukset	Htv	Kokonais-kustannukset	Htv	Kokonais-kustannukset
Alueiden kehittäminen ja maakunnan liittojen yhteistoiminta-alueet	109,63	14 630 975,21				
Alueiden käyttö	119,97	8 134 442,18				
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten yleishallinnollinen ohjaus	0,21	13 346,22				
Elinkeinopoliittikka	124,89	11 709 252,16				
Elintarvikkeet	3,29	203 273,04				
Energiapolitiikka sekä ilmastopolitiikan kansallisen valmistelun ja toimeenpanon yhteensovittaminen	7,73	518 504,05				
Innovaatio- ja teknologia politiikka, yritysten kansainvälistyminen ja tekninen turvallisuus	85,66	6 707 868,25				
Kala-, riista- ja porotalous	72,24	20 749 104,10				
Kohdentamaton työ	0,18	13 520,54				
Liikenneväylät, satamat ja lentopaikat	304,68	22 260 179,79				
Luonnonsuojelu	140,09	12 468 457,37				
Maahanmuuttajien kotouttaminen	60,61	4 187 963,22				
Maaseudun kehittäminen	235,16	16 712 276,18				
Maatalouden tuotantotarvikkeiden turvallisuus ja laatu, eläinten terveys ja hyvinvointi sekä kasvinterveys	46,45	2 718 457,30				
Maatalous	315,68	18 924 071,38				
Siviilipalvelus	0,01	374,58				
Taide, kulttuuri, liikunta ja nuorisotyö	2,34	164 008,52				
Tie- ja rautatieliikenne, siviili-ilmailu ja vesiliikenne	218,72	15 629 685,00				
Tiede, koulutus ja lasten päivähoito	19,52	1 692 209,11				
Työllisyys, työttömyys ja julkinen työvoimapolitiikka	212,56	17 806 172,40				
Vesitalous	217,86	30 573 828,48				
Ympäristönsuojelu ja ympäristövahinkojen torjunta	472,75	43 274 250,75				
Yhteensä	2 770	249 092 220	2 968	283 560 734	3 618	337 699 635

ELY-keskusten henkilötövuosimäärä väheni vuonna 2016 huomattavasti aikaisempaan vuoteen verrattuna. ELY-keskusten henkilötövuosimäärän vähenemiseen vaikuttivat keskuksille osoitetut säästöt.

Myös oman toiminnan kustannukset vähenivät edellisistä vuosista huomattavasti keskuksille osoitettujen säästöjen johdosta. Henkilöstökulut vähenivät merkittävästi aikaisempaan vuoteen verrattuna. Lisäksi KEHA-keskuksen toimenpiteillä saatiin huomattavia säästöjä mm. toimitilakuluissa. Myös matkakulut vähenivät aikaisempaan vuoteen verrattuna.

1.4.1.2 Toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus TE-toimistoissa

TE-toimistoille ei ole laskettu taloudellisuus- ja tuottavuustunnuslukuja. Sen sijaan TE-toimistojen osalta esitetään taloudellisuuden ja tuottavuuden sijaissuureina TE-toimistojen tehtäväryhmittäisiä kustannus- ja henkilötövuositetöitä.

TE-toimistojen toimintamenojen käyttö oli kertomusvuonna n. 153,9 milj. euroa (v. 2015: 147,8 M€). Lisäystä toimintamenojen käytössä oli n. 6 M€ (4%). Lisämäärärahaa tuli kertaluonteisesti mm. oleskeluluvan saaneiden turvapaidankahkijoiden kotouttamiseen liittyviin tehtäviin sekä käänös- ja tulkkauspalveluihin. Toimintamenoilla palkattujen henkilöiden määrä väheni. Toimintamenoilla palkattujen osuus oli v 2016 n. 2.335 henkilötövuotta (v. 2015 n. 2.418 htv).

Toimintamenojen lisäksi muilla momenteilla oli palkattuna yhteensä n. 324 henkilötyövuotta (v. 2015 n. 375 htv). Suurin osa näistä, n. 323 henkilötyövuotta, oli palkattuna työllisyysmäärärahoilla.

Seuraavassa taulukossa on esitetty taloudellisuuden ja tuottavuuden sijaissuureina TE-toimistojen tehtäväryhmittäisiä kustannus- ja henkilötyövuositietoja. Tiedot perustuvat ELY-keskusten yhteiseen kustannuslaskentaan. Kokonaiskustannukset on laskettu työajanseurantajärjestelmän pohjalta tehtäväryhmittäin. Kokonaiskustannuksissa on otettu huomioon henkilöstön palkat ja muut oman toiminnan kulut. Tehtäväryhmäkohtaisia vertailutietoja ei ole saatavissa vuosilta 2015 eikä 2014. ELY-keskuksissa otettiin 1.4.2016 käyttöön koko valtionhallinnon yhteinen talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmä (Kieku), jolloin koko tehtäväluokittelu muutettiin yhdessä ohjaavien ministeriöiden ja virastojen kanssa. Vertailutietoina on kuitenkin esitetty kustannus- ja htv-tiedot yhteensä vuosilta 2015 ja 2014.

TEHTÄVÄRYHMÄKOHTAISET KUSTANNUKSET TE-TOIMISTOT YHTEENSÄ						
Tehtävät vyörytettyinä						
Tehtäväryhmä	2016		2015		2014	
	Htv	Kokonais-kustannukset	Htv	Kokonais-kustannukset	Htv	Kokonais-kustannukset
Siviilipalvelus	0	4 322				
Elinkeinopolitiikka	26	1 772 671				
Maatalous	0	4 833				
Maahanmuuttajien kotouttaminen	48	3 166 832				
Maatalouden tuotantotarvikkeiden turvallisuus ja laatu, eläinten terveys ja hyvinvointi sekä kasvinterveys	0	41				
Alueiden kehittäminen ja maakunnan liittojen yhteistoiminta-alueet	2	125 472				
Työllisyys, työttömyys ja julkinen työvoimapalvelu	2 890	185 548 632				
Kala-, riista- ja porotalous	0	934				
Tie- ja rautatieliikenne, siviili-ilmailu ja vesiliikenne	0	5 910				
Maaseudun kehittäminen	0	523				
Innovaatio- ja teknologia politiikka, yritysten kansainvälistyminen ja tekninen turvallisuus	0	1 367				
Tiede, koulutus ja lasten päivähoito	0	19 999				
Ympäristönsuojelu ja ympäristövahinkojen torjunta	0	1 566				
Kohdentamaton työ	0	3 502				
Yhteensä	2 967	190 656 603	3 107	185 007 440	3 076	179 781 982

Seuraavissa taulukoissa esitetään vastaavat henkilötyövuosi- ja kustannustiedot TE-toimistoista tehtäväryhmittäin ja ELY-alueittain.

TE-toimistojen henkilötövuodet tehtäväryhmittäin ja ELY-alueittain vuosilta 2014 - 2016:

Tehtäväryhmä	UUD			VAR			SAT			HAM			PIR			KAS			ESA			POS		
	2016	2015	2014	2016	2015	2014	2016	2015	2014	2016	2015	2014	2016	2015	2014	2016	2015	2014	2016	2015	2014	2016	2015	2014
Alueiden kehittäminen ja maakunnan liittojen yhteistoiminta-alueet	0,4			0,3									0,3			0,2						0,0		
Elinkeinopolitiikka	1,2			2,8			0,2			1,9			1,0			5,1						1,4		
Kohdentamaton työ	0,0						0,1									0,0						0,0		
Maahanmuuttajien kotouttaminen	22,9			1,0			3,4			0,3			13,0			0,8			0,1			0,2		
Tie- ja rautatieliikenne, siviili-ilmailu ja vesiliikenne													0,1											
Tiede, koulutus ja lasten päivähoito										0,0			0,0			0,1			0,1					
Työllisyys, työttömyys ja julkinen työvoimapalvelu	736,0			261,5			135,6			235,5			263,0			193,8			76,2			127,9		
Kaikki yhteensä	761	763	773	266	277	265	139	150	150	238	249	229	277	280	275	200	212	207	76	80	83	130	143	152

Tehtäväryhmä	POK			KES			EPO			POH			POP			KAI			LAP			Kaikki yhteensä		
	2016	2015	2014	2016	2015	2014	2016	2015	2014	2016	2015	2014	2016	2015	2014	2016	2015	2014	2016	2015	2014	2016	2015	2014
Alueiden kehittäminen ja maakunnan liittojen yhteistoiminta-alueet	0,1			0,0			0,6						0,0			0,1			0,0			2,1		
Elinkeinopolitiikka	1,0			3,0			1,5			0,2			2,0			0,6			3,6			25,6		
Kohdentamaton työ				0,0																		0,1		
Maahanmuuttajien kotouttaminen	1,5			1,8			0,5			0,9			0,0			0,5			1,4			48,3		
Tie- ja rautatieliikenne, siviili-ilmailu ja vesiliikenne																						0,1		
Tiede, koulutus ja lasten päivähoito	0,0												0,0			0,0						0,3		
Työllisyys, työttömyys ja julkinen työvoimapalvelu	99,5			146,8			96,9			114,8			209,6			66,6			126,5			2 890,4		
Kaikki yhteensä	102	112	113	152	168	152	100	105	107	116	123	135	212	228	217	68	79	78	132	138	140	2 967	3 106	3 076

TE-toimistojen oman toiminnan kustannukset tehtäväryhmittäin ja ELY-alueittain vuosilta 2014 - 2016:

Tehtäväryhmä	UUD			VAR			SAT			HAM			PIR			KAS			ESA			POS				
	2016	2015	2014	2016	2015	2014	2016	2015	2014	2016	2015	2014	2016	2015	2014	2016	2015	2014	2016	2015	2014	2016	2015	2014		
Alueiden kehittäminen ja maakunnan liittojen yhteistoiminta-alueet	21 931			15 008						406			24 736			12 953								2 237		
Elinkeinopoliittikka	68 351			171 024			13 043			122 212			74 753			278 535								110 200		
Kohdentamaton työ	400						2 409									164								424		
Maahanmuuttajien kotouttaminen	1 277 933			59 322			204 966			13 856			916 189			55 392							11 726			14 084
Tie- ja rautatieliikenne, siviili-ilmailu ja vesiliikenne													5 910													
Tiede, koulutus ja lasten päivähoito										1 457			4 533			6 265							6 450			
Työllisyys, työttömyys ja julkinen työvoimapolvelu	38 769 651			15 028 785			8 476 294			13 100 291			22 557 718			11 449 275						7 658 283			9 844 233	
Kaikki yhteensä	40 138 266	43 810 894	46 000 767	15 274 140	14 985 235	14 575 609	8 696 713	9 320 594	8 190 202	13 238 222	12 226 291	12 948 588	23 583 838	19 886 949	17 320 277	11 802 584	11 029 452	11 754 511	7 676 459	6 380 925	5 528 651	9 971 178	12 213 133	9 014 436		

Tehtäväryhmä	POK			KES			EPO			POH			POP			KAI			LAP			Kaikki yhteensä				
	2016	2015	2014	2016	2015	2014	2016	2015	2014	2016	2015	2014	2016	2015	2014	2016	2015	2014	2016	2015	2014	2016	2015	2014		
Alueiden kehittäminen ja maakunnan liittojen yhteistoiminta-alueet	9 908			636			30 996						704			7 199						325			127 038	
Elinkeinopoliittikka	91 786			193 810			127 995			21 264			173 972			46 607						286 816			1 780 369	
Kohdentamaton työ				103																					3 502	
Maahanmuuttajien kotouttaminen	270 846			86 014			28 490			66 667			3 185			29 735						128 426			3 166 832	
Siviilipalvelus													4 322												4 322	
Tie- ja rautatieliikenne, siviili-ilmailu ja vesiliikenne																									5 910	
Tiede, koulutus ja lasten päivähoito	178												357			760									19 999	
Työllisyys, työttömyys ja julkinen työvoimapolvelu	7 900 684			7 416 020			5 508 626			7 212 581			16 767 246			4 515 629						9 343 314			185 548 632	
Kaikki yhteensä	8 273 402	8 725 750	7 318 030	7 696 584	8 413 579	8 562 965	5 696 107	5 604 194	5 550 464	7 300 512	6 512 045	7 245 250	16 949 786	12 641 285	12 651 873	4 599 929	4 759 771	4 368 971	9 758 882	8 497 344	8 750 157	190 656 603	185 007 440	179 781 982		

TE-toimistojen henkilötyövuosimäärä väheni vuonna 2016 aikaisempaan vuoteen verrattuna.

Kustannuslaskennan mukaan kokonaiskustannukset näyttäisivät kasvaneen edellisestä vuodesta. Tämä johtuu osittain budjetoitavan muutoksesta. Vuoden 2016 alussa jatkettiin hallinnollisten tehtävien keskittämistä KEHA-keskukseen, jolloin mm. tietojärjestelmiin liittyviä sopimuksia siirrettiin työ- ja elinkeinoministeriöstä KEHA-keskuksen maksettavaksi. Samalla, edellisvuoden tapaan, myös muita hallinnollisia kustannuksia budjetoitiin KEHA-keskuksen maksettavaksi. KEHA-keskus maksoi mm. toimitilavuokrat, tietohallintokulut jne. hallinnolliset kulut kaikkien ELY-keskusten ja TE-toimistojen puolesta.

TE-toimistoissa jatkettiin v. 2016 TE-palveluiden uudistamista valtakunnallisen mallin mukaan haluttujen muutosten läpiviemiseksi palveluprosesseihin. Uusia palvelukanavia otettiin käyttöön ja sähköisten palveluiden käyttöönottoa laajennettiin. Toimintamallin muutosten lisäksi toimintaa sopeutettiin väheneviin resursseihin.

TE-toimistojen toiminnan taloudellisuuden ja tuottavuuden voidaan arvioida pysyneen vuonna 2016 ennallaan tai jopa parantuneen edellisestä vuodesta.

1.4.2 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

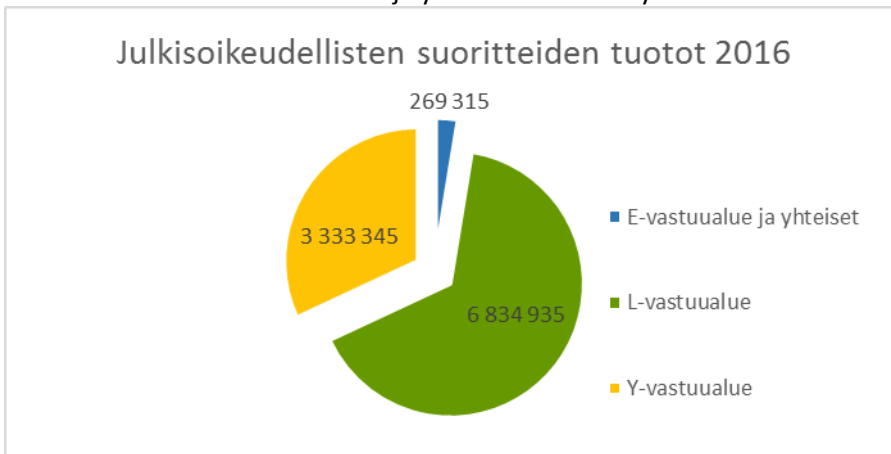
Maksullisen toiminnan tuloksesta ja kannattavuudesta on laadittu analyysi ELY-keskuksittain. Tämä analyysi on laadittu näiden analyysien pohjalta.

Maksullisen toiminnan tuottojen määrä kasvoi toimintakertomusvuonna 1,2 %. Pääosa tuotoista, 10,4 milj. euroa, muodostui maksuperustelain mukaisista julkisoikeudellisista suoritteista. Maksuperustelain mukaisen liiketaloudellisesti hinnoiteltujen suoritteiden tuotot olivat 28.616 euroa ja erillislakien perusteella määrättävistä maksuista ja hinnoiteltavista suoritteista 2.195 euroa. Tuottojen vähäisyyden vuoksi kahdesta viimeksi mainitusta osa-alueesta ei ole laadittu kustannusvastaavuuslaskelmia. Maksullisen toiminnan saamisten tileistä poistojen määrä 17.657 euroa laski 34,3 % edellisvuodesta.

Julkisoikeudellisten suoritteiden tuotot jakautuivat vastuualueittain seuraavasti

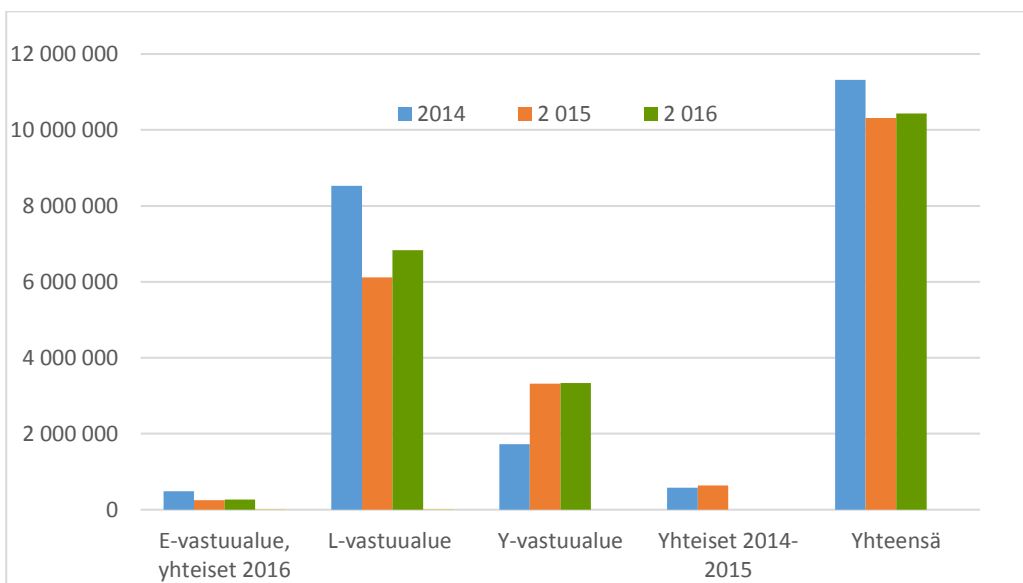
Tuotot vastuualueittain	2016	%
E-vastuualue ja yhteiset	269 315	3
L-vastuualue	6 834 935	65
Y-vastuualue	3 333 345	32
Yhteensä	10 437 595	100

ELY-keskusten E-vastuualueiden ja yhteisten toimintayksiköiden tuotot on yhdistetty.

Julkisoikeudellisten suoritteiden tuotot kasvoivat kirjanpitoyksikkötasolla vain 119.355 euroa edellisvuodesta, huolimatta L-vastuualueen tuottojen lisääntymisestä 12 % (muutos vv. 2014-2016).

	2014	2 015	2 016	Muutos % vv. 2014-2016
Muutos vuosina 2014-2016				
E-vastuualue, yhteiset 2016	485 394	246 813	269 315	9
L-vastuualue	8 527 292	6 120 939	6 834 935	12
Y-vastuualue	1 726 272	3 315 496	3 333 345	1
Yhteiset 2014-2015	578 043	634 992		
Yhteensä	11 317 001	10 318 240	10 437 595	1

L-vastuualueella eniten tuottoja julkisoikeudellisista suoritteista syntyi Pirkanmaan ELY-keskukselle (4,9 milj. euroa) ja Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle (2,1 milj. euroa). Valtakunnallisesti Pirkanmaan ELY-keskukseen keskitettyjen erikoiskuljetuslupien tuotot olivat 549.000 euroa. Yksinomaan siltavalvontojen lisääntyminen nosti tuottoa 356.000 euroa. Erikoiskuljetuslupatuottojen lisääntymiseen vaikuttivat mm. Pohjanmaan tuulivoimaloiden ja Metsä-Groupin Äänekosken biotuotetehtaan rakentamiseen liittyneet vaativien kuljetusten valvonnat.

Kirjanpitoyksikön sisällä ELY-keskusten välisenä muutoksena näkyi taksiliikenteen lupa-asioiden käsittelyn keskittäminen Etelä-Pohjanmaan, Lapin, Pohjois-Savon ja Uudenmaan ELY-keskuksiin tammikuussa 2016. L-vastuualueen toiminnoista on jo aiemmin keskitetty valtakunnallisesti joukko- ja tavaraliikenteen luvat Etelä-Pohjanmaan, tienpidon lupa-asioista erikoiskuljetusluvat sekä erilaisia työ- ja liittymälupia Pirkanmaan, siirtoajoneuvot Lapin ja etuajo-oikeusluvat Varsinais-Suomen ELY-keskukseen.

Y-vastuualueen tuottojen määrä säilyi lähes entisellään. Kasvua tapahtui noin yhden prosentin verran edellisvuoteen. Julkisoikeudellisiin suoritteisiin liittyvien päätösten ja lausuntojen määrä vaihtelee vuosittain ja on vaikeasti ennustettavissa. Ympäristönsuojelun ilmoitusten, valvontamaksujen ja YVA-selvityksiin liittyvien tuottojen erot selittyvät tavanomaisella vuotuisella vaihtelulla asioiden vireille tulossa sekä käsittelyaikojen ja tuottojen jakaantumisessa eri varainhoitovuosille. Osaltaan tilanteeseen saattoi vaikuttaa myös lupa- ja valvontamaksujen myyntilaskutuksen lykkäytyminen loppuvuodelle YLVA-laskutusjärjestelmän rakentamisen viivästyttämisestä johtuen.

Maankäyttö- ja rakennuslain muutoksesta johtuen rakentamisen poikkeamispäätösten tuotot ovat lähes loppuneet niiden käsittelyn siirryttyä ELY-keskuksilta kuntien tehtäväksi 1.5.2016 alkaen.

E-vastuualueiden tulos muodostui kalastukseen liittyvistä lupamaksuista ja päätöksistä maataloustuen oikaisuvaatimuksiin. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen tuotot kasvoivat merkittävästi 1.1.2016 voimaan tulleen kalastuslain (379/2015) vuoksi. Lakiin sisältyi uusi rekisteröintivelvollisuus kaikille kaupallista kalastusta harjoittaville. Rekisteröintitehtävä keskitettiin valtakunnallisesti Varsinais-Suomeen ELY-keskukseen.

ELY-keskuksissa otettiin 1.4.2016 käyttöön Kieku-järjestelmä, joka muutti kustannusten kohdentumista suoritteille. Tammi-maaliskuussa ELY-keskusten julkisoikeudellisten suoritteiden työaika kirjattiin TAIKA-työajanseurantajärjestelmään väliaikaisesti luoduille, suoritteita vastaaville M-projekteille ja huhtikuusta alkaen julkisoikeudellisiin suoritteisiin käytettävä työaika oli kohdennettava suoritetasolle Kieku-työajanseurantajärjestelmään.

1.4.3 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Kunkin ELY-keskuksen yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuudesta on laadittu analyysi. Tämä analyysi on laadittu näiden analyysien pohjalta.

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat on tuotettu keskitetysti KEHA-keskuksessa. Laskelmassa esitetään ELY-keskusten yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot ja kustannukset *Kustannusvastaavuuslaskelmien laatiminen vuodelta 2016* –ohjeen mukaisesti. Yhteisrahoitteinen toiminta sisältää ELY-keskuksen itse toteuttamien hankkeiden eli F-projektien (pois lukien teknisen tuen projektit) sekä L- ja Y-vastuualueen yhteisrahoitteisten hankkeiden tuotot ja kustannukset. Y-vastuualueen yhteisrahoitteiset hankkeet määriteltiin TEM:n asettamassa työryhmässä syksyllä 2012. L-vastuualueen yhteisrahoitteisiin hankkeisiin eivät sisälly Liikenneviraston tilinpäätöksessä käsiteltävät yhteisrahoitteiset investointihankkeet.

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot olivat 7,5 milj. euroa. Tuotot ovat lähes samat kuin v.2015, johtuen uuden ohjelmakauden 2014 - 2020 käynnistymisvaiheesta.

ELY-keskusten yhteisrahoitteiset hankkeet ovat yrittäjyyttä ja työelämää, osaamisen kehittämistä ja syrjäytymisen ehkäisyä sekä työvoimapolitiittisia toimenpiteitä (työvoimakoulutus, palkkatuki ja valmennus) sekä ympäristön hyvinvointia edistäviä yhteistyöprojekteja. Yhteisrahoitteisissa hankkeissa tehdään asiantuntija- ja kehittämistyötä, joka tukee ja täydentää ELY-keskusten ja TE-toimistojen perustoimintaa mm. ennakointiin, strategiseen suunnitteluun, tiedotukseen ja viestintään liittyvissä asioissa. Hankkeiden avulla kehitetään ja toteutetaan uusia toimintatapoja ja palveluja, jotka muodostuvat osaksi organisaatioiden perustoimintaa jo hankkeen toteutusaikana.

Vuonna 2016 käynnistyi Freshabit Life IP-hanke, jossa on mukana seitsemän ELY-keskusta: Varsinais-Suomi, Keski-Suomi, Etelä-Pohjanmaa, Etelä-Savo, Pohjois-Savo, Pohjois-Karjala ja Lappi osatoteuttajana. Hanketta koordinoi Metsähallituksen Luontopalvelut ja siinä on mukana ELY-keskusten lisäksi suuri määrä eri toimijoita. Hanke kestää vuoteen 2022 asti.

Omarahoitusosuus oli kirjanpitoyksikkötasolla 79,9 %. Se vaihteli ELYittäin 43 % ja 90 %:n välillä. ELY -keskusten oman tuotannon hankkeissa kustannusvastaavuus on yleisesti alhainen (alle 100 %). Pääosa käynnissä olleista projekteista oli luonteeltaan yleishyödyllisiä vaikutuksia tavoittelevia kehittämisprojekteja, jolloin tulo-rahoitusta projekteille ei kerry.

Yhteisrahoitteiselle toiminnalle ei ole asetettu varsinaisesti tulostavoitetta, mutta talousarviossa on merkitty aikaisempien vuosien toteutumien perusteella tulostavoitteeksi 26,0 milj. euroa.

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus
Kirjanpitoyksikkö 380

**YHTEISRAHOITTEISEN TOIMINNAN KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMA
(LASKELMA OMARAHOITUSOSUUDESTA)**

	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Vuosi 2016 toteutuma	Vuosi 2016 tavoite	Vuosi 2015 toteutuma	Vuosi 2014 toteutuma
YHTEISRAHOITTEISEN TOIMINNAN TUOTOT																			
Muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	896 421	477 076	163 994	239 508	235 348	0	304 254	63 470	1 108 480	996 365	21 666	90 171	232 508	249 114	508 625	5 587 001	25 000 000	4 820 166	26 158 390
EU:lta saatu rahoitus																0		0	56 137
Muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus				12 500												12 500		0	61 214
Yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	5 053	1 596 834							7 174		170 813				137 713	1 917 588	1 000 000	2 838 346	1 441 898
Tuotot yhteensä	901 475	2 073 910	163 994	252 008	235 348	0	304 254	63 470	1 115 655	996 365	192 479	90 171	232 508	249 114	646 338	7 517 089	26 000 000	7 658 512	27 717 639
Yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset																			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2 936	15 325	1 102	397	437		7 618	370	33 001	10 079	3 470		838	2 254	7 441	85 268		71 390	104 049
Henkilöstökustannukset	578 474	1 074 383	99 025	150 047	183 119		141 264	32 599	553 063	530 542	99 108	90 321	179 671	206 681	470 332	4 388 628		3 573 875	8 627 415
Vuokrat	46 522	13 992	452	6 259	1 643		870	176	37 623	41 969	2 760		1 341	2 131	10 380	166 118		150 590	621 591
Palvelujen ostot	173 350	797 349	48 639	83 840	39 701		45 795	14 650	332 228	279 175	37 638		19 124	27 403	106 655	2 005 548		2 520 936	15 252 078
Muut erilliskustannukset	100 370	187 719	14 777	35 279	10 396		20 088	1 244	190 384	133 224	62 283	491	4 764	10 763	48 918	820 699		1 285 121	4 390 766
Erilliskustannukset yhteensä	901 652	2 088 769	163 994	275 821	235 296	0	215 635	49 040	1 146 300	994 989	205 259	90 812	205 737	249 233	643 726	7 466 262		7 601 912	28 995 899
Yhteisrahoitteisen toiminnan yhteiskustannusosuus																			
Tukitoimintojen kustannukset	207 695	210 488	62 810	71 828	52 755		162 030	25 374	204 688	220 214	247 013	91 125	103 201	136 558	140 987	1 936 767		0	65 267
Poistot																0		0	0
Korot																0		0	4 635
Muut yhteiskustannukset																0		0	655 894
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	207 695	210 488	62 810	71 828	52 755	0	162 030	25 374	204 688	220 214	247 013	91 125	103 201	136 558	140 987	1 936 767		1 606 911	725 795
Kokonaiskustannukset yhteensä	1 109 347	2 299 256	226 805	347 650	288 051	0	377 665	74 414	1 350 988	1 215 203	452 272	181 937	308 938	385 791	784 712	9 403 028	30 000 000	9 208 823	29 721 694
OMARAHOITUSOSUUS (Tuotot - Kustannukset)	-207 872	-225 346	-62 810	-95 642	-52 703	0	-73 411	-10 944	-235 333	-218 838	-259 793	-91 765	-76 430	-136 677	-138 374	-1 885 939	-4 000 000	-1 550 311	-2 004 055
Omarahoitusosuus %	81 %	90 %	72 %	72 %	82 %	#JAKO/0!	81 %	85 %	83 %	82 %	43 %	50 %	75 %	65 %	82 %	79,9 %	86,7 %	83,2 %	93,3 %

1.5 Tuotokset ja laadunhallinta

1.5.1 Suoritteiden määrät

Alla olevassa taulukossa on esitetty ELY-keskusten avainsuoritteiden lukumäärät. Avainsuoritteina on esitetty 30 suoritetta, joiden tuottamiseen on käytetty eniten työaikaa ELY-keskuksissa vuosina 2014 - 2016. Tiedot avainsuoritteiden lukumäärästä esitetään v. 2016 niiden suoritteiden osalta, joista suoritetiedot oli saatavissa tilinpäätöstä laadittaessa. Vertailutietona esitetään vastaavat tiedot vuosilta 2015 ja 2014.

ELY-keskusten avainsuoritteet

Ajanjakso 1.1. - 31.12.2016 (+ vertailutieto v. 2015 ja v. 2014)

Avainsuoritteina on esitetty 30 suoritetta, joiden tuottamiseen ELY-keskuksissa on käytetty eniten työaikaa

Suoritteen nimi	Suoritteiden lkm 2016	Suoritteiden lkm 2015	Suoritteiden lkm 2014
Tienpidon hankintojen tilausten määrä	2 578	2 926	2 907
Koko tilan valvonnat (pinta-alatuet), kpl	2 621	3 026	3 307
Ympäristöluvanvaraiset laitokset, valvontakohteet	5 635	5 999	6 715
Työvoimakoulutuksena hankitut opiskelijapäivät lkm	4 744 488	4 766 621	5 322 077
Valtion vesioikeudelliset luvat, joiden velvoitteista on huolehdittu, kpl	462	427	460
Maaseudun hanketukipäätökset, kpl	3 165	2 049	2 711
Yritystukipäätökset	1 257	4 321	3 749
Maaseudun hanke- ja yritystukien maksupäätökset, kpl	1 607	4 862	7 822
Vesistöt, joissa edistetty säännöstelyjen kehittämistä ja vesistöjen käytökelpoisuuden parantamista, kpl	180	155	159
Ympäristösopimukset (sekä vanhat erityistukisopimukset), geenipankki-toimenpiteet, luonnonmukainen tuotanto ja ei-tuotannolliset investoinnit kpl	10 670	8 003	16 036
Maaseudun yritystukipäätökset, kpl	2 888	2 764	3 893
Teknologiahankepäätökset	3 589	1 338	1 240
Seurantaohjelman mukaiset näytteet, kpl	17 081	19 853	24 352
Käsitellyt palkkaturvahakemukset	4 309	7 868	10 395
Maatilojen aloitus- ja investointitukipäätökset, kpl	4 523	1 866	3 568
Tienpidon julkisoikeudelliset lupapäätökset ml. ajoneuvon siirto	5 071	5 102	5 822
METSO-toteutus, ha	5 072	5 948	7 775
Maatilojen aloitus- ja investointitukien maksupäätökset, kpl	3 910	5 147	4 786
Eläinvalvonnat, kpl	1 913	2 619	3 926
Vesihuollon kehittämissuunnitelmat, joiden toteuttamista on edistetty, kpl	59	56	63
Asiakaspalautteet (liikenteen asiakaspalvelukeskus)	43 110	40 000	42 700
Lausunnot YVA-arviointiohjelmista ja selostuksista yht, kpl	58		93
Henkilötyöpäivät (osaamisen kehittämispalvelut) lkm	15 066	13 474	23 200
Tulvakartoitetut alueet, joilla edistetty tulvariskien hallintaa, kpl	83	74	71
Peltolohkorekisterin ristiintarkastukset, kpl	1 045	10 852	11 084
Tavaraliikenteen luvat	12 557	15 411	15 927
Sopimusliikenne ja valtion avut (ostosopimukset, valtionapupäätökset)	1 286	1 554	1 312
Luonnonsuojeluohjelmien toteutus, ha	3 324	2 819	3 136
Luomutuotannon valvonnan tarkastuspäätösten lukumäärä, kpl ja lupapäätösten lukumäärä, kpl	7 952	7 318	7 035
Kasvinterveyden ja taimiaineiston tarkastusten tai kartoituskäyntien lukumäärä, kpl ja näytteiden lukumäärä, kpl	2 057	2 074	2 106

ELY-keskusten tuottamat suoritemäärät pysyivät lähes samalla tasolla.

Joiltakin osin suoritemäärät laskivat edellisestä vuodesta. EU:n ohjelmakauden vaihdos näkyi sekä maaseutu- että rakennerahasto-ohjelmissa. Mm. maaseudun hanke- ja yritystukien sekä aloitus- ja investointitukien maksupäätösten väheneminen johtui EU:n ohjelmakauden vaihtumisesta sekä tietojärjestelmien uusimisesta. Tietojärjestelmien käyttöönotto viivästyi, jolloin maaseuturahaston maksupäätöksiä päästiin tekemään vasta syksyllä 2016.

Työvoimakoulutuksena hankitut opiskelijapäivät vähenivät aikaisempiin vuosiin verrattuna. Syynä tähän oli hankintamäärärahojen supistuminen.

Palkkaturvapäätösten määrä väheni edellisestä vuodesta. Palkkaturva-asiat keskitettiin 1.1.2016 alkaen valtakunnallisesti Uudenmaan ELY-keskukseen. Keskittämisen yhteydessä otettiin käyttöön kolme uutta tietojärjestelmää ja käsittelyprosessi uudistettiin kokonaisuudessaan. Käyttöönottovaiheessa päätöksiä pystyttiin tekemään normaalia vähemmän. Lisäksi päätösten lukumäärää verrattuna aiempaan vähentää se, että uudessa järjestelmässä voidaan konkurssipesien hakemukset ratkaista yhdellä päätöksellä, kun aikaisemmin tuli tavallisesti tehdä kaksi erillistä päätöstä ennen ja jälkeen konkurssipäivän syntyneistä saatavista.

Eläinvalvontojen määrä on vähentynyt vuosina 2015 ja 2016. Tämä johtui siitä, että valvottujen tilojen lukumäärä on vähentynyt, koska tilavalvonnan otantamenetelmiä uudistettiin tukikohtaisista eläinlajikohtaisiksi.

Peltolohkorekisterin ristiintarkastukset vähenivät radikaalisti edelliseen vuoteen verrattuna. Tämä johtui siitä, että peltolohkorekisterin ristiintarkastusvalvonnan prosessia muutettiin vuonna 2016. Valvonnan käsiteltäväksi siirrettiin vain maastokäyntiä vaativat epäselvät lohkot ja tilat, joilla pinta-alaero ylitti sanktiorajan. Tästä syystä valvottavien tilamäärä väheni merkittävästi.

Tavaraliikenteen luvat vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna. Tämä johtui siitä, että lupahakemuksia tuli n. 500 kpl aikaisempaa vuotta vähemmän. Luvat tulee uusia joka 5. vuosi, joten hakemusten määrä vaihtelee vuosittain.

Osan suoritteista kohdalla suoritemäärät lisääntyivät edellisestä vuodesta. Myös tuottavuus parani. Näissä tapauksissa suoritteita tuotettiin vähemmällä henkilöresursseilla, kuin aikaisempana vuonna. Alkaneen ohjelmakauden rahoituspäätöksiä päästiin tekemään vuoden 2015 lopussa. Kun tietojärjestelmä saatiin käyttöön, syntyneitä hakemusten jonoa päästiin purkamaan. Tämä näkyi v. 2016 mm. maaseudun hanke- ja yritystukipäätösten sekä maatalojen aloitus- ja investointitukipäätösten suoritemäärien lisääntymisenä edelliseen vuoteen verrattuna. Myös ympäristösopimusten osalta suoritemäärät lisääntyivät. Kun tietojärjestelmät saatiin uusittua ja päästiin pikkuhiljaa normaaliin vuosiryhtiin.

Teknologiahankepäätösten osalta suoritemäärä on lisääntynyt merkittävästi edellisistä vuosista. Start- ja pk-yritysten innovaatorahoituksen päätösten määrä on noussut ja lisäksi uutena Tekesissä on tehty elinkeinorahoitukseen liittyviä päätöksiä (mm. innovaatioaseteli v. 2016).

Seuraavassa taulukossa on esitetty vastaavien avainsuoritteiden lukumäärät ELY-keskuksittain.

ELY-keskuskohtaisia analyysyjä on esitetty kappaleessa 1.4.1. Toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus.

Avainsuoritteiden määrät ELY-keskuksittain

Suorite	Vuosi	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Yhteensä
	2014	666	335			255	387		201		266	256		427		114	2 907
	2015	711	361			295	334		170		249	215		478		113	2 926
Tienpidon hankintojen tilausten määrä	2016	562	366			255	280		174		162	185		443		151	2 578
	2014	207	330	217	227	241	199	178	251	148	172	352	280	306	72	127	3 307
	2015	198	308	193	210	236	201	161	215	128	177	340	257	256	62	84	3 026
Koko tilan valvonnat (pinta-alatuet), kpl	2016	172	269	160	189	209	166	133	186	110	147	296	230	233	41	80	2 621
	2014	502	900		328	420	317	298	472	196	361	1 575		774	194	378	6 715
	2015	423	852		345	345	277	277	328	145	307	1 314		787	169	430	5 999
Ympäristöluvanvaraiset laitokset, valvontakohteet	2016	419	848		290	347	269	213	321	148	301	1 287		631	170	391	5 635
	2014	1 378 281	616 313	270 798	308 352	569 090	337 016	113 758	213 470	203 164	184 079	118 777	202 323	522 137	106 784	177 735	5 322 077
	2015	1 335 430	497 485	257 011	287 187	435 805	346 487	99 052	188 937	152 052	191 900	112 752	199 536	392 659	85 904	184 424	4 766 621
Työvoimakoulutuksena hankitut opiskelijapäivät, lkm	2016	1 461 164	462 662	205 017	277 194	433 518	271 124	109 457	179 285	156 744	319 203	134 029	250 571	250 439	101 872	132 209	4 744 488
	2014	3	7		14	11	7	5	5	2	0	171		199	34	2	460
Valtion vesioikeudelliset luvat, joiden velvoitteista on huolehdittu, kpl	2015	3	7		14	11	7	5	6	2		171		199		2	427
	2016	3	7		14	11	7	5	6	0	0	173		199	34	3	462
	2014	120	138	162	194	209	192	129	149	160	156	229	252	307	99	215	2 711
	2015	125	89	146	142	105	178	121	97	117	142	160	156	182	88	201	2 049
Maaseudun hanketukipäätökset, kpl	2016	186	140	218	278	218	153	163	136	215	199	375	236	349	129	170	3 165
	2014				762			722			1 344			921			3 749
	2015				701	115		849			1 435			1 221			4 321
Yritystukipäätökset	2016				251	21		216			430			339			1 257
	2014	406	497	492	523	628	371	452	504	631	581	758	502	777	286	414	7 822
	2015	254	347	293	261	333	264	308	315	426	395	399	328	456	169	314	4 862
Maaseudun hanke- ja yritystukien maksupäätökset, kpl	2016	72	131	96	86	120	62	69	111	207	68	129	116	200	58	82	1 607
	2014	9	5		4	10	6	18	14	9	2	38		7	9	28	159
Vesistöt, joissa edistetty säännöstelyjen kehittämistä ja vesistöjen käyttökelpoisuuden parantamista, kpl	2015	9	5		4	13	6	18	4	15		38		6	9	28	155
	2016	9	5		4	9	5	18	4	15	2	38		34	9	28	180
	2014	901	1 952	672	926	1 067	824	910	1 274	860	674	1 887	1 731	1 738	294	326	16 036
Ympäristötuen erityistukisopimukset ja ei-tuotannolliset investoinnit, kpl	2015	483	905	297	453	721	458	558	767	576	415	606	592	795	183	194	8 003
	2016	702	1 288	374	649	940	459	759	1 017	819	434	840	822	1 145	173	249	10 670
	2014	184	290	240	186	279	97	240	257	301	301	280	231	612	154	241	3 893
	2015	194	258	113	80	246	61	178	205	286	300	175	155	290	97	126	2 764
Maaseudun yritystukipäätökset, kpl	2016	201	206	182	130	254	76	124	130	321	169	249	220	369	98	159	2 888
	2014	0	98	98	120	190	63	21	115	63	78	56	46	200	19	73	1 240
	2015	0	118	89	128	197	93	33	113	62	85	69	63	208	22	58	1 338
Teknologiahankepäätökset	2016	0	193	273	245	350	244	305	142	80	263	291	71	266	6	860	3 589
	2014	2 500	2 600		820	2 093	2 663	1 751	1 200	2 675	1 428	1 970		963	1 480	2 209	24 352
	2015	2 500	1 700		1 077	1 350	2 312	1 512	1 654	1 469	1 100	1 970		949	1 450	810	19 853
Seurantaohjelman mukaiset näytteet, kpl	2016	1 780	1 600		1 000	1 368	1 490	1 321	1 075	1 936	1 166	1 970		1 019	500	856	17 081
	2014	3 599	1 128	523		1 432	373	144	858		362	301	228	446	605	396	10 395
	2015	2 795	1 115	244		904	624	82	425		451	197	204	563	56	208	7 868
Käsittellyt palkkaturvahakemukset	2016	4 309															4 309
	2014	167	407	198	226	230	130	100	192	122	110	474	361	391	75	385	3 568
	2015	56	226	106	65	79	47	41	106	47	49	302	278	178	23	263	1 866
Maatilojen aloitus- ja investointitukipäätökset, kpl	2016	201	670	329	242	266	138	131	280	151	122	759	623	481	47	83	4 523

Tienpidon julkisoikeudelliset lupapäätökset ml. ajoneuvon siirto	2014	460	278			3 320	102		503		166	277		251		465	5 822
	2015	413	234			2 866	48		349		162	233		236		561	5 102
	2016	4	19			4 567	1		13		18	21		14		414	5 071
METSO-toteutus, ha	2014	353	446		380	544	392	311	600	742	812	163		1 101	177	1 754	7 775
	2015	248	465		225	540	326	445	624	453	773	119		646	114	970	5 948
	2016	220	649		287	435	376	357	360		486	485		645	239	533	5 072
Maatilojen aloitus- ja investointitukien maksupäätökset, kpl	2014	221	425	210	311	360	232	170	355	214	190	530	488	519	141	420	4 786
	2015	239	610	285	319	392	260	155	280	238	210	694	510	469	72	414	5 147
	2016	167	530	225	222	270	130	120	252	138	131	552	475	361	68	269	3 910
Eläinvalvonnat, kpl	2014	154	316	178	377	336	140	131	446	184	184	417	445	416	77	125	3 926
	2015	83	217	129	173	224	109	127	275	141	151	301	278	275	66	70	2 619
	2016	52	162	82	151	148	91	89	230	107	99	186	208	210	39	59	1 913
Vesihuollon kehittämissuunnitelmat, joiden toteuttamista on edistetty, kpl	2014	13	2		11	2	2	10	1	1	3	2		6	9	1	63
	2015	13	4		6	1	2	10	1	3		2		3	9	2	56
	2016	13	4		7	1	2	10	0	3	3	1		4	9	2	59
Asiakaspalautteet (liikenteen asiakaspalvelukeskus)	2014					42 700											42 700
	2015					40 000											40 000
	2016					43 110											43 110
Lausunnot YVA-arviointiohjelmista ja selostuksista yht, kpl	2014	12	8		5	3	8	0	3	3	3	25		13	6	10	99
	2015	9	6		5	2	5	1	2	2	1	21		19	6	8	87
	2016	3	7		2	4	4	1	2	1	1	9		19	3	2	58
Henkilötyöpäivät (osaamisen kehittämisspalvelut), lkm	2014	222	218	33	4 280	148	17	2 961	132	43	11 075	71	221	3 676	54	49	23 200
	2015				3 513			1 536			6 312			2 113			13 474
	2016				3 951			1 316			7 728			2 071			15 066
Tulvakartoitetut alueet, joilla edistetty tulvariskien hallintaa, kpl	2014	7	5		3	12	2	10	1	1	2	8		15	0	5	71
	2015	7	5		3	12	2	10	1	5		8		16	0	5	74
	2016	7	5		3	12	3	10	5	5	1	11		16	0	5	83
Peltolohkorekisterin ristiintarkastukset, kpl	2014	1 339	1 128	795	723	478	696	429	788	350	400	1 531	1 099	845	183	300	11 084
	2015	1 314	1 124	781	708	459	678	418	789	345	402	1 474	1 059	827	177	297	10 852
	2016	114	102	53	88	59	22	43	74	31	26	154	103	127	13	36	1 045
Tavaraliikenteen luvat	2014	12	1								1	15 911		1		1	15 927
	2015											15 411					15 411
	2016											12 556				1	12 557
Sopimusliikenne ja valtion avut (ostosopimukset, valtionapupäätökset)	2014	170	177			144	62		328			194		86		151	1 312
	2015	180	192			155	77		375		79	160		188		148	1 554
	2016	200	174			153	66		207		59	164		91		172	1 286
Luonnonsuojeluohjelmien toteutus, ha	2014	69	283		5	55	49	738	100	120	214	890		218	11	384	3 136
	2015	180	189		238	70	11	224	50	68	477	856		68	8	380	2 819
	2016	49	1 103		27	28	248	456	32		66	388		837	61	29	3 324
Luomutuotannon valv. tarkastuspäätösten lukumäärä, kpl ja lupapäätösten lukumäärä, kpl	2014	450	709	208	333	699	324	453	611	618	299	666	594	721	260	90	7 035
	2015	469	570	269	365	760	352	498	672	629	308	705	649	798	216	58	7 318
	2016	714	701	315	367	766	410	476	645	696	304	714	672	912	179	81	7 952
Kasvinterveysten ja taimiaineiston tarkastusten tai kartoituskäyntien lukumäärä, kpl ja näytteiden lukumäärä, kpl	2014	72	48	174	161	209	16	211	138	73	111	173	473	166	28	53	2 106
	2015	45	17	191	222	163	25	229	103	80	122	177	431	171	31	67	2 074
	2016	29	31	181	184	218	13	185	98	50	127	162	479	218	27	55	2 057

1.5.2 Palvelukyky ja suoritteiden laatu

1.5.2.1 ELY-keskuksen palvelukyky ja suoritteiden laatu

1.5.2.1.1 ELY-keskusten asiakastyytyväisyys ja suoritteiden laatu

Vuoden 2016 aikana ELY-keskusten asiakastyytyväisyyttä mitattiin palvelutyytyväisyyskyselyjen avulla. Arvioitavia palvelukokonaisuuksia olivat rahoitus-, maksatus, lupa- ja valvontapalvelut. Lisäksi arvioitaviin palveluihin sisältyivät yritysten kehittämispalvelut.

Valtakunnallisten tulosten aikaansaamiseksi ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen kyselyiden tulokset yhdistettiin palveluittain. Vastauksia palvelutyytyväisyyskyselyyn saatiin yhteensä 4.611 kpl. Vastausmäärä on kasvanut viime vuodesta (3.491 kpl v. 2015) huomattavasti. Maksatuspalveluita koskevia palautteita saatiin 2.181 kpl (47 % kaikista vastauksista), rahoituspalveluista 1.232 kpl (27 %), lupapalveluista 397 kpl (8,6 %), valvontapalveluista 400 kpl (8,7 %) ja yrityksen kehittämispalveluista 401 kpl (8,7 %). Vuonna 2016 palvelutyytyväisyyskyselyn piiriin tuli laajemmin KEHA-keskuksen hoitamat maksatustehtävät, mikä näkyi erityisesti maksatuspalvelujen vastausmäärien kasvuna. KEHA-keskuksen maksatustehtäviin kuuluu ELY-keskusten sekä TE-toimistojen tekemien sopimusten tai valtionapupäätösten maksatukset.

ELY-keskusten asiakkailta saamien ”palvelu kokonaisuudessaan” tyytyväisyysarvosanojen valtakunnallinen keskiarvo vuonna 2016 oli kaikkien palveluiden osalta 4,03 eli hyvä (asteikko 1 – 5). Vuoden 2016 tuloksissa näkyi edelleen asiakkaiden odotukset sähköisten palveluiden suhteen: palvelut, missä sähköinen asiointi ja järjestelmien toimivuus oli hyvä, tyytyväisyys oli hivenen korkeampi kuin palveluissa, missä oltiin otettu käyttöön uusia järjestelmiä. Asiantuntijuudella ja palvelun ystävällisyydellä on pystytty suurimmaksi osaksi kompensoimaan sähköisten järjestelmien kehitysastetta. Vertailukelpoisuus ei ole ihan yksi yhteen verrattuna edellisvuoden tuloksiin johtuen muutoksissa kohderyhmässä eli maksatuspalveluiden ja lupapalveluiden (tavara- ja joukkoliikenneluvat) vastaajamäärissä huomioiden liikennepuolen joukko- ja tavaraliikenneluvat sekä maksatuspalvelut. Kokonaistyytyväisyys on hieman laskenut viime vuoden tuloksesta (4,10).

Vastaavasti keskiarvot ovat palveluittain seuraavat:

	2016	2015	2014
Rahoitus	4,04	3,98	4,04
Maksatus	3,94	4,16	4,17
Luvat	4,14	4,17	4,15
Valvonta	4,11	3,99	4,08
Yritysten kehittämispalvelut, analyysi ja konsultointi	4,34	4,18	-
Yritysten kehittämispalvelut, koulutus	4,08	3,93	
Kaikki palvelut	4,03	4,10	4,13

Kaikkia palveluita tarkastellen asiakkaat ovat antaneet korkeimmat tyytyväisyysarvosanat palvelun ystävällisyydestä ja asiantuntemuksesta. Muita tekijöitä selvästi alhaisemmat arvosanat on annettu tänäkin vuonna asian käsittelynopeudelle.

Rahoituspalveluiden osalta kokonaistyytyväisyys (4,04) on noussut hieman. Asiakkaiden tyytyväisyys palvelun ystävällisyyteen ja asiantuntemukseen on pysynyt korkealla tasolla. Sen sijaan tyytyväisyys asian käsittelynopeuteen on laskenut edelleen.

Maksatuspalveluiden asiakkaat olivat myös tyytyväisiä palvelun ystävällisyyteen ja asiantuntemukseen. Sen sijaan asian käsittelynopeus ja annettu neuvonta saivat alhaisemmat arvosanat. Maksatuspalveluiden kokonaistyytyväisyys (3,94) on laskenut viime vuodesta. Maksatuspalveluihin sisältyvät KEHA-keskuksen hoitamat maksatustehtävät ja ELY-keskuksissa tehtävät maksatustehtävät. KEHA maksatuksesta kyselyyn tuli mukaan päätösmääriltään suuria maksatusmuotoja.

Lupapalveluiden osalta kokonaistyytyväisyys (4,14) on pysynyt lähes ennallaan. Lupapalveluiden asiakkaat olivat erittäin tyytyväisiä palvelun ystävällisyyteen, asiantuntemukseen ja päätöksen perusteluihin. Valvontapalvelujen osalta kokonaistyytyväisyys nousi 4,11. Valvontapalvelujen asiakkaat olivat erityisen tyytyväisiä koettuun ystävällisyyteen.

Yritysten kehittämispalvelut (analyysi ja konsultointi, koulutus) olivat toista kertaa osana ELY-keskusten palvelutyytyväisyyskyselyä. Analyysi- ja konsultointipalvelun kokonaistyytyväisyys nousi 4,34. Myös kokonaistyytyväisyys koulutuspalveluihin (4,08) kasvoi selvästi viime vuoden tasosta.

Taulukossa on esitetty ELY-keskusten asiakkailta saamien kokonaistyytyväisyysarviot v. 2015–2016 (kaikki palvelut, ELY-keskuksittain + valtakunnalliset) sekä kyselyn vastausmäärät v. 2016.

ELY-keskus	Vastausmäärä (N) 2016	Palvelu kokonaisuudessaan 2016	Palvelu kokonaisuudessaan 2015
Etelä-Pohjanmaa	219	4,08	4,17
Etelä-Savo	85	4,25	4,12
Häme	332	4,06	4,04
Kaakkois-Suomi	148	4,18	4,13
Kainuu	100	4,23	4,19
Keski-Suomi	197	3,90	3,77
Lappi	45	3,75	-
Pirkanmaa	71	4,29	3,96
Pohjanmaa	161	3,94	4,14
Pohjois-Karjala	86	4,01	3,92
Pohjois-Pohjanmaa	235	4,23	-
Pohjois-Savo	31	4,32	4,25
Satakunta	135	3,92	4,06
Uusimaa	175	3,93	4,23
Varsinais-Suomi	291	4,06	4,03
KEHA-keskus	1525	3,89	4,24
Koulutus- ja analyysi ja konsultointi	401	4,29	4,14
Liikenteen ja tienpidon luvat	374	4,13	-

1.5.2.1.2 ELY-keskuksen sidosryhmien tyytyväisyys

ELY-keskusten yhteinen sidosryhmätutkimus toteutetaan joka toinen vuosi. Edellisen kerran sidosryhmätutkimus tehtiin vuonna 2015. Tulokset on esitetty v. 2015 toimintakertomuksessa. Sidosryhmien tyytyväisyyttä mitataan seuraavaksi v. 2017.

CAF-itsearviointin toteuttaminen vuonna 2016

KEHA-keskus antoi ELY-keskuksille ja TE-toimistoille ohjeet CAF-itsearviointin suorittamisesta 2016. Virastot saivat toteuttaa CAF-itsearviointin haluamallaan tavalla. CAF-prosessin välityksellä pyydettiin tuomaan esiin niitä vahvuuksia, joita virastoilla on ollut käytössään ja jotka ovat käytössä myös tulevaisuuden haasteisiin vastattaessa ja joita voidaan jakaa hyvinä käytänteinä myös muille virastoille. Itsearviointiprosessissa käytettiin ensimmäistä kertaa vahvuuksien ja kehittämiskohteiden priorisoinnissa kaikille virastoille ennalta annettuja yhteisiä kriteereitä, joita vasten priorisointia tehdään. Kriteerit tulivat niistä osaamisen ja toiminnan kehittämisen painopisteistä, mitä ELY-keskusten osalta ylijohdajat ovat priorisoineet ja mitä TE-toimistojen osalta TE-palvelun ohjausryhmässä on priorisoitu.

1.5.2.2 TE-toimistojen palvelukyky ja suoritteiden laatu

Työ- ja elinkeinoministeriön aiemmin toteuttamaa TE-toimistojen asiakaspalautetutkimusta ei toteutettu enää vuonna 2016. Sen sijaan otettiin käyttöön Palvelutyytyväisyyskysely TE-toimistoissa -kysely, joka toteutettiin jatkuvana, automatisoituna kyselynä neljä kertaa vuodessa (URA – Webropol – QlikView järjestelmiä hyödyntäen). Kysely kohdistetaan kaikille TE-toimistoissa asioinneille työnantaja- ja työnhakija-asiakkaille.

Seuraavassa taulukossa on esitetty **TE-toimistojen työnantaja-asiakkaiden** arvioima kokonaistyytyväisyys palveluun (asteikko 1-5) vuosilta 2015 -2016. Työnantaja-asiakkaiden kyselyn käytettävissä olevan aineiston vastaajamäärä vuonna 2016 oli 1.333 kpl.

TE-toimisto	Työnantaja-asiakkaiden kokonaistyytyväisyys (asteikko 1 - 5)	
	2016 (*)	2015
Uusimaa	3,99	4,09
Varsinais-Suomi	4,27	4,19
Satakunta	4,44	4,19
Häme	3,85	4,04
Pirkanmaa	3,67	4,02
Kaakkois-Suomi	4,19	3,95
Etelä-Savo	4,17	4,21
Pohjois-Savo	3,80	4,04
Pohjois-Karjala	4,10	4,08
Keski-Suomi	3,86	3,68
Etelä-Pohjanmaa	4,20	3,96
Pohjanmaa	4,34	4,14
Pohjois-Pohjanmaa	4,21	4,14
Kainuu	4,10	3,98
Lappi	3,97	3,88
Koko maa	4,03	4,05

* 2016 tieto perustuu käytettävissä olevaan Q3-Q4 vuosineljänneksen tietoon.

Työnantaja-asiakkaiden kokonaistyytyväisyyden keskiarvo v. 2016 koko maan osalta oli 4,03.

Eniten valtakunnallisen keskiarvon yläpuolella v. 2016 kokonaistyytyväisyydessä oltiin Satakunnan, Pohjanmaan ja Varsinais-Suomen TE-toimistojen alueella. Vastaavasti heikoimmat työnantaja-asiakkaiden kokonaistyytyväisyysarviot olivat Pirkanmaan, Pohjois-Savon ja Hämeen TE-toimistojen alueella.

Tiedonkeruussa ja – raportoinnissa on tapahtunut vuoden aikana muutoksia, minkä johdosta vuoden 2016 tiedot perustuvat kahden viimeisen vuosineljänneksen tietoihin. Tietoja voidaan pitää suuntaa-antavina, mutta ne eivät ole täysin vertailukelpoisia v. 2015 tietojen kanssa.

Seuraavassa taulukossa on esitetty **TE-toimistojen työnhakija-asiakkaiden** kokonaistyytyväisyys palveluun (asteikko 1-5) vuosilta 2015 – 2016. Työnhakija-asiakkaiden käytettävissä olevan aineiston vastaajamäärä vuonna 2016 oli 15.391 kpl.

TE-toimisto	Työnhakija-asiakkaiden kokonaistyytyväisyys (asteikko 1 - 5)	
	2016 (*)	2015
Uusimaa	3,79	3,84
Varsinais-Suomi	4,10	4,15
Satakunta	4,20	4,26
Häme	4,14	4,14
Pirkanmaa	3,76	3,74
Kaakkois-Suomi	4,15	4,16
Etelä-Savo	4,01	4,04
Pohjois-Savo	3,88	3,99
Pohjois-Karjala	4,25	4,26
Keski-Suomi	3,86	3,95
Etelä-Pohjanmaa	4,18	4,12
Pohjanmaa	4,15	4,11
Pohjois-Pohjanmaa	4,02	4,15
Kainuu	4,32	4,33
Lappi	4,06	4,08
Koko maa	3,97	4,00

* 2016 tieto perustuu käytettävissä olevaan Q3-Q4 vuosineljänneksen tietoon.

Työnhakija-asiakkaiden kokonaistyytyväisyyden keskiarvo v. 2016 koko maan osalta oli 3,97. Parhaimmat tyytyväisyysarvosanat työnhakija-asiakkaat antoivat Kainuun, Pohjois-Karjalan ja Satakunnan TE-toimistojen alueella. Heikoimmat arviot olivat Pirkanmaan ja Uudenmaan TE-toimiston alueella.

Tiedonkeruussa ja – raportoinnissa on tapahtunut vuoden aikana muutoksia, minkä johdosta vuoden 2016 tiedot perustuvat kahden viimeisen vuosineljänneksen tietoihin. Tietoja voidaan pitää suuntaa-antavina, mutta ne eivät ole täysin vertailukelpoisia v. 2015 tietojen kanssa.

1.6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Kertomusvuoden suurin tavoite oli KIEKU-järjestelmän (koko valtionhallinnon yhteinen talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmä) onnistunut käyttöönotto koko virastokokonaisuudessa. Tavoitteena oli ottaa käyttöön yhteiset, kustannustehokkaat KIEKU-prosessit, niihin liittyvät tietojärjestelmät ja toimintatavat.

KIEKU-järjestelmä saatiin otettua suunnitelmien mukaan käyttöön 1.4.2016 alkaen. KIEKU-tietojärjestelmän käyttöönotto varmistettiin toteuttamalla laaja koulutuskokonaisuus: henkilöstölle 12 kpl, esimiehille 4 kpl, tilaisuuksia oli yhteensä 48 kpl, henkilöstöä mukana oli noin 6.500. Kehittämistyötä ja koulutusta KIEKU:n käytön (erityisesti työajan kohdentamisen) sekä hyödyntämisen (raportointi) kohdalta jatkettiin koko loppuvuoden. Palkeiden kanssa tehtävä palvelusopimus päivitettiin KIEKU:n toimintatapoja vastaavaksi.

Kertomusvuonna muodostettiin ELY-keskusten, KEHA-keskuksen ja TE-toimistojen tueksi keskitetty rekrytointiasiantuntijuustiimi. Lisäksi neuvoteltiin henkilöstöjärjestöjen kanssa työaikapankin käyttöönottoa koskeva sopimus.

Vuoden 2016 toimintaa henkilöstöhallinnossa leimasi KIEKU-järjestelmän käyttöönoton lisäksi tulevaan maakuntaudistukseen valmistautuminen. Tähän liittyen toteutettiin henkilöstö- ja lakipalvelut -yksikön koordinoimana henkilöstösiirto Pirkanmaan ELY-keskuksesta TEKESiin. Myös muiden ennen maakuntaudistusta toteutuvien henkilöstösiirtojen valmistelu käynnistyi. Kertomusvuonna jatkettiin myös ELY-keskusten vuonna 2015 toteutetun yt-prosessin hallittua loppuun saattamista.

Kertomusvuoden lopulla käynnistyi maakuntaudistukseen liittyvä talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskusvalmistelu. Valtiovarainministeriö asetti tämän valmistelun selvityshenkilöksi KEHA-keskuksen johtaja Mikko Salmenojan. Käynnistynyt palvelukeskusvalmistelu sitoo jatkossa merkittävästi henkilöstö- ja lakipalvelut -yksikön resursseja.

1.6.1 ELY-keskusten (pl. TE-toimistot) ja KEHA-keskuksen henkilöstö

Tunnuslukujen analyysit on laadittu keskitetysti, mutta sisältää myös virastojen omat analyysit henkilöstön ja henkilötyövuosien määrän muutoksista sekä henkilöstötyytyväisyyskyselyn indeksien kehityksestä.

1.6.1.1 ELY-keskusten (pl. TE-toimistot) ja KEHA-keskuksen henkilöstön määrä ja henkilöstön rakenne

Henkilöstön määrä

ELY-keskusten henkilömääriin ja henkilötyövuosien muutoksiin vaikuttivat ELY-keskusten väliset henkilöstön siirrot, siviilipalvelukeskuksen siirto sekä eräiden tehtävien siirto työ- ja elinkeinoministeriöstä Keha-keskukseen sekä ELY-keskuksissa ja Keha-keskuksessa toteutetun yhteistoimintamenettelyn vaikutukset, jotka tulivat täysimääräisinä voimaan vuoden 2016 alusta. Säästöt vuoden 2016 toimintamenomäärärahaosassa olivat 14,1 miljoonaa euroa.

Vuodenvaihteessa keskitettiin palkkaturvatehtävät ja TE-toimistojen oikeudellinen neuvonta Uudenmaan ELY-keskukseen (26 henkilöä), patoturvallisuustehtävät Kainuun ELY-keskukseen (viisi henkilöä) sekä liikennevastuun tehtäviä Etelä-Pohjanmaan, Kaakkois-Suomen, Keski-Suomen, Lapin, Pirkanmaan ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksiin (yhteensä 80 henkilöä). Lisäksi siirrettiin siviilipalvelukeskus Kaakkois-Suomen

ELY-keskuksesta Keha-keskuksen alaiseksi erillisyyksiköksi (18 henkilöä). Työ- ja elinkeinoministeriöstä siirrettiin yhteensä 22 henkilöä ja avointa virkaa Keha-keskuksen toiminnan kehittämissyksikköön ja tieto- ja viestintäyksikköön. Siirrot liittyivät TE-palvelujen kehittämistehtävien ja tietojärjestelmien, verkkopalvelujen ylläpito- ja kehittämistehtävien sekä seurantatehtävien siirtoon Keha-keskukseen.

Alla olevassa taulukossa esitetään ELY-keskusten ml. Keha-keskuksen henkilöstön lukumäärät ja henkilötyövuodet.

Henkilöstön ja henkilötyövuosien määrä (ELY-keskukset ja Keha-keskus)	TOT 2014	TOT 2015	TOT 2016
Henkilöstön lukumäärä vuoden lopussa	3 661	3 135	3045
Henkilötyövuosien määrä ao. vuonna	3 763,52	3 284,77	3080,48
Henkilötyövuosimäärä toimintamenoilta	3 133,13	2 883,30	2725,5
Henkilöstön lukumäärän % -muutos vuoden alusta	-9,73 %	-14,37%	-2,87
Henkilötyövuosien määrän % -muutos vuoden alusta	-5,81 %	-12,72 %	-6,22

Vuoden 2016 talousarviossa asetettu tulostavoite, enintään 3.279 henkilötyövuotta, saavutettiin.

ELY-keskusten ja Keha-keskuksen henkilötyövuosimäärä oli yhteensä 3.080,48, Määrä väheni 204,3 henkilötyövuodella eli 6,22 %:lla edellisestä vuodesta. Henkilötyövuosikertymä toimintamenoilta supistui 157,8 henkilötyövuodella eli 5,5 %:lla. Muilla varoilla palkattujen osalta muutos oli -46,5 henkilötyövuotta (-11,6 %) edellisestä vuodesta. Henkilöstön palkkaaminen palkkatuella ELY-keskuksiin ei edelleen ollut mahdollista yt-menettelyn takia.

ELY-keskusten henkilötyövuosien kehitys vastuualueittain 2014 – 2016

Henkilötyövuodet	2014			2015			2016			Muutos 2015 - 2016, %		
	Toiminta- menoilla	Muilla varoilla	Yhteensä	Toiminta- menoilla	Muilla varoilla	Yhteensä	Toiminta- menoilla	Muilla varoilla	Yhteensä	Toiminta- menoilla	Muilla varoilla	Yhteensä
E-vastuualue	909	184	1 093	813	105	918	786	136	922	-3,3 %	30,2 %	0,5 %
L-vastuualue	524	8	532	476	0	476	444	2	445	-6,9 %		-6,5 %
Y-vastuualue	813	200	1 013	748	146	894	692	127	819	-7,6 %	-12,7 %	-8,4 %
ELY-keskuksen sisäiset yksiköt	699	227	926	251	143	394	213	89	302	-15,1 %	-37,8 %	-23,3 %
Yhteiset yksiköt *)	188	10	199	595	8	603	591	1	592	-0,6 %	-91,0 %	-1,8 %
Yhteensä	3 133	630	3 764	2 883	401	3 285	2 726	355	3 080	-5,5 %	-11,6 %	-6,2 %

*) Yhteiset yksiköt (AHTI, ELY tietohallinto, TAHE, TE-Aspa) 1.1.2015 alkaen TE-Aspa ja KEHA

Henkilötyövuosien määrä aleni valtakunnallisella tasolla kaikilla ELY-keskusten vastuualueilla. Henkilöstö väheni suhteellisesti eniten ELY-keskusten vastuualueiden ulkopuolisissa yksiköissä. Muutokseen vaikuttaa eniten rakennerahastotehtäviin kohdistuneet henkilöstövähennykset sekä siviilipalvelukeskuksen siirto Keha-keskukseen.

Myös yhteisten yksiköiden henkilötyövuodet vähenivät Keha-keskukseen tapahtuneista virkasiirroista huolimatta.

ELY-keskusten analyysit:

Uudenmaan ELY-keskus: Uudenmaan ELY-keskuksen henkilöstömäärässä/henkilötyövuosien määrässä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia verrattuna edelliseen vuoteen. ELY-keskuksen rekrytoinnit ovat perustuneet jatkuvasti ylläpidettyyn määräraha-kehukseen perustuvaan henkilöstösuunnitelmaan. Henkilöstön rakennetta kuvaavissa tunnusluvuissa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Naisten osuus henkilöstöstä on kasvanut jonkin verran. Muutos johtuu toisaalta poistumasta ja toisaalta rekrytointien kohdistumisesta. Määräaikaisten määrä on myös jonkin verran kasvanut. Pääasialliset määräaikaisuuksien perusteet ovat sijaisuus ja projektiluonteinen työ.

Varsinais-Suomen ELY-keskus: ELY-keskuksen henkilöstön määrä on noussut edellisestä vuodesta 21 henkilöllä, eli 8,6 %. Henkilötyövuosien määrä nousi 7,9 htv:lla eli 3,15 %. Määrän nousu johtuu 1.1.2016 alkaen toteutetuista liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueen valtakunnallisista keskittämiskäytöksistä, joiden johdosta ELY-keskukseen siirtyi virkasiirtona 21 virkamiestä muista ELY-keskuksista. Samassa yhteydessä toisaalta Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta siirtyi yksi virkamies Pirkanmaan ELY-keskukseen liikenteen lupiasioiden keskittämiskäytöksen johdosta ja kaksi palkkaturvavirkamiestä Uudenmaan ELY-keskukseen palkkaturvatehtävien keskittämisen myötä. Yksi virkamies siirtyi tehtävineen maa- ja metsätalousministeriöstä ELY-keskuksen kalatalouspalvelutehtäviin. Ympäristö ja luonnonvarat - vastuualueelle on palkattu ympäristönsuojelun valvontatehtäviin toimintavuoden aikana kuusi uutta vakanaista virkamiestä ympäristönsuojelun valvontamaksutuloilla. Euroopan sosiaalirahaston ja Euroopan meri- ja kalatalousrahaston varoilla on palkattu toimintavuoden aikana useita määräaikaisia virkailijoita projektiluontoihin tehtäviin.

Satakunnan ELY-keskus: Henkilöstön määrä on pysynyt lähes entisellään. Rekrytointien suhteen on noudatettu tiukkaa linjaa. Määräaikaisten osuus koostuu lähinnä maaseudun määräaikaisista tarkastajista sekä projektihenkilöstöstä. Loppuvuodesta jäi yksi henkilö osa-aikaeläkkeelle. Tukityöllistettyjä ELY:ssä ei ole ollut.

Hämeen ELY-keskus: Toimintamenoilla olevien henkilötyövuodet ovat ylittyneet noin 1,8 henkilötyövuotta. Ylitykseen vaikuttivat korvausrekrytointeihin liittyvät päällekkäisyydet, sairauslomien sijaisuudet, kesäaikaisien valvojen palvelussuhteiden jatkaminen sekä määräaikainen toimialapäällikön tehtävä, jota ei tiedetty ottaa huomioon suunnitteluvaiheessa. Henkilöstön rakenteessa ei ole tapahtunut mitään merkittäviä muutoksia edelliseen vuoteen verrattuna.

Pirkanmaan ELY-keskus: ELY-keskuksen henkilöstön määrä laski edellisvuodesta 12 henkilöä eli 3,8 % ja henkilötyövuosien määrä väheni 16 henkilötyövuodella. Palkkaturvatehtävät keskitettiin Uudenmaan ELY-keskukseen. Sinne siirtyi 4 näitä tehtäviä hoitanutta henkilöä. ELY-keskuksesta siirtyi Varsinais-Suomen ELY-keskukseen 8 henkilöä, koska teiden kunnossapidon ja investointien hankinnat ELY-keskuksissa keskitettiin neljälle hankinta-alueelle. Uudenmaan, Etelä-Pohjanmaan, Pohjois-Pohjanmaan ja Pohjois-Savon ELY-keskuksista siirtyi Pirkanmaalle 6 henkilöä liikenteen keskitettyjen lupapalvelujen tehtäviin. Ympäristönsuojelun valvontatehtäviin palkattiin kaksi uutta henkilöä valvontatuloilla. Turvapaikan hakijoiden tilanteen hoitamiseen saatiin lisämääräraha, jolla palkattiin yksi henkilö määräaikaisesti. Miesten lukumäärä laski 13:lla, sen sijaan naisten lukumäärä on laskenut vain yhdellä. Määräaikaisten palvelussuhteiden määrä on noussut. Tämä johtuu mm. pitkäaikaisiin poissaoloihin palkatuista sijaisista, Pima-tehtävien keskittämisestä Pirkanmaalle ja näihin tehtäviin määrättyjen määräaikaisista palvelussuhteista sekä määräaikaisten lupa-asiantuntijoiden palkkaamisesta liikenne-vastuualueen tehtäviin. Vuonna 2015 käytyjen yt-neuvottelujen jälkeen ELY-keskukseen ei voitu palkata tukityöllistettäviä.

Kaakkois-Suomen ELY-keskus: Vuoden 2016 aikana henkilöstö väheni 18 henkilöä eli vajaa 11 %. Vuoden 2016 alusta lukien Liikennevirastoon siirtyi 9 henkilöä. Eläkkeelle jääneistä pääosa oli naisia. Henkilötyövuosimäärän muutos oli vajaa 13 % vuonna 2016.

Vuoden 2016 lopussa naisten osuus koko henkilöstöstä oli laskenut noin 46 %:iin (vuonna 2015 osuus oli noin 52 %). Tähän vaikutti osaltaan miesten pienempi eläkkeelle jääminen. Vakinaisten työntekijöiden osuus henkilöstöstä kasvoi 2,6 % edellisestä vuodesta

Etelä-Savon ELY-keskus: ELY-keskuksen henkilöstön lukumäärä on vähentynyt, mutta pääosin muutos on aiheutunut määräaikaisen henkilöstön palvelussuhteiden päättymisestä edellisvuotta aikaisemmin. Vuoden 2015 luvuissa olivat vielä mukana määräaikaiset peltovalvojat, mutta vuonna 2016 heidän palvelussuhteensa päättyivät jo marraskuussa.

Toimintamenoilla palkattujen henkilötyövuodet ylittivät vuodelle 2016 asetetun tulostavoitteen. Toteumaan ovat kirjautuneet myös ne henkilöt, joiden palkkakulut on oikaistu myöhemmin tekniselle tuelle tai projekteille. Vuonna 2016 käyttöön otetussa Kieku-järjestelmässä henkilöllä voi olla ainoastaan yksi palkan rahoituslähde ja toimintamenoja on käytetty näissä tapauksissa rahoituslähteenä. Henkilötyövuositiieto ei muutu, vaikka rahan käyttö oikaistaan.

Määräaikaisten osuus henkilöstöstä on selkeästi vähentynyt ja suurin osa henkilöstöstä on vakinaisessa palvelussuhteessa. Osa-aikatyö on jonkin verran lisännyt suosiotaan. Osa-aikaeläke poistui eläkevaihtoehtona vuoden 2017 alusta ja osa henkilöstöstä hyödynsi vaihtoehtoa vielä syksyn 2016 aikana.

Pohjois-Savon ELY-keskus: ELY-keskuksen henkilömäärän pudotus vuosina 2014 - 2016 koostui normaalista eläkepoistumasta, tehtäväsiirroista sekä vuoden 2015 yt-neuvotteluiden henkilövähennyksistä. Vuoden 2015 yt-neuvotteluissa irtisanottiin yksi henkilö, neljä siirtyi toisen työntekijän palvelukseen ns. 1+1-sopimuksilla ja seitsemän irtisanoutui ottaen irtisanoutumiskorvauksen. 1.1.2016 kaksikymmentä liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueen 17 virkamiestä siirtyivät tehtäviinsä Keski-Suomen ELY-keskukseen perustettuun keskitettyjen hankintojen yksikköön. Vuonna 2016 toimintamenoille tehtiin kaksi rekrytointia. Määräaikaisten ja osa-aikaisten suhteellisen määrän vähenemisen voidaan arvioida olevan ainakin osittain seurausta henkilömäärän vähenemisestä, kun tehtävät kuitenkin pysyivät ennallaan (pl. tehtävät, jotka siirtyivät toiseen ELY-keskukseen resurssineen).

Pohjois-Karjalan ELY-keskus: Vuoden 2016 aikana eläkkeelle jääneiden tilalle tehtiin ainoastaan yksi korvaava, vakituinen rekrytointi. Henkilöstön lukumäärässä ovat mukana vielä 1+1 -sopimuksella olevat henkilöt, vaikka heidän työpanoksensa ei enää ole ollut ELY-keskuksen käytössä. Eläköitymiset tapahtuivat pääosin loppuvuodesta, joten ne eivät näy voimakkaana htv-määrän vähenemisenä. Henkilötyövuosia koskeva tulostavoite ylitettiin 0,3 htv:lla. Tämä on seurausta uuden rekrytoinnin ajoituksesta osittain päällekkäin eläkkeelle jäävän henkilön palvelussuhteen kanssa.

Määräaikaisen henkilöstön määrässä ei ole tapahtunut muutoksia. Kyseessä on pääosin projektihenkilöstöstä, jonka palvelussuhteet alkoivat 2015. Henkilöstön sukupuolijakaumassa tai työaikamuodoissa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia edelliseen vuoteen.

Keski-Suomen ELY-keskus: ELY-keskuksen henkilöstön määrä nousi edellisvuodesta 8 henkilöä eli 4,3 % ja henkilötyövuosien määrä väheni vajaa 5 henkilötyövuotta. Loppuvuodesta ELY-keskus rekrytoi kahteen uuteen tehtävään henkilöt. Palkkaturvatehtävät keskitettiin Uudenmaan ELY-keskukseen. Sinne siirtyi 2 näitä tehtäviä hoitanutta henkilöä. Taksilupien käsittely keskitettiin Pohjois-Savon ELY-keskukseen. Sinne siirtyi 1 näitä tehtäviä hoitanut henkilö. Pohjois-Savon ELY-keskuksesta siirtyi Keski-Suomeen 17 henkilöä, koska teiden kunnossapidon ja investointien hankinnat ELY-keskuksissa keskitettiin neljälle hankinta-alueelle. Ympäristönsuojelun valvontatehtäviin on rekrytoitu yksi vakinainen henkilö valvontatuloilla. Turvapaikan hakijoiden tilanteen hoitamiseen saatiin lisämääräraha, jolla palkattiin yksi uusi henkilö.

Miesten lukumäärä lisääntyi edellä kerrotun Pohjois-Savosta Keski-Suomeen toteutuneen siirron johdosta. Määräaikaisten palvelussuhteiden määrä on sama kuin edellisellä vuonna. Vuonna 2015 käytyjen yt-neuvottelujen jälkeen ELY-keskukseen ei voitu palkata tukityöllistettäviä.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus: Vuoden 2016 alussa siirtyi L-vastuualueelta 12 henkilöä organisatorisesti Varsinais-Suomen ja Pirkanmaan ELY-keskuksiin perustettuihin suuralueisiin. Naisten osuus henkilöstöstä on noussut edellisvuoteen verrattuna ja on täten miehiä suurempi. Muutos johtuu pääosin L-vastuualueelta suuralueelle siirtyneiden henkilöiden miesvaltaisuudesta.

Pohjanmaan ELY-keskus: ELY-keskus saavutti toimintavuodelle asetetun tulostavoitteen. Henkilö- ja henkilötyövuosimäärän väheneminen muodostuu eläkepoistumasta, tehtäväsiirroista sekä vuoden 2015 yt-neuvotteluiden henkilövähennyksistä, jotka näkyvät täysimääräisinä vuonna 2016. Yt-neuvotteluissa kaksi henkilöä ottivat ns. irtisanoutumiskorvauksen ja yhden henkilön kanssa sovittiin pitkästä virkavapaasta. Kaksi henkilöä siirtyivät hallinnollisesti Uudenmaan ELY-keskukseen 1.1.2016, kun palkkaturvatehtävät ja TE-toimistojen juridinen neuvonta keskitettiin sinne. Määräaikaisen henkilöstön osuus väheni edelleen. Osuus on n. 5 % alhaisempi kuin ELY-keskuksissa keskimäärin. Henkilöstön vaihtuvuuden johdosta sukupuolirakenne on muuttunut entistä naisvaltaisemmaksi.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus: Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen henkilöstömäärä ja henkilötyövuosien määrä vähentyivät yli 15 %:lla edellisestä vuodesta tehtävissä tapahtuneiden keskittämisten, yt-neuvottelujen lopputuloksen tehtyjen sopeuttamistoimien, luontaisen poistuman ja määräaikaisten palvelussuhteiden vähentymisen seurauksena. Vähennys koski sekä toimintameno- että erillisrahoitteisia tehtäviä. Vakinaisessa palvelussuhteessa olevien osuus koko henkilöstöstä on n. 88 % ja se osuus kasvoi hiukan. Naisten osuus henkilöstöstä on n. 59 %. Osa-aikaisessa palvelussuhteessa olevien määrä nousi viidellä henkilöllä. ELY-keskukset eivät ole voineet palkata palkkatuella työllistettyjä johtuen käydyistä yt-neuvotteluista ja niiden lopputuloksena tehdyistä irtisanomisista. Määräaikaisessa palvelussuhteessa olevien osuus väheni edelleen ja heitä oli n. 12 % henkilöstöstä.

Kainuun ELY-keskus: ELY-keskuksen vuoden lopun henkilöstön määrä lisääntyi sekä vakinaisten että määräaikaisten palvelussuhteiden määrässä tapahtuneen muutoksen vuoksi. Määräaikaisiin tehtäviin saatiin lisäresursseja mm. ESR -rahoitteisiin hankkeisiin ja maahanmuuttotehtäviin. Henkilötyövuosien kokonaismäärä laski hiukan ollen n. 66 henkilötyövuotta. Toimintamenorahoin palkattujen henkilötyövuosimäärä (55) laski n. 3 %.

Vakinaisen henkilöstön määrä nousi kahdella henkilöllä. Määräaikaisen henkilöstön osuus lisääntyi yhdellä henkilöllä, mutta määräaikaisen henkilöstön määrän väheneminen taittui. Määräaikaisuuksien perusteet ovat säädösten edellyttämät. Osa-aikatyötä tekeviä ei ollut lainkaan. ELY-keskukset eivät voineet palkata palkkatuella olevia henkilöitä, koska yt-neuvottelujen lopputuloksena muissa ELY-keskuksissa irtisanottiin henkilöstöä ja tästä aiheutui karenssi palkkatukitehtävärekrutointiin.

Lapin ELY-keskus: ELY-keskuksen henkilöstömäärän ja henkilötyövuosien lasku taittui v. 2016 kun v. 2015 yt-neuvotteluiden toimenpiteet eli tehtävien keskittämiset, muutostukitoimenpiteiden mukaiset vähennykset ja irtisanomiset oli toteutettu v. 2015 puolella.

Lapin ELY-keskuksen palveluksessa oli v. 2016 lopussa yhteensä 187 henkilöä. Määräaikaisen henkilöstön määrän väheneminen kääntyi kasvuun v. 2016 lopussa. Naisia ja miehiä on lähes yhtä paljon. Osa-aikatyötä tekee vajaa 4 % henkilöstöstä.

Keha-keskus: Siviilipalvelukeskus siirtyi Keha-keskuksen erillisyyksiköksi kertomusvuoden alusta. Lisäksi siirrettiin työ- ja elinkeinoministeriöstä yhteensä 22 henkilöä ja avointa virkaa Keha-keskuksen toiminnan kehittämisyksikköön ja tieto- ja viestintäyksikköön. Vuoden aikana päättyi yhteensä 72 palvelussuhdetta. Eläkkeelle jäi yhteensä 31 henkilöä ja 41 palvelussuhdetta päättyi muusta syystä. Henkilömäärä vaihteli vuoden

aikana ja oli vuoden lopussa 506 henkilöä. Henkilötyövuosikertymä oli 508 henkilötyövuotta. Välttämättömimmät korvausrekrytoinnit kyettiin tekemään.

Henkilöstön rakenne

Alla olevassa taulukossa on esitetty henkilöstön rakennetta. Muutokset edelliseen vuoteen ovat erittäin pieniä, koskien niin sukupuolijakaumaa kuin vakinaisten ja määräaikaisten sekä koko- ja osa-aikaisten osuuksia henkilöstöstä. Palkkatuella palkattuja ei ollut ollenkaan edellisen vuoden yt-neuvottelujen takia, mikä osaltaan vaikuttaa määräaikaisen henkilöstön osuuteen.

Vakituisen henkilöstön osuus koko valtionhallinnossa on n. 86,5 % ja kokoaikaisessa palvelussuhteessa olevien osuus on 94,9 %. Valtiolla naisten osuus henkilökunnasta on 48,9 % ja miesten osuus 51,1 %.

Mittari	TOT 2014	TOT 2015	TOT 2016
Henkilöstön määrä ja rakenne (ELY-keskukset ja Keha -keskus)			
Vakinaisten lukumäärä	3092	2 825	2746
Naisten lukumäärä	2143	1 825	1800
Miesten lukumäärä	1518	1 310	1245
Kokoaikaisten lukumäärä	3439	2 990	2891
Osa-aikaisten lukumäärä	222	145	154
Vakinaisten % -osuus henkilöstöstä	84,46 %	90,11 %	90,18 %
Määräaikaisten % -osuus henkilöstöstä	16,14 %	9,89 %	9,82 %
Palkkatuella palkattujen % -osuus henkilöstöstä	1,25 %	0,00 %	0,00 %
Naisten % -osuus henkilöstöstä	58,54 %	58,21 %	59,11 %
Miesten % -osuus henkilöstöstä	41,46 %	41,79 %	40,89 %
Kokoaikaisten % -osuus henkilöstöstä	93,94 %	95,37 %	94,94 %
Osa-aikaisten % -osuus henkilöstöstä	6,06 %	4,63 %	5,06 %

ELY-keskusten henkilöstön keski-ikä ja ikäjakauma

Koko henkilöstöä tarkasteltuna keski-ikä pysyi samana kuin vuonna 2015 eli tasan 51:ssä vuodessa. Naisten keski-ikä kuitenkin nousi tasan vuodella 50,7 vuoteen. Keski-ikä työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonallalla oli 49,6 vuotta ja koko valtionhallinnossa 45,6 vuotta.

Korkeimmat keski-ikäet olivat Keha-keskuksessa 53,1 vuotta, Lapin ELY-keskuksessa 53,0 vuotta ja Pohjois-Savon ELY-keskuksissa 52,3 vuotta. Matalimmat keski-ikäet olivat Pohjanmaan ELY-keskuksessa 46,7 vuotta, Uudenmaan ELY-keskuksessa 48,4 vuotta ja Kainuun ja Satakunnan ELY-keskuksissa 49,2 vuotta. Keski-ikä oli yli 50 vuotta kymmenessä ELY-keskuksessa.

Keski-ikä vuoden lopussa, vuotta (ELY-keskukset ja Keha -keskus)	TOT 2014	TOT 2015	TOT 2016
Keski-ikä yhteensä	50,0	51,0	51,0
Keski-ikä miehet	50,5	51,2	51,4
Keski-ikä naiset	49,7	49,7	50,7

Henkilön keski-ikä lasketaan vuosina raportointiajankohdan (kuukausi/vuosi) ja syntymäajan (kuukausi/vuosi) erotuksena.

Alla olevassa taulukossa on esitetty kuinka paljon henkilöitä oli eri ikäluokissa. Vuoden 2016 lopussa noin kolme neljäsosaa (74,2 %) ELY-keskusten ja Keha keskuksen henkilöstöstä oli saavuttanut 45 vuoden iän. Vastaava luku koko valtionhallinnossa oli 58,1 %. Yli 65-vuotiaiden määrä väheni kolmella henkilöllä ollen 32 henkilöä 31.12.2016. Alle 25-vuotiaiden määrä nousi hieman.

Mittari	TOT 2014	TOT 2015	TOT 2016
Ikäjakauma, henkilöiden lkm (ELY-keskukset ja Keha-keskus)			
- 24 v	18	7	11
25 – 34 v	365	218	193
35 - 44 v	674	569	581
45 - 54 v	1207	1089	1014
55 - 64 v	1344	1217	1214
65 v -	53	35	32

ELY-keskusten henkilöstön koulutustasoindeksi

Alla oleva taulukossa on ELY-keskusten koulutustasoindeksit. Indeksit ovat edellisen vuoden tasolla. Indeksit vaihteli ELY-keskuksissa 6,2 (Uusimaa) ja 5,6 välillä (Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan ELY-keskukset) Keha-keskuksen koulutustaso (5,2) on tehtävärakenteesta johtuen alhaisempi kuin ELY-keskuksissa. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan koulutustasoindeksi oli 5,8 ja koko valtionhallinnon indeksi oli 5,3.

Mittari (ELY-keskukset ja Keha-keskus)	TOT 2014	TOT 2015	TOT 2016
Koulutustasoindeksi vuoden lopussa	5,70	5,80	5,80
Koulutustasoindeksi, naiset	5,50	5,60	5,70
Koulutustasoindeksi, miehet	5,80	6,00	6,00

ELY-keskusten ja Keha-keskuksen työajan käyttö ja työvoimakustannukset

Alla olevassa taulukossa tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta oli ELY-keskuksissa ja Keha-keskuksessa 78,6 %, eli lähes kolme prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuonna 2015.

Kokonaistyövoimakustannukset vähenivät 12,3 miljoonalla eurolla (6,5 %). Tehdyn työajan palkkakustannukset eivät kuitenkaan alentuneet samassa suhteessa sairauspoissaolojen sekä rekisteröityjen koulutus- ja muiden läsnäolopäivien vähentymisen ansiosta. Välillisten työvoimakustannusten huomattavaan alenemiseen vaikutti lisäksi työnantajan eläkemaksun aleneminen 2,9 prosenttiyksiköllä.

ELY-keskusten tehty työaika vaihteli Kainuun ELY-keskuksen 77,3 % ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksen 81,9 % välillä. Tehdyn työajan osuus Keha-keskuksessa oli 75,60 %.

Mittari	TOT 2014 ELY-keskukset	TOT 2015 ELY-keskukset	TOT 2016 ELY-keskukset ja Keha-keskus
Työajan käyttö ja työvoimakustannukset (ELY-keskukset ja Keha-keskus)			
Kokonaistyövoimakustannukset, euroa	208.322.822	189.587.512	177.304.675
Tehdyn työajan palkat, euroa	127.873.231	113.506.550	111.604.167
Tehdyn työajan % -osuus säännöllisestä vuosityöajasta	78,32 %	75,76 %	78,60 %
Välilliset työvoimakustannukset, euroa	80.449.591	76.080.962	65.700.508

1.6.1.2 ELY-keskusten (pl. TE-toimistot) ja Keha-keskuksen työhyvinvointi

Työtyytyväisyyskysely (VM Baro) toteutettiin aiempien vuosien tapaan virastoittain. Käytössä oli kyselyn uusittu versio.

ELY-keskusten henkilöstön työtyytyväisyyskyselyn indeksit

Työtyytyväisyyskyselyn vastausaktiivisuus nousi ELY-keskuksissa 72,3 %:iin (+8 %) ja KEHA-keskuksessa 80,6%:iin (+12,6%).

Kokonaisindeksit nousivat kauttaaltaan kaikissa ELY-keskuksissa ja KEHA-keskuksessa vaihdellen Kainuun ELY-keskuksen 3,81:n ja KEHA-keskuksen sekä Keski-Suomen ELY-keskuksen 3,41:n välillä. Vuodelle 2016 asetettu ELY-keskuksia ja KEHA-keskusta koskeva tulostavoite (kokonaistyötyytyväisyysindeksi >3,4) saavutettiin kaikissa ELY-keskuksissa ja KEHA-keskuksessa.

Osaindeksien nimet olivat uudistetun kyselyrunгон mukaisesti hieman erilaiset kuin aiemmin. Kaikki osaindeksit olivat nousseet edelliseen vuoteen verrattuna sekä ELY-keskuksissa että KEHA-keskuksessa lukuun ottamatta KEHA-keskuksen johtajuusindeksiä, joka oli heikentynyt 0,14 %.

Mittari (ELY-keskukset ja Keha-keskus)	TOT 2014	TOT 2015	TOT 2016 ELY/KEHA
VMBaron indeksit			
Kokonaistyytyväisyysindeksi	3,33	3,34	3,52/3,41
Johtajuusindeksi (JO)	3,42	3,43	3,45/3,28
Osaamisen johtamisindeksi (OS)/2016:Innovointikyvykkyyssindeksi (IN)	3,48	3,44	3,67/3,52
Työhyvinvointi-indeksi (TY)/2016: Työyhteisöindeksi (TY)	3,59	3,67	3,81/3,73

ELY-keskusten analyysit:

Uudenmaan ELY-keskus: Työtyytyväisyyskyselyn tulokset ovat parantuneet merkittävästi verrattuna edelliseen vuoteen. Tulosten parantuminen perustuu pitkäjänteiseen työhön sekä avoimeen luottamusta lisäävään ilmapiiriin. Vuonna 2016 toteutetun kyselyn vastausprosentti oli korkea, minkä vuoksi tuloksia voidaan pitää myös luotettavina sekä tilanteesta hyvän yleiskuvan antavana.

Varsinais-Suomen ELY-keskus: VM Baron osaindeksit ovat hyvällä tasolla ja kehitystä on tapahtunut etenkin vuonna 2016 lähes kauttaaltaan. Vuoden 2017 kehittämiskohteet kohdistuvat työoloihin (monitoimitilat) sekä osaamisen kehittämiseen (kehityskeskustelut), joten tavoitteena on saavutetun hyvän tason turvaaminen.

Kokonaistyytyväisyysindeksi on noussut vuosittain ja etenkin vuonna 2016 nousu oli merkittävää; myös asetettu tulostavoite ylitettiin. Muissa VM Baron mukaisissa tulostavoitteissa asetettua tavoitetta ei aivan saavutettu, vaikkakin lievää kehitystä tapahtui. VM-Baron tuloksien analysointiin, kehittämisprojektien seurantaan ja niistä tiedottamiseen henkilöstölle on panostettu ja toimenpiteet näkyvät kokonaistuloksissa; myös vastausprosentti on saatu nousemaan.

Satakunnan ELY-keskus: Kokonaistyytyväisyysindeksi on noussut ylittäen tulostavoitteen. Johdon toiminta esimerkkinä ei ole tavoittanut tulostavoitetta. Kehittämisen tuki alittaa myös tavoitearvon. Henkilöstö on useaan otteeseen ilmaissut tyytymättömyytensä työpaikkakoulutukseen. Toivotaan enemmän läsnäkoulutuksia Skype tai videotilaisuuksien sijasta. Lisäksi toivotaan, että useampi henkilö voisi osallistua koulutuksiin.

Kaikkien edellä mainittujen osaindeksien arvo on noussut edellisiin vuosiin nähden. Henkilöstö kokee työnsä arvokkaaksi ja kokee, että sitä johdetaan hyvin.

Hämeen ELY-keskus: Hämeen ELY-keskuksen henkilöstön kokonaistyytyväisyys on edelleen noussut, ja vuonna 2016 saatiin ELY-ajan paras kokonaisindeksi-arvo. Myös yleensä hiukan muita alhaisempi työpaikkakoulutusmahdollisuuksia ja muita osaamisen kehittämistoimia kuvaava indeksi oli selvästi noussut. Sen parantamiseen on kuitenkin edelleen pyrittävä, ja osaamisen kehittämiseen liittyvistä toimista on johtoryhmässä sovittu ja niitä on myös jo toteutettu.

Johtajuutta kuvaavien indeksien taso on ollut jo aikaisemmin varsin korkea, ja taso säilyi ennallaan ja osin hiukan parantuikin vuonna 2016. Indeksit osoittavat johtajuuden ja johtamisen olevan Hämeen ELY-keskuksessa varsin hyvällä tasolla. Esimiesten hyvää osaamista pyritään myös jatkossa ylläpitämään ja tukemaan eri tavoin.

Pirkanmaan ELY-keskus: Työtyytyväisyysindeksi nousi edellisvuodesta ja oli nyt 3,47. ELY-keskusten keskiarvo oli 3,52. Vastausprosentti oli 63,6. Se nousi hieman edellisvuodesta, mutta jäi alle valtakunnallisen keskiarvon, joka oli 72,3. Kyselyssä merkittävästi nousivat edellisvuodesta työn sisältö ja vaikuttamismahdollisuudet (3,93), osaaminen, oppiminen ja uudistuminen (3,39), vuorovaikutus ja viestintä (3,42) sekä työnantajakuva (3,52). Työyhteisön toimintakulttuurin arviointi laski (3,75) ja siellä etenkin työyhteisön vuorovaikutteisuus ja innostavuus (3,40). Nämä olivat kuitenkin edelleen hyvällä tasolla. Johtajuus- ja innovointikyvykkyyksindeksi olivat ELY-keskusten keskiarvoa (3,36 ja 3,59). Työyhteisöindeksi oli alle ELY-keskusten keskiarvon, joka oli 3,81. Arvio työhyvinvoinnista oli 7,82.

Kaakkois-Suomen ELY-keskus: VM Baron vastausprosentti oli 72,2 % vuonna 2016 ja se kasvoi 17,2 % edellisen vuoden tilanteesta. Kokonaistyötyytyväisyys oli 3,52 ylittäen reilusti edellisen vuoden tuloksen. Myös asetettu tulostavoite (3,3) ylitettiin kirkkaasti. Tulostavoitteen ”Johdon toiminta esimerkkinä ja suunnan näyttäjänä” toteuma laski edellisestä vuodesta eikä saavuttanut asetettua tulostavoitetta. Tuloksen heikkenemiseen saattoi vaikuttaa maakunta- ja aluehallintouudistuksen käynnistyminen ja siitä aiheutuvat epävarmuustekijät, jotka saattavat heijastua ylimmän johdon suuntaan annettuun palautteeseen. Tulostavoite ”Kehittämisen tuki/Osaamisen ylläpidon ja parantamisen tuki” on saavutettu ja jopa hieman ylitetty. Johtajuusindeksi, innovointikyvykkyyksindeksi ja työyhteisöindeksi ovat kaikki nousseet vuonna 2016 verrattuna vuoden 2015 tasoon. Eniten on noussut innovointikyvykkyyksindeksi, joka on saavuttanut ELY-keskusten keskiarvon.

Etelä-Savon ELY-keskus: Työtyytyväisyyskyselyn tulokset ovat olleet hyvällä tasolla ja kokonaisindeksin sekä kehittämisen tuen osalta on päästy asetettuun tavoitteeseen. Johtajuusindeksi lukuun ottamatta kehitys on ollut positiivinen. Kyselyn tulosten perusteella valitut kehittämiskohteet on valittu erityisesti johtajuuteen liittyen.

Pohjois-Savon ELY-keskus: Työtyytyväisyys vuonna 2016 kehittyi pitkästä ajasta positiiviseen suuntaan, syynä arvioidaan olevan suuren vaihtuvuuden ohella 2015 päättyneet yt-neuvottelut. Voidaan myös olettaa, että henkilöstön yhteishenki on vahvistunut ja nykyisen työpaikan edut tunnustetaan aikaisempaan paremmin, kun seuraava organisaatiouudistus on jo nurkan takana.

Pohjois-Karjalan ELY-keskus: Työtyytyväisyyskyselyn tulokset ovat olleet hyvällä tasolla ja kokonaisindeksin osalta on päästy asetettuun tavoitteeseen. Positiivisin kehitys on ollut työyhteisö- ja innovointikyvykkyyksindekseissä.

Keski-Suomen ELY-keskus: Työtyytyväisyysindeksi nousi edellisvuodesta ja oli nyt 3,41. Se jäi jonkin verran alle ELY-keskusten keskiarvon (3,52). Vastausprosentti oli 69,3. Se nousi edellisvuodesta (54), mutta jäi alle valtakunnallisen keskiarvon, joka oli 72,3. Kyselyssä parhaimmat arviot annettiin oikeudenmukaiseen kohteluun lähiesimiehen taholta (4,07), työn tavoitteiden tietämiseen (4,28) sekä oikeudenmukaiseen kohteluun työtovereiden taholta (4,13). Edelliseen vuoteen verrattuna eniten olivat nousseet vuorovaikutus ja viestintä, osaaminen, oppiminen ja uudistuminen sekä työnantajakuva. Alhaisimmat arviot annettiin palkkaukseen (2,57), kehityskeskusteluihin työn tekemisen ja osaamisen kehittämisen tukena (2,88) sekä luottamukseen töiden jatkumiseen töiden uudistamiseksi (2,89). Kehittämiskohteiksi valittiin johtaminen ja työyhteisön toimintakulttuuri. Arvio työhyvinvoinnista oli 7,83. Työolojen johtamisindeksi oli ELY-keskusten keskiarvossa. Innovointikyvykkyyksindeksi on ELY-keskusten keskiarvoa parempi. Sen sijaan johtajuusindeksi jäi alle keskiarvon.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus: Työhyvinvointituloksia voidaan pitää vertailukelpoisena edellisvuoteen verrattuna, sillä vastausmäärä oli pysynyt samana edellisvuoteen verrattuna. Tulosten mukaan kokonaistyötyytyväisyysindeksi oli noussut 3,31 -> 3,49 ollen tulostavoitetta suurempi.

Kokonaisindeksit olivat pääosin nousseet. Varsinkin Työyhteisöindeksin 3,80 tulosta voidaan pitää erityisen hyvänä, nousua siinä oli edellisvuoteen verrattuna 0,20.

Pohjanmaan ELY-keskus: ELY-keskus saavutti tulostavoitteen kokonaistyytyväisyyden osalta. Myös tyytyväisyys johdon esimerkkinä ja suunnannäyttäjänä toimimiseen nousi merkittävästi, mutta jäi hieman alle tavoitetason. Kehittymisen tuen osalta ei tapahtunut kehitystä ja tulos jäi kymmenyksen asetetusta tulostavoitteesta.

Henkilöstöbarometrin osaindeksit kehittyivät myönteisesti, lukuun ottamatta innovointikyvykkyyksindeksiä. Johtajuusindeksi on n. 0,2 yksikköä korkeampi, kuin ELY-keskuksissa ja valtionhallinnossa keskimäärin. Työyhteisöindeksi on yhden kymmenyksen korkeampi. Innovointikyvykkyyksindeksi jää hieman alle keskiarvotasojen.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus: Työtyytyväisyysindeksin kokonaisarvo nousi merkitsevästi edellisvuodesta ja se oli yli tulostavoitteen. Kehittymisen tuki eli työpaikkakoulutusmahdollisuudet ja muut osaamisen kehittämistoimenpiteet oli lähes asetetussa tavoitteessa. Sen sijaan vastaukset kysymykseen johdon toiminta esimerkkinä ja suunnan näyttäjänä oli selvästi alle tavoitteen.

Summaindeksissä johtajuus- ja työolojen johtamisindeksi olivat lähelle asetettua tavoitetta. Osaamisen johtamisen kokonaisindeksi jäi selvästi tavoitteesta.

Kainuun ELY-keskus: ELY-keskuksen työtyytyväisyysindeksin kokonaisarvo 3,81 on ELY-keskusten korkein ja se ylitti selvästi sille asetetun tulostavoitteen. Indeksien arvo johdon toiminta esimerkkinä ja suunnan näyttäjänä 3,65 on lähes tavoitteen mukainen. Työpaikkamahdollisuudet ja muut osaamisen kehittämistoimenpiteet 3,89 ylittää tulostavoitteen. Tähän ovat osaltaan vaikuttaneet henkilöstön koulutukseen tehdyt lisäpanostukset kun toimintamenorahoitus on mahdollistanut sen.

Kokonaisindeksiarvoista osaamisen johtamisindeksin nousu 3,95:een oli tilastollisesti erittäin merkitsevää ja työolojen johtamisindeksin nousu 4,04:ään oli tilastollisesti merkitsevää.

Lapin ELY-keskus: Työtyytyväisyysindeksin nousu v. 2016 3,5:een on tilastollisesti merkitsevää. Tämä ylitti tavoitteen. Sen sijaan johdon toiminta esimerkkinä ja suunnannäyttäjänä jäi selvästi alle tavoitteen ollen 2,93 ja tavoite oli 3,4. Kehittymisen tuki oli tavoitteen mukainen eli 3,4.

Osaindeksistä johtajuus- ja osaamisen johtamisindeksi kehittyivät edellisiin vuosiin verrattuna myönteisesti. Työolojen johtamisindeksi säilyi edellisvuoden tasolla.

Keha-keskus: Kokonaistyytyväisyysindeksi nousi hieman (0,06 yksikköä) ja ylitti tavoitetason, joka oli 3,4. Työtyytyväisyyskyselyn tulokset kehittyivät kaiken kaikkiaan myönteisesti, mutta johtajuusindeksi aleni vuoteen 2015 tulokseen verrattuna. Kyselyn tulokset ovat jonkin verran alhaisemmat, kuin työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla ja valtiolla keskimäärin.

Työtyytyväisyyskyselyn vastausaktiivisuus nousi 80,6 %:iin (+12,6 % -yksikköä).

ELY-keskusten ja Keha-keskuksen tulo- ja lähtövaihtuvuus, vakainainen ja määräaikainen henkilöstö

Lähtö- ja tulovaihtuvuus ELY-keskuksissa vähenivät huomattavasti verrattuna edelliseen vuoteen. Vaihtuvuus johtuu edelleen pääosin tehtävien keskittämisestä johtuvista henkilösiirroista ELY-keskusten välillä. Vanhuuseläkkeelle siirtyi yhteensä 123 henkilöä mikä on 24 henkilöä vähemmän, kuin vuonna 2015. Työkyvyttömyyseläkkeelle jäi kuusi henkilöä.

Mittari	TOT 2014	TOT 2015	TOT 2016
Henkilöstön vaihtuvuus (ELY-keskukset ja Keha-keskus)			
Lähtövaihtuvuus, siirtyneiden henkilöiden lukumäärän %-osuus (ELY-keskukset)	39,98 %	35,02 %	16,46 %
Tulovaihtuvuus, %-osuus (ELY-keskukset)	15,77 %	41,32 %	14,35 %
Eläkkeelle siirtyneiden (kaikki eläkelajit) %-osuus (ELY-keskukset)	3,38 %	4,17 %	3,92 %
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden %-osuus (ELY-keskukset)	0,03 %	0,14 %	0,19 %

ELY-keskusten ja Keha-keskuksen sairauspoissaolot

Alla olevassa taulukossa on esitetty ELY-keskusten sairauspoissaolot vv. 2014 – 2016. Sairauspoissaolot (6,9 työpäivä/htv) vähenivät 0,85 päivällä edelliseen vuoteen verrattuna. Sairauspoissaolot pv/htv laskivat edelliseen vuoteen verrattuna yhdessätoista ELY-keskuksessa. Vähiten sairauspoissaoloja oli Pohjois-Savon ELY-keskuksessa 3,8 pv/htv, Pohjois-Karjalan ELY-keskuksessa 4,1 pv/htv ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksessa 4,2 pv/htv. Keha-keskuksessa oli 8,7 sairauspoissaolopäivää/htv eli peräti 2,2 päivää vähemmän kun vuonna 2015.

Sairauspäivien melko huomattava väheneminen johtuu ennen kaikkea pitkien sairauslomien vähenemisestä. Yli 180 päivän tapauksia ei ollut ollenkaan. Lyhyitä sairaustapauksia (1-3 pv) oli 1,2 tapausta henkilötyövuotta kohti, eli saman verran kuin vuonna 2015. Vuoteen 2015 verrattuna 1-3 pv tapausten %-osuus kaikista poissaoloista on noussut 1,57 prosenttiyksikköä ollen 77,49 %.

Sairauspoissaolot (ELY-keskukset ja Keha-keskus)	TOT 2014	TOT 2015	TOT 2016
Sairauspoissaolot, pv/htv	6,98	7,75	6,90
Työterveyshuollon kustannukset, euroa/htv (ELY-keskukset)	421,30	-	-
Virkistystoimintaan ja työyhteisön kehittämiseen liittyvät investoinnit, euroa/htv (ELY-keskukset)	158,05	172,89	119,10

Henkilöstö- ja luontaisetujen käytäntöjä yhtenäistettiin uudella ohjeella 1.1.2015 lukien. Ohjeen mukaan kulttuuri- ja liikuntaseteleitä voidaan tilata 28 kappaletta/vuosi á viisi euroa henkilöä kohden 50 %:n omavastuulla. Vuonna 2016 luovuttiin setelikäytännöstä ja otettiin käyttöön sähköinen ePassi järjestelmä. Tuen määrä on edelleen sama. Virastojen liikunta-, hyvinvointi- virkistys- ja kulttuuritapahtumien järjestämiseen ja tapahtumiin osallistumiseen myönnetään 50 euroa/henkilö vuodessa.

Keha-keskus on vuonna 2015 ja 2016 maksanut työterveyshuollon kustannukset keskitetysti, joten erittelyä ELY-keskusten ja TE-toimistojen osalta ei ole ollut mahdollista tehdä. Työterveyspalvelujen kustannukset olivat 5.1 miljoonaa euroa, mikä on n. 200.000 euroa vähemmän kuin vuonna 2015. Laskennalliset työterveyshuollon kustannukset/htv Kelan korvaaman osuuden jälkeen on ELY-keskuksissa, Keha-keskuksessa ja TE-toimistoissa keskimäärin on 650 €/htv (v. 2015: 587 €/htv).

1.6.2 TE-toimistojen henkilöstö

1.6.2.1 TE-toimistojen henkilöstön määrä ja henkilöstön rakenne

Alla olevassa taulukossa on esitetty TE-toimistojen henkilöstön ja henkilötyövuosien määrä sekä niissä tapahtuneet muutokset vuosina 2014 – 2016. Henkilöstön määrä vuoden lopussa oli täsmälleen sama, kuin vuotta aikaisemmin, eli 2.791 henkilöä. Henkilömäärä kasvoi Uudenmaan (5,6%), Pirkanmaan (8,0%) ja Lapin TE-toimistoissa (5,9%). Muissa TE-toimistoissa henkilömäärä pysyi ennallaan tai supistui hieman. Henkilömäärä supistui eniten Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun TE-toimistoissa (-9,1%) sekä Pohjois-Savon TE-toimistossa (-6,8%).

Vaikka vuoden lopun henkilömäärässä ei tapahtunut muutosta, väheni TE-toimistojen kokonaishenkilötyövuosien määrä 134,1 htv:lla (-4,8 %). Suurin osa vähennyksestä, eli 98,2 henkilötyövuotta, johtui toimintamenoilla palkatun henkilöstön työpanoksen vähenemisestä. Lukujen ristiriitaisuus johtuu siitä, että henkilömäärä vaihteli varsin paljon vuoden mittaan, ollen alimmillaan 2.684 henkilöä maaliskuussa ja enimmillään 2.844 henkilöä lokakuussa. **Vuoden 2016 talousarviossa asetettu enimmäishenkilötyövuositavoite, 2.748 henkilötyövuotta, alitettiin 89:lla henkilötyövuodella.**

Toimintamenoihin tehtiin yhteensä 3,04 miljoonan euron tuottavuus- ja muut vähennykset ja toteutetut säästöt kohdistuivat pääosin henkilöstömenoihin. Toimintamenumäärärahaossa oli kertaluonteisia määrärahalisäyksiä lisähenkilöstön palkkaamiseen; turvapaikan hakijoiden kotiuttamiseen, OC pääkäyttäjätehtäviin sekä EGR – tehtäviin yhteensä 5,4 Me. Palkkatuella palkattujen henkilötyövuosimäärä väheni 34,9 henkilötyövuodella, mihin vaikutti muutos TE-toimistojen omaan henkilötyövuosikiintiöön.

Mittari	TOT 2014	TOT 2015	TOT 2016
Henkilöstön määrä (TE-toimistot)			
Henkilöstön lukumäärä vuoden lopussa	3027	2791	2791
Henkilötyövuosien määrä ao. vuonna	2931,24	2792,99	2658,87
Henkilöstön lukumäärän %-muutos edellisen vuoden lopusta	- 1,69 %	- 7,80 %	0,00 %
Henkilötyövuosien määrän %-muutos edellisestä vuodesta	+ 0,4 %	- 4,72 %	-4,80 %

Virastojen omat analyysit:

Uudenmaan TE-toimisto: Uudenmaan TE-toimiston henkilötyövuosien määrässä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia verrattuna edelliseen vuoteen. Henkilöstön määrä vuoden lopussa on ollut suurempi johdun määräaikaisiin palvelussuhteisiin palkatusta henkilöstöstä. Vuoden lopussa aloitettiin rekrytoinnit määräraha-kehityksen mahdollistamiin vakituisiin palvelussuhteisiin sekä määräaikaisiin palvelussuhteisiin (määräaikaishaastattelut).

Henkilöstön rakennetta kuvaavissa tunnusluvuissa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia lukuun ottamatta määräaikaisen henkilöstön osuuden nousua, joka johtuu loppuvuodeksi palkatuista määräaikaisista ruuhkanpurkajista.

Varsinais-Suomen TE-toimisto: Varsinais-Suomen TE-toimiston henkilöstön määrä oli vuoden lopussa sama kuin vuosi sitten, mutta henkilötyövuosimäärä aleni 4,5 %:lla (11,19 htv:llä). Erityisen voimakkaasti väheni

toimintamenoilla palkatun henkilöstön htv-määrä (-15,22 htv). Käytettävissä olevan toimintamenoäärähan vähenemisen johdosta henkilömäärän väheneminen on jatkunut useana vuonna peräkkäin. Htv-määrää alensi lisäksi usean virkailijan siirtyminen omasta aloitteestaan osa-aikatyöhön. Kertomusvuoden aikana palkattiin TE-toimistoon toimintameno-rahoituksella määrällisen henkilöstösuunnitelman perusteella korvausrekrytointina 11 vakinaista virkailijaa. Turvapaikanhakijoiden määrän nopeasti noustua palkattiin toimintavuonna 3 määräaikaista virkailijaa kotouttamistehtäviin työ- ja elinkeinoministeriön lisärahoituksella. TE-toimiston palveluksessa työskenteli lisäksi useita määräaikaista virkailijoita Euroopan Globalisaatiorahaston rahoittamissa hanketehtävissä ja yksi virkailija (työkykykoordinaattori) ESR-osarahoitetussa hankkeessa. Määräaikaisen henkilöstön osuus on ollut vuosia TE-toimistossa erittäin suuri. Vakinaisen henkilöstön osuus henkilöstöstä nousi kertomusvuonna 72,87 %:iin sen johdosta, että tukityöllistettyjen määrä pieneni ja toimintameno-rahoituksella voitiin tehdä joitakin välttämättömiä korvausrekrytointeja. Osa-aikatyötä tekevien osuus henkilöstöstä on noussut.

Satakunnan TE-toimisto: Henkilöstön määrä on vähentynyt entisestään. Eläköityminen on ollut runsasta ja uusrekrytointeja ei ole tehty samassa määrin.

Valtion työllistämistuella on ollut 8 henkilöä kuten edelliselläkin vuonna. Muiden määräaikaisten määrä on pieni. Osa-aikaisten osuus koostuu osa-aikaeläkeläisistä.

Hämeen TE-toimisto: TE-toimiston henkilöstömäärä on vähentynyt edellisestä vuodesta 4,39 %. Väheneminen johtui ensisijaisesti tukityöllistettyjen ja määräaikaisten henkilöiden vähenemisestä.

Merkittävin muutos henkilöstön rakenteessa on tukityöllistettyjen määrän väheneminen. Positiivista on vakinaisen henkilöstön määrän kasvu. Sukupuolirakenne on edelleen varsin vinoutunut, vaikka käänne positiivisempaan suuntaan on tapahtunut.

Pirkanmaan TE-toimiston: Henkilöstön määrä lisääntyi 20 henkilöllä tehokkaan taloussuunnittelun ansiosta.

Määräaikaista henkilöstöä on palkattu lisämäärärahoilla ja hanketoimintaan suunnatulla rahoituksella. Sukupuolten ja osa/kokoaikaisten suhteissa ei ole tapahtunut muutoksia. Palkkatuella työllistettyjen määrä on noussut, koska vuoden 2016 lopussa otettiin palkkatuella työllistettyjä perehtymään lakisääteisten määräaikaishaastattelujen tekemiseen.

Kaakkois-Suomen TE-toimisto: TE-toimiston henkilöstön määrä vuoden 2016 lopussa oli 187 henkilöä. Määrä väheni kahdella henkilöllä eli 1 %. Henkilötyövuosienmäärän muutos oli noin 6,5 % vuonna 2016. Vuoden 2016 lopussa naisten osuus koko henkilöstöstä on noussut noin yhdellä prosentilla noin 80 % ja miesten osuus laskenut noin 20 %. Vakinaisten osuus on kasvanut 0,33 %. Osa-aikatyötä tekevien osuus henkilöstöstä on kasvanut noin 3 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Etelä-Savon TE-toimisto: Henkilöstön määrässä ei enää ole tapahtunut suurta vähenemistä. Toimistoon rekrytoitiin pitkän tauon jälkeen uusia vakituisia virkailijoita, vaikka uusrekrytoinnit eivät täysin korvanneetkaan poistumaa.

Uudet vakituiset rekrytoinnit ovat lisänneet vakituisen henkilöstön osuutta. Samaan aikaan määräaikaisten ja tukityöllistettyjen määrä on vähentynyt selvästi etenkin vuoteen 2014 verrattuna. Työllistettyjen määrän väheneminen on seurausta hallinnon oman kiintiön pienentämisestä tukityöllistämässä.

Pohjois-Savon TE-toimisto: TE-toimiston henkilöstö- ja henkilötyövuosimäärä vähenivät edellisvuoden tasosta. Henkilöstömäärä pieneni lähes 7 prosenttia ja henkilötyövuosimäärä 10 prosenttia. Muutos johtuu pitkälti eläkepoistumasta ja siitä, että vapautuvia virkoja ei määrärahasyistä johtuen voitu täyttää.

Vakinaisessa palvelussuhteessa olevien osuus nousi hieman edellisvuodesta ja oli lähes 88 prosenttia. Vastaavasti määräaikaisen henkilöstön osuus koko henkilöstöstä pieneni ollen noin 12 prosenttia. Naisten sekä osa-aikaisten osuudet koko henkilöstä nousivat.

Pohjois-Karjalan TE-toimisto: Henkilöstön lukumäärässä ei ole tapahtunut edelliseen vuoteen verrattavaa vähentymistä. Osa poistumasta on korvattu uusilla rekrytoinneilla, mutta henkilötyövuosien väheneminen on henkilömäärän vähenemistä suurempi. Henkilötyövuosien muutos vuodesta 2014 lähtien on -15 % (henkilömäärä -14 %).

Korvausrekrytoinnit näkyvät vakituisen henkilöstön osuuden kasvuna. Samaan aikaan määräaikaisen henkilöstön osuus on selkeästi pienentynyt. Käytännössä väheneminen on tapahtunut pääosin työllisyysvaroin palkatuista. Tämä on ollut seurausta omaan hallintoon varatun työllistämiskiintiön pienentämisestä.

Keski-Suomen TE-toimisto: Henkilöstön määrä väheni neljällä, henkilötyövuosien 14:llä. Sukupuolten välissä lukumäärissä ei ole tapahtunut muutoksia. Osa-aikaisten lukumäärä on kaksinkertaistunut. Määräaikaisten lukumäärä on pienentynyt. Kotouttamistehtävien hoitamiseksi saatiin lisärahoitusta.

Etelä-Pohjanmaan TE-toimisto: Henkilöstö on määrällisesti vähentynyt jo usean vuoden ajan EP:n TE-toimistossa. Edellisen vuoden tasosta henkilötyövuosien määrä laski n. 5,5 htv:llä. Tästä toimintamenoilla palkattujen osuus oli n. 2 htv:tä. Vähennyksiin ovat vaikuttaneet sekä toimintamäärärahojen leikkaukset että työllisyysmäärärahoilla palkattujen henkilöiden määrän lasku. Sopeuttamistoimet kohdistuvat pääosin henkilöstömenoihin, koska muiden menojen osuus TE-toimiston toimintamäärärahoista on varsin vähäinen. Naisten määrä on vähentynyt suhteessa enemmän kuin miesten, mutta naisten osuus henkilöstöstä on edelleen selvästi suurempi 77,78 %. Määräaikaisten osuus henkilöstöstä on vähentynyt, koska mm. kaikkia sijaisuuksia ei täytetty ja työllisyysvaroin palkattujen henkilöiden määrä väheni. Kokoaikaisten osuus henkilöstöstä on viime vuosina pysynyt n. 94 %:n tasolla ja osa-aikaisten osuus on hieman kasvanut lähinnä osaaikaeläkkeelle siirtymisten vuoksi.

Pohjanmaan TE-toimisto: Henkilöstöä on toimintamenomäärärahan niukkuudesta johtuen edelleen jouduttu vähentämään. Vähennys toimintamenoilta on n. neljä henkilötyövuotta. Lisääntyneisiin kotouttamistehtäviin oli käytettävissä määräaikaiset lisäresurssit kahteen henkilötyövuoteen. Myös palkkatuella työllistettyjen määrää vähennettiin pienentyneen htv-kiintiön takia. Kokonaistyöpanos supistui yhteensä vajaalla seitsemällä henkilötyövuodella (6,2 %:lla).

Muutokset henkilöstön rakenteessa olivat varsin pienet. Määräaikaisen henkilöstön määrä ja osuus henkilöstöstä kasvoi hieman, johtuen määräaikaisista lisäresursseista sekä viransijaisuuksista.

Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto: Pohjois-Pohjanmaan TE-toimiston henkilöstömäärä väheni v. 2016 n. kymmenellä henkilöllä ja henkilötyövuosien määrä n. 15 henkilötyövuodella. Kehitys on jatkunut samana viime vuosina. Vähennys johtui pääosin määräaikaisen henkilöstön määrän vähentymisestä. Työllisyysvaroin palkattujen määrä väheni.

Kainuun TE-toimisto: TE-toimiston henkilöstön määrä vähentyi 9 % ja henkilötyövuosien määrä puolestaan 14 % vuonna 2016. Väheneminen on johtunut pääasiassa määräaikaisen henkilöstön vähenemisestä. Väheneminen on jatkunut usean viime vuoden aikana.

TE-toimistossa oli vakinaista henkilöstöä v. 2016 lopussa 51 henkilöä. Määräaikaisen henkilöstön osuus koko henkilöstöstä supistui 15 %:iin kun se esim. v. 2014 oli neljännes koko henkilöstöstä. Tukityöllistettyjä oli vuoden lopussa vain neljä henkilöä ja heidän vähenemisensä on ollut jyrkkää sen vuoksi että valtiolle tukityöllistettyjen osalta on tehty työvoimahallinnossa isoja vähennyslinjauksia.

Lapin TE-toimisto: TE-toimiston henkilöstömäärä vuoden 2016 lopussa kasvoi edellisestä vuodesta seitsemällä henkilöllä, mutta henkilötyövuosien kokonaismäärä väheni n. kuudella henkilötyövuodella. Toimintamenojen osalta henkilötyövuosien vähennys oli vain yhden henkilötyövuoden verran. Kehitys poikkeaa use-

asta muusta TE-toimistosta. Henkilömäärän suuruuteen oli syynä mm. se, että mm. osa työttömien haastatteluihin v. 2017 palkatuista olivat aiemmin jo v. 2016 palkkatuella Lapin TE-toimiston palveluksessa ja jatkoivat sitä määräaikaishaastattelutehtävissä.

Sekä vakinaisen että määräaikaisen henkilöstön määrä kasvoi kolmella henkilöllä. Palkkatuella palkattujen määrä väheni vain yhdellä henkilöllä. Henkilöstöstä naisia on 86 % ja miehiä 14 %. Kokoaikaisten määrä on säilynyt ennallaan n. 90 %:ssa.

TE-toimistojen henkilöstön rakenne

Alla olevassa taulukossa kuvataan TE-toimistojen henkilöstön rakennetta ja sen kehitystä vuosina 2014 - 2016.

Mittari	TOT 2014	TOT 2015	TOT 2016
Henkilöstön rakenne (TE-toimistot)			
Vakinaisten lukumäärä	2 355	2 201	2215
Naisten lukumäärä	2 435	2 242	1777
Miesten lukumäärä	592	549	438
Kokoaikaisten lukumäärä	2 800	2 600	2579
Osa-aikaisten lukumäärä	227	191	212
Keski-ikä vuoden lopussa, vuotta	49,4	49,9	49,7
Palkkatuella palkatun henkilöstön lukumäärä	364	357	292
Määräaikaisten (ilman tukityöllistettyjä) lukumäärä	308	233	284
Vakinaisten %-osuus henkilöstöstä	77,8 %	78,9 %	79,36 %
Määräaikaisten %-osuus henkilöstöstä	22,2 %	21,1 %	20,64 %
Palkkatuella palkattujen %-osuus henkilöstöstä	12,02 %	12,79 %	10,46 %
Naisten %-osuus henkilöstöstä	80,44 %	80,33 %	80,33 %
Miesten %-osuus henkilöstöstä	19,56 %	19,67 %	19,67 %
Kokoaikaisten %-osuus henkilöstöstä	92,5 %	93,16 %	92,40 %
Osa-aikaisten %-osuus henkilöstöstä	7,5 %	6,8 %	7,60 %

Palkkatuella palkatun henkilöstön osuus on laskenut hieman viime vuodesta, ollen nyt 10,46 % koko henkilöstöstä. Henkilötyövuosikiintiö työllistämiseksi TE-toimistoihin laski 295 henkilötyövuoteen, kun kiintiö vuonna 2015 oli 360 henkilötyövuotta.

Määräaikaisten osuus henkilöstöstä on edelleen hieman laskenut, mutta on edelleen korkeampi kuin hallinnonalalla keskimäärin (n. 8,6 %). Ero selittyy pääosin palkkatuella työllistetyn henkilöstön merkittävällä osuudella henkilöstöstä. Vuonna 2016 osoitettiin yhteensä neljä miljoonaa euroa lisääntyneisiin kotouttamistehtäviin (n. 90 htv), mikä myös lisäsi määräaikaisen henkilöstön osuutta.

Naisten ja miesten osuuksissa henkilöstöstä ei ole tapahtunut muutosta edellisiin vuosiin verrattuna.

Osa-aikatyössä olevien henkilöiden määrä ja % -osuus kasvoi jonkin verran. Kokoaikaisen henkilöstön osuus on hieman alhaisempi, kuin valtionhallinnossa keskimäärin.

TE-toimistojen keski-ikä ja ikäjakauma

Keski-ikä vuoden lopussa, vuotta (TE-toimistot)	TOT 2014	TOT 2015	TOT 2016
Keski-ikä yhteensä	49,4	49,9	49,7
Keski-ikä miehet	49,8	49,1	48,5
Keski-ikä naiset	49,6	50,1	49,9

Henkilön keski-ikä lasketaan vuosina raportointiajankohdan (kuukausi/vuosi) ja syntymäajan (kuukausi/vuosi) erotuksena.

Henkilöstön keski-ikä on hieman laskenut toimintavuoden aikana 49,7 vuoteen. Keski-ikä työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla oli 49,6 vuotta.

TE-toimistojen henkilöstöstä yli 45-vuotiaita on 70,4 % mikä on noin 12 prosenttiyksikköä enemmän, kuin valtiolla keskimäärin. Yli 65-vuotiaiden määrä on noussut yhdellä henkilöllä ja heitä oli vuoden lopussa 19 henkilöä.

Mittari	TOT 2014	TOT 2015	TOT 2016
Ikäjakauma, henkilöiden lkm (TE-toimistot)			
- 24 (TE-toimistot)	15	13	16
25 - 34 (TE-toimistot)	340	274	314
35 - 44 (TE-toimistot)	530	485	495
45 - 54 (TE-toimistot)	1095	1010	929
55 - 64 (TE-toimistot)	1023	991	1018
65- (TE-toimistot)	24	18	19

TE-toimistojen koulutusaste/koulutustasoindeksi

Koulutustasoindeksi kertoo organisaation ammatillisella pohjakoulutuksella mitatusta osaamispotentiaalista. Indekseissä ei ollut merkittävää muutosta. Miesten koulutusindeksi laski hieman, mutta sillä ei ollut vaikutusta TE-toimistojen kokonaisindeksiin.

Mittari	TOT 2014	TOT 2015	TOT 2016
Henkilöstön määrä ja rakenne (TE-tstot)			
Koulutustasoindeksi vuoden lopussa (TE-tstot)	5,5	5,5	5,5
Koulutustasoindeksi, naiset	5,4	5,5	5,5
Koulutustasoindeksi, miehet	5,6	5,7	5,6

TE-toimistojen työajan käyttö ja työvoimakustannukset

Tehdyn työajan % -osuus säännöllisestä vuosityöajasta oli TE-toimistoissa 78,8 %. TE-toimistojen kokonais-työvoimakustannukset alenivat 6,8 miljoonalla eurolla (5,6 %). Tehdyn työajan palkkakustannukset eivät alentuneet ollenkaan sairauspoissaolojen sekä rekisteröityjen koulutus- ja muiden läsnäolopäivien vähentymisen ansiosta. Välillisten työvoimakustannusten alenemiseen vaikutti lisäksi työnantajan eläkemaksun aleneminen 2,9 prosenttiyksiköllä.

TE-toimistojen työajan tehdyn työajan osuus vaihteli Pohjois-Savon TE-toimiston 76,1 % ja Kaakkois-Suomen, Keski-Suomen ja Pohjois-Karjalan TE-toimiston 79,7 % välillä.

Mittari	TOT 2014 TE-toimistot	TOT 2015 TE-toimistot	TOT 2016 TE-toimistot
Työajan käyttö ja työvoimakustannukset (TE-tstot)			
Kokonaistyövoimakustannukset, euroa	131.184.674	122.447.623	115.603.970
Tehdyn työajan palkat, euroa	79.102.865	75.595.288	75.590.725
Tehdyn työajan %-osuus säännöllisestä vuosityöajasta	76,89 %	74,09 %	78,70 %
Välilliset työvoimakustannukset, euroa	52.081.809	46.852.335	40.013.245

1.6.2.2 TE-toimistojen työhyvinvointi

Työtyytyväisyyskyselyn (VMBaro) vastausaktiivisuus 72 % oli TE-toimistoissa hieman aiempaa vuotta korkeampi (+0,9%).

Kokonaisindeksit nousivat kauttaaltaan kaikissa TE-toimistoissa vaihdellen Kainuun TE-toimiston 3,58:n ja Etelä-Savon TE-toimiston 3,13:n välillä. Kaikki osaindeksit olivat nousseet edelliseen vuoteen verrattuna. Vuodelle 2016 asetettu tulostavoite (kokonaistyötyytyväisyysindeksi >3,2) saavutettiin yhtä TE-toimistoa lukuun ottamatta.

Mittari	TOT 2014	TOT 2015	TOT 2016
VMBaron indeksit (TE-toimistot)			
Kokonaistyytyväisyysindeksi	3,13	3,19	3,39
Johtajuusindeksi (JO)	3,14	3,23	3,24
Osaamisen johtamisindeksi (OS)/2016:Innovointikyvykkyyssindeksi (IN)	3,27	3,28	3,56
Työhyvinvointi-indeksi (TY)/2016: Työyhteisöindeksi (TY)	3,51	3,57	3,75

Virastojen omat analyysit:

Uudenmaan TE-toimisto: Kokonaistyytyväisyysindeksi on noussut merkittävästi verrattuna edelliseen vuoteen. TE-toimistossa on tehty pitkäjännitteisesti työtä työhyvinvoinnin, tehtävien organisoinnin sekä johtamisen kehittämisen osalta. Vastausprosentti on säilynyt kohtuullisella tasolla.

Varsinais-Suomen TE-toimisto: VM Baron osaindeksit ovat hyvällä tasolla ja kehitystä myönteiseen suuntaan on tapahtunut vuonna 2016 lähes kauttaaltaan. Työyhteisöindeksin tulos 3,89 on hyvä valtakunnallisesti vertaillenkin. TE-toimistossa on CAF-arvioinnin ja VMBaron tulosten pohjalta ollut toimintavuonna käynnissä Kaiku-hanke "Vuorovaikutteiseen palvelukulttuuriin", jolla on parannettu palautteen antamiseen ja vastaanottamiseen liittyvää työkalutuuuria. Sisäistä tiedotusta on lisätty ja parannettu (mm. säännölliset johtajan aamutunnit, alueelliset Taimi-uutiset). VMBaro kyselyssä esiin tulleiden epäasialliseen kohteluun liittyneiden palautteiden johdosta on käynnistetty kehittämistoimenpiteitä. VMBaron tulosten perusteella käynnistetyistä kehittämistoimista pyritään tiedottamaan henkilöstölle aiempaa enemmän.

Satakunnan TE-toimisto: Kokonaistyytyväisyysindeksi on noussut entisestään. Johtajuusindeksi on laskenut jonkin verran. Vastausprosentti on jäänyt valitettavan alhaiseksi (65,2).

Hämeen TE-toimisto: Työtyytyväisyyskyselyn tulokset ovat kehittyneet positiiviseen suuntaan. Kokonaistyytyväisyys ja johtajuusindeksi ovat lähellä toimistojen keskiarvoa, mutta innovointi ja työyhteisöindeksi hieman toimistojen keskiarvon yläpuolella. Vastausprosentti oli noussut edellisestä vuodesta 3,1 prosenttiyksikköä ollen kertomusvuonna 71,9 %.

Pirkanmaan TE-toimisto: VM Baron indeksit ovat nousseet kaikkien muiden paitsi johtajuusindeksin osalta. Johtajuusindeksiä ovat saattaneet laskea useat esimiesvaihdokset. Henkilöstön jaksamista heikentävät tuloissa olevat isot organisaatiomuutokset ja korkeat kuormittavuusluvut ovat todennäköisesti laskeneet henkilöstön vastausprosenttia.

Kaakkois-Suomen TE-toimisto: TE -toimiston kokonaistyytyväisyys vuonna 2016 oli 3,41. Kehitys edellisestä vuodesta oli positiivinen henkilöstöbarometrin kaikilla osa-alueilla

Etelä-Savon TE-toimisto: Työtyytyväisyysindeksi on kehittynyt positiivisesti, mutta tulosten perusteella työtyytyväisyyden kehittäminen edellyttää edelleen työtä. Kehittämistoiminnassa on erityisesti kiinnitetty huomiota kehittämiskohteiden lukumäärään ja konkreettisten toimenpiteiden toteuttamiseen.

Pohjois-Savon TE-toimisto: Kaikki indikaattorit jatkoivat nousevina. Kokonaistyytyväisyys nousi tasolle 3,38.

Pohjois-Karjalan TE-toimisto: Työtyytyväisyysindeksi on kehittynyt edelleen positiivisesti. Sama suuntaus on ollut myös muissa TE-toimistoissa. Tuloksiin eivät vielä heijastu tulevan maakuntaudistuksen tuomat muutokset ja sen mahdollisesti henkilöstössä aiheuttama epävarmuus.

Keski-Suomen TE-toimisto: Kokonaistyytyväisyysindeksi on noussut ja se oli TE-toimistojen kolmanneksi paras. Johtajuusindeksi on jonkun verran parempi kuin TE-toimistojen keskiarvo. Innovointikyvykkyyssindeksi ja työolojen johtamisindeksi ovat merkittävästi parempia. Valmisteilla olevat isot muutokset ja korkeat kuormittavuusluvut ovat saattaneet laskea vastausprosenttia.

Etelä-Pohjanmaan TE-toimisto: VMBaro-tutkimuksen mukaan Etelä-Pohjanmaan TE-toimiston työtyytyväisyysindeksit ovat parantuneet kautta linjan edellisiin vuosiin verrattuna. Kokonaistyytyväisyysindeksi oli nyt 3,44, nousua edelliseen vuoteen verrattuna 0,25. Samoin johtajuus-, osaamisenjohtamis- ja työolojen johtamisindeksit olivat kehittyneet myönteiseen suuntaan. Vastausprosentti oli hieman laskenut edelliseen vuoteen verrattuna, mutta oli edelleen hyvällä tasolla 74,2 %.

Pohjanmaan TE-toimisto: Henkilöstötyytyväisyyskyselyn tulokset paranivat merkittävästi. Kokonaistyytyväisyysindeksi nousi kolmella kymmenyksellä ja myös muut osaindeksit nousivat huomattavasti. Muutokset ovat tilastollisesti erittäin merkitseviä. Tulosten kehitykseen ovat vaikuttaneet TE-toimiston sisäinen kehittäminen ja panostaminen avoimeen toimintatapaan.

Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto: TE-toimiston työtyytyväisyysindeksin kokonaisarvon nousu oli tilastollisesti melkein merkitsevää. Kehitys oli myönteistä monessa muussakin indeksin arvossa mm. johtajuusindeksissä, osaamisen johtamisindeksissä ja työolojen johtamisindeksissä.

Kainuun TE-toimisto: Työtyytyväisyysindeksit ovat kehittyneet viime vuosien aikana myönteisesti. Kokonaisindeksi on yksi korkeimmista TE-toimistojen joukossa. Vastausprosentin suuruus merkitsee sitä että tulokset ovat tilastollisesti luotettavia.

Lapin TE-toimisto: TE-toimiston työtyytyväisyysindeksin kokonaisarvo parani v. 2016 ollen 3,3. Muutos oli tilastollisesti melkein merkitsevä. Osaamisen johtamisen kokonaisindeksiparantuminen oli tilastollisesti merkitsevää.

TE-toimistojen lähtövaihtuvuus, vakinainen ja määräaikainen henkilöstö

TE-toimistojen henkilöstön vaihtuvuus väheni. Eläkkeelle jäi 75 henkilöä, eli huomattavasti vähemmän kuin vuonna 2015 (123 henkilöä) ja muu lähtövaihtuvuus oli 286 henkilöä. Muusta lähtövaihtuvuudesta suurin osa johtuu määräaikaisten sopimusten päättymisestä.

Henkilöstön vaihtuvuus (TE-toimistot)	TOT 2014	TOT 2015	TOT 2016
Lähtövaihtuvuus, % -osuus	14,56 %	21,90 %	10,25 %
Tulovaihtuvuus, % -osuus	9,89 %	15,04 %	10,10 %
Eläkkeelle siirtyneiden (kaikki eläkelajit) % -osuus	3,15 %	4,52 %	2,40 %
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden % -osuus	0,38 %	0,53 %	0,29 %

TE-toimistojen sairauspoissaolot

TE-toimistojen sairauspoissaolot vähenivät keskimäärin 1,6 työpäivällä. Menetettyjä työpäiviä oli yli kuusi tuhatta vähemmän kuin 2015. Sairauspoissaolot vaihtelivat Pohjois-Karjalan TE-toimiston 6,3 tpv/htv ja Pohjanmaan TE-toimiston 18,28 tpv/htv välillä.

Sairaustapauksia/htv oli keskimäärin 2,4, josta 1-3 päivän sairaustapauksia oli 1,85 pv/htv. Merkittävää muutosta edelliseen vuoteen ei ole tapahtunut.

Sairauspoissaolot (TE-toimistot)	TOT 2014	TOT 2015	TOT 2016
Sairauspoissaolot, pv/htv (TE-tstot)	12,30	12,51	10,9
Työterveyshuollon kustannukset, euroa/htv (ELY-keskukset +TE-tstot)	579,09	-	-
Virkistystoimintaan ja työyhteisön kehittämiseen liittyvät investoinnit, euroa/htv (ELY-keskukset+TE-tstot)	184,17	87,77	119,10

Henkilöstö- ja luontaisetujen käytäntöjä yhtenäistettiin uudella ohjeella 1.1.2015 lukien. Ohjeen mukaan kulttuuri- ja liikuntaseteleitä voidaan tilata 28 kappaletta/vuosi á viisi euroa henkilöä kohden 50 %:n omavastuulla. Vuonna 2016 luovuttiin setelikäytännöstä ja otettiin käyttöön sähköinen ePassi järjestelmä. Tuen määrä on edelleen sama. Virastojen liikunta-, hyvinvointi- virkistys- ja kulttuuritapahtumien järjestämiseen ja tapahtumiin osallistumiseen myönnetään 50 euroa/henkilö vuodessa.

Keha-keskus on vuonna 2015 ja 2016 maksanut työterveyshuollon kustannukset keskitetysti, joten erittelyä ELY-keskusten ja TE-toimistojen osalta ei ole ollut mahdollista tehdä. Työterveyspalvelujen kustannukset olivat 5.1 miljoonaa euroa, mikä on n. 200.000 euroa vähemmän kuin vuonna 2015. Laskennalliset työterveyshuollon kustannukset/htv Kelan korvaaman osuuden jälkeen on ELY-keskuksissa, Keha-keskuksessa ja TE-toimistoissa keskimäärin on 650 €/htv (v. 2015: 587 €/htv).

1.6.3 ELY-keskusten, Keha-keskuksen ja TE-toimistojen osaaminen ja aineeton pääoma

ELY-keskusten, Keha-keskuksen ja TE-toimistojen henkilöstöinvestoinnit

Henkilöstöinvestointeja kuvaavat luvut ovat ELY-keskusten ja TE-toimistojen keskiarvoja.

Henkilöstöinvestoinnit (ELY-keskukset ja TE-tstot)	TOT 2014 ELY-keskuk- set	TOT 2015 ELY-keskuk- set	TOT 2016 ELY-keskuk- set ja Keha- keskus	TOT 2014 TE-toimis- tot	TOT 2015 TE-toimis- tot	TOT 2016 TE-toimis- tot
Koulutuspanos, pv/htv (ELY-keskuk- set + Keha ja TE-tstot)	1,53	1,11	0,50	1,72	1,23	0,60
Koulutuskustannukset euroa/htv (ELY-keskukset + Keha ja TE-tstot)	660,59	419,64	75,53	470,19	204,12	92,45

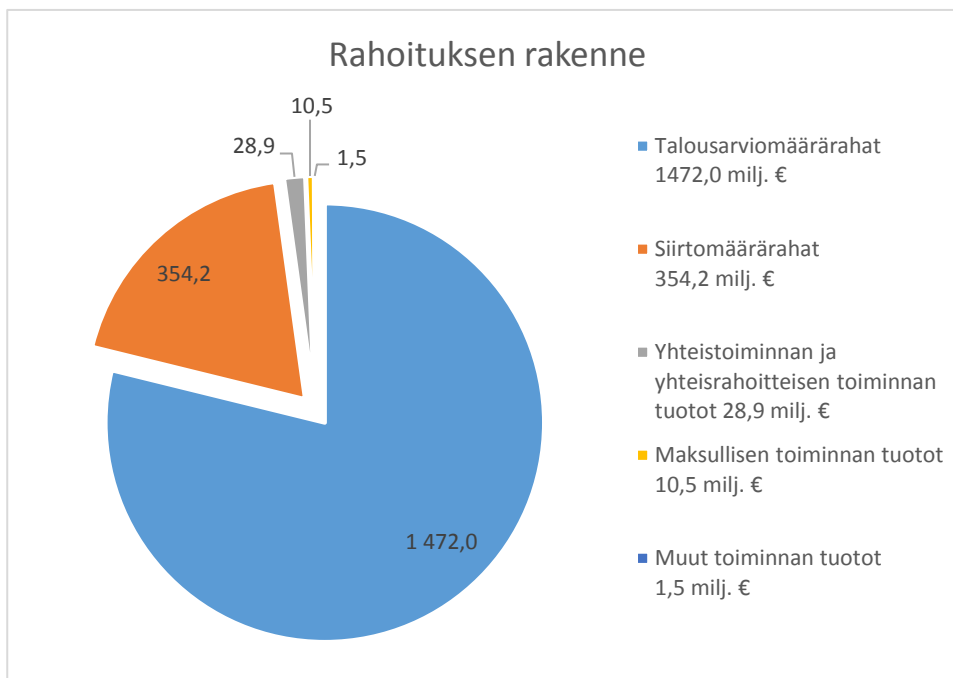
Rekisteröityjen henkilöstökoulutuspäivien määrä on puolittunut vuoteen 2015 verrattuna. Vähenneminen johtuu suureksi osaksi Kieku-järjestelmän käyttöönotosta 1.1.2016. Järjestelmän vaihtuessa koulutuksen osallistumisen rekisteröinti muuttui ns. läsnäolokirjaukseksi, jota on käytetty vaihtelevasti virastoissa. Kirjausmenettelyä on loppuvuodesta ohjeistettu tarkemmin.

Henkilöstön koulutuskustannukset ovat laskeneet merkittävästi rekisteröityjen koulutuspäivien vähentyessä.

1.7 Tilinpäätösanalyysi

1.7.1 Rahoituksen rakenne

ELY-keskusten toiminnan rahoitus muodostui talousarviossa myönnettyistä määrärahoista, edelliseltä vuodelta siirtyneistä määrärahoista sekä maksullisen, yhteistoiminnan ja yhteisrahoitteisen toiminnan tuotoista. Muihin toiminnan tuottoihin sisältyy yhteensä 215.550 euroa talousarvion ulkopuolisia tuottoja Pohjois-Savon, Etelä-Pohjanmaan ja Lapin ELY-keskuksille.

Maksullista ja yhteisrahoitteista toimintaa on kuvattu kappaleessa 1.4.2 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus ja 1.4.3 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

1.7.2 Talousarvion toteutuminen

Kunkin ELY-keskuksen talousarvion toteutumisesta on laadittu analyysi, joiden perusteella on laadittu tämä analyysi.

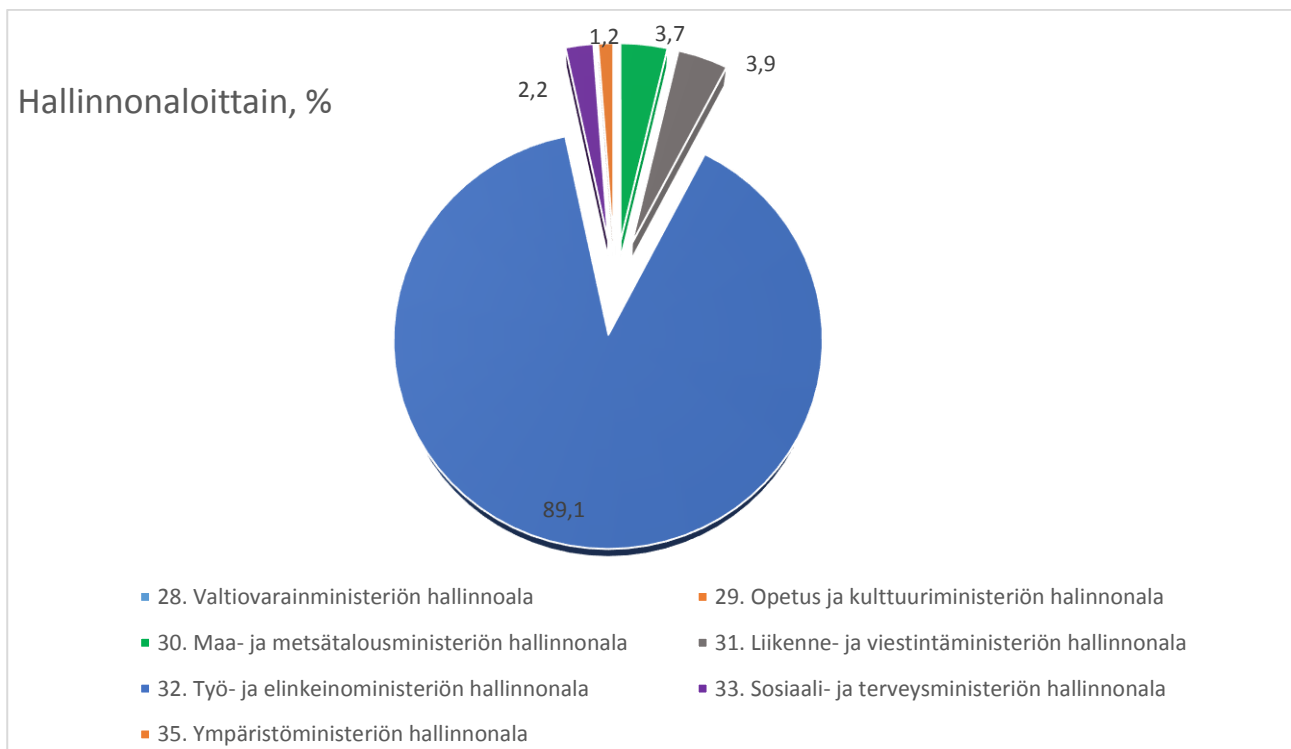
Talousarvion tulotileille vuonna 2016 kertyi 16,3 milj. euroa, mikä oli 35 % vähemmän kuin edellisenä vuonna (25,2 milj. euroa). Suurin osa 16,2 milj. euroa (93,8 %) oli sekalaisia tuloja, joista eniten 7,2 milj. euroa (44 %) kertyi palkkaturvamaksujen palautuksista, mikä oli lähes sama kuin vuonna 2015. Vesioikeudelliset kalatalousmaksut olivat 5 % pienemmät ja joukkoliikenteen lipputulot 6 % pienemmät kuin edellisvuonna. Ympäristöhallinnon muut sekalaiset tulot olivat 97,8 % pienemmät kuin vuonna 2015, jolloin Talvivaaran konkurssipesältä saatiin 7,4 milj. euroa.

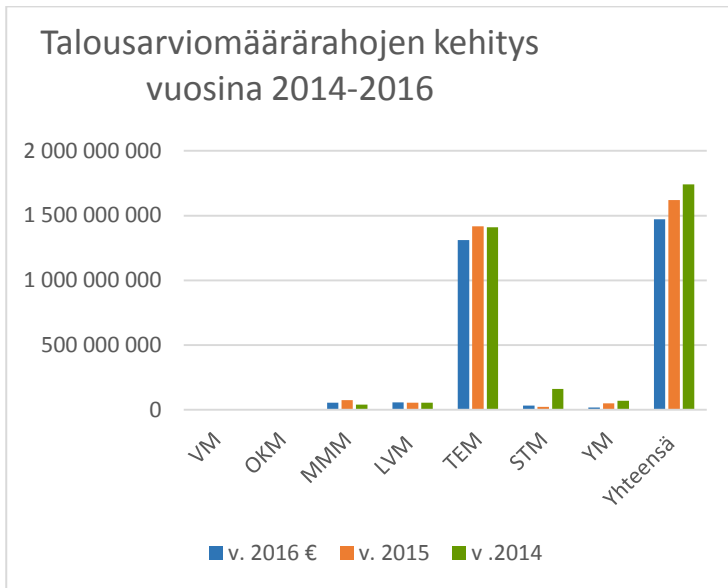
Siirrettyjen määrärahojen peruutukset vähenivät 10 % ja olivat varainhoitovuonna 0,8 milj. euroa.

ELY-keskusten vuoden 2016 talousarviomäärärahat olivat kirjanpitoyksikön kirjanpidossa yhteensä 1.471,9 milj. euroa.

Vuoden 2016 talousarvion määrärahat eri ministeriöiden pääluokissa:

Ministeriö	v. 2016 €	% kaikista määrärahoista	Muutos % vv. 2015-2016
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	91 030	0,0	26
29. Opetus ja kulttuuriministeriön hallinnonala	0	0,0	-100
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	53 794 271	3,7	-29
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	57 882 000	3,9	5
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	1 311 265 622	89,1	-8
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	31 784 000	2,2	65
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	17 166 007	1,2	-65
	1 471 982 930	100,0	-8

Talousarviomäärärahojen lisäksi ELY-keskuksilla oli käytettävissään 354,2 milj. euroa edelliseltä vuodelta siirtyneitä määrärahoja.

Varainhoitovuoden alussa palkkaturvatehtävät keskitettiin Uudenmaan ELY-keskukseen ja Siviilipalveluskeskus siirrettiin KEHA-keskukseen. Ympäristöministeriön hallinnonalan toiminnoista pilaantuneiden maa-alueiden kunnostustehtävät keskitettiin Pirkanmaan ELY-keskukseen sekä maa- ja vesirakenteiden hallinta Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukseen. Liikenneministeriön hallinnonalan tehtävistä tienpidon hankinnat keskitettiin neljälle hankinta-alueelle, jolloin hankinnan ELY-keskuksina toimivat Kaakkois-Suomi, Varsinais-Suomi, Keski-Suomi ja Lappi. Keskittämisellä oli vaikutuksia yksittäisten ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen määrärahoihin.

Valtionvarainministeriön määrärahaa osaamisen kehittämiseen momentilla 28.60.12 oli käytettävissä noin 85.000 euroa. Se siirtyi kokonaan seuraavalle vuodelle.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan talousarviovuoden määrärahoista käytettiin 29 % ja siirrettiin 71 %. Ministeriö myönsi eniten määrärahaa 19,2 milj. euroa *Elinkeinokalatalouden edistäminen -momentille 30.40.62*, joka oli 48 % vähemmän kuin vuonna 2015. Vesihuollon ja tulvasuojelun tukemiseen myönnettiin 6,5 milj. euroa eli 44 % vähemmän kuin vuonna 2015 momentille *Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen 30.40.31*. Tästä osa meni ELY-keskusten kalatalousyksiköille ja osa vesiyksiköille. Uudelle momentille *Kiertotalouden läpimurto 30.40.22.4* myönnettiin 3,4 milj. euroa. Hallinnonalan käytettävissä olevat määrärahat olivat yhteensä 124,1 miljoonaa euroa, josta käytettiin 36 % (45 milj. euroa) ja siirrettiin 64 % eli 79 milj. euroa. Varainhoitovuonna ja sitä edellisinä vuosina tehtyjä sitoumuksia maksetaan seuraavina varainhoitovuosina, koska hallinnonalan määrärahat ovat pääsääntöisesti kolmevuotisia siirtomäärärahoja. Arviomäärärahoja peruutettiin 25.000 euroa momentilta *30.40.40 Erät luonnonvaratalouden korvaukset*.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan talousarviovuoden määrärahoja käytettiin 60 % ja siirrettiin 40 %. Hallinnonalan suurin momentti, kuten aiemminkin, oli *31.30.63 Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen*, jolle oli osoitettu määrärahaa 32 milj. euroa. Se oli noin 2 % vähemmän kuin edellisellä vuonna, mutta kaiken kaikkiaan siirtyneet määrärahat mukaan lukien käytössä oli 41,7 milj. euroa, joka oli

noin 7 % enemmän kuin edellisenä varainhoitovuonna. Käytettävissä olevasta määrärahasta siirtyi seuraaville varainhoitovuosille 32 %. Osa varainhoitovuonna tehdyistä sopimuksista maksetaan siirtävistä määrärahoista.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan talousarviovuoden määrärahoja käytettiin 81 % ja siirrettiin 19 %. Hallinnonalan selvästi suurin momentti, kuten aikaisempinakin vuosina, oli *Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut 32.30.51*, jolla oli käytettävissä 585,6 milj. euroa eli 45 % ministeriön myöntämistä talousarviovuoden määrärahoista. Määräraha oli noin 3 % suurempi kuin edellisenä vuonna. Työllisyyden hoitoon tarkoitettuja määrärahoja edellisiltä vuosilta siirtyneet määrärahat mukaa lukien oli yhteensä 721,6 milj. euroa. Näistä käytettiin 72 % (520,6 milj. euroa) ja siirrettiin 28 % (201 milj. euroa). Työllisyyshetimitiltä vuoden 2015 siirtomäärärahasta maksettavien kulujen arvonlisäverot oli maksettava työ- ja elinkeinoministeriön arvonlisäverojen hetimitiltä 32.01.29 (muutos varainhoitovuoden II lisätalousarviossa). Hallinnonalan arviomäärärahoja jäi käyttämättä yhteensä 3,2 milj. euroa.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan määrärahat 31,7 milj. euroa oli osoitettu hetimitille 33.20.31 *Valtion korvaus kunnille kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä*. Määrärahoista käytettiin 72 % (23 milj. euroa) ja arviomäärärahoja jäi käyttämättä 8,8 milj. euroa.

Ympäristöministeriön hallinnonalan talousarviovuoden määrärahoista käytettiin 33 % ja siirrettiin 67 %. Hetimitille 35.10.63 *Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot* myönnettiin määrärahaa 1,3 milj. euroa, mikä oli 28,7 milj. euroa (95,5 %) vähemmän kuin vuonna 2015. Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenoja supistetaan huomattavasti vuoteen 2019 mennessä, ja se tehdään loivasti käyttämällä siirtyneitä määrärahoja, eikä uutta määrärahaa ollut tarvetta myöntää hankintojen ja korvaustenkin määrän vähentyessä. Hetimitti 35.10.20 Ympäristövahinkojen torjunta oli muuttunut kolmannessa lisätalousarviossa arviomäärärahasta kaksivuotiseksi siirtomäärärahaksi.

Arviomäärärahoja ja kiinteitä määrärahoja jäi käyttämättä yhteensä 11,1 milj. euroa, mikä oli lähes puolet vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Vuodelle 2017 siirtyi määrärahoja yhteensä 401,1 milj. euroa (29 % enemmän kuin edellisenä vuonna), josta talousarviovuoden määrärahojen osuus oli 322,9 milj. euroa. Suurimmat siirtyneet määrärahaerät on esitetty alla olevissa taulukoissa. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut sekä toimintamenot ovat 2-vuotisia siirtomäärärahoja ja muut mainitut määrärahat 3-vuotisia. Prosentti taulukossa kertoo, kuinka monta prosenttia varainhoitovuonna käytettävissä olleista määrärahoista siirtyi käytettäväksi v. 2017.

32.30.51	Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut	200,9 milj.euroa	28 %
30.40.62	Elinkeinokalatalouden edistäminen	48,5 milj.euroa	79 %
32.20.46	Laivanrakennuksen innovaatiotuki	16,3 milj.euroa	71 %
30.40.31	Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen	14,9 milj.euroa	78 %
31.30.63	Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen	13,4 milj.euroa	32 %
35.10.63	Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot	12,2 milj.euroa	29 %
35.10.61	Vesien- ja ympäristöhoidon edistäminen	11,4 milj.euroa	54 %

ELY-keskusten toimintamenomomentit	Vuodelta 2015 siirtyneet €	Käytettävissä vuonna 2016 €	Käyttö €	Siirretty vuodelle 2017	
4.15.32.01.02.1	27 753 257	27 753 257	27 753 257	0	
32.01.02.1		192 248 140	160 494 611	31 753 529	14 %
Yhteensä		220 001 397	188 247 867	31 753 529	
	Vuonna 2015	217 733 090	201 022 283		
	Määrärahojen kasvu	2 268 307	-12 774 416	Kulujen väheneminen	
	%	1	-6	%	

TE-toimistojen toimintamenomomentit	Vuodelta 2015 siirtyneet €	Käytettävissä vuonna 2016 €	Käyttö €	Siirretty vuodelle 2017	
4.15.32.30.01.1	6 677 786	6 677 786	6 677 786	0	
32.30.01.1		164 142 000	147 256 238	16 885 762	10 %
Yhteensä		170 819 786	153 934 024	16 885 762	
	Vuonna 2015	153 223 591	147 783 964		
	Määrärahojen kasvu	17 596 195	6 150 060	Kulujen kasvu	
	%	11	4	%	

Nettobudjetoituja momenteja olivat toimintamäärärahat sekä Vesivarojen käytön ja hoidon menot.

Valtuuksia oli käytettävissä yhteensä 259,0 milj. euroa, 55,3 % vähemmän kuin v. 2015.

Kaikki käytettävissä olevat valtuudet olivat työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla.

Käytettävissä olevista valtuuksista 182,3 milj. euroa oli uusia, 52,2 % vähemmän kuin v. 2015.

Valtuuksia käytettiin 154,3 milj. euroa (59,3 %) ja käyttämättä jäi 104,7 milj. euroa, mikä oli 56,1 % vähemmän kuin edellisellä vuonna.

1.7.3 Tuotto- ja kululaskelma

Kunkin ELY-keskuksen tuotto- ja kululaskelmasta on laadittu analyysi. Tämä analyysi on laadittu näiden analyysien pohjalta.

Tuotto- ja kululaskelma osoitti tilikaudelta 1.389 milj. euron kulujäämää. Kulujäämä pieneni noin 207 milj. eurolla (13 %) edelliseen vuoteen verrattuna.

Toiminnan tuotot olivat 41 milj. euroa, ja ne vähenivät 7,2 milj. euroa (15 %) edellisvuodesta. Tuotoista 10,5 milj. euroa (26 %) oli maksullisen toiminnan tuottoja. Niiden määrä pysyi ennallaan edelliseen vuoteen verrattuna. Suurin osa tuotoista 30,1 milj. euroa (74 %) oli muita toiminnan tuottoja, joiden määrä väheni edellisvuodesta 19 %.

Maksullisen toiminnan tuotoista 10,4 milj. euroa (99,7 %) oli maksuperustelain mukaisia julkisoikeudellisia suoritteita, jotka olivat mm. erilaisia liikenteeseen ja tienpitoon liittyviä lupia sekä ympäristönsuojelu- ja luonnonsuojelulakeihin liittyviä päätöksiä ja lausuntoja. Näiden tuottojen määrä pysyi lähes samana kuin edellisellä vuonna. Maksullisen toiminnan tuotoissa oli vähäinen määrä (0,3 %) maksuperustelain mukaisista liiketaloudellisesti hinnoitelluista suoritteista ja erityislakien perusteella määrättävistä maksuista tai hinnoiteltavista suoritteista saatuja tuottoja. Tileistöpoistoja maksullisen toiminnan saamisista tehtiin varainhoitovuoden aikana noin 17.700 eurolla. Maksullisesta toiminnasta ja siinä tapahtuneista muutoksista on kerrottu tarkemmin kohdassa *1.4.2 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus*, jossa on myös esitetty laskelma julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuudesta.

Muista toiminnan tuotoista 8,8 milj. euroa (29 %) oli yhteisrahoitteisen toiminnan tuottoja oman tuotannon hankkeista. Niiden määrä lisääntyi 1,1 milj. euroa edellisestä vuodesta. Yhteisrahoitteisesta toiminnasta ja siinä tapahtuneista muutoksista on kerrottu tarkemmin kohdassa *1.4.3 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus*, jossa on myös esitetty laskelma yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuudesta.

Toiminnan kulut, yhteensä 462,0 milj. euroa, vähenivät koko kirjanpitoyksikön osalta noin 7 %. Alla on avattu syitä, jotka vaikuttivat ELY-keskuskohtaisiin kuluihin, toiset lisäävästi ja toiset vähentävästi.

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot 8,0 milj. euroa lisääntyivät kokonaisuudessaan noin 10 % edelliseen vuoteen verrattuna. Vähentävästi ostoihin vaikuttivat ELY-keskuksilla vuonna 2015 vaihto-omaisuutena saadun perinnön kirjaus 1,0 milj. euroa, lehtitilausten muuttaminen digitaaliseksi sekä poltto- ja voiteluaineiden vähäisemmät ostot. Sen sijaan ostojen lisäyksiä aiheuttivat KEHA-keskuksella mm. poltto- ja voiteluaineet, kirjat, lehdet ja muut painotuotteet sekä suurimpana lisäyksenä arvoltaan vähäiset koneet, kalusteet ja kuljetusvälineet (alle 1.000 euron ostot, joita ei viedä irtaimeen omaisuuteen). Vuoden 2015 ostot 7,3 milj. euroa vähenivät 48 % vuoteen 2014 verrattuna.

Suurimmat kuluerät olivat aikaisempien vuosien tapaan henkilöstökulut 285,4 milj. euroa ja palvelujen ostot 95,4 milj. euroa. Henkilöstökulujen määrä väheni noin 5 %. Tähän vaikutti mm. organisaatiomuutos, eläköitymiset, henkilöstön siirtymiset toisen viraston palvelukseen, lomarahojen vaihto vapaaksi yt-neuvottelujen suositusten mukaisesti, rekrytointien vähäisyydet sekä yt-neuvotteluissa annettu mahdollisuus 1+1 sopimusten tekemiseen, jotka päättyivät vuonna 2016.

Palvelujen ostoihin käytettiin 95,4 miljoonaa euroa, mikä oli yli 10 milj. euroa (12 %) enemmän kuin edellisenä vuonna. Palvelujen ostoista 57,1 milj. euroa (60 %) maksettiin keskitetysti KEHA-keskuksesta. Edellisen vuoden tapaan suurin osa palveluiden ostoista oli eri asiantuntija- ja tutkimuspalveluita (20,2 milj. euroa), suurelta osin Saariston yhteysalusliikennepalveluista koostuvia muita ulkopuolisia palveluita (13,7 milj. euroa) sekä tietotekniikan asiantuntijapalveluita (11 milj. euroa).

Muut kulut olivat yhteensä 7,4 miljoonaa euroa, joten eroa edellisvuoden 7,1 miljoonaan euroon ei juuri ollut. Edellisvuoden tapaan suurin osa muista kuluista oli matkakuluja, yhteensä 5,7 miljoonaa euroa (78 %). Vuonna 2015 matkakulut olivat 5,8 miljoonaa euroa, joten niissä tapahtui pieni väheneminen. Matkakulut ovat pienentyneet kahtena edellisvuonna vielä enemmän.

Poistojen määrässä tapahtui suuri muutos. Poistojen määrä oli 7,3 miljoonaa euroa, eli 70 % vähemmän kuin edellisen vuoden 2015 poistot 24,7 milj. euroa. Jo silloin poistot olivat puolittuneet vuoteen 2014 verrattuna, jolloin oli tehty suuria kertaluonteisia poistoja maa- ja vesialueista. Vuoden 2016 poistojen määrästä suurin osa (6 milj. euroa) oli edellisvuoden tapaan rakenteista tehtyjä poistoja. Muutoksia ELY-keskusten poistojen määrässä aiheutti maa- ja vesirakenteiden siirto keskitetysti Etelä-pohjamaan ELY-keskukseen. Poistojen kokonaismäärän vähenemistä selittää se, että myös Etelä-Pohjamaan ELY-keskuksen poistot pienentyivät edellisvuodesta yli 7 milj. euroa, koska vesirakenteiden yliarvostuksesta johtuvia poistoja ei tehty enää niin paljoa kuin edellisenä vuonna. Lisäksi aiempien suurien poistojen vuoksi omaisuuden arvo oli pienentynyt. ELY-keskusten omaisuutta oli myös myyty vuoden 2016 aikana.

Sisäiset kulut jatkoivat edellisvuosien tapaan laskuaan. Sisäiset kulut olivat 26,7 milj. euroa eli 4,5 milj. euroa (14,5 %) vähemmän kuin edellisenä vuonna. Sisäiset kulut muodostuivat yhteistoiminnan kustannusten korvauksista (15,4 milj. euroa) ja yhteisrahoitteisen toiminnan rahoitusosuuksista (11,3 milj. euroa) valtion virastoille ja laitoksille.

570.000 euron rahoitustuotoista suurin osa kertyi palkkaturvamaksujen palautusten koroista. Rahoitus-tuotot vähenivät suurimmassa osassa ELY-keskuksia, koska palkkaturvian hoito keskitettiin Uudenmaan ELY-keskukselle. Kokonaisuutena sekä rahoitustuotot että -kulut pienentyivät edellisvuoteen verrattuna.

Satunnaiset tuotot olivat yhteensä 1,1 milj. euroa ja ne pienenevät 2,4 milj. euroa (68 %) edellisvuodesta. Ero johtui siitä, että vuonna 2015 satunnaisiin tuottoihin sisältyi suuri osuus perintönä saatuja luonnonsuo-jelualueita. Satunnaiset kulut olivat 0,6 milj. euroa, joten ne pienenevät oleellisesti (89 %) edellisvuoden 5,2 milj. eurosta. Eron syynä oli se, että vuonna 2015 oli maksettu irtisanoutumiskorvauksia yli 5 milj. eurolla.

Siirtotalouden kulut olivat 947 milj. euroa, ja ne vähenivät 181 milj. euroa (16 %) viime vuoden 1.128 milj. eurosta. Kulujen pienemiseen vaikutti määrärahojen vähentymisen ohella se, että vuonna 2016 ei enää maksettu EU:n hankekauden 2007–2013 menoja. Kulut jakautuivat pääosin siirtotalouden kuluihin kotita-louksille (317 milj. euroa), paikallishallinnolle (286 milj. euroa) ja elinkeinoelämälle (208 milj. euroa). Suurin saajasektori siirtotalouden kuluissa oli edellisvuosien tapaan kotitaloudet, joiden kulut kuitenkin vähenivät 50 milj. euroa (14 %) edellisvuoteen verrattuna. Elinkeinoelämän kulut vähenivät 126 milj. euroa (38 %). Paikallishallinnon kulut nousivat hieman (3 %).

ELY-keskusten verojen ja veroluonteisten maksujen muutoksiin oli syynä se, että vesioikeudelliset kalata-lousmaksut siirrettiin Varsinais-Suomen ELY-keskukseen. Kokonaisuutena verot ja veroluonteiset maksut olivat 2,4 milj. euroa, eli ne pienenevät edellisvuodesta 0,6 milj. euroa (20 %).

1.7.4 Tase

Tämä analyysi perustuu ELY-keskusten laatimiin analyysihin omien taseidensa toteumasta vuodelta 2016. Analyysiä tehtäessä on huomioitu taselaskelmassa kirjanpitoyksikkötasolla esitettävät erät.

ELY-keskusten kansallisomaisuuden arvo oli 48 milj. euroa. Valtaosa kansallisomaisuudesta muodostui luonnonsuojelutarkoitukseen hankituista maa- ja vesialueista. Kuudessa ELY-keskuksessa kansallisomaisuus pieneni ympäristöministeriön päätöksellä siirtää luonnonsuojelutarkoituksiin hankittuja kiinteistöjä Metsä-hallituksen hallintaan. Kirjanpitoyksikkötasolla kansallisomaisuus väheni 5,5 %. Vuosittaiseen vaihteluun vaikuttavat käytävät maanhankinta- ja korvausneuvottelut ja luonnonsuojelutarkoitukseen tarjottavat koh-teet. Kansallisomaisuuden arvossa olivat mukana myös Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen taseeseen sisälty-neet, toimintakertomuskautena valtiolle perintönä luovutetut kolme luonnonsuojelualuetta (0,2 milj. eu-roa).

Käyttöomaisuuden määrä säilyi ennallaan 85 milj. eurossa. Käyttöomaisuudesta 94 % muodostui raken-teista, joista vesirakenteiden arvo oli 71,8 milj. euroa. Maa- ja metsätalousministeriön 29.9.2016 päätök-sellä valtion vesistörakenteiden ja -laitteiden hallinta keskitettiin kirjanpitoyksikön sisällä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle.

Taseen keskeneräisten rakenteiden arvo kasvoi 1,4 milj. euroa, mikä selittyi Pohjois-Savon, Etelä-Pohjan-maan ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskusten taseisiin sisältyneillä keskeneräisten vesistörakenteiden ja -lait-teiden rakentamiskustannuksilla.

Aineettomien hyödykkeiden arvo kasvoi toimintakertomuskautena aikana 2,4 milj. euroa. Kasvua selittivät Varsinais-Suomen ELY-keskukseen valtakunnallisesti keskitettyihin kalatalouspalvelutehtäviin liittyvät itse valmistetut tai teetetyt atk-ohjelmat (mm. KAKE ja eLogbook) sekä KEHA-keskukselle ELY-keskusten Lii-kenne-vastualueen liikennelupapäätösjärjestelmään (VALLU) rakennetun sähköisen laskutusliittymän kus-tannukset.

Käyttöomaisuusarvopaperien arvo säilyi ennallaan ja se koostui ELY-keskusten omistuksessa olevista puhe-
linosakkeista.

Vaihto-omaisuuden Valmiit tuotteet/Tavarat 13,2 milj. euroa sisälsi luonnonsuojelualueiden hankintaan
liittyviä vaihtomaita. Vaihtomaiden arvo taseessa väheni 0,3 milj. euroa.

Lyhytaikaisten saamisten määrä toimintakertomuskaudella kasvoi 19,4 %. Kirjanpitoyksikkötasolla seuratta-
vien myyntisaamisten määrä lisääntyi 6,1 milj. euroa. Suurin muutosta selittävä tekijä oli ympäristölupien ja
valvontojen myyntilaskutuksen lykkääntyminen loppuvuoteen, mikä johtui ELY-keskusten ympäristölupajär-
jestelmään (YLVA) rakennetun sähköisen laskutusliittymän valmistumisen viivästyisestä.

Muu lyhytaikaiset saamiset kasvoivat 0,7 milj. euroa. Kasvua selittivät ELY-keskusten Euroopan meri- ja ka-
latalousrahaston ja Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman teknisen tuen hankkeiden saamiset
maksatusten käsittelyn aloituksen siirryttyä syksyyn 2016 maksatusjärjestelmän viivästymisen vuoksi.
Summa sisälsi myös EAKR ja ESR rakennerahastojen teknisen tuen hankkeiden ja ELY-keskusten oman tuo-
tannon hankkeiden menoihin liittyviä saamia vuodelta 2016.

Valtion hoitoon jätettyihin vieraisiin varoihin (0,43 milj. euroa) sisältyi Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen
hallintopakkopäätöksen nojalla toukokuussa 2016 käyttöönsä siirtämä osa Hituran kaivoksen ympäristölu-
van vakuudesta kaivosalueen kaivannaisjätteiden jätealueiden sulkemistoimenpiteisiin. Toimintakertomus-
kaudella 14 % siirretystä 0,5 milj. euron vakuudesta käytettiin sulkemiseen liittyvien töiden suunnitteluun.

Saatujen ennakoiden määrä kasvoi 0,7 milj. euroa (76 %). Kasvua selittivät ELY-keskusten EU komissiolta,
maakunnan liitoilta ja Metsähallitukselta yhteisrahoitteisiin, Life- ja Interreg-hankkeisiin saadut ennako
sekä hankkeisiin osallistuvilta kunnilta saadut rahoitusosuudet.

Siirtovelkojen määrä laski 1,9 milj. euroa kirjanpitoyksikkötasolla seurattavan lomapalkkavelan pienentymi-
sestä johtuen.

Muut lyhytaikaiset velat 52 milj. euroa koostuivat päättyneelle tilikaudelle kuuluvista ja sen aikana ar-
viomäärärahaa maksamatta jääneistä menoista (siirtotalouden vastikkeettomiin kuluihin liittyvät velat,
ent. menorästit) ja työvoimakoulutuksen hankintasopimusten jaksotetuista laskuista. Kirjanpitoyksikköta-
solla lyhytaikaisten velkojen määrä laski 5,1 milj. euroa (9 %) aiemmasta, mikä selittyi edelleen talousarvio-
kirjanpidontilien 30.41.31, 35.10.61 ja 35.10.63 kirjausperusteen muuttumisesta maksupäätösperusteiseksi
valtion vuoden 2015 talousarviossa.

1.8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus (KEHA-keskus) kirjanpitoyksikön hallinnollisista tehtävistä vastasi vuonna 2016 KEHA-keskus. Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta vastaa oman virastonsa osalta kunkin ELY-keskuksen ja TE-toimiston johto sekä kirjanpitoyksikön osalta KEHA-keskuksen johto.

Kirjanpitoyksikön kehittämiskohteiksi vuodelle 2016 nimettiin KIEKU-järjestelmän myötä uusien, yhtenäisten toimintatapojen, järjestelmien sekä raportoinnin tehokkaan käyttöönoton varmistaminen. KIEKU-järjestelmän käyttöönotto onnistui aikataulussa ja palvelussuhdeasioiden hoito toimii hyvin. Ajanhallinnan ja kohdentamisen ongelmat, joihin KEHA-keskus ei ole voinut vaikuttaa, ovat lähes vaarantaneet tietojen luotettavuuden tilivirastokokonaisuuden tilinpäätöksessä. Järjestelmän virheet huomattiin KEHA-keskuksen henkilöstön ammattitaidon ja tarkkuuden perusteella. Palkeisiin on tehty reklamaatio 7.12.2016 Palkeiden toiminnasta KIEKU-järjestelmän käyttöönotossa, erityisesti ajanhallinnassa ja työajan kohdentamisessa. KEHA-keskus on tehnyt kaiken voitavansa, jotta tiedot saatiin oikaistua.

Virastoissa tehty arvotyö näkyi vuoden 2016 VM Baron arvoja koskevien kysymysten arvioiden nousuna niin ELY-keskuksissa, TE-toimistoissa kuin KEHA-keskuksessakin. Arvot on pyritty vakiinnuttamaan virastojen arkityöhön. ELY-keskuksilla ja KEHA-keskuksella on samat arvot ja niistä johdettiin KEHA-keskukselle myös viraston oma visio.

Monipaikkaisten työyhteisöjen kehittämistä jatkettiin valtakunnallistamalla toimintoja, parantamalla kokouskäytäntöjä, tehostamalla sähköisten työkalujen käyttöä unohtamatta kuitenkin henkilökohtaisen läsnäolon merkitystä esimerkiksi kehittämispäivillä ja kehityskeskusteluissa. USPA-asianhallintajärjestelmän sähköiseen hyväksyntään siirtyminen on käynnissä. Maksatusyksikössä aloitettiin maksatusten valtakunnallinen toimintamalli. TAIMIn työtilojen, OneDrive for Business, Skype for Business ja Yammerin käyttöä tehostettiin. Kiinteistöjen pelastussuunnitelmien päivityksiä koordinoidaan valtakunnallisessa ryhmässä. ELY-keskukset vahvistivat käyttöönsä riskienhallintapolitiikan.

Hallitusohjelman mukaisesti käynnistyneen aluehallinnon uudistuksen valmistelun myötä vuoden 2017 kehittämiskohteiksi ovat nousseet seuraavat asiat:

- Maakunta- ja aluehallintouudistukseen sekä palvelukeskusten perustamiseen valmistautuminen ja muutosten hallittu eteenpäin vienti sekä asiakkuusprosessien asiakaslähtöisestä kehittämisestä ja hyvän asiakaspalvelun jatkuvuudesta huolehtiminen.
- Henkilöstön osaamisen ja ammattitaidon kehittäminen ja varmistaminen muutostilanteessa erityisesti tietoteknisten valmiuksien, sähköisten palvelujen sekä uusien toimintatapojen osalta.
- Hallintouudistuksen edetessä panostetaan erityisesti henkilöstön jaksamiseen, hyvään työilmapiiriin ja työmotivaatioon.

Kirjanpitoyksikön sisäisen valvonnan ja siihen liittyvän riskienhallinnan asianmukaisuutta ja riittävyyttä on arvioitu käyttämällä CAF-arviointiprosessin, henkilöstö-, ja palvelutytyväisyyskyselyiden tuloksia sekä ulkoisen ja sisäisen tarkastuksen sekä ulkoisten auditointien havaintoja. Arviointien perusteella todetaan, että kirjanpitoyksikön sisäinen valvonta ja riskienhallinta täyttävät kohtuullisesti valtion talousarviosta annetun asetuksen 69 §:ssä asetetut tavoitteet.

1.9 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

1.9.1. Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat tiedot

ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen poliisille tekemien tutkintapyyntöjen tarkoittamat väärinkäytökset koskivat vuonna 2016 suurimmalta osin epäiltyjä ympäristönsuojelu-, vesi- ja luonnonsuojelulain rikkomisia. Tutkintapyyntöjä tehtiin myös epäilyistä avustuspetoksista ja vahingonteoista. Näiden osalta ELY-keskukset ja KEHA-keskus tekivät 36 tutkintapyyntöä, minkä lisäksi ne toimivat muiden tahojen vireille panemissa esitutkinnoissa asianomistajina noin 40 tapauksessa. Pienempiä ympäristörikosasioita on lisäksi käsitelty poliisin tai syyttäjän sakkomenettelyssä. Näiden esitutkinnessa olleiden asioiden osalta vahinkojen määräksi on arvioitu noin 29.400 euroa.

Palkkaturva ja oikeudellinen tuki - yksikössä oli edellä mainittujen lisäksi palkkaturvaan liittyviä velallisen rikoksia joko esitutkinnessa tai oikeuskäsittelyssä kaikkiaan 52. Palkkaturvaan liittyvien väärinkäytösten osalta arvioitu vahinkojen määrä nousi noin 593.800 euroon.

Oikeudenkäynteihin ELY-keskukset osallistuivat asianomistajana 23 asiassa. Useimmat niistä koskivat ympäristörikoksia, mutta kyseessä oli myös luonnonsuojelulain rikkomisia sekä kätkemis-, kirjanpito-, velallisen epärehellisyys- ja petosrikoksia. Arvioitu vahinkojen määrä oli näissä noin 59.250 euroa. Hallintopakkoasioita oli vuoden aikana vireillä kaikkiaan 31.

1.9.2. Takaisinperintätiedot ja EU-rahoitukseen liittyvät sääntöjenvastaisuudet

EU-osarahoitteisten tukien osalta ELY-keskukset tekivät vuoden aikana yhteensä 28 sääntöjenvastaisuusilmoitusta. Takaisinperintäpäätöksiä tehtiin ja takaisin saatiin perittyä EU-osarahoitteisia tukia ja avustuksia seuraavasti:

EU takaisinperinnät rahastoittain

EU-osarahoitteiset (kaikki ELY-keskukset)	Päätökset kpl	Takaisinperittävä määrä €	Saatu perittyä v. 2016 €
ESR, 2007 - 2013	41	41 196,11	41 196,11
EAKR, 2007 - 2013	53	2 308 139,15	93 903,42
EAKR, 2014 - 2020	2	228,00	228,00
EKTR 2007 - 2013	6	1 041 011,29	995,36
EMR 2007 - 2013 inv.- ja kehitt.tuki, nuoren vilj.al.tuki, ym.	164	2 261 630,14	549 049,45
EMR 2014 - 2020 inv.- ja kehitt.tuki, nuoren vilj.al.tuki, ym.	1	213,20	213,20
EMR 2007 - 2013, erityisymp.tuki	478	172 512,54	128 276,06
2000 - 2006, Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahasto	1	1 000,00	0,00
Porotal. ja luontaiselink. rahoitusl.	1	0,00	0,00
YHTEENSÄ	747	5 825 930,43	813 861,60

EU-osarahoitteisten tukien takaisinperintäpäätösten määrä laski 2015 vuoden 1.144 päätöksestä 747 päätökseen. Takaisinperittävä euromäärä nousi kuitenkin noin 5,8 milj. euroon, missä oli nousua edellisen vuoden verrattuna 1,4 milj. euroa. Perityksi saatiin vuoden aikana 813.860 euroa. Takaisinperittävä määrä oli

suurin Euroopan maaseuturahastosta (EMR) osarahoitettujen avustusten osalta, yhteensä noin 2,4 milj. euroa. EMR:sta osarahoitettujen tukien takaisinperintäpäätöksiä tehtiin 643, joista valtaosa koski erityisympäristötukia. Myös Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR) osarahoitettujen tukien takaisinperittävä määrä nousi 2,3 milj. euroon, sen osalta takaisinperintäpäätöksiä tehtiin 55.

Kansallisten tukien ja avustusten takaisinperintäpäätöksiä tehtiin vuoden aikana 70 ja perittävä määrä oli yhteensä 512.124 euroa. Perityksi saatiin noin 87.430 euroa. Suurin takaisinperittävien kansallisten tukien ryhmä olivat yritystuet, joista tehtiin 18 päätöstä, euromäärältään 238.773 euroa. Palkkatukien ja maatalouden rakennetukien takaisinperintäpäätöksiä oli kumpiakin 13, maatalouden rakennetukien osalta perittävä määrä nousi 85.875 euroon ja palkkatukien osalta noin 50.300 euroon. Muiden kansallisia tukia koskevien takaisinperintäpäätösten määrät jäivät muutamiiin päätöksiin ja myös euromääräisesti pienemmiksi.

Seuraavassa taulukossa ovat EU-osarahoitteisten ja kansallisten tukien takaisinperintäpäätösten kappale- ja euromäärät ELY-keskuksittain eriteltyinä:

Kaikki takaisinperinnät ELY-keskuksittain 2016

ELY-keskus	EU-osarahoitteiset		Kansalliset av. ja tuet		Yhteensä		Saatu perityä v. 2016 €
	Kpl	Perittävä €	Kpl	Perittävä €	Kpl	Perittävät €	
UUELY	18	132 133,35	1	1 249,32	19	133 382,67	124 044,06
VARELY	87	752 703,36	0	0,00	87	752 703,36	102 797,07
SATELY	42	53 527,02	2	6 417,00	44	59 944,02	18 185,52
HÄMELY	53	188 630,82	2	32 137,47	55	220 768,29	47 224,49
PIRELY	46	291 917,11	3	46 800,00	49	338 717,11	46 966,10
KASELY	72	64 845,97	0	0,00	72	64 845,97	61 623,97
ESAELY	33	1 428 770,34	4	170 112,60	37	1 598 882,94	71 945,44
POSELY	83	975 416,93	3	30 275,94	86	1 005 692,87	87 762,75
POKELY	17	161 067,99	0	0,00	17	161 067,99	123 679,41
KESELY	71	183 041,86	6	12 602,52	77	195 644,38	82 221,97
EPOELY	122	161 916,72	2	4 894,99	124	166 811,71	22 968,05
POHELY	23	68 000,33	8	55 434,84	31	123 435,17	53 498,32
POPELY	68	1 208 445,34	13	31 669,14	81	1 240 114,48	37 655,77
KAIELY	7	148 406,94	0	0,00	7	148 406,94	1 032,75
LAPELY	5	7 106,35	2	47 136,73	7	54 243,08	4 542,07
KEHA	0	0,00	24	73 393,54	24	73 393,54	15 145,12
YHT.	747	5 825 930,43	70	512 124,09	817	6 338 054,52	901 292,86

Kaikkiaan EU-osarahoitteisia ja kansallisia tukia saatiin perityksi vuoden aikana 901.290 euroa, mikä on takaisinperittävään määrään verrattuna 14,2 %.

Tukien maksamisen keskeytyspäätöksiä tehtiin vuoden aikana EU-osarahoitteisten tukien osalta 24 ja kansallisten tukien osalta 18, yhteensä 42 päätöstä.

2 Talousarvion toteutumalaskelma

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaoittelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2016	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	92 732,85	92 376	92 376,43	0,00	100,00
11.04.01. Arvonlisävero	92 732,85	92 376	92 376,43	0,00	100,00
12. Sekalaiset tulot	25 056 483,85	16 154 181	16 230 740,91	76 560,02	100,47
12.29.99. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan muut tulot	53 635,82	66 913	66 913,25	0,00	100,00
12.30.40. Vesioikeudelliset kalatalousmaksut	2 940 012,88	3 000 000	2 352 680,96	-647 319,04	78,42
12.30.99. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut tulot	65 009,10	32 206	32 205,69	0,00	100,00
12.31.10. Liikenneviraston tulot	2 897 041,54	2 000 000	2 723 879,06	723 879,06	136,19
12.31.10.2. Joukkoliikenteen lipputulot	2 897 041,54	2 000 000	2 723 879,06	723 879,06	136,19
12.32.31. Palkkaturvamaksujen palautukset	7 106 895,32	7 198 882	7 198 881,87	0,00	100,00
12.32.99. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot	1 741 680,83	1 367 754	1 367 753,96	0,00	100,00
12.32.99.03. Palkkaturvapalautusten korot	665 939,77	527 330	527 329,85	0,00	100,00
12.32.99.06. Muut tulot	1 075 741,06	840 424	840 424,11	0,00	100,00
12.33.99. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan muut tulot	2 151,20	10 130	10 130,36	0,00	100,00
12.35.99. Ympäristöministeriön hallinnonalan muut tulot	7 996 884,99	355 381	355 381,15	0,00	100,00
12.35.99.2. Muut sekalaiset tulot	7 556 434,25	163 536	163 536,34	0,00	100,00
12.35.99.3. EU-rahoitus	440 450,74	191 845	191 844,81	0,00	100,00
12.39.04. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	949 456,09	852 232	852 232,17	0,00	100,00
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	1 303 716,08	1 270 682	1 270 682,44	0,00	100,00
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	1 709,40	40	40,00	0,00	100,00
13.03.01. Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden myyntitulot	1 709,40	40	40,00	0,00	100,00
13.03.01.1. Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden myyntitulot	1 709,40	40	40,00	0,00	100,00
Tuloarviotilit yhteensä	25 150 926,10	16 246 597	16 323 157,34	76 560,02	100,47

Päälukuan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2016 määrärahojen		Tilinpäätös 2016	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2016	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2016	Käyttö vuonna 2016 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	25 454,48	91 030	6 129,69	84 900,00	91 029,69	0,00	86 140,00	171 040,00	86 140,00	84 900,00
28.01.29. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	25 454,48	6 130	6 129,69		6 129,69	0,00				
28.60.12. Osaamisen kehittäminen (siirtomääräraha 2v)		84 900	0,00	84 900,00	84 900,00	0,00		84 900,00	0,00	84 900,00
28.70.01. Valtion ICT:n ohjaus ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)							86 140,00	86 140,00	86 140,00	0,00
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	12 710,37	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
29.01.29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	12 710,37	0	0,00		0,00	0,00				
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	75 485 986,92	53 794 271	15 557 788,48	38 211 408,15	53 769 196,63	25 074,80	73 335 700,41	124 094 700,41	45 018 419,88	79 027 709,74
30.01.29. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	2 480 348,92	2 308 271	2 308 271,43		2 308 271,43	0,00				
30.10.44. Maatalouden toimintaedellytysten turvaaminen (siirtomääräraha 3 v)							15 798,99	15 798,99	15 798,99	0,00
30.10.44.2. Kalataloudelle maksettava tuki (EK) (enintään)							15 798,99	15 798,99	15 798,99	0,00
30.10.51. Porotalouden edistäminen (siirtomääräraha 2v)	1 764 000,00	1 696 000	1 696 000,00	0,00	1 696 000,00	0,00	0,00	1 696 000,00	1 696 000,00	0,00
30.20.47. Kansallinen ruokaketjun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	0,00	106 000	0,00	106 000,00	106 000,00	0,00	79 313,06	185 313,06	79 313,06	106 000,00

Pääloukan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2016 määrärahojen		Tilinpäätös 2016	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2016	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2016	Käyttö vuonna 2016 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
30.20.47.1. Ruokaketjun kehittämishankkeet (KPY)	0,00	106 000	0,00	106 000,00	106 000,00	0,00	79 313,06	185 313,06	79 313,06	106 000,00
30.40.20. Kalakannan hoitovelvoitteet (siirtomääräraha 3v)	2 900 000,00	3 000 000	900 297,55	2 099 702,45	3 000 000,00	0,00	2 137 640,23	5 137 640,23	2 560 329,59	2 577 310,64
30.40.21. Vesivarojen käytön ja hoidon menot (nettob) (siirtomääräraha 3 v)	9 935 000,00	9 861 000	3 875 822,80	5 985 177,20	9 861 000,00	0,00	6 195 564,40	16 056 564,40	8 560 251,78	7 496 312,62
30.40.22. Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	594 000,00	3 710 000	212 923,79	3 497 076,21	3 710 000,00	0,00	360 014,79	4 070 014,79	556 420,85	3 497 076,21
30.40.22.1. Muu luonnonvara- ja biotalouden edistäminen	594 000,00	310 000	178 154,25	131 845,75	310 000,00	0,00	360 014,79	670 014,79	521 651,31	131 845,75
30.40.22.4. Kiertotalouden läpimurto		3 400 000	34 769,54	3 365 230,46	3 400 000,00	0,00		3 400 000,00	34 769,54	3 365 230,46
30.40.31. Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen (siirtomääräraha 3 v)	12 679 000,00	6 546 000	835 970,87	5 710 029,13	6 546 000,00	0,00	12 539 911,84	19 085 911,84	4 165 174,51	14 920 737,33
30.40.31.1. Muu vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen		5 636 000	611 242,08	5 024 757,92	5 636 000,00	0,00		5 636 000,00	611 242,08	5 024 757,92
30.40.31.2. Luontopoliittika		910 000	224 728,79	685 271,21	910 000,00	0,00		910 000,00	224 728,79	685 271,21
30.40.40. Eräät luonnonvaratalouden korvaukset (arviomääräraha)	651 981,00	727 000	701 925,20		701 925,20	25 074,80				

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2016 määrärahojen		Tilinpäätös 2016	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2016	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2016	Käyttö vuonna 2016 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
30.40.51. Kalatalouden edistäminen (siirtomääräraha 2v)	6 757 377,00	6 658 000	4 946 901,67	1 711 098,33	6 658 000,00	0,00	3 960 004,28	10 618 004,28	8 906 905,95	1 711 098,33
30.40.51.2. Muu kalatalouden edistäminen	6 757 377,00	6 658 000	4 946 901,67	1 711 098,33	6 658 000,00	0,00	3 960 004,28	10 618 004,28	8 906 905,95	1 711 098,33
30.40.62. Elinkeinokalatalouden edistäminen (siirtomääräraha 3v)	36 967 280,00	19 182 000	79 675,17	19 102 324,83	19 182 000,00	0,00	42 099 306,25	61 281 306,25	12 776 891,99	48 473 297,11
30.40.62.1. EKTR-hankkeiden EU rahoitusosuudet (EK)	1 275 000,00						1 554 561,29	1 554 561,29	403 602,47	1 150 958,82
30.40.62.2. EKTR-hankkeiden kansallinen rahoitusosuus (EK) (varattu)	1 325 000,00						1 531 350,75	1 531 350,75	178 123,85	1 322 109,75
30.40.62.3. Kansalliset toimenpiteet	573 280,00	410 000	79 675,17	330 324,83	410 000,00	0,00	1 416 335,51	1 826 335,51	927 395,82	898 939,69
30.40.62.3.1. Poistokalastus	100 000,00						216 738,45	216 738,45	200 401,90	16 336,55
30.40.62.3.2. Muut kansalliset toimenpiteet	473 280,00						1 199 597,06	1 199 597,06	647 318,75	552 278,31
30.40.62.4. EMKR-hankkeiden EU:n rahoitusosuudet	17 889 000,00	9 872 000	0,00	9 872 000,00	9 872 000,00	0,00	19 444 000,00	29 316 000,00	6 281 101,26	23 034 898,74
30.40.62.5. EMKR-hankkeiden kansallinen rahoitusosuus (EK) (varattu)	15 905 000,00	8 900 000	0,00	8 900 000,00	8 900 000,00	0,00	17 510 000,00	26 410 000,00	4 343 609,89	22 066 390,11
30.40.62.6. Valvonta- ja jäljitettävyyssjärjestelmien EU:n rahoitusosuudet							446 957,26	446 957,26	446 957,26	0,00
30.40.62.7. Valvonta- ja jäljitettävyyssjärjestelmien kansallinen rahoitusosuus							196 101,44	196 101,44	196 101,44	0,00
30.40.77. Kalataloudelliset rakentamis- ja kunnostushankkeet (siirtomääräraha 3v)	757 000,00						1 024 555,92	1 024 555,92	778 678,42	245 877,50
30.50.20. Vesivarojen käytön ja hoidon menot (nettob) (siirtomääräraha 3v)							2 095 988,96	2 095 988,96	2 095 988,96	0,00

30.50.31. Vesihuollon ja tulvasuojelun tukeminen (siirtomääräraha 3v) 2 827 601,69 2 827 601,69 2 826 665,78 0,00

Päälukuan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2016 määrärahojen		Tilinpäätös 2016	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot		Käytettävissä vuonna 2016	Käyttö vuonna 2016 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
			käyttö vuonna 2016	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet				
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	55 305 000,00	57 882 000	34 650 674,04	23 231 325,96	57 882 000,00	0,00	15 557 519,58	73 439 519,58	49 997 740,47	23 441 779,11	
31.01.40. Eräät valtionavut (kiinteä määräraha)	134 000,00										
31.01.40.5. Mobilia-säätiö (KPY)	134 000,00										
31.10.50. Valtionavustus yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (siirtomääräraha 3v)	5 000 000,00	8 000 000	4 467 206,56	3 532 793,44	8 000 000,00	0,00	1 921 659,09	9 921 659,09	6 311 119,65	3 610 539,44	
31.30.63. Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (siirtomääräraha 3v)	32 643 000,00	32 079 000	18 781 830,70	13 297 169,30	32 079 000,00	0,00	9 684 390,74	41 763 390,74	28 333 514,29	13 429 876,45	
31.30.63.02. Alueellisen ja paikallisen liikenteen ostot, hintavelvoitteet ja kehittäminen (KPY)	32 393 000,00	31 829 000	18 552 667,70	13 276 332,30	31 829 000,00	0,00	9 619 542,80	41 448 542,80	28 104 351,29	13 344 191,51	
31.30.63.05. Merenkurkun liikenne (KPY)	250 000,00	250 000	229 163,00	20 837,00	250 000,00	0,00	64 847,94	314 847,94	229 163,00	85 684,94	
31.30.64. Saariston yhteysalusliikennepalvelujen ostot ja kehittäminen (siirtomääräraha 3v)	12 225 000,00	12 500 000	9 639 145,14	2 860 854,86	12 500 000,00	0,00	1 713 788,51	14 213 788,51	11 352 933,65	2 860 854,86	
31.30.66. Yhteysalusliikennepalvelujen ostosopimukset (siirtomääräraha 3 v)	5 303 000,00	5 303 000	1 762 491,64	3 540 508,36	5 303 000,00	0,00	2 237 681,24	7 540 681,24	4 000 172,88	3 540 508,36	
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	1 418 657 169,93	1 311 265 622	1 059 050 156,26	249 951 699,29	1 309 001 855,55	2 263 766,93	202 586 181,01	1 145 086 856,85	877 246 366,53	267 285 009,29	
32.01.02. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2v)	202 514 931,00	192 713 140	160 620 033,43	32 093 106,57	192 713 140,00	0,00	29 541 206,80	222 254 346,80	190 160 394,87	32 093 106,57	
32.01.02.1. Toimintamenot (KPY)	200 814 931,00	192 248 140	160 494 610,57	31 753 529,43	192 248 140,00	0,00	27 753 256,80	220 001 396,80	188 247 867,37	31 753 529,43	
32.01.02.2. Yritystoiminnan kehittämispalvelut (KPY)	1 700 000,00	465 000	125 422,86	339 577,14	465 000,00	0,00	1 787 950,00	2 252 950,00	1 912 527,50	339 577,14	
32.01.20. Siviilipalvelus (arviomääräraha)	4 179 826,47	4 050 000	3 695 197,33		3 695 197,33	354 802,67					
32.01.29. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonnisäveromenot (arviomääräraha)	74 087 331,46	21 528 803	21 528 802,70		21 528 802,70	0,00					
32.20.43. Kansainvälistymisavustus yritysten yhteishankkeisiin (arviomääräraha)	8 532 814,00	3 600 000	2 669 453,00		2 669 453,00	930 547,00					

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrälaji	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2016 määrärahojen		Tilinpäätös 2016	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2016	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2016	Käyttö vuonna 2016 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
32.20.45. Yritysten tutkimus- ja kehittämishankkeiden valmistelu (siirtomääräraha 3v)							562 065,00	562 065,00	17 615,00	0,00
32.20.46. Laivanrakennuksen innovaatiotuki (siirtomääräraha 3v)	20 000 000,00						23 059 083,00	23 059 083,00	6 776 108,00	16 282 975,00
32.30.01. Työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2v)	147 464 625,28	164 142 000	147 256 237,76	16 885 762,24	164 142 000,00	0,00	6 677 785,76	170 819 785,76	153 934 023,52	16 885 762,24
32.30.01.1. Toimintamenot (KPY)	147 464 625,28	164 142 000	147 256 237,76	16 885 762,24	164 142 000,00	0,00	6 677 785,76	170 819 785,76	153 934 023,52	16 885 762,24
32.30.44. Alueellinen kuljetustuki (siirtomääräraha 3v)	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	6 774 090,00	6 774 090,00	5 722 166,00	1 050 335,00
32.30.45. Yritysten kehittämishankkeiden tukeminen (arviomääräraha)	24 427 544,00	25 149 761	25 149 760,85		25 149 760,85	0,00				
32.30.50. Palkkaturva (arviomääräraha)	27 501 430,94									
32.30.50.1. Palkkaturva (KPY)	27 381 267,30									
32.30.50.2. Takaisinperittyjen saatavien palautukset ja niistä kertyvät korot (KPY)	11 768,29									
32.30.50.3. Viranomaismaksut, oikeudenkäyntikulut ja konkurssikustannukset (EK) (enintään)	108 395,35									
32.30.51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (siirtomääräraha 2 v)	571 176 771,25	585 645 536	384 672 705,36	200 972 830,48	585 645 535,84	0,00	135 971 950,45	721 617 486,29	520 636 059,14	200 972 830,48
32.30.51.01. Asiantuntija-arvioinnit (KPY)	4 042 706,52	8 302 473	4 911 565,38	3 390 907,47	8 302 472,85	0,00	89 507,25	8 391 980,10	5 001 072,63	3 390 907,47
32.30.51.02. Kokeilut ja valmennukset (KPY)	22 193 054,15	33 019 586	22 656 119,60	10 363 466,45	33 019 586,05	0,00	682 600,49	33 702 186,54	23 338 720,09	10 363 466,45
32.30.51.03. Työvoimakoulutuksen hankinta (KPY)	204 270 413,13	215 777 295	215 777 295,13	0,00	215 777 295,13	0,00	0,00	215 777 295,13	215 777 295,13	0,00
32.30.51.04. Palvelujen kehittämis- ja kokeilumenot (KPY)	354 092,55	501 812	501 812,23	0,00	501 812,23	0,00	275 000,00	776 812,23	768 215,56	0,00
32.30.51.05. Pohjoiskalotin koulutussäätiöstä hankittava koulutus (KPY)	1 732 628,88	1 699 370	1 699 369,70	0,00	1 699 369,70	0,00	0,00	1 699 369,70	1 699 369,70	0,00
32.30.51.06. Starttiraha (KPY)	34 425 585,44	38 433 107	16 595 009,92	21 838 096,76	38 433 106,68	0,00	15 945 902,91	54 379 009,59	32 540 912,83	21 838 096,76

Päälukon, momentin ja tilijaotteen numero, nimi ja mää- rärahalaji	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2016 mää- rärahojen		Tilinpäätös 2016	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentä- vät tiedot			
			käyttö vuonna 2016	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2016	Käyttö vuonna 2016 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
32.30.51.07. Palkkatuetty työ, valtionhallinto (KPY)	13 789 421,25	11 442 917	11 442 916,65	0,00	11 442 916,65	0,00	0,00	11 442 916,65	11 442 916,65	0,00
32.30.51.08. Palkkatuki, kunnat ja kuntayhty- mät (KPY)	72 818 619,26	77 716 568	30 399 439,71	47 317 128,31	77 716 568,02	0,00	33 608 783,06	111 325 351,08	64 008 222,77	47 317 128,31
32.30.51.09. Palkkatuki, yksityinen sektori (KPY)	171 650 933,77	157 630 921	62 126 169,13	95 504 752,06	157 630 921,19	0,00	70 758 056,55	228 388 977,74	132 884 225,68	95 504 752,06
32.30.51.10. Työllisyyspoliittinen avustus (KPY)	32 587 650,63	25 165 350	14 977 209,05	10 188 141,14	25 165 350,19	0,00	7 781 366,85	32 946 717,04	22 758 575,90	10 188 141,14
32.30.51.11. Korvaukset (KPY)	2 492 465,67	2 102 318	1 767 631,23	334 686,73	2 102 317,96	0,00	26 103,89	2 128 421,85	1 793 735,12	334 686,73
32.30.51.12. Vakuutusurva (KPY)	0,00	933 819	933 819,19	0,00	933 819,19	0,00	0,00	933 819,19	933 819,19	0,00
32.30.51.14. Yritystoiminnan kehittämispalve- lujen hankinta (KPY)	8 000 000,00	9 000 000	447 832,42	8 552 167,58	9 000 000,00	0,00	6 478 755,00	15 478 755,00	6 926 587,42	8 552 167,58
32.30.51.15. Työllisyys ja kilpailukyky: Yksityi- set työnvälityspalvelut (KPY)	310 700,00	3 920 000	436 516,02	3 483 483,98	3 920 000,00	0,00	164 855,14	4 084 855,14	601 371,16	3 483 483,98
32.30.51.16. Työnetsintäpalkkio kuntakokeilu- kunnissa (EK) (enintään)	8 500,00						0,00	0,00	0,00	0,00
32.30.51.17. Työnetsintäpalkkio yksityisille palveluntuottajille (EK) (enintään)	2 500 000,00						161 019,31	161 019,31	161 019,31	0,00
32.30.64. Työllisyysperusteiset siirtomenot investointei- hin (arviomääräraha)	5 715 826,00	5 638 731	5 638 731,00		5 638 731,00	0,00				
32.40.51. Eräät merimiespalvelut (arviomääräraha)	1 451 102,38	1 000 000	937 643,11		937 643,11	62 356,89				
32.40.51.2. Valtion osuus työnantajille eräisiin merimiesten matkakustannuksiin (KPY)	1 451 102,38	1 000 000	937 643,11		937 643,11	62 356,89				
32.40.52. Palkkaturva (arviomääräraha)		30 696 860	30 696 859,77		30 696 859,77	0,00				
32.40.52.1. Palkkaturva (KPY)		30 592 742	30 592 742,48		30 592 742,48	0,00				
32.40.52.2. Takaisinperittyjen saatavien palau- tukset ja korot (KPY)		19 701	19 701,46		19 701,46	0,00				

32.40.52.3. Viranomaismaksut, oikeudenkäyntikulut ja konkurssikustannukset (KPY)

84 416

84 415,83

84 415,83

0,00

Päätöksen, momentin ja tilijaoittelun numero, nimi ja määrälaji	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2016 määrärahojen		Tilinpäätös 2016	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2016	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2016	Käyttö vuonna 2016 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
32.50.64. EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulkorajayhteistyö- ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin (arviomääräraha)	217 370 008,00	124 020 220	124 020 220,32		124 020 220,32	0,00					
32.50.64.01. EAKR 2007-2013 (KPY)	124 146 629,36	1 087 768	1 087 768,11		1 087 768,11	0,00					
32.50.64.01.1. EAKR (KPY)	124 146 629,36	1 087 768	1 087 768,11		1 087 768,11	0,00					
32.50.64.02. ESR 2007-2013 (KPY)	67 909 348,87	1 788 678	1 788 678,01		1 788 678,01	0,00					
32.50.64.05. EAKR 2007-2013 velvoitteet (KPY)	324 384,38	0	0,00		0,00	0,00					
32.50.64.06. ESR 2007-2013 velvoitteet (KPY)	5 156,57	0	0,00		0,00	0,00					
32.50.64.07. EAKR 2014-2020 (KPY)	14 230 583,42	55 014 485	55 014 484,99		55 014 484,99	0,00					
32.50.64.09. ESR 2014-2020 (KPY)	10 753 905,40	66 129 289	66 129 289,21		66 129 289,21	0,00					
32.60.40. Energiatuki (arviomääräraha)	17 567 915,00	20 855 572	20 855 572,00		20 855 572,00	0,00					
32.70.30. Valtion korvaukset kunnille (arviomääräraha)	96 667 044,15	132 225 000	131 308 939,63		131 308 939,63	916 060,37					
32.70.30.1. Paluumuuttajien kustannukset (KPY)	4 083 319,77	2 360 000	2 326 005,27		2 326 005,27	33 994,73					
32.70.30.2. Laskennalliset korvaukset pakolaisista (KPY)	20 395 792,12	45 187 000	44 905 454,63		44 905 454,63	281 545,37					
32.70.30.3. Muut pakolaisista maksettavat kuntakorvaukset (KPY)	72 013 865,26	84 326 000	83 774 135,73		83 774 135,73	551 864,27					
32.70.30.4. Alkukartoituksen kustannukset (KPY)	174 067,00	352 000	303 344,00		303 344,00	48 656,00					
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	22 893 406,71	31 784 000	23 018 222,05	0,00	23 018 222,05	8 765 777,95	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
33.20.31. Valtion korvaus kunnille kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä (arviomääräraha)	22 893 406,71	31 784 000	23 018 222,05		23 018 222,05	8 765 777,95					

Päluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2016 määrärahojen		Tilinpäätös 2016	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2016	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2016	Käyttö vuonna 2016 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	48 716 924,13	17 166 007	5 655 097,02	11 510 908,54	17 166 005,56	1,60	62 634 023,63	78 962 084,79	47 458 351,02	31 255 551,82
35.01.01. Ympäristöministeriön toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	897,52						0,00	0,00	0,00	0,00
35.01.01.01. Yhteiset menot (KPY)	897,52						0,00	0,00	0,00	0,00
35.01.29. Ympäristöministeriön hallinnonalan arvonsäveromenot (arviomääräraha)	671 492,41	837 946	837 946,00		837 946,00	0,00				
35.01.65. Avustukset järjestöille ja ympäristön-hoitoon (siirtomääräraha 3v)	385 000,00	325 000	289 972,07	35 027,93	325 000,00	0,00	95 211,59	420 211,59	359 147,00	59 466,18
35.10.20. Ympäristövahinkojen torjunta (siirtomääräraha 2 v)		520 000	314 543,36	205 456,64	520 000,00	0,00		520 000,00	314 543,36	205 456,64
35.10.21. Eräät luonnonsuojelun menot (siirtomääräraha 3 v)	912 800,00	1 076 730	335 872,84	740 856,81	1 076 729,65	0,00	638 192,27	1 714 921,92	774 868,69	940 053,23
35.10.22. Eräät ympäristömenot (siirtomääräraha 3v)	5 975 142,00	5 946 753	1 516 483,62	4 430 269,36	5 946 752,98	0,02	5 722 793,14	11 669 546,14	5 771 721,25	5 876 266,03
35.10.61. Vesien- ja ympäristönhoidon edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	9 340 956,00	6 283 634	308 967,50	5 974 666,50	6 283 634,00	0,00	14 914 069,74	21 197 703,74	9 626 846,47	11 376 627,38
35.10.63. Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot (siirtomääräraha 3v)	30 058 587,00	1 325 945	1 324 978,30	964,63	1 325 942,93	1,58	40 550 525,12	41 876 469,63	29 613 435,60	12 234 095,20
35.10.63.1. Luonnonsuojelualueiden hankinnasta ja korvauksesta aiheutuvat menot	30 058 587,00	1 325 945	1 324 978,30	964,63	1 325 942,93	1,58	40 453 969,86	41 779 914,37	29 559 697,82	12 220 214,97
35.10.63.2. Yhteistoimintasopimusten perusteella maksettavat palkkiot (EK) (enintään)	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	96 555,26	96 555,26	53 737,78	13 880,23
35.10.64. EU:n ympäristörahojen osallistuminen ympäristö- ja luonnonsuojeluhankkeisiin (siirtomääräraha 3v)	522 049,20	0	0,00	0,00	0,00	0,00	581 598,46	581 598,46	191 844,81	389 753,65
35.20.64. Avustukset rakennusperinnön hoitoon (siirtomääräraha 3v)	850 000,00	850 000	726 333,33	123 666,67	850 000,00	0,00	131 633,31	981 633,31	805 943,84	173 833,51
Määrärahatilit yhteensä	1 621 096 652,54	1 471 982 931	1 137 938 067,54	322 990 241,94	1 460 928 309,48	11 054 621,28	354 199 564,63	1 421 754 201,63	1 019 807 017,90	401 094 949,96

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella 2016

Valtuudet ja niiden käyttö ¹⁾								Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määräraha-tarve (1000 €)					
Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy ²⁾	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö ³⁾	Vuoden 2016 valtuudet						Talousarvio-menot 2016	Talousarvio-menot 2017	Talousarviome-not 2018	Talousar-viomenot 2019	Määrä-raha-tarve myöhem-min	Määrä-raha-tarve yhteensä
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittavissa 2017 TA:ssa						
31.30.64 Saariston yhteysalusliikenne-palvelujen ostot ja kehittäminen	73 234	0	8 666	8 666	0	8 666	8 666	9 234	10 383	10 613	8 796	8 849	38 640
Aikaisempien vuosien valtuudet	73 234							9 234	10 383	10 613	8 796	8 849	38 640
Vuonna 2016 käytettävissä olleet valtuudet		0	8 666	8 666	0	8 666	8 666	0	0	0	0	0	0
31.30.66 Yhteysaluspalvelujen ostosopimukset	53 030	0	0	0	0	0	0	4 000	5 062	5 172	5 282	22 230	37 747
Aikaisempien vuosien valtuudet	53 030							4 000	5 062	5 172	5 282	22 230	37 747
Vuonna 2016 käytettävissä olleet valtuudet		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32.20.43 Kansainvälistymisavustus yritysten yhteishankkeisiin	51 194	0	0	0	0	0	0	2 669	400	0	0	0	400
Aikaisempien vuosien valtuudet	51 194							2 669	400	0	0	0	400
Vuonna 2016 käytettävissä olleet valtuudet		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32.30.45 Yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukeminen	229 531	2 219	9 643	11 862	9 945	1 917	0	25 150	27 666	19 258	6 532	965	54 421
Aikaisempien vuosien valtuudet	229 531							23 517	19 949	12 506	2 674	0	35 130
Vuonna 2016 käytettävissä olleet valtuudet		2 219	9 643	11 862	9 945	1 917	0	1 632	7 716	6 752	3 858	965	19 291

Valtuudet ja niiden käyttö 1)								Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1000 €)					
Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy 2)	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö 3)	Vuoden 2016 valtuudet						Talousarviomenot 2016	Talousarviomenot 2017	Talousarviomenot 2018	Talousarviomenot 2019	Määrärahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittavissa 2017 TA:ssa						
35.10.61 Vesien- ja ympäristönhoidon edistäminen	2 400	0	0	0	0	0	0	1 246	970	0	0	0	970
Aikaisempien vuosien valtuudet	2 400							1 246	970	0	0	0	970
Vuonna 2016 käytettävissä olleet valtuudet		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	1 968 386	252 730	145 772	398 502	213 690	184 812	146 348	257 108	235 364	127 054	52 866	64 704	479 988
Aikaisempien vuosien valtuudet	1 968 386							226 867	92 301	62 515	29 248	41 311	225 375
Vuonna 2016 käytettävissä olleet valtuudet		252 730	145 772	398 502	213 690	184 812	146 348	30 241	143 064	64 539	23 618	23 393	254 613

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan EAKR-valtuudet mom. 32.50.64 sisältävät TEKESin valtuudet ja valtuuksien käytön ohjelmakaudella 2007-2013

Valtuuksien käytöstä aiheutuneet menot eivät sisälly vuoden 2015 talousarviomenuihin, koska menot on maksanut TEKES, eikä ne ole näinollen ELY-keskusten kirjanpidossa.

Ohjelmakauden 2014-2020 valtuustiedot eivät sisällä TEKE-Sin osuutta

¹⁾ Valtuuden ja sen käytön määräksi merkitään tehdyn tilauksen sopimushinta tai sitoumuksen määrä silloin, kun valtuus on rajattu alun perin muulla tavalla, mutta valtuuden käytön johdosta annetaan euromääräinen sitoumus. Korkotuetun lainakannan enimmäismääränä määritellyt korkotukivaltuudet ja muut vastaavat valtuudet eritellään lisäksi omilla riveillään.

²⁾ Myös pääluokan tai luvun päätösosassa myönnetty valtuudet sisällytetään taulukkoon. Tällöin luvun tai momentin numerotunnukseksi merkitään "00".

³⁾ Esitetään yhteismäärä niistä aikaisempina varainhoitovuosina käytetyistä valtuuksista, joista varainhoitovuotena on aiheutunut menoja tai joista aiheutuu menoja tulevana varainhoitovuosina.

3 Tuotto- ja kululaskelma

ELY-KESKUSTEN SEKÄ TE-TOIMISTOJEN KEHITTÄMIS- JA HALLINTOKESKUKSEN TUOTTO- JA KULULASKELMA

	1.1.2016 - 31.12.2016		1.1.2015 - 31.12.2015	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	10 465 435,56		10 465 043,33	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	222 569,65		183 415,28	
Muut toiminnan tuotot	<u>30 109 010,57</u>	40 797 015,78	<u>37 315 442,90</u>	47 963 901,51
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	8 021 223,80		7 279 530,78	
Varastojen lisäys/vähennys	273 451,65		1 762 120,37	
Henkilöstökulut	285 468 044,72		301 424 075,69	
Vuokrat	34 333 248,39		40 247 500,82	
Palvelujen ostot	95 400 314,49		84 960 820,82	
Muut kulut	7 383 608,53		7 087 067,51	
Valmisteverastojen lisäys/vähennys	-23 862,68		-357 093,76	
Valmistus omaan käyttöön (-)	-2 858 004,52		-2 279 897,40	
Poistot	7 313 720,09		24 742 697,49	
Sisäiset kulut	<u>26 717 301,46</u>	<u>-462 029 045,93</u>	<u>31 247 747,05</u>	<u>-496 114 569,37</u>
JÄÄMÄ I		-421 232 030,15		-448 150 667,86
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	571 543,53		950 014,46	
Rahoituskulut	<u>-44 919,11</u>	526 624,42	<u>-110 272,79</u>	839 741,67
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				

Satunnaiset tuotot	1 140 328,20		3 531 615,23	
Satunnaiset kulut	<u>-584 129,63</u>	556 198,57	<u>-5 153 586,61</u>	-1 621 971,38
JÄÄMÄ II		-420 149 207,16		-448 932 897,57
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Tuotot				
Siirtotalouden tuotot paikallishallinnolta	560 948,94		27 938,00	
Siirtotalouden tuotot sosiaaliturvarahastoilta	513 224,35		0,00	
Siirtotalouden tuotot elinkeinoeläimältä	1 646 357,77		2 869 103,54	
Siirtotalouden tuotot EU:n toimielimiltä ja muilta elimiltä	<u>191 844,81</u>	2 912 375,87	<u>440 450,74</u>	3 337 492,28
Kulut				
Siirtotalouden kulut paikallishallinnolle	286 249 223,96		277 143 322,16	
Siirtotalouden kulut elinkeinoelämälle	208 430 392,03		334 785 482,00	
Siirtotalouden kulut voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	127 460 890,07		135 373 188,38	
Siirtotalouden kulut kotitalouksille	317 355 180,58		367 504 444,33	
Siirtotalouden kulut valtionhallinnolle	7 247 175,76		13 135 112,65	
Muut siirtotalouden kulut	<u>649 251,42</u>	<u>-947 392 113,82</u>	<u>113 373,20</u>	<u>-1 128 054 922,72</u>
JÄÄMÄ III		-1 364 628 945,11		-1 573 650 328,01
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Verot ja veronluonteiset maksut	2 352 680,96		2 940 395,01	
Perityt arvonlisäverotuotot	92 376,43		92 732,85	
Suoritettut arvonlisäverot	<u>-26 746 943,84</u>	<u>-24 301 886,45</u>	<u>-25 407 336,17</u>	<u>-22 374 208,31</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-1 388 930 831,56</u>		<u>-1 596 024 536,32</u>

4 Tase

ELY-KESKUSTEN SEKÄ TE-TOIMISTOJEN KEHITTÄMIS- JA HALLINTOKESKUKSEN TASE

	31.12.2016		31.12.2015	
VASTAAVAA				
KANSALLISOMAISUUS				
Maa- ja vesialueet	47 584 378,57		50 373 200,58	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>40 000,00</u>	<u>47 624 378,57</u>	<u>40 000,00</u>	<u>50 413 200,58</u>
KANSALLISOMAISUUS YHTEENSÄ		47 624 378,57		50 413 200,58
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	10 792,60		14 390,14	
Muut pitkävaikutteiset menot	<u>2 706 799,11</u>	2 717 591,71	<u>279 777,24</u>	294 167,38
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Maa- ja vesialueet	45 926,48		45 713,48	
Rakennusmaa- ja vesialueet	411 125,02		411 125,02	
Rakennukset	96 856,20		104 188,63	
Rakennelmat	178 157,30		228 269,55	
Rakenteet	76 584 566,77		81 290 136,93	
Koneet ja laitteet	960 727,50		853 432,51	
Kalusteet	6 531,28		10 115,49	
Muut ainelliset hyödykkeet	16 678,55		16 678,55	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>3 182 399,18</u>	81 482 968,28	<u>1 733 719,38</u>	84 693 379,54
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
Käyttöomaisuusarvopaperit	<u>5 188,71</u>	<u>5 188,71</u>	<u>5 188,71</u>	<u>5 188,71</u>
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ		84 205 748,70		84 992 735,63
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
VAIHTO-OMAISUUS				
Valmiit tuotteet/tavarat	<u>13 227 891,63</u>	13 227 891,63	<u>13 501 343,28</u>	13 501 343,28
LYHYTAIKAISET SAAMISET				

Myyntisaamiset	8 638 833,10		2 503 572,72	
Siirtosaamiset	5 991 770,87		7 368 216,17	
Muut lyhytaikaiset saamiset	18 942 854,61		18 245 469,40	
Ennakkomaksut	<u>1 200,00</u>	33 574 658,58	<u>1 200,00</u>	28 118 458,29
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kirjanpitoyksikön tulotilit	751,75			
Kirjanpitoyksikön menotilit	20,56			
Muut rahat ja pankkisaamiset	<u>3 783,30</u>	<u>4 555,61</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		46 807 105,82		41 619 801,57
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>178 637 233,09</u>		<u>177 025 737,78</u>

	31.12.2016		31.12.2015	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-12 721 225,67		4 005 733,04	
Pääoman siirrot	1 392 362 696,87		1 579 297 577,61	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>-1 388 930 831,56</u>	-9 289 360,36	<u>-1 596 024 536,32</u>	-12 721 225,67
VIERAS PÄÄOMA				
PITKÄAIKAINEN				
Muut pitkäaikaiset velat	<u>77 959,91</u>	77 959,91	<u>89 390,54</u>	89 390,54
LYHYTAIKAINEN				
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat	429 773,63		840,94	
Saadut ennakot	1 548 849,06		879 142,68	
Ostovelat	69 273 467,43		64 663 525,86	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	6 216 145,91		6 544 196,91	
Edelleen tilittävät erät	5 366 477,57		5 629 222,75	
Siirtovelat	52 653 470,47		54 504 351,10	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>52 360 449,47</u>	<u>187 848 633,54</u>	<u>57 436 292,67</u>	<u>189 657 572,91</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		187 926 593,45		189 746 963,45
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>178 637 233,09</u>		<u>177 025 737,78</u>

5 Liitetiedot

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailtavuuteen

30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

Varainhoitovuodelta on poistunut momentti 30.40.77 Kalataloudelliset rakentamis- ja kunnostushankkeet. Määrärahat on siirretty momentille 30.40.31 Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen. Vuonna 2014 luvussa 50 (Vesitalous) momentti 30.50.31 Vesi- ja tulvasuojelun tukeminen ja vuonna 2015 luvussa 40 (Luonnonvaratalous) samanniminen momentti 30.40.31 eivät olleet alajaoteltuja, mutta varainhoitovuonna momentti 30.40.31 oli alajaoteltu: Muu vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen 31.1 ja Luontopolitiikka 31.2. Näin ollen momentin 30.40.31 siirtomäärärahoja koskevia täydentäviä tietoja vuosilta 2014 ja 2015 on eri rivillä kuin varainhoitovuoden määrärahojen tiedot.

Momentti 30.40.22 Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen muuttui varainhoitovuonna kolmivuotiseksi siirtomäärärahaksi. Vuonna 2015 se oli kaksivuotinen siirtomääräraha.

Momentin 30.40.62 Elinkeinokalatalouden edistäminen alajaottelutili 62.3 oli vuosina 2014 ja 2015 alajaoteltu: 62.3.1 Poistokalastus ja ja 62.3.2. Muut kansalliset toimenpiteet, mutta varainhoitovuonna lisäjaottelu oli poistettu.

32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

Palkkaturvan momentin 32.30.50 luku vuonna 2015 oli 30 (Palkkaturva) ja numerotunnus 50 ja varainhoitovuonna luku oli 40 (Palkkaturva) ja numerotunnus 52. Näin ollen talousarvion toteutumalaskelman vertailutiedot varainhoitovuonna ovat eri riveillä.

Varainhoitovuonna momentin 32.30.51 Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut alajaottelutilien nimiä ja numerotunnuksia on muutettu. Varainhoitovuoden alajaottelutilin 51.04 Palvelujen kehittämis- ja kokeilumenot nimi vuonna 2015 oli Työvoimakoulutuksen kehittämis-, tiedotus- ja ilmoitustoiminta.

Varainhoitovuoden alajaottelutilin 51.13 Työnetsintäpalkkio yksityiselle palveluntuottajalle nimi ja sisältö on muuttunut vuodesta 2015, jolloin se oli Venäjän lähialueiden työvoiman ammatillinen kehittäminen. Venäjän lähialueiden työvoiman ammatillinen kehittäminen alajaottelutili poistui varainhoitovuonna. Vuonna 2015 Työnetsintäpalkkio yksityiselle palveluntuottajalle alajaottelutili oli 51.17. Varainhoitovuoden alajaottelutilin 51.15 Työllisyys- ja kilpailukyky nimi ja sisältö on muuttunut vuodesta 2015, jolloin se oli kuntakokeilukunnille maksettavat tulospalkkiot. Talousarviovuoden määrärahan vertailtavuus Tilinpäätös 2015 -lukuihin sekä siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot ovat talousarvion toteutumalaskelmassa eri riveillä.

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 2: Nettotutut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2016	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
13.03.01. Bruttotulot	1 709,40				
Osinkotulot, pää- omanpalautukset ja osakkeiden netto- myyntitulot (net- tob)	0,00				
Nettotulot	1 709,40				

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2016 määrärahojen		Tilinpäätös 2016	Vertailu Talous- arvio - Tilinpää- tös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2016	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2016	Käyttö vuonna 2016 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
30.40.21. Bruttomenot	10 088 631,81	*	3 996 076,18		9 981 253,38					8 590 751,47	
Vesivarojen käytön ja hoidon menot (nettob) (siirtomää- räraha 3v)	153 631,81	*	120 253,38		120 253,38					30 499,69	
Nettomenot	9 935 000,00	9 861 000	3 875 822,80	5 985 177,20	9 861 000,00	0,00	6 195 564,40	16 056 564,40		8 560 251,78	7 496 312,62
30.50.20. Bruttomenot										2 095 988,96	
Vesivarojen käytön ja hoidon menot (nettob) (siirtomää- räraha 3v)										0,00	
Nettomenot							2 095 988,96	2 095 988,96		2 095 988,96	0,00

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2016 määrärahojen		Tilinpäätös 2016	Vertailu Talous- arvio - Tilinpää- tös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2016	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2016	Käyttö vuonna 2016 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
32.01.02.	Bruttomenot	236 362 252,43	*	191 957 564,76	224 050 671,33					221 500 350,59	
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenojen (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Bruttotulot	33 847 321,43	*	31 337 531,33	31 337 531,33					31 339 955,72	
	Nettomenot	202 514 931,00	192 713 140	160 620 033,43	32 093 106,57	192 713 140,00	0,00	29 541 206,80	222 254 346,80	190 160 394,87	32 093 106,57
32.30.01.	Bruttomenot	147 797 038,01	*	147 513 073,46	164 398 835,70					154 190 859,22	
Työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenojen (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Bruttotulot	332 412,73	*	256 835,70	256 835,70					256 835,70	
	Nettomenot	147 464 625,28	164 142 000	147 256 237,76	16 885 762,24	164 142 000,00	0,00	6 677 785,76	170 819 785,76	153 934 023,52	16 885 762,24
35.01.01.	Bruttomenot	897,52								0,00	
Ympäristöministeriön toimintamenojen (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Bruttotulot	0,00								0,00	
	Nettomenot	897,52						0,00	0,00	0,00	0,00

* Tässä saa esittää talousarvion mukaiset bruttotulot ja -menot.

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 3: Talousarvion arviomäärärahojen ylitykset

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksella ei ole arviomäärärahojen ylityksiä.

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääluokan ja tilijaottelun numero ja nimi. Tilijaottelut eritellään myöntämisvuosittain.		Peruutettu Tilijaottelu	Yhteensä
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala			48 570,79
Vuosi 2014			32 053,06
30.40.62.2	EKTR-hankkeiden kansallinen rahoitusosuus (S3V)	31 117,15	
30.50.31	Vesihuollon ja tulvasuojelun tukeminen (S3V)	935,91	
Vuosi 2015			16 517,73
30.40.22.1	Muu luonnonvara- ja biotalouden edistäminen (S2V)	16 517,73	
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala			555 481,03
Vuosi 2014			546 039,00
32.20.45.	Yritysten tutkimus- ja kehittämishankkeiden valmistelu (S3V)	544 450,00	
32.30.44.	Alueellinen kuljetustuki (S3V)	1 589,00	
Vuosi 2015			9 442,03
32.01.02.2	Yritystoiminnan kehittämispalvelut (KPY) (S2V)	845,36	
32.30.51.04	Työvoimakoulutuksen kehittämis-, tiedotus- ja ilmoitustoiminta (KPY) (S2V)	8 596,67	
35. Ympäristöministeriön hallinnonala			248 180,35
Vuosi 2014			248 180,35
35.01.65.	Avustukset järjestöille ja ympäristöhoitoon(S3V)	1 598,41	
35.10.22.	Eräät ympäristömenot (S3V)	21 558,84	
35.10.61.	Ympäristönsuojelun edistäminen (S3V)	194 229,89	
35.10.63.2	Yhteistoimintasopimusten perusteella maksettavat palkkiot (EK) (enintään) (S3V)	28 937,25	
35.20.64.	Avustukset rakennusperinnön hoitoon (S3V)	1 855,96	
Pääluokat yhteensä			852 232,17
Vuosi 2014			826 272,41
Vuosi 2015			25 959,76

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2016	2015
Henkilöstökulut	241 095 990,57	247 522 982,64
Palkat ja palkkiot	241 277 649,84	251 250 315,07
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	-181 659,27	-3 727 332,43
Henkilösivukulut	44 372 054,15	53 901 093,05
Eläkekulut	39 588 458,31	48 550 577,95
Muut henkilösivukulut	4 783 595,84	5 350 515,10
Yhteensä	285 468 044,72	301 424 075,69
Johdon palkat ja palkkiot, josta	5 279 312,09	5 902 235,38
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	12 480,00	11 291,21
Johto	6 280,00	8 160,00
Muu henkilöstö	6 200,00	3 131,21

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Omaisuusryhmä	Poisto- mene- telmä	Poisto- aika vuotta	Jäännösarvo € tai %
1007010 Luonnonsuojelutarkoitukseen hankitut maa- ja vesialueet	ei poistoa		
1094010 Keskeneräiset maa- ja vesialueet	ei poistoa		
1095010 Keskeneräiset asuinrakennukset	ei poistoa		
1096010 Keskeneräiset muut rakennukset	ei poistoa		
1097010 Keskeneräinen muu kansallisomaisuus	ei poistoa		
1120010 Ostetut atk-ohjelmistot 5v	tasapoisto	5	0,00 %
1140010 Itse valmistetut ja teetetyt atk-ohjelmat 5v	tasapoisto	5	0,00 %
1149020 Muut pitkävaikutteiset menot 5v	tasapoisto	5	0,00 %
1191010 Keskeneräiset aineettomat käyttöomaisuushankinnat	ei poistoa		
1200010 Metsäalueet	ei poistoa		
1210010 Maa-alueet	ei poistoa		
1214010 Vesialueet	ei poistoa		
1223010 Varastorakennukset 20v	tasapoisto	20	0,00 %
1229020 Muut rakennukset 30v	tasapoisto	30	0,00 %
1230030 Muut rakennelmat 20v	tasapoisto	20	0,00 %
1243020 Väylät ja turvalaitteet 30v	tasapoisto	30	0,00 %
1244010 Muut vesirakenteet 30v	tasapoisto	30	0,00 %
1249010 Muut rakenteet 30v	tasapoisto	30	0,00 %
1250010 Autot ja muut maakuljetusvälineet 5v	tasapoisto	5	0,00 %
1251010 Laivat ja muut vesikuljetusvälineet 7v	tasapoisto	7	0,00 %
1253030 Raskaat työkoneet 15v	tasapoisto	15	0,00 %
1254010 Kevyet työkoneet 7v	tasapoisto	7	0,00 %
1254020 Kevyet työkoneet 5v	tasapoisto	5	0,00 %
1255010 Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet 3v	tasapoisto	3	0,00 %
1256010 Toimistokoneet ja laitteet 5v	tasapoisto	5	0,00 %
1257010 Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet 5v	tasapoisto	5	0,00 %
1258010 Audiovisuaaliset koneet ja laitteet 5v	tasapoisto	5	0,00 %
1259010 Laboratoriolaitteet ja -kalusteet 5v	tasapoisto	5	0,00 %
1260030 Muut tutkimuslaitteet 7v	tasapoisto	7	0,00 %
1261010 Vesirakenteiden laitteet 10v	tasapoisto	10	0,00 %
1269010 Muut koneet ja laitteet 5v	tasapoisto	5	0,00 %
1270010 Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet 5 v	tasapoisto	5	0,00 %

1279010	Muut kalusteet 5v	tasapoisto	5	0,00 %
1280010	Taide-esineet	ei poistoa		
1289010	Muut aineelliset hyödykkeet 5v	tasapoisto	5	0,00 %
1295010	Keskeneräiset maa- ja vesialueet	ei poistoa		
1296010	Keskeneräiset asuinrakennukset	ei poistoa		
1297010	Keskeneräiset muut rakennukset	ei poistoa		
1298010	Keskeneräiset rakenteet	ei poistoa		
1299010	Muut keskeneräiset aineelliset käyttöomaisuushankinnat	ei poistoa		
1301010	Muut osakkeet	ei poistoa		
1303010	Muut osuudet	ei poistoa		

Poistosuunnitelma on muutettu vuonna 2016 käyttöönotetun valtion yhteisen talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmän mukaiseksi.

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

	Kansallisomaisuus		Yhteensä
	100 Maa- ja vesialueet	109 Ennakkomaksut ja keskeneräiset han- kinnat	
Hankintameno 1.1.2016 (+)	50 373 200,58	40 000,00	50 413 200,58
Lisäykset (+)	12 134 929,97	0,00	12 134 929,97
Vähennykset (-)	-14 923 751,98	0,00	-14 923 751,98
Hankintameno 31.12.2016 (=)	47 584 378,57	40 000,00	47 624 378,57
Kertyneet poistot 1.1.2016 (-)	0,00	0,00	0,00
Vähennysten kertyneet poistot (+)	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot (-)	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot (-)	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonlennukset	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2016 (=)	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset (+)	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2016 (=)	47 584 378,57	40 000,00	47 624 378,57
	Aineettomat hyödykkeet		Yhteensä
	112 Aineettomat oikeu- det	114 Muut pitkävaikuttei- set menot	
Hankintameno 1.1.2016 (+)	18 000,00	1 163 886,12	1 181 886,12
Lisäykset (+)	0,00	3 347 007,91	3 347 007,91
Vähennykset (-)	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2016(=)	18 000,00	4 510 894,03	4 528 894,03
Kertyneet poistot 1.1.2016 (-)	-3 609,86	-884 108,88	-887 718,74
Vähennysten kertyneet poistot (+)	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot (-)	-3 597,54	-919 986,04	-923 583,58
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot (-)	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonlennukset	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2016 (=)	-7 207,40	-1 804 094,92	-1 811 302,32
Arvonkorotukset (+)	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2016 (=)	10 792,60	2 706 799,11	2 717 591,71

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2016	2015	Muutos 2015-2016
Korot euromääräisistä saamisista	571 556,92	961 816,19	-390 259,27
Osingot	40,00	939,60	-899,60
Muut rahoitustuotot	-53,39	-12 741,33	12 687,94
Rahoitustuotot yhteensä	571 543,53	950 014,46	-378 470,93
Rahoituskulut		2015	Muutos 2016-2015
Korot euromääräisistä veloista	44 915,08	110 260,33	-65 345,25
Sijoitusten ja lainasaamisten tileistä- poistot	0,00	0,00	0,00
Muut rahoituskulut	4,03	12,46	-8,43
Rahoituskulut yhteensä	44 919,11	110 272,79	-65 353,68
Netto	526 624,42	839 741,67	-313 117,25

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksella ei ole talousarviotaloudesta annettuja lainoja.

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämisen ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset
Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit

	Kappale määrä	Markkina-arvo	31.12.2016	Omistus- osuus %	Myynti-oi- keuksien alaraja %	Saadut osin- got	31.12.2015	
			Kirjanpitoarvo				Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo
Julkisesti noteeratut osakkeet ja osuudet	0		0,00			0,00		0,00
...								
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet	17		5 188,71			40,00		5 188,71
Ikaalisten-Parkanon puhelinyhdistys						40,00		
Oravais Central Antenni	2		100,91			0,00		100,91
Pohjanmaan Puhelinosuuskunta	9		2 882,82			0,00		2 882,82
Pohjois-Hämeen Puhelin Oy	1		439,00			0,00		439,00
Pohjois-Hämeen Puhelin Oy	4		1 749,16			0,00		1 749,16
Toholammin Vesi Oy	1		16,82			0,00		16,82
Huoneisto- ja kiinteistöosakkeet	0		0,00			0,00		0,00
...								
Osakkeet ja osuudet yhteensä	17		5 188,71			40,00		5 188,71

Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset

	Kirjanpitoarvo 31.12.2016	Kirjanpitoarvo 31.12.2015
Liikelaitos	0,00	0,00
- Peruspääoma	0,00	0,00
- Muu oma pääoma	0,00	0,00
...		
Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset	0,00	0,00
...		
Yhteensä	0,00	0,00

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksella ei ole liitteen mukaisia taseen rahoituseriä ja velkoja.

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut
Myönnetyt takaukset ja takuut

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksella ei ole valtiontakauksia eikä takuita.

Muut monivuotiset vastuut
Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2016	Määrärahatarve 2017	Määrärahatarve 2018	Määräraha- tarve 2019	Määrärahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	31 537 323,60	31 861 261,72	31 852 500,95	28 019 681,26	66 175 231,75	157 908 675,68

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2016	Määrärahatarve 2017	Määrärahatarve 2018	Määräraha- tarve 2019	Määrärahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä
Muut sopimukset ja sitoumukset yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Muut monivuotiset vastuut yhteensä	31 537 323,60	31 861 261,72	31 852 500,95	28 019 681,26	66 175 231,75	157 908 675,68

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksella ei ole taseeseen sisältyviä rahastoituja varoja.

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksella ei ole taseeseen sisältymättömiä rahastoituja varoja.

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksella ei ole liitteessä tarkoitettuja velkoja.

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksella ei ole liitteessä tarkoitettuja velkoja.

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot**Täydentävä tieto tilinpäätöslaskelmien ja liitteiden kokoamiseen**

KEHA-keskuksen talousyksikkö on laatinut keskitetyksi liitteet 1, 12 ja 17.

KEHA-keskuksen talousyksikkö on laatinut talousarvion toteumalaskelman valtuuksien osalta.

Muiden laskelmien ja liitteiden tiedot on Palkeet koonnut kirjanpidosta kaikkien ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen osalta yhdeksi asiakirjaksi.

Muihin lyhytaikaisiin saamisiin 18.142.319,79 euroa sisältyy 8.156.788,37 euroa oman tuotannon ja teknisen tuen projekteista aiheutuvia ELY-keskusten sisäisiä saamisia.

Rakennerahastomomentilla 32.50.64.09 oli käyttöä yhteensä 66.129.289,21 euroa, josta URasta maksettavia työvoimapolitiittisia tukia 7.026.851,81 euroa. Nämä toteuttajan käytöt ovat kirjanpidossa ilman valtuusvuotta, mutta ovat kuitenkin EURAssa valtuuden käyttöä.

Toimintamenoihin oli kirjattu tukikelvottomia menoja yhteensä 63.662,56 euroa.

KEHA-keskuksella on kirjanpidon ulkopuolella seurattavia takaisinperintäsaatavia, palkkaturvasaatavia ja vahingonkorvauksia:

Jukiset työvoima- ja yrityspalvelut -momentilta maksettujen tukien/korvausten takaisinperintäsaatavia 260.037 euroa.

EAKR ja Kansalliset tuet (TUKI2000 -järjestelmä), vanha ohjelmakausi 2007-2013, takaisinperintäsaatavia 20.546.858 euroa.

Elinkeinotalouden edistäminen (EKTR) , vanha ohjelmakausi, takaisinperintäsaatavia 1.229.092 euroa.

Pk-yritysten osaamisen kehittämispalvelujen saatavia, jotka poistettu tileistä, mutta joiden perintää jatketaan (Siiri-järjestelmä) 31.662 euroa.

Palkkaturvasaatavia 300.366.383 euroa.

Vahingonkorvauksia 25.585 euroa.

Varainhoitovuoden alussa siirtyi Kaakkois-Suomen Siviilipalveluskeskus KEHAn erillisyksiköksi.

Varainhoitovuoden alussa Innovaatitot ja kansainvälistyvä liiketoiminta sekä energiatuet keskitettiin Pirkanmaan ELY-keskukselle. Lisäksi palkkaturva ja oikeudellinen tuki keskitettiin Uudenmaan ELY-keskukseen.

KEHA-keskus otti käyttöön KIEKU -järjestelmän 1.4.2016 alkaen. Tapahtumat ajalta 1.1. - 31.3.2016 konvertoitiin Raintancesta Kiekuun.

Menomomenttien käyttö pääryhmyksestä poikkeavaan käyttötarkoitukseen

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
414.30.20.47 Kansallinen ruokaketjun kehittäminen ja 415.30.20.47	40 Aineet, tarvikkeet, tavarat	391	
Talousarviossa päätetty käyttötarkoituksen laajennus: Määrärahaa saa käyttää myös enintään 25 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.	41 Henkilöstökulut	62 250	
	42 Vuokrat	148	
	43 Palvelujen ostot	4 826	
	45 Muut kulut	10 442	
	93 Suoritetut alv-menot	1 256	
	Yhteensä	79 313	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
30.40.31 Vesihuollon ja tulvasuojelun tukeminen sekä 414.30.50.31 ja 415.30.40.31	40 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	72 683	
Talousarviossa päätetty käyttötarkoituksen laajennus: Määrärahaa saa käyttää valtion työnä toteutettavista vesihuoltohankkeista aiheutuvien menojen maksamiseen.	41 Henkilöstökulut	9 334	
	43 Palvelujen ostot	433 243	
	45 Muut kulut	760	
	51 Rahoituskulut	37	

Määrärahaa saa käyttää myös enintään 15 henkilötyövuotta vastaavan hankkeista aiheutuvan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien palkkame- nojen ja muiden kulutusmenojen sekä sijoitusmenojen maksamiseen.	61 Satunnaiset kulut	250	
	93 Suoritetut Alv-menot	87 008	
	Yhteensä	603 315	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
30.40.51 Kalatalouden edistäminen ja 415.30.40.51	40 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	30 864	
Talousarviossa päätetty käyttötarkoituksen laajennus: Määrärahaa saa käyttää enintään viittä henkilötyövuotta vastaavan henki- löstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.	41 Henkilöstökulut	62 582	
	42 Vuokrat	1 743	
	43 Palvelujen ostot	9 869	
	45 Muut kulut	2 284	
	49 Sisäiset kulut	34 161	
	93 Suoritetut alv-menot	5 845	
	Yhteensä	147 348	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
30.40.62 Elinkeinokalatalouden edistäminen sekä 414. ja 415.30.40.62	40 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	35 834	
Talousarviossa päätetty käyttötarkoituksen laajennus: Määrärahaa saa käyttää kansallisesti rahoitettavista elinkeinokalatalouden edistämistoimenpiteistä ja kaupallisen kalastuksen valvonnasta sekä am- mattikalastajille myönnettävistä saimaannorpan suojelusta aiheutuvien ta- loudellisten vahinkojen korvauksista aiheutuvien menojen maksamiseen.	42 Vuokrat	6 052	
	43 Palvelujen ostot	110 451	
	45 Muut kulut	6 866	

	49 Sisäiset kulut	5 880 128	
	93 Suoritetut alv-menot	20 263	
	Yhteensä	6 059 594	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
31.30.63 Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen sekä 414.31.30.63 ja 415.31.30.63	40 Aineet, tarvikkeet, tavarat	5 408	
Talousarviossa päätetty käyttötarkoituksen laajennus: Määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenojen maksamiseen.	42 Vuokrat	180	
	43 Palvelujen ostot	367 254	
	61 Satunnaiset kulut	6	
	93 Suoritetut alv-menot	84 116	
	Yhteensä	456 964	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
31.30.64 Saariston yhteysalusliikennepalvelujen ostot ja kehittäminen sekä 415.31.30.64	40 Aineet, tarvikkeet, tavarat	5 275	
Talousarviossa päätetty käyttötarkoituksen laajennus: Määrärahaa saa käyttää saariston yhteysalusliikennepalveluihin ja niistä aiheutuviin kulutusmenoihin. Määrärahaa saa käyttää myös saariston yhteysalusliikenteen käyttämien laitureiden kunnostamiseen.	42 Vuokrat	25 866	
	43 Palvelujen ostot	8 548 164	
	45 Muut kulut	103	
	51 Rahoituskulut	72	
	93 Suoritetut alv-menot	2 057 490	
	Yhteensä	10 636 970	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	
31.30.66 Yhteysalusliikennepalvelujen ostosopimukset sekä 415.31.30.66	43 Palvelujen ostot	3 225 946	
Määrärahaa saa käyttää yhteysalusliikennepalvelujen ostoihin.	93 Suoritetut alv-menot	774 227	
	Yhteensä	4 000 173	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
32.01.20 Siviilipalvelus	82-83 Siirtotalouden kulut	2 106 497	
Määrärahasta maksetaan siviilipalvelusvelvollisten ylläpitokustannukset.			
	Yhteensä	2 106 497	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
32.01.29 TEM hallinnonalan arvonlisäveromenot	82-83 Siirtotalouden kulut	1 946 401	
Määrärahaa saa käyttää tavaroiden ja palvelujen ostoihin sisältyvien alv-menojen maksamiseen.			
Menot kirjattu menonsiirtoina LKP-tilille, koska hankittu tavara tai palvelu on annettu menonsiirtoina.			
	Yhteensä	1 946 401	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
32.30.51 Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut sekä 415.32.30.51	40 Aineet, tarvikkeet, tavarat	1 891	
Talousarviossa päätetty käyttötarkoituksen laajennus: Määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenoihin.	41 Henkilöstökulut	10 734 926	
	42 Vuokrat	5 061	
	43 Palvelujen ostot	4 897 551	
	45 Muut kulut	1 000 305	
	61 Satunnaiset kulut	2 400	
	93 Suoritetut alv-menot	821 382	
	Yhteensä	17 463 516	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
32.30.64 Työllisyysperusteiset siirtomenot investointeihin	49 Sisäiset kulut	5 173 279	
Talousarviossa päätetty käyttötarkoituksen laajennus: Määrärahaa saa käyttää myös investoinneiksi katsottavista valtion hankinnoista aiheutuvien menojen maksamiseen.			
	Yhteensä	5 173 279	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
32.40.52 Palkkaturva	43 Palvelujen ostot	84 416	
Määrärahaa saa käyttää takaisinperittyjen saatavien palautusten ja niistä kertyvien korkojen ja oikeudenkäyntikuluihin sekä konkurssikustannusten maksamiseen. Momentin määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenoihin.			
	Yhteensä	84 416	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
32.50.64 EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulkorajajayhteistyö- ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin	49 Sisäiset kulut	10 487 855	
Talousarviossa päätetty käyttötarkoituksen laajennus: Määrärahaa saa käyttää myös rahoitusosuuksien maksamiseen toiselle valtion virastolle. Määrärahaa saa käyttää ohjelmien toteutukseen liittyvän teknisen avun sekä ohjelmien toteuttamisen kannalta välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös EAKR-osarahoittamien ohjelmien toteuttamiseen tarvittavan ja ESR-osarahoittamien ohjelmien toteuttamiseen tarvittavan enintään 300 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen.			
	Yhteensä	10 487 855	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
32.70.30 Valtion korvaukset kunnille	40 Aineet, tarvikkeet, tavarat	304	
Talousarviossa päätetty käyttötarkoituksen laajennus: Määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenojen maksamiseen.	41 Henkilöstökulut	232 206	
	43 Palvelujen ostot	1 572	
	45 Muut kulut	62 927	
	61 Satunnasiet kulut	177	
	93 Suoritetut alv-menot	817	
	Yhteensä	298 003	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
35.01.29 YM:n alv menot	82-83 Siirtotalouden kulut	621	
Määrärahaa saa käyttää tavaroiden ja palvelujen ostoihin sisältyvien alv-menojen maksamiseen. Menot kirjattu menonsiirtoina LKP-tilille, koska hankittu tavara tai palvelu on annettu menonsiirtoina.			
	Yhteensä	621	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
35.10.20 Ympäristövahinkojen torjunta	82-83 Siirtotalouden kulut	297 946	
Konkurssimenettelyissä, valtion on varauduttava rahoittamaan ympäristövahinkojen estämistä.			
	Yhteensä	297 946	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
35.10.61 Vesien- ja Ympäristöhoidon edistäminen sekä 414. ja 415.35.10.61	40 Aineet, tarvikkeet, tavarat	20 218	
Talousarviossa päätetty käyttötarkoituksen laajennus:	41 Henkilöstökulut	107 870	
	42 Vuokrat	2 750	

Määrärahaa saa käyttää myös hankkeista aiheutuvien enintään 15 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen. Momentin määrärahaa rahoitettu, valtion työnä toteutettu ja valmistunut työ saadaan sopia luovutettavaksi kunnalle tai muulle yhteistyökumppanille. Samalla on myös sovittava ehdoista, joita työn vastaanottajan on luovutuksen jälkeen noudatettava.	43 Palvelujen ostot	1 551 792	
	45 Muut kulut	7 740	
	49 Sisäiset kulut	23 863	
	61 Satunnaiset kulut	1 823	
	93 Suoritetut alv-menot	346 437	
	Yhteensä	2 062 493	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
35.10.63 Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot sekä 414. ja 415.35.10.63	10 Kansallisomaisuus	10 732 330	
Talousarviossa päätetty käyttötarkoituksen laajennus:	40 Aineet, tarvikkeet, tavarat	2 844	
	41 Henkilöstökulut	360	
Määrärahaa voi käyttää luonnonsuojelutarkoituksiin hankittavien alueiden tai yksityisiksi suojelualueiksi perustettavien alueiden arvioinnista, maanmittaustoimituksista ja hankintatehtävistä sekä yksityisten suojelualueiden merkinnästä aiheutuviin menoihin ja lisäksi ympäristöministeriön hallinnassa olevien alueiden kiinteistönhoidon ja mahdollisiin korvaustoimitusten kuluihin.	42 Vuokrat	4 348	
	43 Palvelujen ostot	561 297	
Enintään 120.000 euroa erikseen tehtävien yhteistoimintasopimusten perusteella maksettaviin palkkioihin, joilla edistetään maanomistajien tekemien Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelman (METSO) mukaisten tarjousten käsittelyä.	45 Muut kulut	71 602	
	51 Rahoituskulut	34 358	

Koron maksamiseen jaksotetuille kauppahinnan ja korvauksen maksuerille, jolloin koron suuruus on kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain 95 §:n 1 momentin mukainen.	61 Satunnaiset kulut	38 426	
	93 Suoritetut alv-menot	20 820	
	Yhteensä	11 466 385	
Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
414. ja 415.35.10.64 EU:n ympäristörahaston osallistuminen ympäristö- ja luonnonsuojeluhankkeisiin	40 Aineet, tarvikkeet, tavarat	1 592	
Talousarviossa päätetty käyttötarkoituksen laajennus: Määrärahaa saa käyttää noin 60 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen projektitehtäviin.	41 Henkilöstökulut	181 004	
	42 Vuokrat	2 659	
	43 Palvelujen ostot	4 643	
	45 Muut kulut	426	
	93 Suoritetut alv-menot	1 521	
	Yhteensä	191 845	

6 Allekirjoitus

Tilinpäätös on hyväksytty Helsingissä 28. päivänä helmikuuta 2017.

7 Tilintarkastajan merkintä

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tarkastanut tämän tilinpäätöksen ja tarkastuksesta on annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä ___/___ 2017

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument har godkänts elektroniskt

Hyväksyjä Gunnar Leena 24.02.2017 15:08

Hyväksyjä Häkkinen Pekka J 24.02.2017 14:23

Hyväksyjä Kaski Kaj 24.02.2017 16:06

Hyväksyjä Knaapinen Petri 24.02.2017 14:05

Hyväksyjä Muilu Tommi 24.02.2017 13:47

Hyväksyjä Patrikainen Pasi 24.02.2017 14:15

Hyväksyjä Puolitaival Kimmo 24.02.2017 14:59

Hyväksyjä Pääkkönen Kari A 24.02.2017 13:18

Hyväksyjä Räinen Matti 27.02.2017 15:01

Hyväksyjä Saarela Pirkko 27.02.2017 15:07

Hyväksyjä Saarelainen Ritva 24.02.2017 14:26

Hyväksyjä Vestala Leena 27.02.2017 12:35

Hyväksyjä Virranta Kari 24.02.2017 13:40

Hyväksyjä Salmenoja Mikko 28.02.2017 15:44

Antila Pekka 28.02.2017 13:21

Östergård Anders 28.02.2017 14:36